

לאומי | דוחות כספיים

2018

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דוח רווח והפסד מאוחד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2016	2017	2018		
			ביאור	במיליוני ש"ח
9,552	10,069	11,346	2	הכנסות ריבית
2,026	2,023	2,456	2	הוצאות ריבית
7,526	8,046	8,890	2	הכנסות ריבית, נטו
(125)	172	519	30,13	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
7,651	7,874	8,371		הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי
				הכנסות שאינן מריבית
1,282	919	682	3	הכנסות מימון שאינן מריבית
(A) 3,887	(A) 4,052	4,121	4,4	עמלות
159	371	68	5	הכנסות אחרות
5,328	5,342	4,871		סך כל ההכנסות שאינן מריבית
				הוצאות תפעוליות ואחרות
(A) 4,778	(A) 4,591	4,544	6	משכורות והוצאות נלוות
1,697	1,661	1,569	16	אחזקה ופחת בניינים וציוד
(A) 2,025	(A) 2,163	2,224	7	הוצאות אחרות
8,500	8,415	8,337		סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות
4,479	4,801	4,905		רווח לפני מיסים
1,717	1,692	1,619	8	הפרשה למיסים על הרווח
2,762	3,109	3,286		רווח לאחר מיסים
66	92	36	15	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת המס
				רווח נקי
2,828	3,201	3,322		לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(37)	(29)	(65)		המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,791	3,172	3,257		המיוחס לבעלי מניות הבנק
				רווח בסיסי ומדולל למניה (בשקלים חדשים)
1.85	2.08	2.15	9	רווח נקי בסיסי המיוחס לבעלי מניות הבנק
1.84	2.08	2.15	9	רווח נקי מדולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) סווג מחדש, ראה [ביאור 5.1.1](#). בגין הוצאות רכישת ביטוח ערבויות חוק מכר [ביאור 3.1.1](#). בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

רקפת רוסק-עמינח
מנהל כללי ראשי

שלמה גולדפרב
סגן מנהל כללי בכיר
חשבונאי ראשי
ראש חטיבת החשבונאות

דוד ברודט
יושב ראש הדירקטוריון

עומר זיו
סגן מנהל כללי בכיר
ראש החטיבה הפיננסית

תאריך אישור הדוחות הכספיים: 6 במרס 2019

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח מאוחד על הרווח הכולל
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
2,828	3,201	3,322	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
37	29	65	בניכוי רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
2,791	3,172	3,257	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים:			
(281)	259	(620)	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, נטו
(11)	(39)	27	התאמות מתרגום דוחות כספיים נטו ^(א) , לאחר השפעת גידורים ^(ב)
(928)	(1,177)	1,796	התאמות של התחייבויות בגין הטבות לעובדים ^(ג)
(20)	(10)	21	חלקו של הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות
(1,240)	(967)	1,224	רווח (הפסד) כולל אחר, לפני מיסים
376	232	(331)	השפעת המס המתייחס
(864)	(735)	893	רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה, לאחר מיסים
-	-	(26)	(הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(864)	(735)	919	רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק לאחר מיסים
1,964	2,466	4,215	הרווח הכולל לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
37	29	39	רווח כולל המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
1,927	2,437	4,176	רווח כולל המיוחס לבעלי מניות הבנק

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) גידורים - רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) בעיקר משקף התאמות בגין אומדנים אקטואריים לסוף שנה של תכניות פנסיה להטבה מוגדרת והפחתה של סכומים שנרשמו בעבר ברווח כולל אחר. ראה גם [ביאור 23](#).

ראה גם [ביאור 10](#) בדבר רווח כולל אחר מצטבר.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו מאזן מאוחד ליום 31 בדצמבר

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני ש"ח	ביאור	נכסים
82,067	81,419	11 מזומנים ופיקדונות בבנקים
77,299	74,571	12 ניירות ערך ^{(א)(כ)}
1,161	1,257	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
271,165 ^(ד)	274,525	30,13 אשראי לציבור
(3,213) ^(ד)	(3,352)	30,13 הפרשה להפסדי אשראי
267,952	271,173	אשראי לציבור, נטו
715	782	14 אשראי לממשלות
807	623	15 השקעות בחברות כלולות
2,986	2,853	16 בניינים וציוד
16	17	17 נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
9,573	12,750	נכסים בגין מכשירים נגזרים
8,262 ^(ד)	6,642	18 נכסים אחרים
-	8,570	.136 נכסים המוחזקים למכירה
450,838	460,657	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
362,478	364,591	19 פיקדונות הציבור
5,156	5,210	20 פיקדונות מבנקים
452	709	פיקדונות מממשלות
558	541	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,577	17,798	21 אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
9,740	12,089	נכסים בגין מכשירים נגזרים
23,324	14,780	ת30,22 התחייבויות אחרות ^{(א)(ג)}
-	8,778	.136 התחייבויות המוחזקות למכירה
417,285	424,496	סך כל ההתחייבויות
33,167	35,305	א25 הון המיוחס לבעלי מניות הבנק
386	856	זכויות שאינן מקנות שליטה
33,553	36,161	סך כל ההון
450,838	460,657	סך כל ההתחייבויות וההון

(א) לפרטים בדבר סכומים הנמדדים בשווי הוגן ראה [ביאור 33א](#).

(ב) לפרטים בדבר ניירות ערך ששועבדו למלווים ראה [ביאור 12](#).

(ג) מזה: הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים, 461 מיליון ש"ח (ביום 31 בדצמבר 2017 - 484 מיליון ש"ח).

(ד) סוג מחדש.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דוח על השינויים בהון

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

קרנות הון			
הון מניות	פרמיה	עסקאות תשלום מבוסס מניות ואחרות ^(א)	
במיליוני ש"ח			
7,059	1,129	43	יתרה ליום 1 בינואר 2016
-	-	-	רווח נקי
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
50	593	(7)	הנפקת מניות
-	-	-	התאמות בגין חברות כלולות, נטו
7,109	1,722	36	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
-	-	-	יישום רפורמת המס בארה"ב ^(ג)
-	-	-	רווח נקי
-	-	-	הפסד כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
-	-	-	דיבידנד ששולם
1	7	(8)	הנפקת מניות
-	-	10	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
7,110	1,729	38	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
-	-	-	השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות כחול
-	-	-	רווח נקי
-	-	-	רווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת המס
-	-	-	דיבידנד ששולם על ידי חברות מאוחדות
-	-	-	דיבידנד ששולם
1	7	(8)	הנפקת מניות
(30)	(670)	-	רכישה עצמית של מניות
-	-	28	הטבה לעובדים בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות
-	21	-	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
7,081	1,087	58	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

(א) כולל 10 מיליון ש"ח קרנות הון אחרות.

(ב) כולל 2,149 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה כדיבידנד (31 בדצמבר 2017 - 3,338 מיליון ש"ח, 31 בדצמבר 2016 - 2,372 מיליון ש"ח) יתרת הסכום לחלוקה כפופה להוראות בנק ישראל ולמגבלות המפורטות בהוראות ניהול בנקאי תקין, ראה [ביאור 25.א.1](#).

(ג) השפעת מיסים על ההכנסה הנובעת משינוי בשיעורי המס בגין רפורמת המס אשר נזקפו מרווח כולל אחר לעודפים.

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

סך כל הון המניות וקרנות ההון	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	עודפים שנצברו ^(ב)	סך הכל	זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל הון
8,231	(1,448)	21,984	28,767	340	29,107
-	-	2,791	2,791	37	2,828
-	(864)	-	(864)	-	(864)
-	-	-	-	(10)	(10)
636	-	-	636	-	636
-	-	17	17	-	17
8,867	(2,312)	24,792	31,347	367	31,714
-	(14)	14	-	-	-
-	-	3,172	3,172	29	3,201
-	(725)	(10)	(735)	-	(735)
-	-	-	-	(10)	(10)
-	-	(627)	(627)	-	(627)
-	-	-	-	-	-
10	-	-	10	-	10
8,877	(3,051)	27,341	33,167	386	33,553
-	-	(18)	(18)	-	(18)
-	-	3,257	3,257	65	3,322
-	888	-	888	18	906
-	-	-	-	(42)	(42)
-	-	(1,369)	(1,369)	-	(1,369)
-	-	-	-	-	-
(700)	-	-	(700)	-	(700)
28	-	-	28	1	29
21	31	-	52	428	480
8226	(2,132)	29,211	35,305	856	36,161

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו
דוח על תזרימי מזומנים מאוחד
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2018	2017	2016
במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
רווח נקי לשנה	3,322	2,828
התאמות:		
חלק הקבוצה בהפסדים (רווחים) בלתי מחולקים של חברות כלולות ^(א)	77	68
פחת על בניינים וציוד (לרבות ירידת ערך)	572	663
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	519	(125)
רווח ממכירת תיקי אשראי	-	(44)
רווח ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	(248)	(884)
הפסד (רווח) שמומש ושטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר	(60)	45
רווח ממכירת מניות של חברות מוחזקות	(224)	(7)
רווח ממימוש בניינים וציוד - נטו	(33)	(278)
הפרשה לירידת ערך אגרות חוב זמינות למכירה	19	-
הפרשה לירידת ערך מניות זמינות למכירה	84	62
הוצאות הנובעות מעסקאות תשלום מבוסס מניות	28	10
מיסים נדחים - נטו	199	(243)
פיצויי פרישה ופנסיה - גידול (קיטון) בעודף העתודה על היעודה	134	(52)
ריבית שהתקבלה (שטרם התקבלה) מעבר לריבית שנצברה בתקופה בגין אג"ח זמין למכירה	(177)	100
ריבית (ששולמה) שטרם שולמה בגין אג"ח וכתבי התחייבות נדחים	144	(466)
השפעת הפרשי שער על יתרות מזומנים ושווי מזומנים	(467)	447
אחר, נטו	4	(2)
שינוי נטו בנכסים שוטפים:		
נכסים בגין מכשירים נגזרים	(3,172)	595
ניירות ערך למסחר	(1,197)	2,948
נכסים אחרים	592	(105)
שינוי נטו בהתחייבויות שוטפות:		
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	2,355	(915)
התחייבויות אחרות	(595)	317
מזומנים נטו מפעילות שוטפת	1,876	6,939^(ב)

(א) בניכוי דיבידנד שהתקבל.

(ב) סווג מחדש, לרבות סיווג בגין יישום כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בדבר דוח תזרים מזומנים כאמור בנושא 230 בקודיפיקציה. ראה [ביאור 2.3.1](#).

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 3.5](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו

דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2018	2017	2016
במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
שינוי נטו בפיקדונות בבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים	(3,866)	(1,085) ^(א)
שינוי נטו באשראי לציבור ^(ב)	(10,720)	(2,986) ^(א)
שינוי נטו באשראי לממשלה	(67)	(189) ^(א)
שינוי נטו בניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	(96)	480 ^(א)
רכישת אגרות חוב לפדיון	(3,997)	(74)
תמורה מפדיון אגרות חוב מוחזקות לפדיון	72	128
רכישת ניירות ערך זמינים למכירה	(86,905)	(90,845)
תמורה ממכירת ניירות ערך זמינים למכירה	54,122	42,394
תמורה מפדיון ניירות ערך זמינים למכירה	40,945	45,187
רכישת מניות בחברות כלולות	(123)	17
תמורה מממוש השקעה בחברות כלולות	260	73
תמורה מממוש השקעה בחברת בת שאוחדה בעבר	11	-
תמורה ממכירת תיקי אשראי	503	96
רכישת בניינים וציוד	(716)	(637)
תמורה מממוש בניינים וציוד	80	315
תמורה מממוש נכסים שהועברו לבעלות הקבוצה	-	2
קופה מרכזית לתשלום פיצויים	251	383 ^(א)
אחר	(16)	-
מזומנים נטו לפעילות השקעה	(10,262)	(11,756)
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
שינוי נטו בפיקדונות מבנקים לתקופה מקורית של יותר משלושה חודשים	1,113	2,094 ^(א)
שינוי נטו בפיקדונות הציבור	275	17,817 ^(א)
שינוי נטו בפיקדונות מממשלה	229	156 ^(א)
שינוי נטו בניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	(17)	19 ^(א)
הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	3,378	4,442
פדיון אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	(32)	(6,597) ^(א)
דיבידנד ששולם לבעלי המניות	(1,369)	(627)
דיבידנד ששולם לבעלי מניות חיצוניים בחברות מאוחדות	(42)	(10)
תמורה מממוש השקעות בחברות מוחזקות	512	-
רכישת עצמית של מניות	(700)	-
מזומנים נטו מפעילות מימון	3,347	12,309
גידול (קטיון) במזומנים ושווי מזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה^(ג)	(5,039)	7,018
בניכוי גידול (קטיון) במזומנים ושווי מזומנים המסווגים כנכסים והתחייבויות מוחזקים למכירה^(ג)	3	-
גידול (קטיון) במזומנים ושווי מזומנים	(5,042)	7,018
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה	78,840	72,269
השפעת תנועות בשער חליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים	467	(447)
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה	74,265	72,269

(א) סווג מחדש, לרבות סיווג בגין יישום כללי חשבונאות מקובלים בארה"ב בדבר דוח תזרימי מזומנים כאמור בנושא 230 בקודיפיקציה. ראה [ביאור 2.ב.1](#).

(ב) כולל פעילות שוטפת מרכישת ניכיון חייבים. ראה [ביאור 3.0](#).

(ג) למידע נוסף ראה [ביאור 3.6](#).

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם. לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 3.5](#).

בנק לאומי לישראל בע"מ וחברות מאוחדות שלו דוח על תזרימי מזומנים מאוחד (המשך) לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

2018	2017	2016
במיליוני ש"ח		
ריבית שהתקבלה	10,631	9,864
ריבית ששולמה	(2,696)	(3,041)
דיבידנדים שהתקבלו	129	48
מיסים על הכנסה ששולמו	(1,093)	(1,629)

נספח א' - פעולות השקעה ומימון שלא במזומן בתקופת הדוח:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018

ביום 17 בדצמבר 2018 נמכרה השקעה במימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ בתמורה למניות זמינות למכירה בסך 167 מיליון ש"ח.

במשך השנה הונפקו מניות כנגד המרת זכויות שנצברו לטובת העובדים בסך 18 מיליון ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017

ביום 1 בינואר 2017 סווגה יתרה של כ-957 מיליון ש"ח מתיק ניירות ערך זמינים למכירה לתיק אגרות חוב המוחזקות לפדיון.

ביום 6 באפריל 2017 הנפיק הבנק יחידות PSU. כתוצאה מכך סווגו 10 מיליון ש"ח מהתחייבויות אחרות לקרן עסקאות תשלום מבוסס מניות.

ראה [ביאור 24א](#).

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

במשך השנה נרכש רכוש קבוע כנגד התחייבויות לספקים בסך 119 מיליון ש"ח.

במשך השנה הונפקו מניות כנגד המרת זכויות שנצברו לטובת העובדים בסך 636 מיליון ש"ח.

נספח ב' - תמורה ממימוש השקעות בחברת בת שאוחדה בעבר^(א):

נכסים והתחייבויות של חברת הבת שאוחדה בעבר וזרימת מזומנים ממימוש השקעות בחברת הבת שאוחדה בעבר ליום המכירה:

2018	
במיליוני ש"ח	
מזומנים שנגרעו	7
נכסים (למעט מזומנים)	1
התחייבויות	4
נכסים והתחייבויות מזוהים	4
נכסים והתחייבויות שנגרעו	4
רווח הון ממימוש השקעות בחברת בת שאוחדה בעבר	7
סך הכל תמורה שהתקבלה ממימוש השקעות בחברת בת שאוחדה בעבר	11

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 36ב](#).

הביאורים לדוחות הכספיים המאוחדים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.
לתמצית הדוחות הכספיים של הבנק בלבד, ראה [ביאור 35](#).

פירוט הביאורים	עמוד
1 עיקרי המדיניות החשבונאית	109
2 הכנסות והוצאות ריבית	135
3 הכנסות מימון שאינן מריבית	136
4 עמלות	137
4א הכנסות מחוזים עם לקוחות	137
5 הכנסות אחרות	138
6 משכורות והוצאות נלוות	138
7 הוצאות אחרות	139
8 הפרשה למיסים על הרווח	139
9 רווח למניה רגילה	145
10 רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	146
11 מזומנים ופיקדונות בבנקים	148
12 ניירות ערך	148
13 סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	156
14 אשראי לממשלות	160
15 השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה	161
16 בניינים וציוד	164
17 נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	165
18 נכסים אחרים	166
19 פיקדונות הציבור	167
20 פיקדונות מבנקים	168
21 אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	168
22 התחייבויות אחרות	169
23 זכויות עובדים	169
24 עסקאות תשלום מבוסס מניות	183
25 הון, הלימות הון, מינוף ונזילות	184
26 התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות	193
27 שעבודים ותנאים מגבילים	202
28 פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון	204
29 מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים	211
30 מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	231
31 נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	250
32 נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון	252
33 יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	256
34 בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו	268
35 תמצית הדוחות הכספיים של הבנק	275
36 אירועים לאחר תקופת הדיווח ונושאים שונים	278

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית

א. כללי

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי.

פרסום הדוחות הכספיים הוא על בסיס דוחות מאוחדים בלבד. הדוחות הכספיים סולו של הבנק מוצגת [כביאור 35](#).

הדוחות הכספיים אושרו לפרסום על ידי דירקטוריון הבנק ביום 6 במרס 2019.

ב. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

הבנק - בנק לאומי לישראל בע"מ.

הקבוצה - הבנק וחברות בנות שלו.

חברות מאוחדות - חברות שדוחותיהן מאוחדים באופן מלא, במישרין או בעקיפין, עם דוחות הבנק.

חברות כלולות - חברות, למעט חברות מאוחדות לרבות שותפות או מיזם משותף, שהשקעת הבנק בהן, במישרין או בעקיפין, כלולה בדוחות הכספיים על בסיס השווי המאזני.

חברות מוחזקות - חברות מאוחדות וחברות כלולות.

שלוחות בחו"ל - נציגויות, סוכנויות, סניפים או חברות מאוחדות של הבנק מחוץ לישראל.

מטבע הפעילות - המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית שבה הבנק פועל, בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה תאגיד מפיק ומוציא את עיקר המזומנים.

מטבע ההצגה - המטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

צדדים קשורים ובעלי עניין - כהגדרתם בסעיף 80 להוראות הדיווח לציבור.

מדד - מדד המחירים לצרכן בישראל שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

סכום מותאם - סכום נומינלי היסטורי שהותאם למדד בגין חודש דצמבר 2003, בהתאם להוראות גילויי דעת 23 ו-36 של לשכת רואי חשבון בישראל.

סכום מדווח - סכום מותאם למועד המעבר (31 בדצמבר 2003), בתוספת סכומים בערכים נומינליים, שנוספו לאחר מועד המעבר, ובניכוי סכומים שנגרעו לאחר מועד המעבר.

דיווח כספי נומינלי - דיווח כספי המבוסס על סכומים מדווחים.

דיווח כספי מותאם - דיווח כספי בערכים המותאמים על פי השינויים בכח הקניה הכללי של המטבע הישראלי בהתאם להוראות גילויי הדעת של לשכת רואי חשבון בישראל.

עלות - עלות בסכום מדווח.

שווי הוגן - מחיר שהיה מתקבל ממכירת נכס או לחילופין המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפי שוק במועד המדידה.

יתרת חוב רשומה - יתרת חוב, לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות, אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. יתרת החוב הרשומה אינה כוללת ריבית צבורה שלא הוכרה.

כללי חשבונאות מקובלים בבנקים בארצות הברית - כללים הנקבעים על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים, רשות ניירות ערך, המוסד לתקינה חשבונאית וגופים נוספים בארה"ב. הכללים מיושמים בהתאם להיררכיה שנקבעה בתת נושא 10-105 בקודיפיקציה של תקני החשבונאות של המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב וההיררכיה של כללי החשבונאות המקובלים. בנוסף בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים, למרות ההיררכיה שנקבעה ב-FAS 168, הובהר כי כל עמדה שנמסרה לציבור על ידי רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב או על ידי צוות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב לגבי אופן היישום של כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב, היא כלל חשבונאות המקובל בבנקים בארה"ב.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

תקני דיווח כספי בינלאומיים - תקנים ופרשנויות שפורסמו על ידי הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים הכוללים תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) ותקני חשבונאות בינלאומיים (IAS) לרבות פרשנויות של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC) ופרשנויות של הוועדה המתמדת לפרשנויות (SIC).

ג. בסיס עריכת הדוחות הכספיים

1. עקרונות הדיווח

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) ובהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים והנחיותיו. ברוב הנושאים הוראות אלה מבוססות על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית. ביתר הנושאים שהינם פחות מהותיים, ההוראות מבוססות על תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) וכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP).

כאשר תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS) מאפשרים מספר חלופות, או אינם כוללים התייחסות ספציפית למצב מסוים, נקבעו בהוראות המפקח על הבנקים הנחיות יישום ספציפיות שמבוססות בעיקר על כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארצות הברית.

בדבר פירוט תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של הפיקוח על הבנקים אשר יישמו לראשונה ראה [סעיף \(כז\) להלן](#).

2. מטבע פעילות ומטבע הצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בשקלים חדשים ומעוגלים למיליון הקרוב, למעט אם צויין אחרת.

השקל הינו המטבע שמייצג את הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועל הבנק.

למידע בדבר מטבע פעילות של שלוחות בנקאיות הפועלות בחו"ל ראה [סעיף \(ד\) להלן](#).

3. בסיס המדידה

הדוחות הוכנו על בסיס העלות ההסטורית למעט הנכסים וההתחייבויות המפורטים להלן:

- מכשירים פיננסיים נגזרים ומכשירים פיננסיים אחרים אשר נמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד.
- מכשירים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה.
- נכסים שאינם שוטפים המוחזקים למכירה.
- נכסי והתחייבויות מיסים נדחים.
- הפרשות.
- נכסים והתחייבויות בגין הטבות לעובדים.
- השקעות בחברות כלולות.

ערכם של נכסים לא כספיים ופריטי הון שנמדדו על בסיס העלות ההיסטורית, הותאם לשינויים במדד המחירים לצרכן עד ליום 31 בדצמבר 2013. החל מיום 1 בינואר 2004 עורך הבנק את דוחותיו הכספיים בסכומים מדווחים.

4. שימוש באומדנים

בעת הכנת הדוחות הכספיים, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו, נדרש מהנהלה שימוש באומדנים, הערכות והפעלת שיקול דעת המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות, על הגילוי המתייחס לנכסים והתחייבויות תלויות וכן על סכומי הכנסות והוצאות בתקופת הדיווח. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

בעת גיבושם של אומדנים חשבונאיים המשמשים בהכנת הדוחות הכספיים של הבנק, נדרשת הנהלת הבנק להניח הנחות באשר לנסיבות ואירועים הכרוכים באי וודאות משמעותית. בשיקול דעתה בקביעת האומדנים, מתבססת הנהלת הבנק על ניסיון העבר, עובדות שונות, גורמים חיצוניים ועל הנחות סבירות בהתאם לנסיבות המתאימות לכל אומדן.

שינוי באומדנים

האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. שינויים באומדנים חשבונאיים מוכרים בתקופה שבה תוקנו האומדנים ובכל תקופה עתידית מושפעת.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

5. סיווג מחדש

הבנק סיווג מחדש את ההוצאות בגין רכישת ביטוח לערכויות חוק מכר מסעיף "הוצאות אחרות" לסעיף "עמלות" כך שיוצגו בניכוי מהעמלות הנגבות בגין ערכויות אלה וזאת על מנת לשקפן באופן נאות יותר. מספרי ההשוואה עודכנו בהתאם.

ד. מטבע חוץ והצמדה

עסקאות במטבע חוץ

נכסים והתחייבויות נקובים במטבע חוץ או הצמודים לו מתורגמים לפי שערי חליפין יציגים, אשר פורסמו על ידי בנק ישראל, לתאריך המאזן או לתאריך מתאים אחר כדלקמן:

- נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין למועד הדיווח.
- נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו והנמדדים לפי שווי הוגן, מתורגמים למטבע הפעילות לפי שער החליפין שבתוקף כיום בו נקבע השווי ההוגן. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ או הצמודים לו הנמדדים לפי עלות היסטורית, מתורגמים לפי שער החליפין שבתוקף למועד העסקה.
- בדוח רווח והפסד כלולות הכנסות והוצאות ורווחים והפסדים במטבע חוץ לפי שערי החליפין היציגים השוטפים בעת ביצוע הפעולות והפרשי שער על הנכסים וההתחייבויות שבגינם נוצרו ההכנסות וההוצאות הנ"ל.
- בהתאם להוראות הדיווח לציבור הפרשי שער בגין מכשירי חוב זמינים למכירה ימשיכו להיות מוכרים בדוח רווח והפסד וזאת עד ליום 1 בינואר 2021. החל מתאריך זה יוכרו ברווח כולל אחר. במקרה של ירידת ערך שאינה זמנית הפרשי התרגום שהוכרו ברווח כולל אחר יסווגו מחדש לרווח והפסד.

מטבע הפעילות של שלוחות הפועלות בחו"ל

- מטבע פעילות של ישות הוא המטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. בדרך כלל זהו המטבע של הסביבה שבה ישות מפיקה מזומנים.
- קביעת מטבע הפעילות של השלוחות בחו"ל נעשה בהתאם לקריטריונים הבאים:
- השלוחה מפיקה ומוציאה מזומנים במטבע זר ופעילות השלוחה בשקל הינה שולית.
- לקוחות השלוחה גויסו על ידה באופן עצמאי, כך שפעילות השלוחה מול לקוחות הבנק או צדדים הקרובים אליהם אינה משמעותית.
- פעילות השלוחה מול הבנק וצדדים קשורים לו אינה משמעותית ובין היתר אין תלות במקורות מימון של הבנק או צדדים הקשורים לו.
- פעילות השלוחה עומדת בפני עצמה ואינה מהווה הרחבה או השלמה של הפעילות המקומית של הבנק.
- כאשר אחד הקריטריונים כאמור אינו מתקיים במובהק הדבר מצביע על כך שיש לטפל בשלוחה כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה הינו שקל.
- בהתאם לאמור לעיל בחן הבנק וסיווג את השלוחה הבנקאית בארה"ב כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה שונה משקל.

פעילות חוץ

- הנכסים וההתחייבויות של פעילויות חוץ, כולל מוניטין והתאמות לשווי הוגן שנוצרו ברכישה, תורגמו לשקל לפי שערי החליפין שבתוקף למועד הדיווח. ההכנסות וההוצאות ורווחים והפסדים של פעילויות החוץ, תורגמו לשקל לפי שערי החליפין שבתוקף במועדי העסקאות.
- הפרשי השער בגין התרגום מוכרים ברווח כולל אחר, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים".
- בעת מימוש לרבות פירוק של פעילות חוץ המביא לאובדן שליטה, הסכום המצטבר בקרן התרגום שנובע מפעילות החוץ מסווג מחדש לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד מהמימוש.
- בנוסף בעת שינויים בשיעור ההחזקה של הבנק בחברה בת שמהווה פעילות חוץ תוך שימור השליטה בחברה הבת, חלק יחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער שהוכרו ברווח כולל אחר מיוחס מחדש לזכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כאשר הקבוצה מממשת חלק מהשקעה שהינה חברה כלולה הכוללת פעילות חוץ תוך שימור השפעה מהותית, החלק היחסי של הסכום המצטבר של הפרשי השער מסווג מחדש לרווח והפסד.

גידור השקעה נטו בפעילות חוץ

הקבוצה מיישמת חשבונאות גידור בגין הפרשי שער בין מטבע הפעילות של פעילות החוץ לבין מטבע הפעילות של הבנק (שקל).

הפרשי שער הנובעים מתרגום התחייבות פיננסית המגדרת השקעה נטו בפעילות חוץ נזקפים לרווח כולל אחר בגין החלק האפקטיבי בגידור, ומוצגים בהון במסגרת "התאמות מתרגום דוחות כספיים". החלק שאינו אפקטיבי נזקף לרווח והפסד. בעת מימוש השקעה בגינה בוצע הגידור, מועבר הסכום המתאים שנצבר ב"התאמות מתרגום דוחות כספיים" לרווח והפסד כחלק מהרווח או ההפסד ממימוש ההשקעה.

נכסים והתחייבויות צמודי מדד שאינם נמדדים בשווי הוגן

נכסים והתחייבויות הצמודים למדד המחירים לצרכן, נכללים לפי תנאי ההצמדה שנקבעו לגבי כל יתרה.

להלן פרטים על שערי החליפין היציגים ומדד המחירים לצרכן ושיעורי השינוי בהם:

שיעור השינוי בשנת			31 בדצמבר		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
(%)			(בש"ח)		
שער החליפין של:					
(1.46)	(9.83)	8.10	3.845	3.467	3.748
(4.78)	2.69	3.35	4.044	4.153	4.292
(18.31)	(0.92)	2.37	4.725	4.682	4.793
(4.01)	(5.64)	7.09	3.767	3.555	3.807
מדד המחירים לצרכן:					
(נקודות)					
(0.3)	0.3	(0.3)	100.0	100.3	100.0
לחודש נובמבר - מדד ידוע					

ה. בסיס האיחוד

1. חברות בנות

חברות בנות הינן ישויות הנשלטות על ידי הבנק. הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את הדוחות הכספיים של הבנק ושל ישויות בהן מתקיימת שליטה של הבנק. בבחינת שליטה לא נלקחות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות. הדוחות הכספיים של חברות בנות נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים מיום השגת השליטה ועד ליום הפסקת השליטה. המדיניות החשבונאית של חברות בנות שונתה במידת הצורך על מנת להתאימה למדיניות החשבונאית שאומצה על ידי הקבוצה.

יתרות ועסקאות הדדיות בין החברות שאוחדו בוטלו במסגרת הכנת הדוחות הכספיים המאוחדים.

הדוחות הכספיים של שתי חברות בבעלות מלאה שהן חברות נכסים ושרות של הבנק מאוחדים במסגרת הדוחות הכספיים סולו של הבנק.

זכויות שאינן מקנות שליטה

זכויות שאינן מקנות שליטה הן החלק בהון חברות בנות שאינו ניתן לייחוס, במישרין או בעקיפין, לחברה האם. זכויות אלה המעניקות למחזיק בהן חלק בנכסים נטו של הנרכשת, נמדדות במועד הרכישה בשווי הוגן.

רווח או הפסד וכל רכיב של רווח כולל אחר מיוחסים לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה. סך הרווח, ההפסד ורווח כולל אחר מיוחס לבעלים של הבנק ולזכויות שאינן מקנות שליטה גם אם כתוצאה מכך יתרת הזכויות שאינן מקנות שליטה תהיה שלילית.

עסקאות עם זכויות שאינן מקנות שליטה תוך שימור שליטה, מטופלות כעסקאות הוניות. כל הפרש בין התמורה ששולמה או התקבלה לשינוי בזכויות שאינן מקנות שליטה נזקף לחלק הבעלים של הבנק ישירות להון.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בעת שינויים בשיעור ההחזקה בחברה בת, תוך שימור שליטה, הבנק מייחס מחדש את הסכומים המצטברים שהוכרו ברווח כולל אחר בין הבעלים של הבנק לבין הזכויות שאינן מקנות שליטה.

בעת אובדן שליטה, הבנק גורע את הנכסים וההתחייבויות של החברה הבת ורכיבים אחרים של הון המיוחסים לחברת הבת. אם הבנק נותר עם השקעה כלשהי בחברה הבת לשעבר אזי יתרת ההשקעה נמדדת לפי שוויה ההוגן במועד אובדן השליטה. ההפרש בין התמורה שהתקבלה ושוויה ההוגן של יתרת ההשקעה בחברת הבת לשעבר לבין היתרות שנגרעו מוכר ברווח והפסד. הסכומים שהוכרו בהון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברת בת מסווגים מחדש לרווח או הפסד.

2. חברות כלולות

חברות כלולות הינן ישויות בהן יש לקבוצה השפעה מהותית על המדיניות הכספית והתפעולית, אך לא הושגה בהן שליטה. קיימת הנחה לפיה החזקה בשיעור של 20% עד 50% במוחזקות מקנה השפעה מהותית. בבחינת קיום השפעה מהותית, לא מובאות בחשבון זכויות הצבעה פוטנציאליות.

השקעה במניות חברות כלולות מטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני ומוכרת לראשונה לפי עלותה. כאשר הבנק משיג השפעה מהותית לראשונה בהשקעה שטופלה כנכס זמין למכירה עד למועד השגת השפעה המהותית, מיושמת שיטת השווי המאזני מכאן ואילך.

רווחים או הפסדים שהוכרו ברווח כולל אחר בגין השקעות זמינות למכירה יסווגו לרווח או הפסד בעת הגדלת היקף ההשקעה באופן שמחייב מעבר ליישום שיטת השווי המאזני.

הדוחות הכספיים המאוחדים כוללים את חלקה של הקבוצה בהכנסות ובהוצאות ברווח והפסד או ברווח כולל אחר של ישויות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני.

בעת ירידה בשיעור ההחזקה בחברה כלולה המטופלת בהתאם לשיטת השווי המאזני תוך שימור ההשפעה המהותית, הקבוצה גורעת חלק יחסי מהשקעתה ומכירה ברווח או הפסד מהמכירה. כמו כן באותו מועד חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה, מסווג מחדש לרווח והפסד.

בעת אובדן השפעה מהותית, הקבוצה מפסיקה להשתמש בשיטת השווי המאזני החל מאותו מועד בו איבדה את ההשפעה המהותית ומטפלת בהשקעה הנותרת כנכס פיננסי. במועד זה יוכר ברווח והפסד ההפרש שבין השווי ההוגן של יתרת ההשקעה לבין ערך ההשקעה בספרים.

כמו כן באותו מועד חלק יחסי מהסכומים שהוכרו בקרנות הון דרך רווח כולל אחר בהתייחס לאותה חברה כלולה מסווג מחדש לדוח רווח והפסד.

הבנק בוחן את הצורך ברישום ירידת ערך בגין השקעתו בחברות כלולות, ראה [סעיף \(כ.כ.3\)](#) להלן.

1. בסיס ההכרה בהכנסות ובהוצאות

הכנסות והוצאות נכללות על בסיס צבירה למעט המפורט להלן:

- הכנסות והוצאות מניירות ערך למסחר וממכשירים נגזרים, מוכרות בהתאם לשינויים בשווי הוגן.
- ריבית שנצברה על חובות בעייתיים שסווגו כחובות פגומים מוכרת כהכנסה על בסיס מזומן כאשר לא קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת של חוב פגום. במצבים אלה סכום שנגבה על חשבון הריבית שיוכר כהכנסת ריבית, מוגבל לסכום שהיה נצבר בתקופת הדיווח על היתרה הרשומה הנותרת של החוב לפי שיעור הריבית החוזי. הכנסות ריבית על בסיס מזומן מסווגות בדוח רווח והפסד כהכנסות ריבית בסעיף הרלוונטי. כאשר קיים ספק לגבי גביית היתרה הרשומה הנותרת, כל התשלומים שנגבו משמשים להקטנת קרן ההלוואה. כמו כן, ריבית על סכומים בפיגור בגין הלוואות לדיור מוכרות בדוח רווח והפסד על בסיס הגביה בפועל.
- עמלות ליצירת אשראי - עמלות אשר חויבו ביצירת אשראי, למעט הלוואות לתקופה של עד שלושה חודשים, לא מוכרות באופן מיידי כהכנסה בדוח רווח והפסד, אלא נדחות ומוכרות לאורך חיי ההלוואה כהתאמת התשואה. הכנסות מעמלות כאמור נזקפות לפי שיטת הריבית האפקטיבית ומדוחות כחלק מהכנסות הריבית.
- עמלות פירעון מוקדם - הכנסות מעמלות פירעון מוקדם שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לפני 1 בינואר 2014 ושטרם הופחתו, מוכרות על פני תקופה של שלוש שנים או התקופה הנותרת של ההלוואה, לפי הקצרה מביניהן. עמלות שחויבו בגין פירעון מוקדם שבוצע לאחר 1 בינואר 2014 מוכרות מיידית במסגרת הכנסות ריבית.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- שינוי בתנאי החוב - במקרים של מימון מחדש או ארגון מחדש של חובות שאינם בעייתיים, כוחן הבנק אם תנאי ההלוואה שונו באופן מינורי או באופן שאינו מינורי. במקרים בהם שונו תנאי ההלוואה באופן מינורי כל העמלות שטרם הופחתו וכן עמלות פירעון מוקדם שנגבו מהלקוח בגין שינוי בתנאי אשראי נכללות כחלק מההשקעה נטו בהלוואה החדשה ומוכרות כהתאמת תשואה כאמור לעיל. במקרים בהם השינוי בתנאי ההלוואה אינו מינורי יזקפו העמלות ישירות לרווח והפסד.
- עמלות הקצאת אשראי מטופלות בהתאם לסבירות המימוש של המחויבות למתן אשראי. במידה והסבירות קלושה, העמלה מוכרת על בסיס קו ישר לאורך תקופת המחויבות, אחרת הבנק דוחה את ההכרה בהכנסה מעמלות אלה עד למועד מימוש המחויבות או עד למועד פקיעתה, לפי המוקדם. אם המחויבות מומשה אזי העמלות מוכרות בדרך של התאמת התשואה לאורך חיי ההלוואה כאמור לעיל. באם המחויבות פקעה מבלי שמומשה, העמלות מוכרות במועד הפקיעה ומדווחות במסגרת הכנסות מעמלות. לעניין זה הבנק מניח כי הסבירות למימוש ההתחייבות אינה קלושה.
- הכנסות מעמלות בגין מתן שירותים נזקפות לרווח והפסד עם מתן השירות.
- בתקופות עוקבות לירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הכנסות הריבית מהשקעות במכשירי חוב יוכרו בהתבסס על עודף תזרימי המזומנים הצפויים של מכשיר החוב.

ז. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

הבנק מיישם את הכללים שנקבעו בנושא 820 בקודיפיקציה אשר מגדיר שווי הוגן וקובע מסגרת עבודה עקבית למדידת שווי הוגן על ידי הגדרת טכניקות הערכת שווי הוגן לגבי נכסים והתחייבויות, קביעת מדרג שווי הוגן והנחיות יישום מפורטות. כמו כן, מיישם הבנק את הוראת הפיקוח על הבנקים בנושא מדידות שווי הוגן המשלבת בהוראות הדיווח לציבור את הכללים שנקבעו בתיקון מספר 04-2011 לקודיפיקציה בנושא מדידת שווי הוגן.

התקן מחייב לצורך הערכת שווי הוגן, לעשות שימוש מרבי ככל שניתן בנתונים נצפים ולמזער שימוש בנתונים לא נצפים. נתונים נצפים מייצגים מידע הזמין בשוק המתקבל ממקורות בלתי תלויים ואילו נתונים לא נצפים משקפים את ההנחות של הבנק.

תת נושא 10-820 בקודיפיקציה מפרט היררכיה של טכניקות מדידה המבוססות על הקביעה האם הנתונים ששימשו לצורך קביעת השווי ההוגן הינם נצפים או לא נצפים.

סוגים אלו של נתונים יוצרים מדרג שווי הוגן כמפורט להלן:

- נתוני רמה 1: מחירים מצוטטים (לא מותאמים) בשווקים פעילים לנכסים או להתחייבויות זהים.
- נתוני רמה 2: מחירים מצוטטים לנכסים או להתחייבויות דומים בשווקים פעילים; מחירים מצוטטים לנכסים זהים או התחייבויות זהות בשווקים שאינם פעילים; מחירים הנגזרים ממודלים להערכה אשר כל הנתונים המשמעותיים בהם הינם נצפים בשוק או נתמכים על ידי נתוני שוק נצפים.
- נתוני רמה 3: נתונים לא נצפים עבור הנכס או ההתחייבות.

היררכיה זו דורשת שימוש בנתוני שוק נצפים, כאשר מידע זה קיים. כאשר הדבר הינו אפשרי, הבנק שוקל מידע שוק נצפה ורלבנטי במסגרת הערכתו. היקף ותדירות העסקאות, גודל מרווח ה-bid-ask וכן גודל ההתאמה הנדרשת כאשר משווים עסקאות דומות הינם כולם גורמים אשר נלקחים בחשבון כאשר קובעים את רמת הנזילות של שווקים ואת מידת הרלבנטיות של מחירים נצפים באותם שווקים.

הרמה במדרג השווי ההוגן שאליה משתייכת מדידת השווי ההוגן של מכשיר הפיננסי תיקבע על בסיס הרמה הנמוכה ביותר של הנתון שהינו משמעותי למדידת השווי ההוגן בשלמותו.

שיטות ההערכה המיושמות על ידי הבנק למדידת שווי הוגן נבחנות בהתחשב בנסיבות הרלוונטיות לעסקאות השונות, לרבות מחירי העסקאות האחרונות בשוק, מחירים אינדיקטיביים של שירותי הערכה ותוצאות של בדיקה לאחור (back-testing) של סוגי עסקאות דומות.

הערכה של סיכון אשראי וסיכון לאי ביצוע

התקן דורש לשקף את סיכון האשראי (credit risk) ואת הסיכון לאי ביצוע (nonperformance risk) במדידת השווי ההוגן של חוב, לרבות מכשירים נגזרים, אשר הונפקו על ידי הבנק ונמדדים לפי שווי הוגן. סיכון אי ביצוע כולל את סיכון האשראי של הבנק, אך לא מוגבל לסיכון זה בלבד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

להרחבה לגבי השיטות וההנחות העיקריות המשמשות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים, ראה [ביאור 33א](#) - להלן, בנושא יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים.

ניירות ערך

השווי ההוגן של ניירות ערך למסחר וניירות ערך זמינים למכירה נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק העיקרי. המחיר המצוטט אינו מותאם בשל גודל הפוזיציה של הבנק יחסית לנפח המסחר (פקטור גודל ההחזקה). במקרים בהם מחיר שוק מצוטט אינו זמין אומדן השווי ההוגן מתבסס על המידע הזמין הטוב ביותר תוך שימוש מרבי בנתונים נצפים תוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי. השווי ההוגן נקבע לפי מודלים מקובלים לתמחור, בהתבסס על הערכות שהתקבלו ממומחים להערכת שווי של מכשירים פיננסיים או בהתבסס על מערכת עצמאית של הבנק. שיטות ההערכה כוללות שימוש בפרמטרים שונים, כגון עקומי ריבית, שערי מטבעות וסטיות תקן, תוך הבאה בחשבון של הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי, אי סחירות וכיוצא באלה).

רובו של התיק מחושב מדי חודש על ידי מוסד בינלאומי מוכר שעיסוקו בחישוב שווי הוגן והוא בלתי תלוי בגופים המנפיקים ובלתי תלוי בגופים המשווקים. החישוב מתבסס בעיקרו על מחירי עסקאות בשווקים פעילים. יתרת התיק משוערכת על בסיס ציטוטים מברוקרים או מיוצרי המכשירים, או בהתבסס על מערכת של הבנק.

מכשירים פיננסיים נגזרים

השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל נקבע על סמך מחירי שוק מצוטטים בשוק עיקרי.

במקרים בהם מחיר שוק מצוטט אינו זמין אומדן השווי ההוגן נערך תוך שימוש במודלים אשר לוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הנגזר.

מכשירים פיננסיים שאינם נגזרים

לרוב למכשירים פיננסיים בקטגוריה זו לא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך השווי ההוגן נאמד באמצעות מודלים מקובלים לתמחור כגון ערך נוכחי של תזרים מזומנים עתידי המהווה בריבית ניכיון בשיעור המשקף את רמת הסיכון הגלומה במכשיר הפיננסי. לצורך כך, בהתאם להנחית הפיקוח על הבנקים, תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים וחובות אחרים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות ושל הפרשות להפסדי אשראי בגין החובות.

חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות

תת נושא 10-825 בקודיפיקציה מאפשר לתאגיד בנקאי לבחור, במועדי בחירה מוגדרים, למדוד בשווי הוגן מכשירים פיננסיים ופריטים מסוימים אחרים (הפריטים הכשירים), אשר בהתאם להוראות הדיווח לציבור לא נדרש למדוד אותם בשווי הוגן. רווחים והפסדים שטרם מומשו בגין השינויים בשווי ההוגן של הפריטים לגביהם נבחרה חלופת השווי ההוגן, ידווחו בדוח רווח והפסד בכל מועד דיווח עוקב. כמו כן, עלויות ועמלות מראש הקשורות לפריטים לגביהם תיבחר חלופת השווי ההוגן יוכרו ברווח והפסד במועד התהוותן ולא יידחו. בחירת יישום חלופת השווי ההוגן כאמור לעיל תיעשה לגבי כל מכשיר בנפרד (instrument-by-instrument) ואינה ניתנת לביטול. בנוסף, קובע התקן דרישות הצגה וגילוי המיועדות לסייע להשוואה בין תאגידים בנקאיים הבוחרים בבסיסי מדידה שונים לסוגים דומים של נכסים והתחייבויות.

למרות האמור לעיל, הובהר על ידי הפיקוח על הבנקים כי תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן, אלא אם התאגיד הבנקאי פיתח מראש ידע, מערכות, נהלים ובקורות ברמה גבוהה שיאפשרו לו למדוד את הפריט ברמה גבוהה של מהימנות. לפיכך, תאגיד בנקאי לא יבחר בחלופת השווי ההוגן לגבי נכס כלשהו שמתאים לסיווג לרמה 2 או לרמה 3 במדרג השווי ההוגן, או לגבי התחייבות כלשהי, אלא אם קיבל לכך אישור מראש מהפיקוח על הבנקים. הבנק לא יעד מכשירים פיננסיים תחת חלופת השווי ההוגן.

ח. חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי

בהתאם להוראה של המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי מיישם הבנק החל מיום 1 בינואר 2011, את נושא 310 בקודיפיקציה, עמדות של רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב ושל הרשות לניירות ערך בארה"ב כפי שאומצו על ידי המפקח בהוראות הדיווח לציבור.

כמו כן מיישם הבנק את הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא עדכון הגילוי על איכות האשראי של חובות ועל הפרשה להפסדי אשראי מיום 1 בינואר 2012.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ההוראה מיושמת לגבי כל יתרות החוב, כגון, פיקדונות בבנקים, איגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או שנרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, אשראי לציבור, אשראי לממשלה וכו'. אשראי לציבור ויתרות חוב אחרות לגביהם לא נקבעו בהוראות הדיווח לציבור כללים ספציפיים בנושא מדידת הפרשה להפסדי אשראי (כגון: אשראי לממשלה, פיקדונות בבנקים וכד') מדווחים בספרי הבנק לפי יתרת חוב רשומה. יתרת חוב רשומה מוגדרת כיתרת החוב לאחר ניכוי מחיקות חשבונאיות אך לפני ניכוי הפרשה להפסדי אשראי בגין אותו חוב. לגבי יתרות חוב אחרות לגביהן קיימים כללים ספציפיים בנושא מדידה והכרה של הפרשה לירידת ערך (כגון: אגרות חוב), הבנק ממשיך ליישם את אותם כללי מדידה.

הבנק קבע נהלים הנדרשים לקיום הפרשה להפסדי אשראי ברמה המתאימה כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים בהתייחס לתיק האשראי שלו, כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאזני. ההפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי מוערכת באחד משני המסלולים הבאים:

הפרשה פרטנית להפסדי אשראי

ההפרשה מבוצעת על סמך מדידת ירידת הערך של החוב בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, מהווים בשיעור הריבית האפקטיבי המקורי של החוב, או כאשר החוב הינו מותנה בביטחון (חוב שפרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהבטחון המשועבד או מנכס אחר שמוחזק על ידי הלווה) או כאשר צפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הביטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי (בניכוי עלויות מכירה).

לענין זה הבנק מגדיר חוב כחוב מותנה בביטחון כאשר פרעונו צפוי להתבצע באופן בלעדי מהבטחון המשועבד לטובת הבנק או כאשר הבנק צפוי להפרע מהנכס שמוחזק על ידי הלווה גם אם לא קיים שעבוד ספציפי על הנכס והכל כאשר ללווה אין מקורות החזר מהותיים זמינים ומהימנים אחרים.

הצורך בהפרשה פרטנית נבחן ככלל, לגבי כל חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי: מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור משפטי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכל חוב אחר שזוהה לצורך בחינה פרטנית על ידי הבנק. בחלק מחברות הבנות שמאוחדות הבחינה נעשית גם בסכומים נמוכים יותר. הפרשה פרטנית מוכרת לגבי כל חוב שסווג פגום (ראה להלן).

הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי

אשראי מאזני - מטרתה לשקף הפרשות לירידת ערך בגין הפסדי אשראי בלתי מזוהים פרטנית הגלומים בקבוצות גדולות של חובות קטנים בעלי מאפייני סיכון דומים וכן בגין חובות שנבדקו פרטנית ומצא שאינם פגומים. מדידת הפסדי האשראי מבוססת על הכללים שנקבעו בנושא 450 בקודפיקציה - טיפול חשבונאי בתלויות ובהוראות המפקח על הבנקים, בהתבסס על שיעורי הפסד הסטוריים בענפי המשק השונים בחלוקה בין אשראי בעייתי לאשראי לא בעייתי בטווח שנים מיום 1 בינואר 2011 ועד למועד הדיווח. בנוסף, לצורך קביעת שיעור ההפרשה הנאות הבנק לוקח בחשבון התאמה בגין גורמים סביבתיים כגון: תנאים ענפיים, נתונים מקרו כלכליים, הערכת איכות כללית של האשראי לענף משק, שינויים בנפח ובמגמה של יתרות בפיגור ויתרות פגומות והשפעות השינויים בריכוזיות האשראי.

בגין אשראי צרכני לאנשים פרטיים שיעור ההתאמה בגין הגורמים הסביבתיים לא יפחת מ-0.75% מיתרת האשראי הצרכני שאינו בעייתי. מהאמור הוחרג סיכון אשראי הנובע מחייבים בגין כרטיסי אשראי בנקאיים ללא חיוב ריבית.

בהתאם להנחיות הפיקוח על הבנקים נדרשים התאגידים הבנקאיים להמשיך לכלול ב"טווח השנים" המשמש בקביעת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי את שנת 2011 ואילך.

אשראי חוץ מאזני - ההפרשה מבוססת על שיעורי ההפרשה שנקבעו עבור האשראי המאזני, תוך התחשבות בשיעור המימוש לאשראי הצפוי של סיכון האשראי החוץ מאזני. שיעור המימוש לאשראי מחושב על ידי הבנק בהתבסס על מקדמי המרה לאשראי כמפורט בהוראות ניהול בנקאי תקין מספר 203, מדידה והלימות הון-סיכון אשראי - הגישה הסטנדרטית, בהתאמות מסוימות במקרים בהם קיים בבנק ניסיון עבר המצביע על שיעורי המימוש לאשראי.

הלוואות לדיור - מחושבת הפרשה מזערית לחובות מסופקים לפי נוסחה שקבע המפקח על הבנקים, בהתחשב בעומק הפיגור, באופן שבו שיעורי ההפרשה גדלים ככל שמעמיק הפיגור. תחולת חישוב ההפרשה לפי נוסחת עומק הפיגור מתייחס לכלל הלוואות לדיור, למעט הלוואות שאינן נפרעות בתשלומים תקופתיים והלוואות המממנות פעילות בעלת אופי עסקי. כמו כן על יתרת הלוואות לדיור שאין בהן פיגור מבוצעת הפרשה שמבוססת על סטטיסטיקת עבר. בנוסף הבנק מיישם את הוראות עדכון ניהול בנקאי תקין 329 "מגבלות למתן הלוואות לדיור". הבנק גיבש מדיניות שנועדה להבטיח כי הוא עומד בדרישות החדשות וכי החל מיום 30 ביוני 2013 יתרת ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור לא תפחת משיעור של 0.35% מיתרת הלוואות האמורות למועד הדיווח.

הבנק בוחן את הנאותות הכוללת של ההפרשה להפסדי אשראי בהתבסס על שיקול הדעת של ההנהלה אשר מתחשב בסיכונים הגלומים בתיק האשראי.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

זיהוי וסיווג חובות בעייתיים

הבנק קבע נהלים לזיהוי אשראי בעייתי ולסיווג חובות כפגומים. בהתאם לנהלים אלה הבנק מסווג את יתרת החובות הבעייתיים השונים לסיווגים הבאים: השגחה מיוחדת, נחות או פגום.

אשראי בהשגחה מיוחדת

אשראי בהשגחה מיוחדת מאזני הוא אשראי אשר מתקיימות לגביו חולשות פוטנציאליות שראוי שיקבלו תשומת לב מיוחדת של הנהלת התאגיד. אשראי חוץ מאזני מסווג כאשראי בהשגחה מיוחדת אם מימוש ההתחייבות התלויה בגין הסעיף הינו ברמת "אפשרי" וכן אם החובות, שיתכן שיוכרו כתוצאה מהתממשות התלויה, ראויים לסיווג בקטגוריה זו.

אשראי נחות

אשראי נחות הוא אשראי אשר מוגן באופן שאינו מספק על ידי השווי הנוכחי המבוסס ויכולת התשלום של החייב או של הביטחון ששועבד, אם קיים. לסיכון אשראי מאזני שסווג כאמור, קיימת חולשה או חולשות מוגדרות היטב, אשר מסכנות את מימוש החוב. אשראי אשר מוכרת בגינו הפרשה להפסדי אשראי על בסיס קבוצתי יסווג כנחות כאשר הוא הופך לחוב בפיגור של 90 יום או יותר.

אשראי פגום

חוב מסווג כפגום כאשר צפוי שהבנק לא יוכל לגבות את כל הסכומים המגיעים לו לפי התנאים החוזיים של הסכם החוב. וזאת בהתבסס על מידע ואירועים עדכניים כגון: מצב הפיגור של החוב, מצבו הפיננסי וכושר הפירעון של הלווה, הערכת מקור ההחזר הראשוני של החוב, מצב הביטחונות, מצבם הפיננסי של הערבים ועוד. החל מיום 1 ביולי 2017 מיישם הבנק את העדכון לקובץ שאלות ותשובות של הפיקוח על הבנקים בנושא "יישום הוראות הדיווח לציבור בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". העדכון מתייחס בעיקר לקביעת סיווג של חוב המתבססת על יכולת התשלום של החייב כלומר, החוזק הצפוי של מקור ההחזר הראשוני של החוב וזאת למרות התמיכה של מקורות החזר שניים ושלישונים כגון: בטחונות וערבים. מקור החזר ראשוני - מקור מזומנים יציב לאורך זמן אשר חייב להימצא תחת שליטת החייב ואשר חייב להיות מופרד במפורש או במהות לכיסוי החוב. על מנת שמקור החזר יוכר כמקור החזר ראשוני, על הבנק להראות שהחייב צפוי בהסתברות גבוהה להפיק תוך פרק זמן סביר תזרים מזומנים מתאים מפעילות עסקית נמשכת אשר ישמש לפירעון כל התשלומים הנדרשים באופן מלא במועד שנקבע בהסכם.

חוב מסווג כפגום בכל מקרה כאשר קרן או ריבית בגינו מצויים בפיגור של 90 ימים או יותר, למעט אם החוב מובטח היטב וכן מצוי בהליכי גביה. בנוסף, חוב פגום ייחשב גם חוב שתנאיו שונו בשל ארגון מחדש של חוב בעייתי אלא אם לפני הארגון מחדש ולאחריו נערכה בגינו הפרשה מזערית להפסדי אשראי לפי שיטת עומק הפיגור.

חוב בעייתי בארגון מחדש

חוב אשר פרמאליית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי מוגדר כחוב אשר לגביו, מסיבות כלכליות או משפטיות הקשורות לקשיים פיננסיים של החייב, הבנק העניק ויתור בדרך של שינוי בתנאי החוב במטרה להקל על החייב את נטל תשלומי המזומן בטווח הקרוב או בדרך של קבלת נכסים אחרים כפירעון החוב. לצורך קביעה האם הסדר חוב שבוצע על ידי הבנק מהווה ארגון מחדש של חוב בעייתי הבנק מבצע בחינה איכותית של מכלול התנאים של ההסדר והנסיבות במסגרתן הוא בוצע, וזאת במטרה לקבוע האם (1) החייב מצוי בקשיים פיננסיים ו-(2) במסגרת ההסדר הבנק העניק ויתור לחייב.

לצורך קביעה האם החייב נמצא בקשיים פיננסיים, הבנק בוחן האם קיימים סממנים המצביעים על היותו של הלווה בקשיים במועד ההסדר או על קיום אפשרות סבירה שהלווה יקלע לקשיים פיננסיים לולא ההסדר.

בין היתר, הבנק בוחן קיום אחת או יותר מהנסיבות המפורטות להלן:

- למועד הסדר החוב הלווה נמצא בקשיים פיננסיים;
- לגבי החובות שלמועד ההסדר אינם בפיגור הבנק מעריך האם בהתאם ליכולת הפירעון הנוכחית קיימת סבירות כי בעתיד הנראה לעין הלווה ייקלע למצב של כשל ולא יעמוד בתנאים החוזיים המקוריים של החוב;
- החייב הוכרז כפושט רגל, נמצא בתהליך של כינוס נכסים או קיימים ספקות משמעותיים להמשך קיומו של הלווה כעסק חי;
- ללא שינוי תנאי החוב, החייב לא יהיה מסוגל לגייס חוב ממקורות אחרים בריבית שוק המקובלת לגבי חייבים שאינם בכשל.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

לחייב הוענק ויתור גם אם במסגרת ההסדר בוצעה העלאה בריבית החוזית וזאת בהתקיים אחד או יותר מהמצבים הבאים:

- כתוצאה מארגון מחדש, הבנק לא צפוי לגבות את כל סכומי החוב (לרבות ריבית שנצברה) בהתאם לתנאים החוזיים;
- שווי הוגן עדכני של הביטחון לגבי חובות מותנים בביטחון אינו מכסה את יתרת החוב החוזית ומצביע על היעדר יכולת גביה של כל סכומי החוב;
- לחייב לא קיימת אפשרות לגייס מקורות בשיעור הנהוג בשוק עבור חוב בעל תנאים ומאפיינים כגון אלו של החוב שהועמד במסגרת ההסדר.

בנוסף, הבנק לא מסווג חוב כחוב בעייתי שאורגן מחדש אם במסגרת ההסדר הוענקה לחייב דחיית תשלומים שאינה מהותית בהתחשב בתדירות התשלומים, בתקופה החוזית לפירעון ובמשך החיים הממוצע הצפוי של החוב המקורי. לעניין זה, אם בוצע מספר הסדרים הכרוכים בשינוי תנאי החוב, הבנק מביא בחשבון את ההשפעה המצטברת של הארגונים הקודמים לצורך קביעה האם הדחייה בתשלומים אינה מהותית.

חובות שאורגנו מחדש, לרבות כאלה שטרם הארגון מחדש נבחנו על בסיס קבוצתי, יסווגו כחוב פגום ויוערכו על בסיס פרטני לצורך ביצוע הפרשה להפסדי אשראי או מחיקה חשבונאית. ככלל חוב בעייתי שאורגן מחדש ימשיך להימדד ולהיות מסווג כחוב פגום עד שישולם במלואו. למעט אם עמד בתנאים של חזרה מפגימה כפי המפורט להלן.

החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום

חוב פגום חוזר להיות מסווג כחוב שאינו פגום בהתקיים אחד מהמצבים הבאים:

- אין בגינו רכיבי קרן או ריבית אשר הגיע מועדם וטרם שולמו והבנק צופה פירעון של הקרן הנותרת והריבית בשלמותם לפי תנאי החוזה (כולל סכומים שנמחקו חשבונאית או הופרשו).
- כאשר החוב נעשה מובטח היטב ונמצא בתהליכי גביה.
- חוב שאורגן מחדש (ולא ויתור על קרן) ולאחר מכן התאגיד הבנקאי והחייב נכנסו להסכם נוסף של ארגון מחדש (ארגון מחדש עוקב) וזאת בתנאי שהחייב אינו נמצא יותר בקשיים פיננסיים במועד הארגון מחדש ושבהתאם לתנאי הארגון מחדש העוקב התאגיד הבנקאי לא העניק ויתור לחייב. סעיף זה חל על ארגונים מחדש שבוצעו או חודשו החל מיום 31 בדצמבר 2016.

כללי ההחזרה מסיווג פגום כאמור לא יחולו על חובות שסווגו כפגומים כתוצאה מביצוע ארגון מחדש של חוב בעייתי למעט בארגון מחדש עוקב כאמור לעיל.

החזרה של חוב פגום למצב פגום צובר

חוב שלאחר הארגון מחדש קיים בטחון סביר שייפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, מוחזר לטיפול כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית בתנאי שהארגון מחדש וכל מחיקה חשבונאית שבוצעה בחוב נתמכים בהערכת אשראי עדכנית של מצבו הפיננסי של החייב שמבוססת על פירעונות רציפים של שישה חודשים לפחות ורק לאחר שהתקבלו תשלומים שהפחיתו באופן מהותי (לפחות 20%) את יתרת החוב הרשומה שנקבעה לאחר הארגון מחדש.

הכרה בהכנסה

במועד סיווג החוב כפגום הבנק מגדיר את החוב כחוב שאינו צובר הכנסות ריבית ומפסיק לצבור בגינו הכנסות ריבית, למעט האמור להלן לגבי חובות מסוימים שאורגנו מחדש. כמו כן, במועד סיווג החוב כפגום הבנק מבטל את כל הכנסות הריבית שנצברו וטרם נגבו, ואשר הוכרו כהכנסה ברווח והפסד. החוב ממשיך להיות מסווג כחוב שאינו צובר ריבית, כל עוד לא בוטל לגביו הסיווג כחוב פגום. חוב אשר פורמאלית עבר ארגון מחדש של חוב בעייתי ולאחר הארגון מחדש קיים ביטחון סביר שהחוב יפרע ויבצע בהתאם לתנאיו החדשים, יטופל כחוב פגום שצובר הכנסות ריבית. לפירוט לגבי הכרה בהכנסה על בסיס מזומן בגין חובות שסווגו כפגומים ראה [סעיף \(ו\) לעיל](#).

לגבי חובות שנבחנו ומפורשים על בסיס קבוצתי אשר מצויים בפיגור של 90 יום או יותר, הבנק אינו מפסיק צבירת הכנסות ריבית. חובות אלה כפופים לשיטות הערכה של הפרשה להפסדי אשראי שמבטיחות שהרווח של הבנק אינו מוטא כלפי מעלה. עמלות בגין איחור על חובות אלה נכללות כהכנסה במועד שבו נוצרה לבנק הזכות לקבלן מהלקוח, ובלבד שהגביה מובטחת באופן סביר.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

מחיקה חשבונאית

הבנק מבצע מחיקה חשבונאית במקרים המפורטים להלן:

- כל חוב או חלק ממנו המוערך על בסיס פרטני שנחשב כבלתי ניתן לגביה ובעל ערך נמוך כך שהותרתו כנכס אינה מוצדקת או חוב שבגינו ניהל הבנק מאמצי גביה ארוכי טווח (המוגדרים בדרך כלל כתקופה העולה על שנתיים).
 - במקרה של חוב שגבייתו מותנית בביטחון, כל חלק של חוב העודף על שווי הביטחונות אשר מזוהה כאינו בר גביה יימחק מיידית כנגד הפרשה להפסדי אשראי.
 - חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס הפרשה קבוצתית להפסדי אשראי כאשר תקופת הפיגור עולה על - 150 יום למעט במקרה של ארגון חוב מחדש לגביהם נבחן הצורך במחיקה במייד. בנוסף, לגבי חובות בעייתיים בארגון מחדש שנבחנו קבוצתית וכשלו, תבוצע מחיקה כאשר החוב נמצא בפיגור של 60 ימים או יותר ביחס לתנאי הארגון מחדש.
- יובהר כי מחיקות חשבונאיות אינן כרוכות בויתור משפטי והן מקטינות את יתרת החוב המדווחת לצרכים חשבונאיים בלבד, תוך יצירת בסיס עלות חדש לחוב בספרי הבנק.

ט. ניירות ערך

1. ניירות הערך בהם משקיע הבנק מסווגים לשלושה תיקים כדלקמן:

א. אגרות חוב מוחזקות לפדיון

אגרות חוב אשר לבנק יש כוונה ויכולת להחזיקן עד למועד הפדיון. אגרות חוב מוחזקות לפדיון מוצגות לפי העלות בתוספת ריבית והפרשי הצמדה ושער שנצברו, בהתחשב בחלק היחסי של הפרמיה או הניכיון ובניכוי ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני.

ב. ניירות ערך למסחר

ניירות ערך אשר נרכשו ומוחזקים במטרה למוכרם בתקופה הקרובה. ניירות ערך למסחר מוצגים לפי השווי ההוגן ביום הדיווח. רווחים והפסדים שמומשו וטרם נזקפים לדוח הרווח וההפסד.

ג. ניירות ערך זמינים למכירה

ניירות ערך אשר לא סווגו כאגרות חוב מוחזקות לפדיון או כניירות ערך למסחר. ניירות ערך זמינים למכירה מוצגים במאזן לפי השווי ההוגן ביום הדיווח, למעט מניות וקרנות הון סיכון שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין המוצגות לפי העלות.

ההפרשים בין השווי ההוגן לעלות המופחתת בניכוי עתודה למס, נזקפים לסעיף נפרד בהון העצמי, במסגרת רווח כולל אחר. ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני נזקפת לדוח רווח והפסד, כמפורט [בסעיף 6](#) להלן.

רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן בגין ניירות ערך זמינים למכירה שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן, נזקפו לדוח רווח והפסד במשך תקופת הגידור בגין הסיכון המגודר.

2. הכנסות מדיבידנד, צבירת ריבית, הפרשי הצמדה ושער, הפחתת פרמיה או ניכיון (לפי שיטת הריבית האפקטיבית), וכן הפסדים מירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני נזקפים לדוח רווח והפסד.

3. הכנסות ריבית בגין זכויות מוטב שנרכשו כגון מכשירים פיננסיים מגובי נכסים כגון CMO, MBS, CLO, CDO (למעט מכשירים באיכות אשראי גבוהה) מוכרות לפי שיטת הריבית הפרוספקטיבית (הריבית העתידית שכוללת גם שינויים צפויים עתידיים), תוך התאמת שיעור הריבית אשר משמש להכרה בהכנסות ריבית לשינויים באומדן תזרימי מזומנים עתידיים. זכויות מוטב באיכות אשראי גבוהה הן זכויות מוטב שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב, וכן ניירות ערך מגובי נכסים שדירוג האשראי הבינלאומי שלהם הינו לפחות AA.

4. השקעות שלגביהן לא קיים שווי הוגן זמין, יוצגו בעלות בניכוי הפסדים מירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. רווח מהשקעות אלה נזקף לדוח רווח והפסד בעת מימוש ההשקעה.

5. שווי הוגן

לגבי קביעת שווי הוגן ראה [סעיף \(ז\)](#) לעיל.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

6. ירידת ערך

הבנק בוחן בכל תקופת דיווח את הצורך ברישום הפסדים בגין ירידת ערך של ניירות הערך, בתיק הזמין למכירה ובתיק לפדיון, שאינה בעלת אופי זמני. הבחינה מתבצעת בהתקיים סממנים אשר יש בהם כדי להצביע על האפשרות שערכם של ניירות הערך נפגם. הקריטריונים לקביעה באם ירידת הערך הינה בעלת אופי שאינו זמני מתבססים על השיקולים והמבחנים כדלהלן:

- כוונה ויכולת להחזיק את נייר הערך עד להשבה החזויה של מלוא העלות.
 - הנכסים והביטחונות המגבים את נייר הערך.
 - שיעור ירידת הערך מסך עלות נייר הערך.
 - משך התקופה בה השווי ההוגן של הנייר נמוך מעלותו.
 - הערכת כושר ההחזר ודירוג.
 - שינוי לרעה במצב המנפיק או במצב השוק בכללותו.
- מדיניות הבנק היא להכיר בירידת ערך של נייר ערך כבעלת אופי אחר מאשר אופי זמני, לכל הפחות בגין ירידת ערך של כל נייר ערך המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:
- נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור.
 - נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
 - אגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי הבנק לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח. ירידת דירוג מתחת ל-BBB מינוס בלבד נחשבת לירידת דירוג משמעותית לצורך סעיף זה.
 - אגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי הבנק כבעייתית.
 - אגרת חוב אשר לגביה חל כשל אשראי שלא תוקן תוך פרק זמן סביר.
 - נייר ערך אשר השווי ההוגן שלו נמוך מהשווי בו נרכש לפרק זמן של לפחות תשעה חודשים לסוף תקופת הדוח הכספי ובסוף תקופת הדוח כמו גם במועד הסמוך למועד פרסום הדוח הוא נמוך בשיעור של 35% או יותר מהעלות (לגבי אגרת חוב - העלות המופחתת).
- לעניין זה מתאפשרת חריגה אם בידי הבנק ראיות אובייקטיביות מוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלבנטיים אשר מוכיח ברמה גבוהה של בטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני. הראיות האובייקטיביות והגורמים הרלבנטיים כוללים פרמטרים כגון: עליית שווי לאחר מועד הדוח הכספי, דירוג אשראי גבוה (קבוצה A או מעליה), ניתוח עמידות בתרחישי לחץ על ידי גורם מקצועי חיצוני או על ידי הבנק, גיבוי ובכלל זה השקעה ממשלתית ישירה בהון לצורך הבטחת האיתנות של הבנק המנפיק.
- עקרונות אלו תואמים את ההנחיה שהוציא המפקח על הבנקים, למעט ההגדרות של "דירוג משמעותי" ו"ירידת ערך משמעותית" אשר נקבעו על ידי הבנק.
- כאשר חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, עלותו של נייר הערך מופחתת לשווי ההוגן ומשמשת כבסיס עלות חדש. הפסדים מניירות ערך שאינם בעלי אופי זמני נזקפים לדוח הרווח והפסד. עליות ערך בתקופות דיווח עוקבות מבסיס העלות החדש, נזקפות בסעיף נפרד בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר ואינן נזקפות לרווח והפסד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

י. מכשירים פיננסיים נגזרים לרבות חשבונאות גידור

הבנק מחזיק מכשירים פיננסיים נגזרים לצרכי גידור סיכונים מטבע חוץ וסיכונים ריבית, וכן מבוצעת פעילות בנגזרים שלא לצורכי גידור לרבות נגזרים משובצים שהופרדו.

חשבונאות גידור

במועד יצירת הגידור הבנק מתעד באופן פורמאלי את יחסי הגידור בין המכשיר המגדר והפריט המגודר, לרבות מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הבנק לכיצוע הגידור וכן האופן בו הבנק יעריך את אפקטיביות יחסי הגידור. הבנק מעריך את האפקטיביות של יחסי הגידור הן בתחילת הגידור והן על בסיס מתמשך. כמו כן הבנק מיישם חשבונאות גידור בשיטה "המקוצרת" המניחה אפקטיביות מלאה בהתאם להוראות התקן.

1. גידור שווי הוגן

שינויים בשווי ההוגן של נגזר שיועד לגידור שווי הוגן נזקפים לדוח רווח והפסד. הפריט המגודר מוצג אף הוא בשווי הוגן כאשר השינויים בשווי ההוגן שניתן ליחס אותם לסיכון המגודר, נזקפים לדוח רווח והפסד.

אם המכשיר המגדר אינו עונה עוד לקריטריונים לגידור חשבונאי, או שהוא פוקע, נמכר, מבטל או ממומש, או שהבנק מבטל את הייעוד של גידור שווי הוגן, אזי נפסק הטיפול לפי חשבונאות גידור. גידור השקעה נטו בפעילות חוץ - ראה [סעיף \(ד\)](#) לעיל.

2. ניהול נכסים והתחייבויות

חשבונאות גידור אינה מיושמת לגבי מכשירים נגזרים המשמשים כחלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM). השינויים בשווי ההוגן של נגזרים אלה מוכרים ברווח והפסד עם היווצרותם.

3. גידור פעילות חוץ - ראה [סעיף \(ד\)](#) לעיל.

נגזרים אחרים

השינויים בשווי ההוגן של נגזרים שאינם משמשים לגידור נזקפים מיידית לרווח והפסד.

נגזרים משובצים

מכשירים נגזרים משובצים מופרדים מהחזזה המארח ומטופלים בנפרד אם: (א) אין קשר ברור והדוק בין המאפיינים הכלכליים והסיכונים של החזזה המארח ושל המכשיר הנגזר המשובץ לרבות סיכונים אשראי הנובעים מנגזרי אשראי משובצים מסוימים (ב) מכשיר נפרד בעל אותם תנאים כשל המכשיר הנגזר המשובץ היה עומד בהגדרת נגזר; ו-(ג) המכשיר המשולב אינו נמדד לפי שווי הוגן דרך רווח והפסד.

נגזר משובץ שהופרד מוצג במאזן יחד עם החזזה המארח, שינויים בשוויים ההוגן של נגזרים משובצים שהופרדו נזקפים מיידית לרווח והפסד.

במקרים מסוימים (כגון מקרים בהם לבנק אין את היכולת להפריד נגזר משובץ מהחזזה המארח), בהתאם לתת נושא 15-81 לקודיפיקציה הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים משולבים מסוימים, הבנק בוחר לא להפריד את הנגזר המשובץ ולמדוד את המכשיר הפיננסי המשולב (hybrid instrument) בשלמותו בשווי הוגן תוך דיווח על שינויים בשווי הוגן בדוח רווח והפסד בעת היווצרותם. הבחירה כאמור נעשית במועד רכישת המכשיר המשולב או בקרות אירועים מסוימים בהם המכשיר כפוף למדידה מחדש (re-measurement event), כגון כתוצאה מצירופי עסקים או שינויים מהותיים של מכשירי החוב. בחירת שווי הוגן כאמור הינה בלתי חוזרת.

שווי הוגן

בדבר קביעת שווי הוגן ראה [סעיף \(ז\)](#) לעיל.

יא. העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות

הבנק מיישם את כללי המדידה והגילוי שנקבעו בתת נושא 10-860 בקודיפיקציה בדבר, העברות ושירות של נכסים פיננסיים, לצורך הטיפול בהעברות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות. בהתאם לכללים אלו, העברה של נכס פיננסי שלם, של קבוצת נכסים פיננסיים שלמים, או של זכות משתתפת בנכס פיננסי שלם, תסופל חשבונאית כמכירה, אם ורק אם, מתקיימים כל התנאים הבאים: (1) הנכס הפיננסי שהועבר בודד מהגורם המעביר, גם במצב של פשיטת רגל או בכינוס נכסים אחר; (2) כל מקבל יכול לשעבד או להחליף את הנכסים שקיבל, ולא קיים תנאי שגם מגביל את המקבל מלנצל את זכותו לשעבד או להחליף וגם מעניק למעביר הטבה גדולה יותר מאשר הטבה טריוויאלית; (3) המעביר, או חברות מאוחדות שנכללו בדוחותיו הכספיים, או הסוכנים שלו, אינם משמרים שליטה אפקטיבית בנכסים הפיננסיים שהועברו.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

בהקשר זה, לזכות משתתפת יש את כל המאפיינים הבאים: (1) מתאריך ההעברה ואילך, היא מייצגת זכות בעלות יחסית (pro rata) בנכס פיננסי שלם; (2) ממועד העברה ואילך, כל תזרימי המזומנים המתקבלים מהנכס הפיננסי השלם, מחולקים באופן יחסי בין מחזיקי הזכויות המשתתפות בסכום השווה לחלקם בבעלות; (3) לזכויותיהם של כל אחד מהזכויות המשתתפות (לרבות המעביר, בתפקידו כמחזיק זכויות משתתפות) יש קדימות זהה, ולא קיימת זכות של מחזיק זכות משתתפת כלשהו, הנחותה לעומת זכות של מחזיק זכות משתתפת אחר; וגם (4) לאף צד אין את הזכות לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם, אלא אם כל מחזיקי הזכויות המשתתפות מסכימים לשעבד או להחליף את הנכס הפיננסי השלם.

במידה והעסקה עומדת בתנאים לטיפול בעסקה כמכירה, הנכסים הפיננסיים המועברים נגרעים מהמאזן של הבנק. במידה והעסקה אינה עומדת בתנאים לטיפול כמכירה, ההעברה תטופל כחוב מובטח. הנכסים הפיננסיים ימשיכו להירשם במאזן של הבנק והתמורה מהמכירה תוכר כהתחייבות של הבנק.

הבנק מיישם הוראות ספציפיות שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור לטיפול בעסקאות השאלה או שאילה של ניירות ערך. הם אינם נגרעים מהמאזן ומוצגים בסעיף ניירות ערך, וכנגדם הפיקדון שלהבטחת השבתו שועבדו אותם ניירות ערך מוצג בסעיף "ניירות ערך שהושאלו במסגרת הסכמי רכש חוזר" או בסעיף "ניירות ערך שנשאלו במסגרת הסכמי רכש חוזר", לפי הענין ובהתאם לשווים ביום ביצוע העסקה.

הבנק עוקב אחר שינויים בשווי ההוגן על בסיס יומי ודרישת ביטחונות מבוצעת במקרים המתאימים. ריבית שהתקבלה או ששולמה בגין ניירות ערך כאמור מדווחת במסגרת הכנסות (הוצאות) ריבית נטו.

בהתאם להוראות המפקח, עסקאות השאלה או שאילה לא מובטחת של ניירות ערך שבהן השואל אינו מעביר לתאגיד הבנקאי מרווח בטחון (מרג'ין) המתייחס ספציפית לעסקת השאלת ניירות ערך, מטופלות באופן הבא:

א. השאלה לא מובטחת של ניירות ערך מהתיק הזמין למכירה או מהתיק למסחר - כאשר הבנק משאיל ניירות ערך הוא גורע את ניירות הערך שהושאלו ומכיר באשראי בגובה שווים בשוק של ניירות הערך ביום ההשאלה. בתקופות עוקבות, הבנק מודד את האשראי באותו אופן בו נמדד נייר הערך לפני שהושאל. הכנסות על בסיס צבירה מוכרות כהכנסות ריבית מאשראי ושינויים בשווי השוק (שאינם שינויים בבסיס צבירה) מסווגים כהכנסות מימון שאינן מריבית במקרה שמדובר בניירות ערך למסחר או ברווח כולל אחר כאשר מדובר בניירות ערך זמינים למכירה. בתום ההשאלה הבנק גורע את האשראי ומכיר מחדש בנייר הערך.

ב. שאילה לא מובטחת של ניירות ערך - כאשר הבנק שואל נייר ערך בעסקת שאילה לא מובטחת, הבנק מכיר בנייר הערך ופיקדון כנגדו, בגובה שווי השוק של נייר הערך שהתקבל במועד השאילה. ניירות הערך כאמור מסווגים בתיק למסחר. בתקופות עוקבות, שינויים בתקופת הדיווח הנובעים משינויים בשווי השוק של הנייר מסווגים כהכנסות מימון שאינן מריבית. כאשר הבנק מוכר בחסר נייר ערך ששאל, בכל מועד דיווח הבנק מכיר בהכנסות מימון שאינן מריבית את ההפרש, רק אם הוא חיובי, בין שווי השוק למועד הדיווח של נייר הערך שנמכר בחסר, לבין היתרה בגין עסקת השאילה הלא מובטחת הכלולה בסעיף פיקדונות.

י. זכויות עובדים

הטבות לאחר פרישה - פנסיה, פיצויים והטבות אחרות - תכנית להטבה מוגדרת

הטבת פנסיה הינה חלק מהתגמול המשולם לעובד תמורת שירותיו. בתכנית פנסיה להטבה מוגדרת הבנק מבטיח לספק בנוסף לשכר השוטף, תשלומי פנסיה בשנים שלאחר שהעובד יפרוש. סכום ההטבה שישולם תלוי באירועים עתידיים מסוימים הכלולים בנוסחת ההטבה של התכנית אשר כוללת בין היתר את משך חייו של העובד או שאריו, את מספר שנות השירות שסיפק העובד והשכר של העובד בשנים מיד לפני הפרישה.

הגדרות:

- שיעור להיוון ההתחייבויות בגין זכויות עובדים - שיעור ההיוון המשמש לחישוב ההתחייבות האקטוארית לזכויות עובדים של הבנק מבוסס על תשואות השוק בהתאם לחלופה שהבנק בחר מתוך החלופות שנקבעו על ידי בנק ישראל לפיהם העקום מורכב מתשואות אגרות חוב ממשלתיות בישראל בתוספת עקום מרווח של אגרות חוב קונצרניות בדירוג AA ומעלה בארה"ב.
- רווח/הפסד אקטוארי - השינוי בערך של מחויבות חזויה או של נכסי תכנית הנובע מכך שהניסיון בפועל שונה מהמשוער או שנובע משינוי בהנחה אקטוארית.
- תשואה חזויה על נכסי תכנית - הבנק מחשב את שיעור התשואה החזוי לטווח ארוך על נכסי התכנית תוך שימוש בשיעורי התשואה ההיסטוריים לאורך תקופת זמן ארוכה בתיק עם הרכב נכסים דומה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- מחויבות בגין הטבה חזויה - הערך הנוכחי האקטוארי של כל ההטבות המיוחסות לשירות של העובד שסופק לפני מועד המאזן בהתאם לנוסחת ההטבה של התכנית.
- עלות פנסיה נטו - הסכום המוכר בדוחות הכספיים של הבנק כעלות של תכנית פנסיה לתקופה מסוימת. עלות זו כוללת עלויות שנזקפות לרווח והפסד: עלות שירות, עלות ריבית, תשואה חזויה על נכסי תכנית והפחתה של רווח/הפסד אקטוארי ועלויות שנזקפות לרווח כולל אחר: רווח והפסד אקטוארי.

הפסדים ורווחים אקטואריים שנרשמים במסגרת הרווח הכולל נובעים בין היתר: השפעת המעבר שנוצרה ביישום לראשונה. שינויים שוטפים בשיעורי היוון.

שינויים שנובעים מכך שהניסיון בפועל שונה מההנחה האקטוארית ששימשה לחישוב ההתחייבות. הפער בין התשואה החזויה לתשואה בפועל על נכסי התכנית נזקפים אל הרווח הכולל האחר.

הפסדים ורווחים אקטואריים כמפורט להלן מופחתים בשיטת קו ישר על פי תקופת השירות הממוצעת הנותרת של העובדים הצפויים לקבל הטבות על פי התכנית.

כאשר כל או כמעט משתתפי התכנית לא יהיו פעילים עוד, תוחלת החיים הממוצעת הנותרת של העובדים הלא פעילים תשמש במקום תקופת השירות הממוצעת הנותרת.

המחויבות בגין ההטבה החזויה במאזן נרשמת בניכוי השווי ההוגן של נכסי התכנית. כאשר המחויבות בגין ההטבה החזויה עולה על השווי ההוגן של נכסי התכנית תרשם במאזן התחייבות בגובה הפער האמור. אם השווי ההוגן של נכסי התכנית עולה על המחויבות בגין ההטבה החזויה, ירשם במאזן נכס בגובה הפער האמור.

הבנק מבצע מדידה אקטוארית על בסיס רבעוני.

הטבות לאחר פרישה - תכניות להפקדה מוגדרת

תכנית להפקדה מוגדרת הינה תכנית המספקת הטבות לאחר פרישה בתמורה לשירותים שסופקו, מספקת חשבון אישי לכל משתתף בתכנית ומגדירה כיצד ייקבעו ההפקדות לחשבון של העובד. בתכנית זו ההטבות שמשתתף בתכנית יקבל תלויות אך ורק בסכום המופקד לחשבון המשתתף בתכנית, בתשואות שנצברו על ההשקעות של הפקדות אלה ובחילוטם של הטבות של משתתפים אחרים בתכנית שעשויים להיות מוקצים לחשבון של אותו משתתף. במקרה זה עלות ההטבה נטו לתקופה תהיה ההפקדה הנדרשת לאותה תקופה.

התחייבות הבנק לתשלום פיצויים בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין מטופלות כתכנית להפקדה מוגדרת.

הטבות אחרות לאחר פרישה

הבנק צובר את ההתחייבות לאורך תקופת העסקה בהתאם לתנאים שנקבעו.

היעדרויות בתשלום

הבנק צובר התחייבות עבור תגמול לעובדים בגין היעדרויות עתידיות אם כל התנאים הבאים מתקיימים:

- מחויבות הבנק מיוחסת לשירותים שהעובדים כבר סיפקו.
- המחויבות קשורה לזכויות שמבשילות או נצברות.
- תשלום התגמול צפוי.
- הסכום ניתן לאומדן סביר.

ההתחייבות בגין ימי חופשה נמדדת על בסיס שוטף ללא שימוש בשיעורי היוון והנחות אקטואריות. לצורך חישוב ההתחייבות בגין ימי חופשת יובל מובאים בחשבון שיעורי היוון והנחות אקטואריות. שינויים בהתחייבות בגין ימי חופשת יובל, נזקפים מידית לדוח רווח והפסד.

עסקאות תשלום מבוסס מניות

עסקאות תשלום מבוסס הינן עסקאות בהן הבנק מקבל שירותים מהעובד והתמורה ניתנת במכשירים הוניים. הבנק ככלל מכיר בהוצאה בגין תשלומים מבוססי מניות שהוא מעניק לעובדיו במועד בו נצרכים השירותים. בגין מענקים עם תנאי ביצוע תוכר הוצאה אם צפוי (Probable) שתנאי הביצוע יתקיימו. הבנק מכיר בגידול מקביל בהון או בהתחייבות כתלות באם מדובר במענק הוני או התחייבות. מענקים הוניים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה. מענקים התחייבותיים נמדדים על בסיס השווי ההוגן במועד ההענקה וההתחייבות נמדדת מחדש עד מועד הסילוק. השפעות המס הקשורות לעסקאות תשלום מבוסס מניות מוכרות בעת סילוק (או פקיעה) דרך רווח והפסד.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. קיזוז נכסים והתחייבויות

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות הנובעים מאותו צד נגדי ומציג במאזן את יתרתם נטו בהתקיים התנאים המצטברים הבאים:

- בגין אותן ההתחייבויות, קיימת זכות חוקית ניתנת לאכיפה (legally enforceable right) לקיזוז ההתחייבויות מהנכסים;
- קיימת כוונה לפרוע את ההתחייבות ולממש את הנכסים על בסיס נטו או בו זמנית;
- גם הבנק וגם הצד הנגדי חייבים אחד לשני סכומים הניתנים לקביעה (Determinable Amounts).

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות עם שני צדדים נגדיים שונים ומציג במאזן סכום נטו בהתקיים כל התנאים המצטברים לעיל, ובתנאי שישנו הסכם בין שלושת הצדדים המעגן באופן ברור את זכות הבנק בגין אותן ההתחייבויות לקיזוז.

הבנק מקזז פיקדונות שפירעונם למפקיד מותנה במידת הגביה מן האשראי והאשראי שניתן מפיקדונות אלה, כשאין לבנק סיכון להפסד מהאשראי. המרווח בפעילות הנ"ל נכלל בסעיף "עמלות".

הבנק מקזז בין מכשירים נגזרים שבוצעו עם אותו צד נגדי הכפופים להסדר התחשבות נטו (master netting arrangement) לצורך חישוב חבות הלקוח המוצגת בביאורים השונים בלבד. במאזן לא מבוצע קיזוז כאמור.

יד. בניינים וציוד

הכרה ומדידה

בניינים וציוד מוצגים לפי עלות, בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. העלות כוללת הוצאות הניתנות לייחוס ישיר לרכישת הנכס. עלות נכסים שהוקמו באופן עצמי כוללת את עלות החומרים ושכר העבודה הישיר וכן כל עלות נוספת שניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למצב הפעלה באופן אליו התכוונה ההנהלה. עלות תוכנה שנרכשה, המהווה חלק בלתי נפרד מתפעול הציוד הקשור, מוכרת כחלק מעלות ציוד זה.

בניינים המוחזקים למכירה, מוצגים לפי הערך בספרים או שווי המימוש שלהם, כנמוך שבהם.

רווח או הפסד ממכירת רכוש קבוע נכלל בסעיף "הכנסות אחרות" בדוח רווח והפסד.

עלויות עוקבות

עלות החלפת חלק מפריט רכוש קבוע מוכרת כחלק מהערך בספרים של אותו פריט אם צפוי כי ההטבות הכלכליות העתידיות הגלומות בחלק שהוחלף יזרמו אל הבנק ואם עלותו ניתנת למדידה באופן מהימן. הערך בספרים של החלק שהוחלף, נגרע מהספרים.

עלויות תחזוקה שוטפות של פריטי רכוש קבוע נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן.

עלויות תוכנה

בהתאם להוראות הדיווח לציבור, הבנק מסווג בסעיף זה את העלויות בגין נכסי תוכנה שנרכשו או עלויות שהונו כנכס בגין תוכנות שפותחו באופן פנימי לשימוש עצמי.

תוכנות אשר נרכשות נמדדות לפי עלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך.

עלויות בקשר עם פיתוח והתאמה של תוכנות מחשב לשימוש עצמי מהוונות אך ורק אם ניתן למדוד באופן מהימן את עלויות הפיתוח, צפויה הטבה כלכלית עתידית ולבנק כוונה ומקורות מספיקים על מנת להשלים את הפיתוח ולהשתמש בתוכנה. כמו כן קבע הבנק סף מהותיות בסך 750 אלפי ש"ח להיוון עלויות לפיתוח עצמי של תוכנות. עלויות שהונו כוללות עלויות ישירות של חומרים, שירותים ושכר עבודה ישיר לעובדים. עלויות אלו נמדדות לפי העלות בניכוי פחת שנצבר והפסדים מירידת ערך. עלויות אחרות נזקפות לרווח והפסד עם התהוותן. עלויות עוקבות בגין תוכנה מהוונות רק אם צפוי שההוצאות שהתהוו יובילו לפונקציונליות נוספת. יתר העלויות נזקפות לדוח רווח והפסד עם התהוותן.

פחת והפחתות

הפחת מחושב מהעלות, בהתאם לאורך החיים השימושי, לפי שיטת הקו הישר החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש. הבנק מפחית בנפרד כל חלק של רכוש קבוע שנקבע לו אורך חיים שונה. שיפורים במושכר מופחתים על פני משך תקופת השכירות לרבות אופציה שסביר שתמומש, או אורך החיים השימושים שלהם לפי התקופה הקצרה יותר. נכס מופחת החל מהמועד בו הוא זמין לשימוש.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

האומדנים בדבר אורך החיים השימושי וערך השייר נבחנים מחדש כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהאומדנים הנוכחיים אינם נאותים עוד ומותאמים בעת הצורך. בקשר עם ירידת ערך נכסים לא כספיים ראה [סעיף \(כב\)](#) להלן.

גריעה

רווח או הפסד מגריעת פריט רכוש קבוע הינם הפער שבין התמורה מגריעת הנכס לערכו של הנכס בספרים. פער זה ירשם בנטו בסעיף הכנסות אחרות בדוח רווח והפסד.

חכירות

חכירות, לרבות חכירות של קרקעות ממנהל מקרקעי ישראל או מצדדים שלישיים אחרים, בהן נושאת הקבוצה באופן מהותי בכל הסיכונים והתשואות מהנכס מסווגות כחכירות מימוניות. בעת ההכרה לראשונה נמדדים הנכסים החכורים ומוכרת התחייבות בסכום השווה לנמוך מבין השווי ההוגן והערך הנוכחי של דמי החכירה המינימאליים העתידיים. תשלומים עתידיים למימוש אופציה להארכת תקופת החכירה מול מנהל מקרקעי ישראל אינם מוכרים כחלק מהנכס וההתחייבות המתייחסת, ככל שסכומם נגזר משווי ההוגן של הקרקע במועדי החידוש העתידיים של הסכם החכירה. לאחר ההכרה לראשונה, מטופל הנכס בהתאם למדיניות החשבונאית הנהוגה לגבי נכס זה.

תקופת החכירה, היא התקופה שאינה ניתנת לביטול, שלגביה החוכר סיכם חוזית על חכירת הנכס ביחד עם תקופות נוספות כלשהן שלגביהן קיימת לחוכר אופציה להמשיך את חכירת הנכס, בתשלום נוסף או ללא תשלום נוסף, כאשר במועד ההתקשרות בחכירה וודאי באופן סביר שהחוכר יממש את האופציה.

יתר החכירות מסווגות כחכירות תפעוליות, כאשר הנכסים החכורים במקרים אלו אינם מוכרים במאזן.

דמי חכירה ששולמו מראש למנהל מקרקעי ישראל בגין חכירות תפעוליות מוצגים במאזן כהוצאות מראש ונזקפים לדוח רווח והפסד לפי שיטת הקו הישר על פני תקופת החכירה.

10. הוצאות הנפקה

הוצאות הנפקת אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים מופחתות לפי שיטת הריבית האפקטיבית על פני אורך החיים הצפוי של המכשיר המונפק.

11. נכסים שנתפסו

נכסים שנתפסו והועברו לבעלות הקבוצה עקב סילוק אשראים בעייתיים שנכללים בסעיף נכסים אחרים מוצגים על פי שווי הוגן של הנכס במועד העברתו או שווי הוגן ביום המאזן כנמוך שבהם. ההפחתות נזקפות לסעיף הוצאות תפעוליות ואחרות.

12. התחייבויות תלויות

הדוחות הכספיים כוללים הפרשות מתאימות לגבי תביעות אשר לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות, המתבססות על ההערכות היועצים המשפטיים, לא תדחינה או תתבטלנה, וזאת למרות שהתביעות הנ"ל מוכחות על ידי הבנק. בנוסף קיימים הליכים משפטיים שבשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהם ו/או תוצאותיהם, ומהטעם האמור לא בוצעה בגינם הפרשה.

התביעות שהוגשו כנגד הבנק מסווגות לשלוש קבוצות, בהתאם לתחומי ההסתברות להתממשות החשיפות לסיכון, כמפורט להלן:

- סיכון צפוי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה מעל ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו נכללו הפרשות מתאימות בדוחות הכספיים.
- סיכון אפשרי - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה בין 20% ל-70%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים אלא רק ניתן גילוי.
- סיכון קלוש - הסתברות להתממשות החשיפות לסיכון הינה קטנה או שווה ל-20%. בגין תביעות הנכללות בקבוצת סיכון זו לא נכללו הפרשות בדוחות הכספיים ולא ניתן גילוי.

במקרים נדירים, בהם לדעת הנהלת הבנק, בהסתמך על יועציה המשפטיים, לא ניתן להעריך את סיכויי ההתממשות של החשיפה לסיכון בגין תביעה רגילה ובגין תביעה שאושרה כתביעה ייצוגית, לא מבוצעת הפרשה.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כמו כן הקבוצה חשופה לתביעות משפטיות שטרם נטענו/הוגשו וזאת בין היתר בהתקיים ספק בפרשנות הסכם ו/או הוראה דין ו/או אופן יישומם. חשיפה זו מובאת לידיעת הקבוצה במספר דרכים. בהערכת הסיכון הנובע מטענות/תביעות שטרם הוגשו מסתמכת הקבוצה על הערכות פנימיות של הגורמים המטפלים וההנהלה, המשקללות את הערכת הסיכוי להגשת תביעה, את הסיכוי להצלחת התביעה, אם וככל שתוגש ותשלומים בפשרה ככל שיהיו כאלה. ההערכה מבוססת על הניסיון שנצבר ביחס להגשת תביעות ועל ניתוח של הטענות לגופן. מטבע הדברים, לאור השלב הראשוני שבו מצוי ברור הטענה המשפטית, עשויה התוצאה בפועל להיות שונה מההערכה שנעשתה בשלב שטרם הוגשה התביעה.

תביעה שלגביה יש קביעה של המפקח על הבנקים כי הבנק נדרש להשיב כספים, מסווגת כצפויה ומערכת בגינה הפרשה בגובה הסכום שהבנק נדרש להשיב.

כביאור 26 בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות ניתנו פרטים בדבר סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות תלויות שסכומן עולה על 0.5% מהון הבנק ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה. כמו כן ניתן גילוי להליכים משפטיים מהותיים כנגד הבנק וחברות מאוחדות.

יח. ערבויות

ערבויות הינן חוזים אשר דורשים באופן מותנה מהערב לבצע תשלומים לנערב בהתאם לתנאים שנקבעו בכתב הערבות. ההתחייבות נגרעת מהספרים במועד בו הבנק משוחרר מהסיכון.

יט. מיסים על ההכנסה

ההפרשה למיסים על ההכנסה של הבנק ושל חברות מאוחדות שלו שהן מוסדות כספיים לצרכי מס ערך מוסף, כוללת מס רווח המוטל על ההכנסה לפי חוק מס ערך מוסף. מס ערך מוסף המוטל על השכר במוסדות כספיים נכלל בדוח רווח והפסד בסעיף "משכורות והוצאות נלוות". הדוחות הכספיים כוללים מיסים שוטפים ומיסים נדחים.

מיסים שוטפים

המס השוטף הינו סכום המס הצפוי להשתלם (או להתקבל) על ההכנסה החייבת במס לשנה כשהוא מחושב לפי שיעורי המס החלים וחוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".

מיסים נדחים

התחייבויות מיסים נדחים ונכסי מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים והפסדים מועברים הקיימים בסוף תקופה.

המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק יחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ב"רשומות".

הבנק מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין כל ההפרשים הזמניים החייבים במס אלא אם התחייבות מיסים נדחים נובעת מהפרשים הקשורים למוניטין שאינו מופחת לצורך מס או מהתחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנובעים מהשקעה בחברות בנות מקומיות עד ליום 31 בדצמבר 2016. החל מיום 1 בינואר 2017 הבנק מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין הפרשים זמניים שנצברו ממועד זה בגין חברות בנות מקומיות. הבנק אינו מכיר בהתחייבות מיסים נדחים בגין ההשקעה בחברות זרות מאחר וקיימת לו הכוונה והיכולת להשקיע מחדש את הרווחים הלא מחולקים לתקופה בלתי מוגדרת.

נכס מיסים נדחים יוכר רק אם נראה שההפרש הזמני יתהפך בעתיד הנראה לעין. עם ההכרה בנכס יש לקבוע האם קיים רווח עתידי חייב במס אשר כנגדו ניתן יהיה ניתן לנכות את ההפרש. במקביל מכיר הבנק בהפרשה נפרדת - Valuation Allowance. עבור אותו סכום הכלול בנכס אשר יותר סביר מאשר לא שלא ימומש. שינויים עוקבים ב-Valuation Allowance יוכרו ברווח והפסד בתקופה השוטפת גם אם ההפרשה הוכרה לראשונה בהון.

הבנק מסווג הכנסות והוצאות ריבית בגין מיסים על הכנסה וקנסות לרשויות המס בסעיף מיסים על הכנסה.

קיצוז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים

הבנק מקזז נכסים והתחייבויות בגין מיסים נדחים כפי המפורט **בסעיף (יג)** לעיל.

פוזיציות מס לא וודאיות

הבנק מכיר בהשפעת פוזיציות מס רק אם צפוי (more likely than not) שהפוזיציות יתקבלו על ידי רשויות המס או בית המשפט. פוזיציות מס שמוכרות נמדדות לפי הסכום המקסימאלי שסבירות התממשותו עולה על 50%. שינויים בהכרה או במדידה באים לידי ביטוי בתקופה בה חלו שינויים בנסיבות אשר הובילו לשינוי בשיקול הדעת. הבנק מיישם את כללי ההכרה והמדידה שנקבעו במסגרת FIN48.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כ. רווח למניה

הקבוצה מציגה נתוני רווח למניה בסיסי ומדולל לגבי הון המניות הרגילות שלה. הרווח הבסיסי למניה מחושב על ידי חלוקת הרווח או ההפסד המיוחסים לבעלי המניות הרגילות של הבנק במספר הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שהיו במחזור במשך התקופה. הרווח המדולל למניה נקבע על ידי התאמת הרווח או ההפסד, המתייחס לבעלי המניות הרגילות והתאמת הממוצע המשוקלל של המניות הרגילות שבמחזור בגין ההשפעות של כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות.

כא. עסקאות עם בעלי שליטה

הבנק מיישם את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב לטיפול חשבונאי בפעולות בין תאגיד בנקאי לבין בעל שליטה בו ובין חברה בשליטת הבנק. במצבים בהם בכללים כאמור לא קיימת התייחסות לאופן הטיפול, מיישם הבנק את הכללים שנקבעו בתקן מספר 23 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בנושא.

נכסים והתחייבויות שלגביהם בוצעה עסקה עם בעל שליטה נמדדים לפי שווי הוגן במועד העסקה. בשל העובדה כי מדובר בעסקה במישור ההוני, זוקפת הקבוצה את ההפרש בין השווי ההוגן לבין התמורה מהעסקה להון.

כב. ירידת ערך נכסים שאינם פיננסיים

1. הבנק בוחן את הצורך ברישום הפרשה לירידת ערך בנכסים שאינם פיננסיים (כגון: בניינים וציוד, השקעות בחברות כלולות ונכסים לא מוחשיים לרבות מוניטין ולמעט עלויות תוכנה בפיתוח עצמי) כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות, המצביעים על כך שנכסיו במאזן מוצגים בסכום העולה על סכום בר השבה שלהם. הפסדים מירידת ערך מוכרים רק אם הערך בספרים של נכס לא שוטף אינו בר השבה ועולה על שווי ההוגן. כלומר סך תזרימי המזומנים הלא מהוונים הצפויים לנכס מהשימוש בנכס וממימושו נמוך מהערך שלו בספרים.

במקרה זה יכיר הבנק בהפסד מירידת ערך בגובה הפער שבין ערכו של הנכס בספרים לבין שווי ההוגן. הפסד זה ייזקף לדוח רווח והפסד.

כאשר מוכר הפסד כאמור, הערך בספרים לאחר ירידת הערך מהווה בסיס עלות חדש. ההפסד שהוכר לא יבוטל בתקופות עוקבות גם אם תתרחש עליית ערך.

2. ירידת ערך של עלויות פיתוח עצמי של תוכנות מחשב

הבנק בוחן נכסים בלתי מוחשיים אשר נותרו מפריקט תוכנה לצורך ירידת ערך כאשר מתרחשים אירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהעלות המופחתת עשויה לא להיות ברת השבה.

להלן דוגמאות לאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על ירידת ערך:

א. לא צפוי כי התוכנה תספק שירותים פוטנציאליים משמעותיים;

ב. חל שינוי מהותי באופן או בהיקף השימוש בתוכנה או בשימוש הצפוי בתוכנה;

ג. בוצע או יבוצע בעתיד שינוי מהותי בתוכנה;

ד. העלויות לפיתוח או הסבת התוכנה המיועדת לשימוש עצמי חורגות משמעותית מהסכומים שנצפו מראש;

ה. לא צפוי יותר שפיתוח התוכנה יושלם וייעשה בה שימוש.

הבנק מכיר בהפסד מירידת ערך כאשר הערך בספרים אינו בר השבה ועולה על השווי ההוגן. הפסד מירידת ערך שהוכר לא יבוטל בתקופה מאוחרת יותר גם אם מתרחשת עליית ערך.

3. ירידת ערך של השקעות בחברות כלולות המוצגות לפי שיטת השווי המאזני

השקעה בחברה כלולה נבחנת לירידת ערך כאשר אירועים או שינויים בנסיבות מצביעים על כך שהערך בספרים של ההשקעה אינו בר השבה. במקרה זה תבוצע בחינה האם מדובר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, וזאת בהתבסס על משך הזמן שבו השווי ההוגן של ההשקעה נמוך מערכה בספרים וחומרת ירידת הערך, מצבה הכספי של החברה המוחזקת וכן הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק בהשקעה עד למועד שבו לא צפוי שההשקעה תימכר בהפסד. ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, תוכר בדוח רווח והפסד ולא תבוטל בתקופות עוקבות.

ביאור 1 – עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

4.

נכסים לא שוטפים מוחזקים למכירה

נכס לא שוטף (או קבוצת מימוש) יסווגו כמוחזקים למכירה כאשר ההנהלה מתחייבת לתכנית פעילה למכירת הנכס, הנכס זמין למכירה מיידית במצבו הנוכחי, צפוי כי מכירת הנכס תושלם בתוך שנה אחת והנכס משווק באופן פעיל לצורך המכירה. הנכס (או קבוצת המימוש) יוצג לפי הנמוך מבין הערך בספרים או שווי הוגן בניכוי עלויות מכירה. הנכס לא יופחת כל עוד מסווג כמוחזק למכירה.

5.

פעילות מופסקת

הבנק מסווג קבוצת מימוש כפעילות שהופסקה בהתקיים התנאים הבאים:

- א. קבוצת המימוש מהווה רכיב של ישות
 - ב. קבוצת המימוש מומשה או מקיימת את תנאי הסיווג של נכס המוחזק למכירה.
 - ג. קבוצת המימוש מייצגת שינוי אסטרטגי בעל השפעה מהותית על פעילות הבנק ותוצאותיו הכספיות.
- בגין פעילות מופסקת יש להציג מחדש מספרי השוואה בדוח רווח והפסד כאילו הופסקה הפעילות מתחילת תקופת ההשוואה המוקדמת ביותר.

כג.

תקני חשבונאות חדשים, עדכוני תקינה חשבונאית והוראות חדשות של המפקח על הבנקים שיושמו לראשונה

החל מתקופות הדיווח המתחילות ביום 1 בינואר 2018 מיישם הבנק תקנים חשבונאיים והוראות המפורטים להלן:

1.

הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות

ביום 11 בינואר 2015 פורסם חוזר בנושא אימוץ עדכון לכללי חשבונאות בנושא "הכנסה מחוזים עם לקוחות". החוזר מעדכן את הוראות הדיווח לציבור לאור פרסום 09-2014 המאמץ בכללי החשבונאות האמריקאים תקן חדש בנושא הכרה בהכנסה. התקן קובע כי הכנסה תוכר בסכום שצפוי שיתקבל בתמורה להעברת הסחורות או מתן שירותים ללקוח. התקן מפרט מודל בן חמישה שלבים שבאמצעותו נקבע עיתוי ההכרה בהכנסה וסכומה.

כמו כן מפרט התקן כללי הצגה של הכנסות אלה והעלויות שנוצרו בגין:

- זיהוי החוזה עם הלקוח.
- זיהוי מחויבויות ביצוע נפרדות בחוזה.
- קביעת מחיר העסקה.
- הקצאת מחיר העסקה למחויבויות ביצוע נפרדות.
- הכרה בהכנסה עם קיום מחויבויות הביצוע.

התקן החדש אינו חל, בין השאר, על מכשירים פיננסיים וזכויות או מחויבויות חוזיות אשר בתחולת פרק 310 לקודיפיקציה. בהוראות בנק ישראל הובהר, כי ככלל הוראות התקינה החדשה לא יחולו על הטיפול החשבונאי בהכנסות והוצאות ריבית והכנסות מימון שאינן מריבית. לאור זאת, ההוראות החדשות לא השפיעו על מרבית הכנסות הבנק.

הנחיות החוזר יושמו בדרך של מכאן ולהבא מיום 1 בינואר 2018 תוך זקיפת ההשפעה המצטברת לעודפים.

ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

2.

דיווח של תאגידים בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב

ביום 13 באוקטובר 2016 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב".

החוזר מעדכן, בין היתר, את הוראות הדיווח לציבור ומאמץ תקני חשבונאות מקובלים בארה"ב בנושאים הבאים:

- פעילויות שהופסקו בהתאם לנושא 20-205 בקודיפיקציה בדבר "נכסים לא שוטפים המוחזקים למכירה ופעילויות שהופסקו".

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

- רכוש קבוע בהתאם לנושא 360 בקודיפיקציה בדבר "רכוש קבוע".
- רווח למניה בהתאם לנושא 260 בקודיפיקציה בדבר "רווח למניה".
- דוח על תזרימי המזומנים בהתאם לתת נושא 10-230 בקודיפיקציה בדבר "דוח על תזרימי מזומנים".
- דיווח לתקופות ביניים בהתאם נושא 270 בקודיפיקציה בדבר "דיווח לתקופות ביניים".
- היוון עלויות ריבית בהתאם לתת נושא 20-835 בקודיפיקציה בדבר "היוון ריבית".
- מדידה וגילוי של ערבויות בהתאם לנושא 460 בקודיפיקציה בדבר "ערבויות".

הנחיות החוזר יושמו החל מיום 1 בינואר 2018.

ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

3. שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

ביום 1 בינואר 2018 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה".

בהתאם לחוזר, יש לכלול במסגרת הוצאות שכר בדוח רווח והפסד את עלות השירות בלבד. כל שאר רכיבי עלות ההטבה יוצגו במסגרת הוצאות אחרות.

כמו כן במסגרת החוזר הובהר כי ניתן להוון רק את רכיב עלות השירות במקרים בהם מתאפשר היוון הוצאות שכר.

הנחיות החוזר יושמו החל מיום 1 בינואר 2018.

ליישום החוזר לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים למעט על אופן ההצגה והגילוי, לרבות הצגה מחדש של מספרי ההשוואה לתקופות קודמות.

4. עדכון תקינה בנושא תשלום מבוסס מניות

בחודש מאי 2017 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה 09-2017 לקודיפיקציה אשר מהווה תיקון להוראות נושא 718 בקודיפיקציה בנושא "תשלום מבוסס מניות". העדכון נועד להבהיר מתי נדרש ליישם "חשבונאות תיקון" (modification accounting) בעקבות שינוי בתנאים של מענקי תשלום מבוסס מניות. נדרש ליישם חשבונאות תיקון בגין שינויים בתכנית אלא אם כן השווי ההוגן, תנאי ההבשלה או סיווג המענק זהים לפני ואחרי התיקון.

ליישום העדכון לא היתה השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

כד. תקני חשבונאות חדשים והוראות חדשות של המפקח על הבנקים בתקופה שלפני יישומם

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון תקינה ASU 2017-04 בנושא ירידת ערך מוניטין	בחודש ינואר 2017 פרסם המוסד האמריקאי לתקינה חשבונאית את עדכון 2017-04 אשר מהווה תיקון להוראות נושא 350 בקודיפיקציה בדבר "נכסים בלתי מוחשיים - מוניטין ואחרים". בהתאם לתיקון לא נדרש עוד לחשב את שווי ההוגן של המוניטין ולהכיר בירידת ערך בגין הפער שבין השווי ההוגן לשווי בספרים. ירידת ערך מוניטין תוכר בגובה הפער שבין השווי ההוגן של היחידה המדווחת לבין הערך בספרים שלה. עם זאת, ההפסד מירידת הערך לא יעלה על סכום המוניטין שהוקצה ליחידה המדווחת.	נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא מיום 1 בינואר 2020.	ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2017-08 בנושא חייבים	בחודש מרס 2017 פרסם המוסד לתקינה חשבונאית בארה"ב את עדכון תקינה 2017-08 לקודיפיקציה בדבר הפחתת פרמיה על אגרות חוב שנרכשו, בעלות אופציית פירעון מוקדם (להלן: "העדכון"), אשר מהווה תיקון לתת-נושא 310-20 בקודיפיקציה בדבר חייבים - עמלות שאינן ניתנות להחזר ועלויות אחרות (בעבר FAS 91). בהתאם לעדכון תקוצר תקופת ההפחתה של פרמיות על אגרות חוב בעלות אופציית פירעון מוקדם על ידי המנפיק, מתקופת הפחתה חוזית לתקופת הפחתה עד למועד הפירעון המוקדם הקרוב ביותר.	נדרש ליישם שינוי זה בדרך של מכאן ולהבא מיום 1 בינואר 2019.	ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
אימוץ עדכונים כלכלי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות	ביום 28 במרס 2018 פורסם על ידי הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "אימוץ עדכונים כלכלי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב - הפרשות להפסדי אשראי צפויים והוראות נוספות".	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2021 באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.	הבנק נערך ליישום המכתב ובוחר את ההשפעה על דוחותיו הכספיים.
עדכון הטיפול החשבונאי הפרשות להפסדי אשראי - CECL	המכתב מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא הפרשות להפסדי אשראי צפויים כפי שפורסמו בעדכון תקינה ASU 2016-13. מטרת הכללים החדשים היא לשפר את איכות הדיווח על המצב הכספי של התאגיד הבנקאי באמצעות הקדמת רישום ההפרשות להפסדי אשראי, באופן שמחזק את אנטי המחזוריות בהתנהגות ההפרשות להפסדי אשראי, שתומך בתגובה מהירה יותר של הבנקים להידרדרות באיכות האשראי של לווים ולחיזוק הקשר בין ניהול סיכוני האשראי לבין אופן שבו סיכונים אלה משתקפים בדוחות הכספיים.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2021 באמצעות רישום בעודפים במועד היישום לראשונה של ההשפעה המצטברת של יישום כללים אלה.	הבנק נערך ליישום המכתב ובוחר את ההשפעה על דוחותיו הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
	תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן: • ההפרשה להפסדי אשראי תחושב לפי ההפסד הצפוי לאורך חיי האשראי במקום לאמוד את ההפסד שנגרם וטרם זוהה. • באומדן ההפרשה להפסדי אשראי יעשה שימוש משמעותי במידע צופה פני עתיד שישקף תחזיות סבירות לגבי אירועים כלכליים עתידיים. • יורחב הגילוי על ההשפעה של מועד מתן האשראי על איכות האשראי של תיק האשראי. • ישתנה האופן שבו נרשמות ירידות ערך של אגרות חוב בתיק הזמין למכירה. • הכללים החדשים לחישוב ההפרשה להפסדי אשראי יחולו על אשראי, אגרות חוב המוחזקות לפדיון וחשיפות אשראי חוץ מאזניות מסוימות.		
דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים.	בהמשך למכתב שפרסם הפיקוח על הבנקים ביום 28 במרס 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים ביום 30 באוגוסט 2018 חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים וגידור, סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים, דוח תזרים מזומנים ונושאים נוספים". עדכון הטיפול החשבונאי במכשירים פיננסיים החוזר מאמץ את עדכון תקינה ASU 2016-01. מטרת הכללים החדשים הינה לפשט את מודל הדיווח על מכשירים פיננסיים ולספק למשתמשים בדוחות מידע יותר שימושי לצורך קבלת החלטות. עיקר השינויים הינם בנושא סיווג ומדידה של מכשירים פיננסיים כדלקמן: 1. מניות זמינות למכירה שיש להן שווי הוגן זמין, ימדדו לפי שווי הוגן דרך דוח רווח והפסד במקום רישום של התאמות שטרם מומשו לשווי הוגן ברווח כולל אחר. 2. מניות שאין להן שווי הוגן זמין, יוצגו ככלל לפי עלות בניכוי ירידת ערך (כפי שהוצגו עד כה). עלות זו תותאם לשינויים במחירים נצפים של מניות של אותו מפיק. קיימת אפשרות למדידה שוטפת לפי שווי הוגן בכפוף לתנאים שנקבעו בהוראה.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2019 וזאת בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בכללים בארה"ב. רווחים שטרם מומשו בגין מניות בתיק הזמין שרשומים בקרן הון יסווגו מחדש לעודפים.	ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
עדכון הטיפול החשבונאי במכשירים נגזרים ופעילויות גידור	החוזר מאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא מכשירים נגזרים ופעילויות גידור כפי שפורסמו בעדכון תקינה 12-2017 ASU. מטרת הכללים החדשים לשפר את הדיווח הכספי ליחסי גידור באופן שישקף בצורה טובה יותר את התוצאות הכלכליות של פעילויות ניהול הסיכונים של התאגיד הבנקאי באמצעות שינויים ביעוד, במדידה ובהצגה של תוצאות הגידור. מטרה נוספת הינה לפשט את יישום חשבונאות הגידור.		ליישום ההוראה לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
	תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינה כדלקמן: א. הכללים מרחיבים את היכולת לגדר רכיבי סיכון מסוימים ובכך ליצור התאמה בין אופן הרישום של המכשירים המגדרים והפריטים המגודרים בדוחות הכספיים. ב. הכללים מקלים על יישום ההנחיות החשבונאיות בנושא גידור בעיקר באמצעות הקלה בדרישות בחינת אפקטיביות הגידור ותיעוד גידור. ג. יעודכן הגילוי על פעילויות במכשירים נגזרים.		
דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות	עדכון הטיפול החשבונאי בחכירות ביום 1 ביולי 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר בנושא "דיווח של תאגידים בנקאיים וחכ"א בישראל לפי כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות", המאמץ את כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב בנושא חכירות כפי שפורסמו בעדכון תקינה 02-2016 ASU ובין היתר את כללי ההצגה, המדידה והגילוי שנקבעו בנושא 842 בקודיפיקציה. תמצית עיקרי השינויים הצפויים הינם כדלקמן: א. עסקאות לחכירת נכסים לתקופה שעולה על 12 חודשים יוכרו במאזן גם אם החכירה מסווגת כחכירה תפעולית. ב. בעסקאות חכירה תפעולית ירשם במאזן נכס שמשקף את זכותו של התאגיד להשתמש בנכס החכור ומנגד תירשם התחייבות לשלם בגין החכירה. ג. עסקאות בהן התאגיד הבנקאי מוכר נכס וחוכר אותו בחזרה יוכלו במצבים מסוימים להיחשב כעסקאות מכירה חשבונאית בכפוף לכך שמתקיימים תנאים מסוימים שפורטו בכללים החדשים.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2020 ואילך.	הבנק בוחן את ההשפעה של החוזר על דוחותיו הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
ד. נכסי סיכון בגין נכסי זכות שימוש (Right of Use) בגין חכירות תפעוליות שיוכרו במאזן ישוקללו ב-100% לצורך יחס הון מזערי. הוראת המעבר שמנחה שלא לכלול את הפרשי השער בגין אגרות חוב זמינות למכירה כחלק מההתאמות לשווי הוגן של אגרות חוב אלו, הוארכה עד ליום 1 בינואר 2021.			
עדכון תקינה ASU 2018-14 בנושא תגמול, הטבות פרישה, ותכניות להטבה מוגדרת	דרישות הגילוי של תכניות הטבה מוגדרת מטרת העדכון היא שיפור אפקטיביות הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים. עיקרי התיקונים הינם: א. בוטלה הדרישה להצגת אומדן הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר מצטבר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר מצטבר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנה העוקבת. ב. התווספה דרישה לפיה נדרש לתת פירוט בדבר הסיבות לרווחים או הפסדים מהותיים הקשורים לשינוי במחויבות בגין הטבה מוגדרת במהלך התקופה ושינויים מהותיים אחרים.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2021 בדרך של יישום למפרע.	ליישום החוזר לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2018-15 בנושא טיפול חשבונאי בעלויות הטמעה בהסדרים של שירותי מחשוב ענן	עלויות הטמעה של הסדרי שירותי מחשוב ענן עלויות שהתהוו לצורך הטמעה של הסדרים של שירותי מחשוב ענן ידחו או ייזקפו לרווח או הפסד באותו האופן שבו הן היו מטופלות בהתאם להוראות בדבר תוכנות לשימוש עצמי וזאת למרות שמדובר בחוזה שירות. בנוסף, עלויות ההטמעה הנדחות יופחתו לרווח והפסד בהתאם לתקופה החוזית של ההסדר כולל תקופות הארכה. עלויות אלה יהיו כפופות להוראות בדבר ירידת ערך בדומה לנכסי תוכנה לשימוש עצמי.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2020. ניתן ליישם בדרך של מכאן ואילך או בחלופה של יישום למפרע.	הבנק בוחן את ההשפעה של העדכון על דוחותיו הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2018-02 בנושא סיווג מחדש של השפעות מס מסוימות מרווח כולל אחר מצטבר	בחודש פברואר 2018 פרסם ה-FASB את ASU 2018-02 אשר מתקן את הוראות נושא 220 בקודיפיקציה בדבר "דוח רווח והפסד - דיווח על הרווח הכולל" בהתייחס להשלכות הרפורמה במס בארה"ב. בהתאם לעדכון, תאגיד בנקאי רשאי לזקוף את השפעות המס של פריטים שכלולים ברווח כולל אחר (stranded tax effects) הנובעות מהשינוי בשעורי המס בגין רפורמת המס, מרווח כולל אחר מצטבר לעודפים.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2019. אימוץ מוקדם מותר.	לאימוץ התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.
עדכון תקינה ASU 2018-13 בדבר שינויים בדרישות הגילוי לגבי מדידות שווי הוגן.	בחודש אוגוסט 2018 פרסם ה-FASB את ASU 2018-13 המעדכן את דרישות הגילוי של מדידות שווי הוגן הנדרשות בהתאם לנושא 820 בקודיפיקציה. מטרת העדכון היא שיפור אפקטיביות הגילויים בביאורים לדוחות הכספיים.	נדרש ליישם שינוי זה מיום 1 בינואר 2020. אימוץ מוקדם מותר.	לאימוץ התיקון לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

ביאור 1 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נושא הפרסום	דרישות הפרסום	תחילה והוראות מעבר	השפעה על הדוחות הכספיים
עיקרי התיקונים הינם, בין היתר:			
א. בוטלה הדרישה להצגת הסכומים והסיבות להעברות בין רמות 1 ו-2 בהיררכיית השווי ההוגן.			
ב. בוטלה הדרישה להצגת תיאור תהליך הערכת מדידת השווי ההוגן ברמה 3.			
ג. במסגרת הדרישה למתן תיאור מילולי של הרגישות לשינויים בנתונים לא נצפים עבור מדידות שווי הוגן חוזרות ונשנות המסווגות ברמה 3 במדרג השווי ההוגן, עודכן המונח "רגישות" ל"אי וודאות" כדי להדגיש כי המידע הנדרש הינו לגבי האי וודאיות.			
ד. התווספה דרישה לפיה יש להציג את השינויים ברווח הכולל האחר (OCI) שטרם מומשו בתקופה, בגין מדידות שווי הוגן ברמה 3 עבור נכסים המוחזקים בסוף התקופה.			

ביאור 2 - הכנסות והוצאות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2017	2016	
במיליוני ש"ח			
א. הכנסות ריבית^(א)			
מאשראי לציבור	10,085	9,199	8,697
מאשראי לממשלות	33	25	18
מפיקדונות בבנקים	139	91	86
מפיקדונות בבנקים מרכזיים וממזומנים	72	69	42
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	2	2	2
מאגרות חוב ^(ב)	1,015	683	707
סך כל הכנסות הריבית	11,346	10,069	9,552
ב. הוצאות ריבית^(א)			
על פיקדונות הציבור	(1,847)	(1,329)	(1,224)
על פיקדונות מממשלות	(4)	(3)	(4)
על פיקדונות מבנקים	(29)	(17)	(15)
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	(2)	(2)	(2)
על אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	(574)	(672)	(781)
סך כל הוצאות הריבית	(2,456)	(2,023)	(2,026)
סך הכנסות ריבית, נטו	8,890	8,046	7,526
ג. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגדרים^(ג)			
מהכנסות ריבית	7	(16)	(42)
ד. פירוט הכנסות ריבית על בסיס צבירה מאגרות חוב			
זמינות למכירה	923	626	638
למסחר	40	55	69
מוחזקות לפידיון	52	2	-
סך הכל כלול בהכנסות ריבית	1,015	683	707

(א) כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

(ב) כולל ריבית בגין איגרות חוב מגובות משכנתאות (MBS) בסך 203 מיליון ש"ח (2017 - 196 מיליון ש"ח, 2016 - 197 מיליון ש"ח).

(ג) פירוט של השפעת מכשירים נגזרים מגדרים על סעיפי משנה א. ו-ב.

ביאור 3 - הכנסות מימון שאינן מריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2017	2016	
במיליוני ש"ח			
א. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר			
א.1. מפעילות במכשירים נגזרים^(א)			
הכנסות (הוצאות) נטו בגין מכשירים נגזרים ALM ^(ב)	2,484	(1,722)	(213)
סך הכל מפעילות במכשירים נגזרים	2,484	(1,722)	(213)
א.2. מהשקעה באגרות חוב			
רווחים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^(ח)	61	160	387
הפסדים ממכירת אג"ח זמינות למכירה ^{(ח)(ז)}	(71)	(45)	(30)
סך הכל מהשקעה באג"ח	(10)	115	357
א.3. הפרשי שער, נטו	(2,246)	2,501	700
א.4. רווחים (הפסדים) מהשקעה במניות			
רווחים ממכירת מניות זמינות למכירה ^{(ג)(ח)}	239	128	576
הפסדים ממכירת מניות זמינות למכירה ^{(ז)(ח)}	(84)	(67)	(82)
רווח ממכירת מניות של חברות מוחזקות ^(ט)	224	-	24
דיבידנד ממניות זמינות למכירה	16	16	10
הפסדים מחברות מוחזקות	(1)	(16)	(18)
סך הכל מהשקעה במניות	394	61	510
א.5. רווחים נטו בגין הלוואות שנמכרו	-	9	44
סך כל הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות שאינן למטרות מסחר	622	964	1,398
ב. הכנסות (הוצאות) מימון שאינן מריבית בגין פעילויות למטרות מסחר^(י)			
הפסדים שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של אג"ח למסחר, נטו ^(ד)	(25)	(74)	(84)
רווחים (הפסדים) שמומשו ושטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של מניות למסחר, נטו ^(ה)	85	29	(32)
סך הכל מפעילויות למסחר^(יא)	60	(45)	(116)
סך הכל הכנסות מימון שאינן מריבית	682	919	1,282

- (א) למעט מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.
- (ב) מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול נכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.
- (ג) כולל בעיקר רווח ממכירת מניות של הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ ושירותי בנק אוטומטיים בע"מ בסך של 47 מיליון ש"ח ו-25 מיליון ש"ח, בהתאמה (2017 - כולל בעיקר רווח ממכירת קנון בסך של 14 מיליון ש"ח, 2016 - כולל בעיקר רווח ממכירת מניות של ויזה אירופה בסך 378 מיליון ש"ח).
- (ד) מזה חלק הרווחים (הפסדים) בסך (25) מיליון ש"ח (2017 - 23 מיליון ש"ח, 2016 - 8 מיליון ש"ח), הקשורים לאגרות חוב למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן.
- (ה) בשנת 2018 לא היו רווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן (2017 - (16) מיליון ש"ח, בשנת 2016 לא היו רווחים (הפסדים) הקשורים למניות למסחר שעדיין מוחזקות ליום המאזן).
- (ו) לרבות הפרשות לירידות ערך הקשורות לאגרות חוב זמינות למכירה בסך 19 מיליון ש"ח (2017 - 3 מיליון ש"ח, 2016 - 3 מיליון ש"ח).
- (ז) לרבות הפרשות לירידות ערך הקשורות למניות זמינות למכירה בסך 84 מיליון ש"ח (2017 - 62 מיליון ש"ח, 2016 - 33 מיליון ש"ח).
- (ח) סוג מחדש מרווח כולל אחר מצטבר.
- (ט) כולל בעיקר רווח ממכירת אבגול תעשיות 1953 בע"מ ומימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ בסך 121 מיליון ש"ח ו-96 מיליון ש"ח (בשנת 2017 ו-2016 לא היו רווחים מהותיים).
- (י) כולל הפרשי שער שנבעו מפעילות מסחר.
- (יא) להכנסות ריבית מהשקעה באג"ח למסחר ראה [ביאור 2](#).

ביאור 4 - עמלות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
715	701	716	ניהול חשבון
1,023	1,075	1,129	כרטיסי אשראי
592	675	638	פעילות בניירות ערך ובמכשירים נגזרים מסויימים ^(ג)
240	257	265	עמלות הפצת מוצרים פיננסיים ^(א)
61	75	85	ניהול, תפעול ונאמנות לגופים מוסדיים ^(ב)
177	183	186	טיפול באשראי
327	338	361	הפרשי המרה
131	128	121	פעילות סחר חוץ
16	14	12	הכנסות נטו משירות תיקי אשראי
47	50	51	דמי ניהול ועמלות מביטוח חיים וביטוח דירות
454 ^(ד)	455 ^(ד)	454	עמלות מעסקי מימון
104	101	103	עמלות אחרות
3,887	4,052	4,121	סך כל העמלות התפעוליות

(א) בעיקר דמי הפצה של קרנות נאמנות.

(ב) בעיקר תפעול קופות גמל.

(ג) כולל עמלות מפעילות חיתום.

(ד) סווג מחדש ראה [ביאור 5.1.1](#).

ביאור 4א - הכנסות מחוזים עם לקוחות^(א)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018										
סך הכל	בנות בחו"ל	בנות בארץ	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקי	מסחרי	עסקים קטנים	משכנתאות	קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית
במיליוני ש"ח										
716	80	1	1	24	5	27	80	184	1	313
1,129	12	946	-	3	-	-	2	24	-	142
638	35	16	-	150	1	6	16	40	-	374
316	22	45	-	-	-	-	6	18	5	220
85	-	85	-	-	-	-	-	-	-	-
186	10	-	-	8	47	20	48	37	6	10
361	7	-	-	26	2	15	86	91	-	134
121	2	-	-	7	-	15	64	30	-	3
12	-	-	-	-	-	-	-	-	11	1
557	40	-	13	11	256	115	83	35	-	4
4,121	208	1,093	14	229	311	198	385	459	23	1,201

(א) סיווג ההכנסות נעשה בהתאם למגזרי פעילות גישת ההנהלה.

ביאור 5 - הכנסות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
1	-	-	רווחים ממימוש נכסים שנתקבלו בגין סילוק אשראים
89	302 ^(א)	45	רווחי הון ממכירת בניינים וציוד
(3)	(1)	(5)	הפסדי הון ממכירת בניינים וציוד
34	41	8	רווחים מקופות מרכזיות לפיצויים
38	29	20	אחרות, נטו
159	371	68	סך כל ההכנסות האחרות

(א) כולל רווח ממכירת סניף מרכזי תל-אביב בסך כ-265 מיליון ש"ח בשנת 2017.

ביאור 6 - משכורות והוצאות נלוות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
3,486	3,281 ^(ד)	3,199	משכורות
10	-	40	הוצאה הנובעת מעסקאות תשלום מבוסס מניות ^(ב)
281	259	272	הוצאות נלוות אחרות לרבות קרן השתלמות, חופשה ומחלה ^(ד)
(90)	(14)	(5)	הטבות לזמן ארוך
769	699	690	ביטוח לאומי ומס שכר
			הוצאות בגין פנסיה (לרבות פיצויים ותגמולים): ^(א)
160	146	145	הטבה מוגדרת ^(ד)
171	204	200	הפקדה מוגדרת ^(ד)
(9)	16	3	הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה ^{(א)(ד)(ה)}
4,778	4,591	4,544	סך כל המשכורות והוצאות הנלוות
491	467	523	מזה: משכורות והוצאות נלוות בחו"ל

(א) ראה [ביאור 23](#), בדבר זכויות עובדים.

(ב) הוצאות בגין הקדמת פרישת עובדים במסגרת תכנית לשינוי מבני בכנק.

(ג) ראה [ביאור 23 ח](#), בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות.

(ד) סוג מחדש, לרבות בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 1 כג](#).

(ה) מזה: עלות שירות בגין הטבות אחרות לאחר סיום העסקה והטבות לאחר פרישה שאינן פנסיה לשנים 2018, 2017, ו-2016 הינה 10, 11 ו-5 מיליון ש"ח בהתאמה.

ביאור 7 - הוצאות אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
644 ^(ד)	681 ^(ד)	671	הוצאות בגין פנסיה - הטבה מוגדרת והטבות אחרות לאחר סיום העסקה ללא עלות שירות
289	293	314	שיווק ופרסום
282	302	290	ייעוץ מקצועי: משפטיות, ביקורת חשבונות
156	155	160	תקשורת: דואר, טלפון, משלוחים וכו'
115	103	120	מחשב ^(א)
59	58	53	משרדיות
21 ^(ד)	32 ^(ד)	17	ביטוח
28	25	17	הדרכה והשתלמויות
162	188	222	עמלות
1	2	2	הפסד בגין נכסים שנתקבלו בגין סילוק אשראים
-	-	2	קנסות לבנק ישראל
268 ^(ג)	324	356	אחרות ^(ב)
2,025	2,163	2,224	סך כל ההוצאות האחרות

- (א) הסעיף כולל הוצאות בגין מיקור חוץ ואינו כולל הוצאות הבנק בגין מחשב מאחר ומערך התפעול הינו חלק מהבנק והוצאותיו נרשמו וסווגו בסעיפי ההוצאות השונים.
- (ב) לגבי שכר דירקטורים של הבנק הכלול בסעיף זה - ראה [ביאור 34](#).
- (ג) כולל הכנסה בסך 235 מיליון ש"ח בגין החזר ביטוחי בגין חקירת הרשויות האמריקאיות.
- (ד) סווג מחדש, ראה [ביאור 5.1.1](#). בגין הוצאות רכישת ביטוח ערבויות חוק מכר [ביאור 3.1.1](#). בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח

א. הרכב הסעיף:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
מיסים שוטפים:			
1,585 ^(א)	2,027 ^(א)	1,491	בגין שנת החשבון
51	(92)	(71)	בגין שנים קודמות
1,636	1,935	1,420	סך כל המיסים השוטפים
בתוספת (בניכוי) שינויים במיסים נדחים:			
(222) ^(א)	(285) ^(א)	199	בגין שנת החשבון
303	42	-	בגין שנים קודמות
81	(243)	199	סך הכל שינויים במיסים הנדחים
1,717	1,692	1,619	הפרשה למיסים על ההכנסה
69	149	91	מזה: הפרשה למיסים בחו"ל

(א) סווג מחדש, כמפורט [בביאור 13](#).

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

א. הרכב הסעיף (המשך):

הרכב הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים המיוחסים לפעילויות נמשכות הינם, כדלקמן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2017	2016
במיליוני ש"ח		
הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים לפני השפעת הפריטים המפורטים להלן:	202	(214) ^(א)
גידול בניכויים מועברים לצרכי מס	(3)	(8)
השפעת שינויים בחוקי המס	-	42
שינוי בהפרשה למס נדחה בגין שינוי בנסיבות הגורם לשינוי בשיפוט לגבי יכולת המימוש של נכס מיסים נדחים	-	(31)
סך כל הוצאות (הכנסות) מיסים נדחים	199	81

(א) סווג מחדש.

הטבלה אינה כוללת את השפעת המס בגין פריטים מסוימים המוכרים בכל תקופה ישירות בהון. השפעת המס של כל הפריטים שהוכרו ישירות בהון הסתכמה בקיטון בהון של כ-319 מיליון ש"ח בשנת 2018, בגידול בהון של כ-214 מיליון ש"ח בשנת 2017 וגידול בהון של כ-376 מיליון ש"ח בשנת 2016.

ב. התאמה בין סכום המס התיאורטי לבין ההפרשה למיסים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2018	2017	2016
במיליוני ש"ח		
שיעור המס הסטטוטורי החל על הבנק	34.2%	35.0%
סכום המס על בסיס שיעור המס הסטטוטורי	1,677	1,682
מס (חסכון מס) בגין:		
הכנסות חברות מאוחדות בחו"ל	(44)	(5)
הכנסות פטורות ובעלות שיעור מס מוגבל	(2)	(6)
הפרשי פחת, תיאום פחת ורווח הון	(23)	(36)
הוצאות אחרות לא מוכרות	33	48
הפסדים והפרשי עיתוי שלא נרשמו בגינם מיסים נדחים	(29)	(13)
הכנסות חברות מאוחדות בארץ	-	(41)
שינוי מיסים נדחים עקב שינוי בשיעורי המס	-	54
מיסים בגין שנים קודמות	(71)	(92)
שינוי ביתרת הפרשה לנכס מס נדחה	-	(31)
אחר	78	91
הפרשה למיסים על ההכנסה	1,619	1,692

ג. שומות מס

- לבנק שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2014. בסוף שנת 2018 חתם הבנק על הסכם עם רשות המיסים לשנות המס 2012-2014. לחברות בנות מאוחדות עיקריות שומות מס סופיות עד וכולל שנת המס 2013.
- בסוף שנת 2016 הוצאה שומת מע"מ לחברה הבת לאומי קארד. השומה עסקה בעיקרה בחיוב החברה הבת במע"מ בשיעור מלא בגין עמלות שהתקבלו בידיה, בגין עסקאות שבוצעו בין מחזיקי כרטיסי אשראי שהנפיקה החברה לבין בתי עסק בחו"ל לתקופות חיוב מחודש ינואר 2012 ועד לחודש אוגוסט 2016. החברה הבת חלקה על השומה ולפיכך הגישה השגה על כך בחודש מרס 2017. ביום 8 במרס 2018 נתקבלו בידי החברה החלטת בעניין ההשגה ושומת מע"מ מעודכנת (להלן - "השומה המעודכנת"). במסגרת ההחלטה, מע"מ דחה את טענות החברה הבת שהועלו במסגרת ההשגה, סכום החיוב בשומה המעודכנת, כולל ריבית והצמדה, עומד על 86 מיליון ש"ח. עמדת החברה הבת, בהתבסס על חוות דעת יועציה המשפטיים, היא כי אין לחייבה במס על פי השומה וביום 31 בינואר 2019 הגישה החברה הבת כתב ערעור על ההחלטה בהשגה לבית המשפט המחוזי בתל-אביב-יפו. להערכת הקבוצה קיימות בדוחות הכספיים הפרשות מתאימות.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ד. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפרטים הבאים:

שנת ליום 31 בדצמבר 2017	שינויים שנזקפו לרווח והפסד	השפעת השינוי בשיעור המס שנזקפה לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	הפרשי תרגום על יתרות המיסים הנדחים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018	שיעור מס ממוצע 2018 באחוזים
במיליוני ש"ח						
נכסי מיסים נדחים						
1,249 ^(א)	64	-	-	5	1,318	34%
383	(129)	-	-	3	257	31%
3,754	85	-	(609)	1	3,231	34%
19	2	-	-	2	23	28%
260	(60)	-	-	-	200	20%
49	(164)	-	208	4	97	25%
2	1	-	-	-	3	21%
75	(10)	-	-	-	65	17%
5,791	(211)	-	(401)	15	5,194	
(227)	65	-	-	-	(162)	
5,564	(146)	-	(401)	15	5,032	
(114)	-	-	-	-	(174)	
5,450	-	-	-	-	4,858	
התחייבויות מיסים נדחים						
(141)	(44)	-	-	-	(185)	14%
-	-	-	-	-	-	-
(105)	(17)	-	-	(3)	(125)	25%
(17)	(1)	-	-	-	(18)	34%
(18)	9	-	-	-	(9)	17%
(281)	(53)	-	-	(3)	(337)	
(114)	-	-	-	-	(174)	
(167)	-	-	-	-	(163)	
5,283	(199)	-	(401)	12	4,695 ^(ב)	

(א) יתרות המיסים הנדחים מוצגות במאזן המאוחד על פי סיווג היתרה נטו בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

(ב) כולל יתרת מיסים נדחים שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 73 מיליון ש"ח. למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ג) סווג מחדש, כמפורט [ביאור 13](#).

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ד. התנועה בנכסי והתחייבויות המיסים הנדחים מיוחסת לפרטים הבאים (המשך):

שנת ליום 31 בדצמבר 2016	שינויים לרווח והפסד	השפעת השינוי בשיעור המס שנזקפו לרווח והפסד	שינויים שנזקפו לרווח כולל אחר	הפרשי תרגום על יתרות המיסים הנדחים	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017	שיעור מס ממוצע 2017 באחוזים
במיליוני ש"ח						
נכסי מיסים נדחים						
1,237	37	(18)	-	(7)	1,249	34%
מהפרשה להפסדי אשראי ^(ב)						
398	(1)	(11)	-	(3)	383	32%
מהפרשה לחופשה ולמענקים						
3,208	157	(9)	402	(4)	3,754	34%
מעודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית						
25	4	(8)	-	(2)	19	28%
מריבית שלא נזקפה להכנסות השנה						
429	(169)	-	-	-	260	25%
זיכוי מס והפסדים מועברים לצורך מס						
5	(5)	-	-	-	-	-
מפעילות בחו"ל						
49	96	(8)	(83)	(5)	49	22%
מניירות ערך						
7	(5)	-	-	-	2	24%
רכוש קבוע וחכירות						
75	11	(9)	-	(2)	75	19%
אחר מפריטים לא כספיים						
5,433	125	(63)	319	(23)	5,791	
יתרת נכסי מיסים נדחים, ברוטו						
(427)	200	-	-	-	(227)	
הפרשה למיסים נדחים						
5,006	325	(63)	319	(23)	5,564	
יתרת נכס מיסים נדחים בניכוי הפרשה למיסים נדחים						
(84)	-	-	-	-	(114)	
יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)						
4,922	-	-	-	-	5,450	
יתרת מיסים נדחים בניכוי הפרשה						
התחייבויות מיסים נדחים						
(98)	(43)	-	-	-	(141)	15%
בגין השקעות בחברות מוחזקות						
(4)	4	-	-	-	-	-
זיכוי מס והפסדים מועברים לצורך מס						
(122)	(9)	21	-	5	(105)	25%
התאמת נכסים לא כספיים בני פחת						
(19)	2	-	-	-	(17)	34%
אחרים מפריטים כספיים						
(24)	6	-	-	-	(18)	21%
אחר מפריטים לא כספיים						
(267)	(40)	21	-	5	(281)	
יתרת התחייבויות מיסים נדחים, ברוטו						
(84)	-	-	-	-	(114)	
יתרות הניתנות לקיזוז ^(א)						
(183)	-	-	-	-	(167)	
יתרת התחייבויות למיסים נדחים						
4,739	285	(42)	319	(18)	5,283	
יתרת מיסים נדחים, נטו						

(א) יתרות המיסים הנדחים מוצגות במאזן המאוחד על פי סיווג היתרה נטו בספרי הבנק ובחברות המאוחדות.

(ב) סווג מחדש, כמפורט [בביאור 13](#).

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

ה. מיסים נדחים

בשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017, הבנק הכיר בקיטון נטו בהפרשה לנכס מס נדחה בסך של כ-31 מיליון ש"ח, בהתבסס על הערכת ההנהלה לגבי סכום נכסי המיסים הנדחים, שסביר יותר מאשר לא, כי ימומשו.

ו. התחייבויות מיסים נדחים שלא הוכרו בגין הפרשים זמניים הקשורים להשקעות בחברות בנות מקומיות

בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים, הבנק לא הכיר בהתחייבות מס נדחה בגין הפרשים זמניים מסוימים הקשורים להשקעת הבנק בחברות בנות מקומיות, שהנה קבועה במהותה. הסכום האמור יהיה ממוסה רק בעת מכירה או פירוק של החברות הבנות.

ז. הפסדים מועברים וזיכויים לצרכי מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018				
נכסי מיסים נדחים	הפרשה לנכסי מיסים נדחים	נכסי מיסים נדחים, נטו	יתרת הפסד	שנת פקיעה ראשונה
במיליוני ש"ח				
הפסדים לצרכי מס				
2	(2)	-	5	-
37	(33)	4	109	2019
זיכויי מס				
161	(127)	34	-	-
הבנק				
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017				
נכסי מיסים נדחים	הפרשה לנכסי מיסים נדחים	נכסי מיסים נדחים, נטו	יתרת הפסד	שנת פקיעה ראשונה
במיליוני ש"ח				
הפסדים לצרכי מס				
29	(27)	2	85	2018
זיכויי מס				
230	(199)	31	-	-
הבנק				

בחברות מאוחדות מסוימות מחוץ לישראל הפסדים וזיכויים אחרים בסך כ-75 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 כ-72 מיליון ש"ח) שנתבעו לצורך מס ואשר בגינם לא נרשמו מיסים נדחים, כיון שלהערכת הקבוצה אין זה צפוי כי תהיה בעתיד הכנסה חייבת שכנגדה יהיה ניתן לנצל את הטבות המס. ניצול סכומים אלה בעתיד יתאפשר במידה ולחברות המאוחדות בהן נרשמו הסכומים תהיה הכנסה חייבת במס.

המיסים הנדחים נמדדים לפי שיעורי המס הצפויים לחול על ההפרשים הזמניים במועד בו ימומשו, בהתבסס על שיעורי המס ועל חוקי המס אשר נחקקו עד לסוף תקופת הדיווח. חוק נחשב כ"חוקק" רק עם פרסומו ברשומות.

בעקבות פרסום חוזר המפקח על הבנקים בנושא מדידה וגילוי של חובות פגומים, אשראי והפרשה להפסדי אשראי הבנקים, ובכללם הבנק, הגיעו להסכמות עם רשות המיסים בנוגע להכרה בהפרשות להפסדי אשראי לצרכי מס. ההסכם נחתם בתאריך ה-19 במרס 2012, וחל לגבי חובות פגומים שנרשמו החל מיום 1 בינואר 2011 (ההסכם הקודם חל על חובות מסופקים שנרשמו עד 31 בדצמבר 2010).

להלן עיקרי ההסכם:

חובות פגומים גדולים בבחינה פרטנית - ההפרשה מותרת לניכוי לצרכי מס בשנה בה נרשמה כהוצאה בדוחות הכספיים. בשנת המס בה הוקטנה יתרת ההפרשה בגין הפסדי אשראי (שלא כתוצאה מ"מחיקה חשבונאית" או מ"מחילה"), יתווסף לחבות המס של הבנק "מס נוסף", בתוספת ריבית והפרשי הצמדה, אשר יביא לגביית המס שהיה נגבה אילו לא הייתה מוכרת מלכתחילה ההפרשה שהותרה בניכוי.

ביאור 8 - הפרשה למיסים על הרווח (המשך)

לעניין זה - "חוב גדול" הינו חוב של 1 מיליון ש"ח ומעלה, או סכום נמוך יותר על פי הודעת הבנק לפקיד השומה ובהתאם למאפייני הבנק.

חובות פגומים שאינם גדולים - ההוצאות בגין "מחיקות חשבוניות" נטו (בקיזוז גביות באותה שנה) - מחציתן יותרו לצרכי מס בשנת המס הראשונה לאחר השנה שבה נרשמה ההוצאה, ומחציתן יותרו בשנת המס השנייה לאחר השנה שבה נרשמה ההוצאה.

הפרשה קבוצתית - אינה מוכרת לצרכי מס.

י. הסכם פשרה בין הבנק לבין פקיד השומה למפעלים גדולים מאוגוסט 1987, המסדיר תשלומי מס בישראל בגין רווחי חברות בנות של הבנק בחו"ל. הסכם זה בתוקף עד למועד שבו יודיע אחד הצדדים (שנה מראש) על כוונתו להציע שינויים בהסכם.

יא. על פי הסדר עם שלטונות המס מיום 14 באפריל 2005, מיום 29 ביוני 2014 ומיום 30 בדצמבר 2018, רשאי הבנק לקזז סכומי מס בתנאים מסוימים במידה ושיעור המס הכולל על הכנסות הבנק בישראל יהיה גבוה משיעור המס החל על חברות בנות בחו"ל. הסכומים שטרם קוזזו מחבות המס ושביניהם לא נכלל במאזן חסכון במס בעתיד ליום 31 בדצמבר 2018 הינם כ-15 מיליון דולר (ליום 31 בדצמבר 2017 כ-24 מיליון דולר). סכום מס מקסימלי הניתן לקיזוז בשנה הינו בין 5 ל-8 מיליון דולר.

יב. ככלל, הבנק, בתיאום עם רשויות המס, ממוסה על בסיס עליית ערך של ניירות הערך וזאת בהתאם לדרך הצגתם של ניירות הערך בדוחות הכספיים של המוסדות הפיננסיים.

יג. שינויי חקיקה בתחום המס

ביום 5 בינואר 2016 פורסם החוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מס' 216), התשע"ו-2016, אשר הפחית את שיעור מס חברות מ-26.5% ל-25%, בתוקף משנת 2016 ואילך. ביום 29 בדצמבר 2016 פורסם חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018), התשע"ז-2016, אשר קבע, בין היתר, הפחתה של שיעור מס חברות משיעור של 25% ל-23% בשתי פעימות. בפעימה הראשונה שיעור המס ירד ל-24%, החל מיום 1 בינואר 2017 ובפעימה השנייה שיעור המס ירד ל-23% החל מיום 1 בינואר 2018 ואילך.

יתרות המיסים הנדחים חושבו בהתאם לשיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך. בהתאם לכך, השפעת השינויים המתוארים לעיל בשיעורי מס החברות על הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 התבטאה בקיטון ביתרות המיסים הנדחים לקבל נטו בסך כ-380 מיליון ש"ח. מסכום זה, סך של כ-303 מיליון ש"ח הוכר כנגד הוצאות מיסים נדחים וסך של כ-77 מיליון ש"ח הוכר כנגד הון.

טבלת שיעורי המס

המיסים החלים על הרווח של התאגידים הבנקאיים כוללים מס חברות המוטל על פי פקודת מס הכנסה ומס רווח המוטל על פי חוק מס ערך מוסף. להלן טבלת שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על תאגידים בנקאיים:

שנה	שיעור מס שכר ורווח	שיעור מס חברות	שיעור מס כולל	הערות
2016	17.00%	25.00%	35.90%	נובע מירידת מס חברות החל מיום 1 בינואר 2016
2017	17.00%	24.00%	35.04%	נובע מירידת מס חברות החל מיום 1 בינואר 2017
2018 ואילך	17.00%	23.00%	34.19%	נובע מירידת מס חברות החל מיום 1 בינואר 2018

ביום 22 בדצמבר 2017, חתם נשיא ארה"ב על רפורמה במס (Tax Cuts and Jobs Act). במסגרת הרפורמה הופחת שיעור מס החברות הפדרלי בארצות הברית מ-35% ל-21%, עבור שנות מס המתחילות מ-2018. יתרת המיסים הנדחים ליום 31 בדצמבר 2017 בחברת הבת המאוחדת בנק לאומי ארצות הברית (BLUSA) מחושבת בהתאם לשיעורי המס הצפויים לחול במועד ההיפוך. השפעת השינוי בשיעור מס החברות בארצות הברית המתואר לעיל על הדוחות הכספיים המאוחדים ליום 31 בדצמבר 2017 אינה מהותית.

ביאור 9 - רווח למניה רגילה

א. רווח בסיסי המיוחס לבעלי מניות

חישוב הרווח הבסיסי למניה מתבסס על הרווח המיוחס לבעלי המניות הרגילות של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, באופן הבא:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2017 ^(א)	2016	
במיליוני ש"ח			
רווח בסיסי			
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	3,257	3,172	2,791
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)			
יתרה לתחילת התקופה	1,523,516	1,522,965	1,473,798
השפעה משוקללת של יחידות PSU, RSU שמומשו והנפקת מניות	417	176	38,528
השפעה משוקללת בגין רכישה עצמית של מניות	(10,931)	-	-
ממוצע משוקלל של מספר המניות	1,513,002	1,523,141	1,512,326
רווח בסיסי למניה (בשקלים חדשים)	2.15	2.08	1.85

ב. רווח מדולל למניה

חישוב הרווח המדולל למניה של הבנק מחולק בממוצע המשוקלל של מספר המניות הרגילות שבמחזור, לאחר התאמה בגין כל המניות הרגילות הפוטנציאליות המדללות, באופן הבא:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018	2017 ^(א)	2016	
במיליוני ש"ח			
רווח מדולל			
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	3,257	3,172	2,791
ממוצע משוקלל של מספר המניות (באלפי מניות)			
ממוצע משוקלל של מספר המניות הרגילות ששימשו לצורך חישוב רווח בסיסי למניה	1,513,002	1,523,141	1,512,326
השפעה משוקללת של יחידות PSU, RSU שטרם מומשו	788	1,346	1,035
ממוצע משוקלל של מספר המניות בדילול מלא	1,513,790	1,524,487	1,513,361
רווח מדולל למניה (בשקלים חדשים)	2.15	2.08	1.84

(א) סווג מחדש.

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר

א. שינויים ברווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לאחר השפעת המס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018						
רווח כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה						
רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק	הפסד כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	סך הכל	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות מתרגום נטו לאחר השפעת גידורים ^(ב)	מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני	חלק הבנק ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות בגין הטבות לעובדים
במיליוני ש"ח						
1,448	(4)	(1,452)	38	(67)	67	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(864)	-	(864)	(20)	(12)	(153)	שינוי נטו במהלך השנה
2,312	(4)	(2,316)	18	(79)	(86)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(739)	-	(739)	(3)	(116)	161	שינוי נטו במהלך השנה ^(ג)
(3,051)	(4)	(3,055)	15	(195)	75	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
888	18	906	1,187	110	(408)	שינוי נטו במהלך השנה ^(ד)
31	(44)	(13)	-	(13)	-	מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
(2,132)	(30)	(2,162)	(1,763)	32	(98)	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018

(א) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ב) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ג) לרבות בגין סיווגים ביתרות בהון בין רווח כולל אחר לעודפים. ראה [דוח על השינויים בהון](#).

(ד) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף, ראה [ביאור 36](#).

ביאור 10 - רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר (המשך)

ב. השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר, לפני השפעת מס ואחרי השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר								
2018			2017			2016		
לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס	לפני מס	השפעת מס	לאחר מס
במיליוני ש"ח								
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה:								
התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן:								
(475)	162	(313)	435	(152)	283	570	(194)	376
רווחים (הפסדים) נטו שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן (רווחים) בגין ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד ^(א)								
(145)	50	(95)	(176)	62	(114)	(851)	322	(529)
(620)	212	(408)	259	(90)	169	(281)	128	(153)
שינוי נטו במהלך השנה התאמות מתרגום ^(ב) :								
229	-	229	(284)	-	(284)	(9)	-	(9)
(182)	63	(119)	245	(87)	158	(2)	(1)	(3)
מכירת מניות בחברות בנות לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(20)	7	(13)	-	-	-	-	-	-
27	70	97	(39)	(87)	(126)	(11)	(1)	(12)
חלק הבנק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות כלולות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני								
21	(4)	17	(10)	7	(3)	(20)	-	(20)
21	(4)	17	(10)	7	(3)	(20)	-	(20)
הטבות לעובדים ^(ה) :								
1,434	(485)	949	(1,512)	519	(993)	(1,241)	361	(880)
362	(124)	238	335	(117)	218	313	(112)	201
1,796	(609)	1,187	(1,177)	402	(775)	(928)	249	(679)
1,224	(331)	893	(967)	232	(735)	(1,240)	376	(864)
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה								
(24)	(2)	(26)	-	-	-	-	-	-
השינויים במרכיבי רווח (הפסד) כולל אחר המיוחס לבעלי מניות הבנק								
1,248	(329)	919	(967)	232	(735)	(1,240)	376	(864)

(א) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית. ראה [ביאור 3](#) - הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) התאמות מתרגום דוחות כספיים של פעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של הבנק.

(ג) רווחים (הפסדים) נטו בגין גידור השקעה נטו במטבע חוץ.

(ד) הסכום לפני מס מדווח בדוח רווח והפסד בסעיף משכורות והוצאות נלוות. פירוט נוסף ראה [בביאור 23](#) - זכויות עובדים.

(ה) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף, ראה [ביאור 36](#).

ביאור 11 - מזומנים ופיקדונות בבנקים

31 בדצמבר	
2017	2018
במיליוני ש"ח	
73,082	68,206
8,985	13,248
-	(35)
82,067	81,419
78,840	74,265

(א) בניכוי הפרשה להפסדי אשראי.

(ב) מזה מזומנים משועבדים בסך 4,949 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 1,635 מיליון ש"ח).

(ג) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

הערה: בדבר שיעבודים ראה [ביאור 27](#).

ביאור 12 - ניירות ערך

31 בדצמבר										
2017					2018					
הפסדים	רווחים				הפסדים	רווחים				
שטרם	שטרם				שטרם	שטרם				
הוכרו	הוכרו				הוכרו	הוכרו				
מהתאמות שווי	מהתאמות	עלות	הערך		מהתאמות שווי	מהתאמות	עלות	הערך		
הוגן ^(N)	לשווי הוגן	מופחתת	במאזן		הוגן ^(N)	לשווי הוגן	מופחתת	במאזן		
במיליוני ש"ח										
אגרות חוב המוחזקות לפדיון:										
35	-	-	35	35	2,345	(3)	14	2,334	2,334	של ממשלת ישראל
347	(7)	1	353	353	1,583	(17)	4	1,596	1,596	מגובי משכנתאות (MBS)
486	(2)	10	478	478	931	(15)	-	946	946	של אחרים זרים
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון										
868	(9)	11	866	866	4,859	(35)	18	4,876	4,876	

ראה הערות בעמוד 150.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר										
2017					2018					
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר			עלות מופחתת (במניות- עלות)			הערך במאזן	
שוי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות- עלות)	הערך במאזן	שוי הוגן ^(א)	הפסדים	רווחים	עלות מופחתת (במניות- עלות)	הערך במאזן	במיליוני ש"ח
ניירות ערך זמינים למכירה: אגרות חוב -										
36,633	(39)	156	36,516	36,633	30,573	(250)	40	30,783	30,573	של ממשלת ישראל
10,755	(16)	3	10,768	10,755	5,904	(7)	13	5,898	5,904	של ממשלות זרות
11	-	-	11	11	-	-	-	-	-	של מוסדות פיננסיים בישראל
9,653	(18)	44	9,627	9,653	9,707	(109)	13	9,803	9,707	של מוסדות פיננסיים זרים
8,529	(77)	11	8,595	8,529	9,433	(190)	15	9,608	9,433	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
70	-	4	66	70	242	(2)	3	241	242	של אחרים בישראל
2,352	(15)	18	2,349	2,352	3,517	(75)	12	3,580	3,517	של אחרים זרים
68,003	(165)	236	67,932	68,003	59,376	(633)	96	59,913	59,376	סך הכל אגרות חוב
2,927	(22)	97	2,852	2,927	3,556	(57)	100	3,513	3,556	מניות וקרנות ^(ב)
70,930	(187) ^(ג)	333 ^(ג)	70,784	70,930	62,932	(690) ^(ג)	196 ^(ג)	63,426	62,932	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה ^(ה)

ראה הערות [בעמוד 150](#).

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

31 בדצמבר										
2018					2017					
הערך במאזן	(במניות- עלות)	לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	רווחים שטרם מומשו	עלות מופחתת (במניות- עלות)	הערך במאזן	הערך במאזן	הפסדים שטרם מומשו	רווחים שטרם מומשו
במיליוני ש"ח										
ניירות ערך למסחר: אגרות חוב -										
של ממשלת ישראל	5,677	5,680	4	(7)	5,677	3,204	3,204	3,185	19	-
של ממשלות זרות	52	53	-	(1)	52	82	82	83	-	(1)
של מוסדות פיננסיים בישראל	119	120	-	(1)	119	90	90	89	1	-
של מוסדות פיננסיים זרים	132	137	-	(5)	132	142	142	142	1	(1)
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	271	272	1	(2)	271	268	268	267	2	(1)
של אחרים בישראל	290	298	-	(8)	290	111	111	107	4	-
של אחרים זרים	220	225	-	(5)	220	299	299	298	3	(2)
סך הכל אגרות חוב	6,761	6,785	5	(29)	6,761	4,196	4,196	4,171	30	(5)
מניות וקרנות	2	2	-	-	2	1,307	1,307	1,323	1	(17)
סך כל ניירות הערך למסחר	6,763	6,787	5^(ד)	(29)^(ד)	6,763	5,503	5,503	5,494	31^(ד)	(22)^(ד)
סך כל ניירות הערך^(ה)	74,571	75,089	219	(754)	74,554	77,299	77,299	77,144	375	(218)

הערות:

- (א) נתוני שווי הוגן מבוססים לרוב על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (ב) כולל מניות שלא מתקיים לגביהן שווי הוגן זמין, המוצגות לפי עלות, בסך 1,079 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 991 מיליון ש"ח).
- (ג) כלולים בהון בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" במסגרת רווח כולל אחר למעט ניירות ערך שיועדו כמגודרים בגידור שווי הוגן.
- (ד) נזקפו לדוח רווח והפסד אך טרם מומשו.
- (ה) כולל אג"ח פגומות צוברות ריבית ב-31 בדצמבר 2018 בסך 8 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 7 מיליון ש"ח).
- (ו) סך של 9.7 מיליארד ש"ח מתוך סך הכל ניירות ערך במט"ח הינם (Sovereign and Agencies (SSA), (בשנת 2017 - 9.1 מיליארד ש"ח).

הערות כלליות:

ניירות ערך שהושאלו בסך 109 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 215 מיליון ש"ח) מוצגים במסגרת סעיף אשראי לציבור.

ניירות ערך ששועבדו למלווים הסתכמו בסך 2,989 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 6,377 מיליון ש"ח).

לפירוט תוצאות הפעילות בהשקעות באגרות חוב ובמניות ובקרנות נאמנות ראה [ביאורים 2 ו-3](#).

ההבחנה בין אג"ח של ישראל ובין אג"ח של זרים נערכה בהתאם למדינת התושבות של הישות שהנפיקה את נייר הערך.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין עלות מופחתת והפסדים שטרם הוכרו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של אגרות חוב מוחזקות לפדיון הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם הוכרו

31 בדצמבר 2018									
פחות מ-12 חודשים ^(א)					12 חודשים ומעלה ^(ב)				
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				
עלות מופחתת	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	עלות מופחתת	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
של ממשלת ישראל	694	3	-	3	-	-	-	-	-
מגובי משכנתאות (MBS)	465	4	-	4	285	13	-	-	13
של אחרים זרים	179	2	-	2	293	13	-	-	13
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	1,338	9	-	9	578	26	-	-	26
31 בדצמבר 2017									
פחות מ-12 חודשים ^(א)					12 חודשים ומעלה ^(ב)				
הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן					הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן				
עלות מופחתת	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	עלות מופחתת	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל
במיליוני ש"ח									
אגרות חוב									
של ממשלת ישראל	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מגובי משכנתאות (MBS)	41	- ^(ו)	-	-	203	7	-	-	7
של אחרים זרים	-	-	-	-	79	2	-	-	2
סך כל אגרות החוב המוחזקות לפדיון	41	-	-	-	282	9	-	-	9

ראה הערות [בעמוד הבא](#).

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף בגין שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 2018													
פחות מ-12 חודשים ^{(א)(ד)}					12 חודשים ומעלה ^{(ב)(ז)}								
שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו				שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל
					הפסדים שטרם מומשו								
במיליוני ש"ח													
אגרות חוב													
של ממשלת ישראל	23,891	231	-	-	231	818	19	-	-	19	-	-	19
של ממשלות זרות	2,679	5	-	-	5	153	2	-	-	2	-	-	2
של מוסדות פיננסיים זרים	3,641	80	-	-	80	1,275	29	-	-	29	-	-	29
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	2,378	30	-	-	30	5,293	160	-	-	160	-	-	160
של אחרים בישראל	103	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
של אחרים זרים	1,516	46	-	-	46	896	29	-	-	29	-	-	29
מניות וקרנות	680	43	2	-	45	35	12	-	-	12	-	-	12
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	34,888	437	2	-	439	8,470	251	-	-	251	-	-	251
31 בדצמבר 2017													
פחות מ-12 חודשים ^{(א)(ד)}					12 חודשים ומעלה ^{(ב)(ז)}								
שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו				שווי הוגן	0-20% ^(ג)	20%-35% ^(ד)	מעל 35% ^(ה)	סך הכל
					הפסדים שטרם מומשו								
במיליוני ש"ח													
אגרות חוב													
של ממשלת ישראל	1,172	4	-	-	4	2,227	35	-	-	35	-	-	35
של ממשלות זרות	7,846	16	-	-	16	-	-	-	-	-	-	-	-
של מוסדות פיננסיים זרים	5,915	17	-	-	17	16	1	-	-	1	-	-	1
מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	4,491	28	-	-	28	2,010	49	-	-	49	-	-	49
של אחרים בישראל	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
של אחרים זרים	1,233	15	-	-	15	-	-	-	-	-	-	-	-
מניות וקרנות	634	18	-	-	18	93	4	-	-	4	-	-	4
סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	21,291	98	-	-	98	4,346	89	-	-	89	-	-	89

(א) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים.

(ב) השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

(ג) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

(ד) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 20% ועד 35% מהעלות המופחתת שלהן.

(ה) השקעות שההפסד שטרם מומש בגין מהווה מעל 35% מהעלות המופחתת שלהן.

(ו) הפסדים נמוכים מ-1 מיליון ש"ח.

(ז) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומשו

31 בדצמבר 2018					
פחות מ-12 חודשים	12 חודשים ומעלה	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)	(4)	209	1,899	(54)	2,108
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS)	(10)	1,017	2,454	(87)	3,471
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)	(16)	1,152	940	(19)	2,092
סך הכל	(30)	2,378	5,293	(160)	7,671
31 בדצמבר 2017					
פחות מ-12 חודשים	12 חודשים ומעלה	סך הכל	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
שווי הוגן	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)	שווי הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח					
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) ^(ב)	(10)	1,060	920	(18)	1,980
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS)	(8)	1,833	1,090	(31)	2,923
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) ^(ב)	(10)	1,598	-	-	1,598
סך הכל	(28)	4,491	2,010	(49)	6,501

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר, נטו לאחר השפעת מס.
(ב) סווג מחדש.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)
פירוט נוסף לגבי ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות

31 בדצמבר							
2017				2018			
עלות מופחתת לשווי הוגן	מהתאמות שווי מופחתת לשווי הוגן	הוכרו	רווחים שטרם הוכרו	עלות מופחתת לשווי הוגן	מהתאמות שווי מופחתת לשווי הוגן	הוכרו	רווחים שטרם הוכרו
הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו	הפסדים שטרם הוכרו
במיליוני ש"ח							
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
אגרות חוב לפדיון מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
-	-	-	-	1,280	(4)	4	1,280
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA							
-	-	-	-	1,101	(3)	4	1,100
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
-	-	-	-	179	(1)	-	180
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
347	(7)	1	353	303	(13)	-	316
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC או GNMA, או בערבותם							
163	(6)	-	169	126	(8)	-	134
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
347	(7)	1	353	1,583	(17)	4	1,596
סך כל ניירות ערך לפדיון מגובי משכנתאות							
347	(7)	1	353	1,583	(17)	4	1,596

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

31 בדצמבר							
2017				2018			
רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)				רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר ^(א)			
שווי	עלות	מופחתת	רווחים	שווי	עלות	מופחתת	רווחים
הפסדים	הוגן			הפסדים	הוגן		
במיליוני ש"ח							
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)^(ב)							
2,259	(28)	1	2,286	2,903	(58)	5	2,956
מזה: ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA							
318	(8)	-	326	459	(1)	-	460
ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
1,941	(20)	1	1,960	2,444	(57)	5	2,496
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-ו CMO)							
3,925	(39)	4	3,960	4,311	(97)	10	4,398
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם							
3,764	(39)	3	3,800	4,068	(97)	9	4,156
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
6,184	(67)	5	6,246	7,214	(155)	15	7,354
ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)^(ב)							
2,345	(10)	6	2,349	2,219	(35)	-	2,254
מזה: אשראי שאינו לאנשים פרטיים - אגרות חוב מסוג CLO							
1,603	(2)	6	1,599	1,526	(21)	-	1,547
אשראי שאינו לאנשים פרטיים - ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של SBA							
742	(8)	-	750	634	(14)	-	648
סך כל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים							
8,529	(77)	11	8,595	9,433	(190)	15	9,608

(א) סכומים שנזקפו לקרן ההון כחלק מרווח כולל אחר נטו לאחר השפעת המס.
(ב) סווג מחדש.

ביאור 12 - ניירות ערך (המשך)

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר							
2017				2018			
הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים	הפסדים	רווחים
שטרם	שטרם	שטרם	שטרם	שטרם	שטרם	שטרם	שטרם
מומשו	מומשו	מומשו	מומשו	מומשו	מומשו	מומשו	מומשו
מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות	מהתאמות
לשווי	לשווי	לשווי	לשווי	לשווי	לשווי	לשווי	לשווי
הוגן	הוגן ^(א)	הוגן	הוגן ^(א)	הוגן	הוגן ^(א)	הוגן	הוגן ^(א)
במיליוני ש"ח							
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass through securities)							
4	-	-	4	4	-	-	4
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC							
4	-	-	4	4	-	-	4
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO ו-STRIPPED MBS)							
54	-	-	54	48	(1)	-	49
מזה: ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או בערבותם							
-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)							
58	-	-	58	52	(1)	-	53
סך הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)							
210	(1)	2	209	219	(1)	1	219
סך כל ניירות ערך למסחר מגובי משכנתאות ומגובי נכסים							
268	(1)	2	267	271	(2)	1	272

(א) רווחים (הפסדים) שנזקפו לדוח רווח והפסד.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

סיווג מחדש של יתרות אשראי לאנשים פרטיים (וללא הלוואות לדירור) ואשראי לעסקים קטנים

יצוין כי, בהמשך להטמעת מערכת ייעודית לטיפול בחובות בעייתיים, בוצע במהלך 2018 פיתוח לזיהוי ממוכן טוב יותר של חובות שאורגנו מחדש חלף חובות תקינים או בעייתיים, ובעקבותיו עדכן הבנק את סכום החובות שאורגנו מחדש.

בעקבות האמור, במסגרת הביאורים לדוחות הכספיים, סווגו מחדש יתרות אשראי לאנשים פרטיים (וללא הלוואות לדירור) ואשראי לעסקים קטנים, ליום 31 בדצמבר 2017 מחובות לא בעייתיים לחובות בעייתיים. בגין אשראי ברוטו לאנשים פרטיים (וללא הלוואות לדירור) סווג סך של 282 מיליון ש"ח ובגין אשראי ברוטו לעסקים קטנים סווג סך של 273 מיליון ש"ח.

סך הסיווג לחובות פגומים ברוטו בגין אשראי לאנשים פרטיים עמד על 265 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 (כ-205 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הלא בעייתיים וכ-60 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הבעייתיים שאינם פגומים). סך הסיווג לחובות פגומים ברוטו בגין אשראי לעסקים קטנים עמד על 317 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017 (כ-209 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הלא בעייתיים וכ-108 מיליון ש"ח סיווג מהחובות הבעייתיים שאינם פגומים).

יצוין גם כי כתוצאה מכך, במהלך הרבעון הראשון של השנה עודכנה ההפרשה להפסדי אשראי. השפעת עדכון זה על התוצאות הכספיות לשנה ולרבעון הראשון של השנה אינה מהותית.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי

31 בדצמבר 2018					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
120,192	31	901	121,124	15,091	136,215
44,746	80,859	36,006	161,611	673	162,284
913 ^(ב)	80,432	-	81,345	-	81,345
(655)	-	(7,555)	(8,210)	(35)	(8,245)
164,283	80,890	29,352	274,525	15,729	290,254
סך הכל חובות^(א)					
מזה:					
1,318	-	345	1,663	-	1,663
1,063	31	39	1,133	-	1,133
2,381	31	384	2,796	-	2,796
120	862	72	1,054	-	1,054
2,585	-	519	3,104	-	3,104
(7)	-	(361)	(368)	-	(368)
5,079	893	614	6,586	-	6,586
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,750	5	87	1,842	3	1,845
517	474	687	1,678	-	1,678
-	473 ^(ב)	-	473	-	473
(11)	-	(157)	(168)	-	(168)
2,256	479	617	3,352	3	3,355
459	4	150	613	-	613

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 295 מיליון ש"ח.

(ג) יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) למידע נוסף ראה ["ביאור 136"](#).

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א), אשראי לציבור ויתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

31 בדצמבר 2017					
אשראי לציבור					
מסחרי ^(ד)	דיוור	פרטי אחר ^(ד)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות ^(א) :					
113,120	29	1,018	114,167	11,457	125,624
43,344	77,928	35,726	156,998	1,122	158,120
1,066 ^(א)	77,465	-	78,531	-	78,531
156,464 ^(א)	77,957	36,744	271,165	12,579	283,744
מזה:					
1,753	-	339	2,092	-	2,092
1,296	29	38	1,363	-	1,363
3,049	29	377	3,455	-	3,455
79	722	85	886	-	886
2,545	-	477	3,022	-	3,022
5,673	751	939	7,363	-	7,363
יתרת הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות ^(א) :					
1,604	5	75	1,684	3	1,687
458	445	626	1,529	-	1,529
-	443 ^(ב)	-	443	-	443
2,062	450	701	3,213	3	3,216
447	5 ^(ד)	61	513	-	513

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 283 מיליון ש"ח.

(ג) יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) סווג מחדש, לרבות סיווג מחדש המפורט [בעמוד 156](#) ובגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,510	450	737	3,697	3	3,700
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
21	-	-	21	-	21
שינויים שנזקפו להון ^(א)					
2,531	450	737	3,718	3	3,721
יתרה ליום 1 בינואר 2018					
247	32	240	519	-	519
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
(785)	(4)	(491)	(1,280)	-	(1,280)
מחיקות חשבונאיות					
699	-	325	1,024	-	1,024
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(86)	(4)	(166)	(256)	-	(256)
מחיקות חשבונאיות נטו					
16	1	(1)	16	-	16
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
(11)	-	(173)	(184)	-	(184)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוזקקים למכירה ^(ב)					
2,697	479	637	3,813	3	3,816
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹					
441	-	20	461	-	461
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי ^(ג)	דיוור	פרטי אחר ^(ג)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,708	473	778	3,959	1	3,960
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
(4)	(13)	187	170	2	172
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(852)	(9)	(593)	(1,454)	-	(1,454)
מחיקות חשבונאיות					
678	-	364	1,042	-	1,042
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
(174)	(9)	(229)	(412)	-	(412)
מחיקות חשבונאיות נטו					
(20)	(1)	1	(20)	-	(20)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
2,510	450	737	3,697	3	3,700
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹					
448	-	36	484	-	484
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) השפעת היישום לראשונה של תקן דיווח כספי בינלאומי 9 בחברות בנות בחו"ל.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ג) סווג מחדש, כמפורט [בעמוד 156](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 13 - סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי ^(א)	דיור	פרטי אחר ^(א)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
3,018	513	622	4,153	3	4,156
(571)	(9)	457	(123)	(2)	(125)
(580)	(31)	(701)	(1,312)	-	(1,312)
843	-	400	1,243	-	1,243
263	(31)	(301)	(69)	-	(69)
(2)	-	-	(2)	-	(2)
2,708	473	778	3,959	1	3,960
452	-	36	488	-	488

(א) סווג מחדש, כמפורט [בעמוד 156](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 14 - אשראי לממשלות

31 בדצמבר	
2017	2018
במיליוני ש"ח	
130	75
585	707
715	782

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה

א. הרכב של חברות כלולות

31 בדצמבר		
2018 ^(א)	2017	
במיליוני ש"ח		
630	807	סך כל השקעות במניות לפי שיטת השווי המאזני (לרבות מוניטין)
238	361	מזה - רווחים שנצברו ממועד הרכישה
		סעיפים שנצברו בהון ממועד הרכישה:
(25)	(46)	התאמות בגין חברות כלולות
		פרטים בדבר מוניטין:
171 ^(א)	208 ^(א)	הסכום המקורי, נטו
161	189	יתרה להפחתה

פרטים לגבי ערך בספרים ושווי השוק של השקעות סחירות:

31 בדצמבר			
2018	2017	שווי ערך בספרים	שווי ערך בספרים
במיליוני ש"ח			
-	-	-	113
			189

ב. חלק הקבוצה ברווחים או בהפסדים של חברות כלולות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2018 ^(א)	2017	2016	
במיליוני ש"ח			
39	94	69	חלק הקבוצה ברווחים של חברות כלולות
(3)	(2)	(3)	הפרשה למיסים נדחים
36	92	66	חלק הקבוצה ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס

(א) ייחוס תמורת הרכישה לנכסים ולהתחייבויות הנרכשים על ידי חברת הבת מסתיים לאחר מועד הדיווח.
(ב) כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה. למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

ביאור 15 - השקעות בחברות מוחזקות ופרטים על חברות אלה (המשך)

ג. פרטים על חברות מוחזקות עיקריות

חברות בת מאוחדות^(א)

31 בדצמבר				פרטים על החברה	שם החברה
2017	2018	2017	2018		
חלק בהון המקנה זכות לקבלת רווחים		חלק בזכויות בהצבעה		%	בישראל
100.0	100.0	100.0	100.0	שירותים עסקיים ופיננסים	לאומי פרטנרס בע"מ ^(א)
99.8	99.8	99.6	99.6	ליווי פיננסי לחברות היי-טק	לאומי-טק בע"מ ^(ד)
80.0	80.0	80.0	80.0	מתן שירות כרטיסי אשראי	לאומי קארד בע"מ ^(ח)
100.0	100.0	100.0	100.0	שירותי תפעול קופות גמל וקרנות נאמנות	לאומי שירותי שוק ההון בע"מ
100.0	100.0	100.0	100.0	החזקות פיננסיות	לאומי אחזקות פיננסיות בע"מ
בחוץ לארץ					
100.0	84.7	100.0	84.7	חברת החזקות - רשומה בארה"ב	בנק לאומי לישראל קורפוריישן ^(י)
99.9	84.6	99.9	84.6	עסקי בנק כללי - רשומה בארה"ב	בנק לאומי ארה"ב ^(ה)
100.0	100.0	100.0	100.0	עסקי בנק כללי - רשומה בבריטניה	בנק לאומי בריטניה פ.א.ל.סי
100.0	100.0	100.0	100.0	ביטוח - רשומה בא"י התעלה	לאומי רי לימיטד
99.9	99.9	99.9	99.9	עסקי בנק כללי - רשומה ברומניה	לאומי רומניה ס.א.

(א) הנתונים לגבי החברות המאוחדות משקפים את השקעת הבנק בהן בניכוי השקעות כל חברה בחברות אחרות בקבוצת הבנק, ואת חלק הבנק בתוצאות פעולותיהן בניכוי חלקה של כל חברה בתוצאות הפעולות של חברות אחרות בקבוצת הבנק בגין ההשקעות האמורות.

(ב) השקעות הוניות אחרות כוללות שטרי הון.

(ג) חלק הבנק בקרן הון בגין הטבה בהלוואות בעלי שליטה 161 מיליון ש"ח (2017 - 158 מיליון ש"ח).

(ד) חלק הבנק בקרן הון בגין הטבה בהלוואות בעלי שליטה 82 מיליון ש"ח (2017 - 82 מיליון ש"ח).

(ה) בנק לאומי ארה"ב ובנק לאומי לישראל קורפוריישן הינן חברות שמטבע הפעילות שלהן שונה מהשקל. ראה [ביאור 1.1](#). במהלך 2018 הושלמה עסקה למכירת כ-15% ממניות החברה. למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

(ו) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

(ז) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

(ח) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

ד. פרטים על חברות בנות שהוצאו מאיחוד

ביום 17 באפריל 2018 הושלמה העסקה בין הבנק והרמטיק למכירת 75% ממניות החברה לנאמנות. כתוצאה מאיבוד השליטה הכיר הבנק ברווח בסך 7 מיליון ש"ח.

2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018	2017	2018
השקעה במניות לפי שווי מאזני	השקעות הוניות אחרות ^(ב)	תרומה לרווח הנקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	רווח (הפסד) כולל אחר	ערביות עבור החברה לטובת גופים שמחוץ לקבוצה					
במיליוני ש"ח									
1,783	1,598	1,057	168	174	17	(6)	714	515	
1,014	1,002	-	12	2	-	-	-	3	
1,513	1,514	-	185	117	(19)	-	-	-	
49	49	-	-	- ^(א)	-	-	-	-	
764	597	-	-	13	-	-	-	-	
19	339	-	(6)	4	6	(36)	-	-	
2,582	2,333	-	203	126	154	(212)	7	7	
1,033	968	215	86	48	(6)	3	-	-	
65	69	-	18	(4)	-	-	-	-	
182	163	-	21	14	-	-	-	-	

ביאור 16 - בניינים וציוד

א. הרכב

סך הכל	עלויות תוכנה	ציוד, ריהוט וכלי רכב	בניינים ומקרקעין ^(א)	במיליוני ש"ח
עלות נכסים				
11,861	4,616	3,944	3,301	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
569	429	104	36	תוספות
(353)	(69)	(148)	(136)	גריעות
(38)	(24)	(3)	(11)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
12,039	4,952	3,897	3,190	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
734	524	154	56	תוספות
(407)	(121)	(95)	(191)	גריעות
28	18	2	8	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(1,223)	(858)	(311)	(54)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה
11,171	4,515	3,647	3,009	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
פחת והפסדים מירידת ערך				
8,714	3,813	3,001	1,900	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
652	430	150	72	פחת לשנה
10	1	2	7	הפסד מירידת ערך
(316)	(64)	(144)	(108)	גריעות
(7)	(4)	(1)	(2)	התאמות מתרגום דוחות כספיים
9,053	4,176	3,008	1,869	יתרה ליום 31 בדצמבר 2017
572	363	140	69	פחת לשנה
-	-	-	-	הפסד מירידת ערך
(360)	(118)	(88)	(154)	גריעות
10	8	1	1	התאמות מתרגום דוחות כספיים
(957)	(653)	(260)	(44)	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה
8,318	3,776	2,801	1,741	יתרה ליום 31 בדצמבר 2018
3,147	803	943	1,401	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2016
2,986	776	889	1,321	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2017
2,853	739	846	1,268	הערך בספרים ליום 31 בדצמבר 2018^(ב)

(א) לרבות התקנות ושיפורים במושכר.

(ב) לרבות הוצאות שהונו בקשר לפיתוח עלויות תוכנה לשימוש עצמי אשר הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2018 בסך 406 מיליון ש"ח (2017 - 413 מיליון ש"ח).

ביאור 16 - בניינים וציוד (המשך)

ב. שיעור הפחת הממוצע

31 בדצמבר		
2017	2018	
2.42%	2.69%	בניינים ומקרקעין
13.55%	14.02%	ציוד, ריהוט וכלי רכב
23.69%	21.58%	עלויות תוכנה

ג. הקבוצה הינה בעלת זכויות בדרך של שכירות או חכירה מהוונת במקרקעין ובציוד, לתקופה של מ-1 עד 99 שנים מתאריך המאזן בסכום (לאחר פחת) של 137 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 140 מיליון ש"ח). יתרת תקופת החכירה המהוונת המקסימלית הינה כ-80 שנים.

ד. בניינים ומקרקעין שאינם בשימוש הקבוצה, בעיקר בניינים מושכרים, כלולים במאזן בסך 40 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 51 מיליון ש"ח).

ה. נכסים בסך 127 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 160 מיליון ש"ח), טרם נרשמו על שם הבנק בלשכת רישום מקרקעין. הסיבות העיקריות לאי רישומם הינן העדר הסדר רישום מקרקעין באזור ("פרצלציה") ואי רישום פרויקט כבית משותף על ידי הקבלן/היזם.

ו. היתרה המאזנית של בניינים וציוד העומדים למכירה הסתכמה ביום 31 בדצמבר 2018 בסך 23 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - בסך 46 מיליון ש"ח). לא צפוי הפסד ממימוש בניינים וציוד העומדים למכירה, מעבר להפרשות שנעשו בגינם.

ז. סעיף בניינים וציוד כולל שיפורים וזכויות שכירות, לרבות תשלומים על חשבון חלק מהבניינים על קרקע חכורה.

ביאור 17 - נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

א. נכסים בלתי מוחשיים

מוניטין	תיקי ניירות ערך לקוחות	סך הכל
במיליוני ש"ח		
עלות		
274	83	357
ליום 31 בדצמבר 2016		
(1)	-	(1)
התאמות מתרגום דוחות כספיים		
(257)	(83)	(340)
גריעה בגין פירוק מרצון של חברה מוחזקת		
16	-	16
ליום 31 בדצמבר 2017		
1	-	1
התאמות מתרגום דוחות כספיים		
17	-	17
ליום 31 בדצמבר 2018		
הפחתות והפסדים מירידת ערך		
257	83	340
ליום 31 בדצמבר 2016		
-	-	-
הפחתה לשנה		
(257)	(83)	(340)
גריעה בגין פירוק מרצון של חברה מוחזקת		
-	-	-
ליום 31 בדצמבר 2017		
-	-	-
הפחתה לשנה		
-	-	-
ליום 31 בדצמבר 2018		
17	-	17
יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2018		
הערך בספרים		
17	-	17
ליום 31 בדצמבר 2016		
16	-	16
ליום 31 בדצמבר 2017		
17	-	17
ליום 31 בדצמבר 2018		

ביאור 17 - נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין (המשך)

ב. מוניטין

תנועה במוניטין לפי מגזרי פעילות פיקוחיים ולפי גישת הנהלה

פעילות חו"ל	אחר	במיליוני ש"ח
17		ליום 31 בדצמבר 2016
(1)		התאמות מתרגום דוחות כספיים
16		ליום 31 בדצמבר 2017
1		התאמות מתרגום דוחות כספיים
17		ליום 31 בדצמבר 2018

ביאור 18 - נכסים אחרים

31 בדצמבר	2017	2018	במיליוני ש"ח
			מיסים נדחים לקבל, נטו - ראה ביאור 8(ד)
5,450 ^(א)		4,858	עודף מקדמות ששולמו למס הכנסה על העתודות השוטפות
74 ^(א)		62	קופה מרכזית לתשלום פיצויים
624		377	נכסים שנתקבלו בגין אשראים שסולקו
4 ^(א)		3	יתרת הוצאות הנפקה להפחתה של אגרות חוב, שטרי התחייבויות וכתבי התחייבות נדחים
30		34	נכסים בגין פעילות במסלוקת מעוף ^(א)
1,152		477	שווי פוליסת ביטוח בשלוחה בחו"ל
397		430	הוצאות מראש
222		248	הכנסות לקבל
192		175	חייבים אחרים ויתרות חובה
117 ^(א)		198	בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)
-		(220)	סך כל הנכסים האחרים
8,262		6,642	

(א) מוצג בשווי הוגן.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ג) סווג מחדש, לרבות בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה, ראה [ביאור 1.כג.3](#).

ביאור 19 - פיקדונות הציבור

א. סוגי פיקדונות לפי מקום הגיוס ולפי סוג המפקיד

31 בדצמבר		
2018	2017	
במיליוני ש"ח		
בישראל		
לפי דרישה		
84,686	88,151	אינם נושאים ריבית
117,740	121,269	נושאים ריבית
202,426	209,420	סך הכל לפי דרישה
134,753	129,334	לזמן קצוב
-	(71)	בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(א)
337,179	338,683	סך כל פיקדונות בישראל ¹
מחוץ לישראל		
לפי דרישה		
9,420	9,646	אינם נושאים ריבית
4,687	5,507	נושאים ריבית
14,107	15,153	סך הכל לפי דרישה
11,192	10,755	לזמן קצוב
16	19	מזה: שאינם נושאים ריבית
25,299	25,908	סך כל פיקדונות מחוץ לישראל
362,478	364,591	סך כל פיקדונות הציבור
¹ מזה:		
130,110 ^(ג)	134,931 ^(ב)	פיקדונות של אנשים פרטיים
70,496	61,003	פיקדונות של גופים מוסדיים
136,573 ^(ג)	142,749	פיקדונות של תאגידים ואחרים

ב. פיקדונות הציבור לפי גודל

31 בדצמבר		
2018	2017	
במיליוני ש"ח		
		תקרת הפיקדון
99,032	101,053 ^(ב)	עד 1
90,545	95,364	מעל 1 ועד 10
61,271	64,272	מעל 10 ועד 100
35,666	37,944	מעל 100 ועד 500
75,964	65,958	מעל 500
362,478	364,591	סך הכל

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

(ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 71 מיליון ש"ח.

(ג) סווג מחדש בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 20 - פיקדונות מבנקים

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני ש"ח		
בישראל		
בנקים מסחריים:		
2,628	3,818	פיקדונות לפי דרישה
2,039	1,752	פיקדונות לזמן קצוב
352	701	קיבולים
-	(1,150)	בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(א)
בנקים מרכזיים:		
41	-	פיקדונות לפי דרישה
מחוץ לישראל		
בנקים מסחריים:		
29	27	פיקדונות לפי דרישה
67	62	קיבולים
5,156	5,210	סך כל פיקדונות מבנקים

(א) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

ביאור 21 - אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים

31 בדצמבר		שעור תשואה פנימי ^(ב)	משך חיים ממוצע ^(א)	
2017	2018			
במיליוני ש"ח		באחוזים	שנים	
אגרות חוב ושטרי התחייבות^(ג):				
5,338	6,660	0.7	2.4	במטבע ישראלי צמוד למדד המחירים לצרכן
1,159	2,289	2.8	3.9	במטבע ישראלי לא צמוד
-	(1,130)	2.5	2.9	בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)
כתבי התחייבות נדחים^{(ג)(טז)}:				
2,880	3,020	3.1	3.8 ^(ד)	במטבע ישראלי לא צמוד ^(ה)
6,200	7,098	2.4	2.8 ^(ד)	במטבע ישראלי צמוד למדד המחירים לצרכן ^(ה)
-	(139)	4.9	4.5	בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)
סך כל אגרות החוב, שטרי ההתחייבות וכתבי ההתחייבות הנדחים				
15,577	17,798			

(א) משך חיים ממוצע, הינו ממוצע תקופות התשלומים משוקללות בתזרים המהווה לפי שיעור התשואה הפנימי.

(ב) שיעור תשואה פנימי, הינו שיעור ריבית המנכה את תזרים התשלומים הצפוי אל היתרה המאזנית הכלולה בדוח הכספי.

(ג) יתרת הנכיון בקיזוז הפרמיה על אגרות חוב ועל כתבי התחייבות נדחים שטרם נזקפה לדוח רווח והפסד קוזה מאגרות החוב.

(ד) משך חיים ממוצע למועד שינוי הריבית מבוסס על חישוב משך חיים ממוצע אפקטיבי כפי שמחושב לצורך החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית.

בכתבי התחייבות נדחים לא צמודים 3.8 שנים, בצמודים למדד 2.8 שנים (ליום 31 בדצמבר 2017 - לא צמודים 3.5 שנים וצמודים למדד 2.6 שנים).

(ה) מזה שטרי הון נדחים (לא סחירים) המהווים הון רובד 2 צמוד מדד בסך 825 מיליון ש"ח ושאינם צמודים למדד בסך 926 מיליון ש"ח (שאינם צמודים למדד ליום 31 בדצמבר 2017 - 926 מיליון ש"ח) אשר בנסיבות מסוימות ניתנים להמרה למניות. ראה [ביאור 25א.א](#).

(ו) מזה: רשומים למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב סך של 5,344 מיליון ש"ח צמוד מדד וסך של 3,017 מיליון ש"ח לא צמוד (2017 - 4,465 מיליון ש"ח צמוד ו- 2,880 מיליון ש"ח לא צמוד).

(ז) הון רובד 2 בהתאם להוראות המעבר של באזל 3.

(ח) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

ביאור 22 - התחייבויות אחרות

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני ש"ח		
167	163	עתודה למיסים נדחים, נטו - ראה ביאור 8(ד)
442	716	עודף עתודות שוטפות למס הכנסה על מקדמות ששולמו
11,287	9,632	עודף התחייבויות בגין הטבות לעובדים על נכסי התכנית - ראה ביאור 23(ט)
329	345	הכנסות מראש
6,139	5,918	זכאים בגין פעילויות בכרטיסי אשראי
901	816	הוצאות לשלם בגין שכר והוצאות נלוות
569	686	שווי שוק של ניירות ערך שנמכרו בחסר
484	477	הפרשה להפסדי אשראי בגין סעיפים חוץ מאזניים
420	406	הוצאות לשלם
433	365	הפרשות אחרות בגין זכויות עובדים
213	191	הפרשה לחופשה
47	41	חופשת יובל צבורה
1,152	459	התחייבויות בגין פעילות במסלקת המעוף ^(א)
741	853	זכאים אחרים ויתרות זכות
-	(6,288)	בניכוי יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(ב)
23,324	14,780	סך כל ההתחייבויות האחרות

(א) מוצג בשווי הוגן.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

ביאור 23 - זכויות עובדים

א. פיצויי פרישה ופנסיה

1. כללי

לעובדים שהחלו עבודתם בבנק מיום 1 בינואר 1999 (להלן "עובדי דור ב") וטרם קבלו קביעות במועד חתימת הסכם קיבוצי מיוחד בשנת 2000 בעניין הסדר פנסיוני, קיימות הפקדות שוטפות לתכנית פנסיה חיצונית. לבנק לא תהיה כל חבות פנסיונית לגבי עובדים אלה להוציא השלמה לפיצויי פיטורין בהתאם להסכם.

לעובדים שהחלו את עבודתם בבנק לפני 1 בינואר 1999 (להלן "עובדי דור א") וקיבלו קביעות עד מועד חתימת ההסכם דלעיל, הפורשים מעבודתם בבנק בגיל פרישה, למעט אלו המוזכרים לעיל [ובסעיף ב](#), להלן, הזכות לבחור בקבלת פיצויי פרישה וכספי התגמולים או בקבלת פנסיה מהבנק, תוך ויתור על כספי הפיצויים והתגמולים והכל כפוף להוראות הדין. הזכאות לפנסיה מחושבת לפי שיעור של 40% בגין חמש עשרה שנות העבודה הראשונות דהיינו 2.67% לשנה ושל 1.5% לכל שנה לאחר מכן, עד לשיעור מירבי של 70%.

העתודות לפנסיה מבוססות על חישוב אקטוארי הלוקח בחשבון את גיל הפרישה על פי חוק גיל פרישה, התשס"ד-2004. החישוב האקטוארי נערך בשיטת הערכה של הטבות נצברות בהתחשב בפרמטרים שונים, ביניהם הסתברות על בסיס ניסיון העבר לגבי שיעור ניצול זכויות הפנסיה ושיעור משיכות כספי פיצויים ותגמולים, נכות וכו'. במחקר שבוצע בשנת 2017 המסתמך על ניסיון העבר, נמצא שכ-3.5% מושכים פיצויים ותגמולים בפרישה רגילה ו-10% בפרישה מוקדמת. בנוסף, הפורשים בגיל הפרישה יהוונו כ-20% מההתחייבות ואילו הפורשים בפרישה מוקדמת יהוונו כ-25% מההתחייבות. תוצאות המחקר הביאו לגידול בהתחייבות בסך של כ-80 מיליון ש"ח שנזקפו לרווח כולל אחר.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

צבירת ההתחייבות הינה בשיטת הקו-הישר עד לגיל הפרישה המוקדמת (ממוצע גילאי הפרישה בפועל של עובדי דור א' בשנים האחרונות, גברים ונשים). לאחר מועד זה, הטבות נוספות המיוחסות לשנים העוקבות נצברות בהתבסס על נוסחת תכנית ההטבות של עובדי דור א'. כמו כן מבוצע החישוב בהנחת עליית שכר ריאלית המבוססת על ניסיון העבר ומשתנה בהתאם לגיל העובד.

החישוב האקטוארי מבוסס על הוראות עדכניות של האקטואר הראשי במשרד האוצר לגבי שיעורי תמותה מחודש מרס 2013 אשר נקבעו על ידי הממונה על שוק ההון בטוח וחסכון לחברות הביטוח, ואשר אומצו לאוכלוסיית עובדי הבנק.

חישוב ההתחייבות האקטוארית של הבנק לפנסיה נעשה על בסיס תשואת אגרות החוב הממשלתיות בישראל בתוספת מרווח ממוצע על אגרות חוב קונצרניות בדירוג בינלאומי AA ומעלה למועד הדיווח. מסיבות פרקטיות נקבע שחישוב המרווח יתבסס על מרווחי אגרות החוב הקונצרניות בארה"ב.

ההתחייבות לפנסיה של הבנק, לגבי עובדים שפרשו ובחרו בפנסיה, וכן זו המוזכרת בסעיף ב. להלן, מכוסה על ידי עתודה לפנסיה, המחושבת על פי הערך הנוכחי של ההתחייבות כפי שחושב על ידי אקטואר.

2. הטבות ל"בוגרי לאומי"

בנוסף לתשלומי הפנסיה ו/או התגמולים והפיצויים, זכאי "בוגר לאומי", להטבות נוספות שעיקרן שי לחג, שכר לימוד לילדי הפנסיונר וסקר רפואי לזכאים.

"בוגר לאומי" הינו מי שסיים עבודתו בבנק לאחר שהשלים 25 שנות עבודה בבנק, או מי שסיים עבודתו לאחר 15 שנות עבודה בבנק וגילו 50 שנים ויותר.

הסכום שנצבר ליום 31 בדצמבר 2018 עבור העלויות הצפויות בגין הזכויות הנ"ל בתקופה שלאחר תקופת ההעסקה על פי חישוב אקטוארי מסתכם בכ-255 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 283 מיליון ש"ח).

ב. תנאי העסקה ופרישה לבעלי חוזים אישיים

1. כללי

תנאי ההעסקה והפרישה המקובלים לבעלי חוזים אישיים בבנק כוללים רכיבי תגמול קבוע ובכלל זה משכורת חודשית, זכויות סוציאליות, תנאים נלווים כגון קרן השתלמות, ביטוח בריאות, הסדרי ביטוח, פטור ושיפוי ותנאי פרישה וסיום העסקה, כגון תשלום הודעה מוקדמת של עד 6 חודשים. עוד כוללים תנאי ההעסקה לבעלי חוזים אישיים בבנק, רכיבי תגמול משתנה הכוללים כל תגמול שאינו קבוע ובכלל זה: מענק שנתי מותנה ביצועים, מענק אישי איכותי ומענק מיוחד בגין אירועים מיוחדים. עובדים מרכזיים שאינם נושאי משרה יכול שיהיו זכאים גם למענקים נוספים כגון מענק הצלחה והצטיינות יתרה. נושאי משרה בבנק יכול שיהיו זכאים, בנוסף על האמור, גם למענק הסתגלות בסכום של עד 6 משכורות חודשיות בעת סיום יחסי עבודה בבנק. כמו כן, נושאי משרה בבנק יכול שיתחייבו כלפי הבנק לתקופת אי-תחרות של עד 6 חודשים ממועד הפסקת עבודתם בפועל בבנק.

הסדרי פרישה ופנסיה לבעלי חוזים אישיים

זכויות הפרישה והפנסיה של בעלי החוזים האישיים בבנק נקבעות על פי סיווג תקופות ההעסקה השונות בבנק: דור א', דור ב', ו-דור ג' ולפי נסיבות סיום ההעסקה (פיטורין, התפטרות, או פרישה). הסדרי הפרישה בבנק לעובדים אלו כוללים זכאות לפיצויים בשיעור שבין 100% ועד ל-250%, בתוספת הכספים שנצברו בקופת התגמולים. זכאות זו באה במקום זכאות העובדים לפיצויים על פי דין והיא ככלל כוללת את הכספים והזכויות שנצברו בקופות הפיצויים של העובד במהלך העסקתו (לרבות רווחים).

בגין תנאי ההעסקה בדור א' רשאי העובד במקרה של סיום יחסי עובד ומעביד (פיטורין, התפטרות או פרישה, לפי העניין ולפי התנאים בחוזה) לוותר על הזכויות והכספים העומדים לזכותו בקופות התגמולים והפיצויים (בגין זכויות דור א') בתמורה לזכאות לפנסיה תקציבית מהבנק ("קצבת הפרישה"). העובד זכאי לקבל את קצבת הפרישה החל מהגעתו לגיל פרישה או, בכפוף לעמידה בתנאים של ותק וגיל, לקבל את קצבת הפרישה באופן מיידי (מלא או מופחת, לפי העניין).

בגין תנאי ההעסקה בדור ב' במקרה של סיום יחסי עובד ומעביד (פיטורין, התפטרות או פרישה, לפי העניין ולפי התנאים בחוזה) ובכפוף לעמידה בתנאים של ותק וגיל, רשאי העובד לבחור ולקבל, במקום הזכאות להשלמת פיצויים, קצבת ביניים מהבנק (מלאה או מופחתת, לפי העניין) עד למועד הזכאות לקבלת פנסיה בהתאם לתנאי תקנון הקופה החיצונית והוראות הדין.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

שיעור קצבת הפרישה או קצבת הביניים לפי העניין הינו 2.67% לשנה בגין 15 שנות העבודה הראשונות. לאחר מכן - שיעור של 1.5% לשנה בגין כל שנה עד לחתימת חוזה אישי, 2% לשנה בגין כל שנה בה כיהן עם חוזה אישי ו-2.5% לשנה בגין כל שנת כהונה כחבר הנהלה, והכל עד לשיעור מרבי של 7.0%. הזכאות לקבל קצבת פרישה מהבנק מותנית בכך שכל הזכויות והכספים שיעמדו לזכות העובד בקופת התגמולים והפיצויים (בגין זכויות דור א') יהוו מקור לתשלום קצבת הפרישה מהבנק כאמור.

סכום ההוצאה המירבית הנוספת של הבנק, במידה שהעובדים הכלולים בסעיף זה יפוטרו מיידית על פי הזכאות בכל תקופה, יסתכם בסך 161 מיליון ש"ח (כולל מס שגר על הפנסיה) (2017 - 165 מיליון ש"ח). הסיבה לירידה נובעת משינויי בהנחות מועד וסבירות הפרישה.

2. המנכ"ל

גב' רקפת רוסק-עמינח מכהנת כמנכ"ל ראשי של הבנק החל מיום 1 במאי 2012. בחודש נובמבר 2016 אישרה האסיפה הכללית של הבנק עדכון בתנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הראשי, בתוקף החל מיום 12 באוקטובר 2016 (להלן: "מועד התחילה"). תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הראשי כאמור, הינם בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, שאף היא אושרה על ידי האסיפה הכללית בחודש נובמבר 2016.

במסגרת עדכון תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הראשי כאמור, הותאם והופחת גובה התגמול הכולל של המנכ"ל הראשי כך שיעמוד בתקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, כאשר לצורך כך, ויתרה המנכ"ל הראשי, בין השאר, על זכאותה להמשך צבירת זכויות לפנסיה תקציבית מהבנק בהתאם לתנאי העסקה של דור א' בבנק בגין התקופה שלאחר מועד התחילה, תוך הקפאה ושימור הזכויות שכבר נצברו לזכותה עד למועד התחילה והפקדת הסכום האמור בקופה חיצונית. בתקופת הדוח אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון כי ההתחשבות בגין זכויות העבר של המנכ"ל הראשי ל"פנסיה תקציבית", אשר הוקפאו והופקדו בקופה אישית חיצונית, תבוצע בסמוך לאישור הדוחות הכספיים של הבנק לשנת 2021.

תנאי הכהונה וההעסקה של המנכ"ל הראשי:

1. **משכורת** - המנכ"ל הראשי זכאית החל ממועד התחילה למשכורת חודשית בסך כולל של 195,400 ש"ח, צמוד לעליית מדד המחירים לצרכן הידוע באוקטובר 2016¹ וצמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו ("המשכורת").

המנכ"ל הראשי יכול שתהיה זכאית, בכפוף לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, לרכיב תשלום קבוע נוסף, אשר גובהו יקבע כך שסך רכיבי התגמול למנכ"ל הראשי (למעט תגמול שההוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים) יעמדו במגבלה שנקבעה בסעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול². בגין רכיב קבוע זה לא יבוצעו הפרשות סוציאליות, למעט הפרשות על פי דין לפיצויי פיטורין ולתגמולים.

2. **הפסקת עבודה בהודעה מוקדמת** - הסכם ההעסקה של המנכ"ל הראשי הוא לתקופה בלתי קצובה. כל אחד מהצדדים רשאי לסיים את ההתקשרות בהסכם הודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

3. **הפרשות וניכויים לתגמולים, לפיצויים ולזכויות סוציאליות** - הבנק יבצע הפרשות לתגמולים ולביטוח בגין אובדן כושר עבודה בגין המנכ"ל הראשי, אשר יועברו מדי חודש בחודשו לביטוח מנהלים, לקופות גמל ו/או להסדר פנסיוני, כפי שיוסכם בין הצדדים, מעת לעת, בשיעור של 7.5% וכן ינכה הבנק סכום נוסף בשיעור של 6% ממשכורת המנכ"ל הראשי לתגמולים (להלן: "ההפרשות לתגמולים"). הבנק יבצע הפרשות לפיצויים אשר יועברו מדי חודש בחודשו לקופת פיצויים, בשיעור של 8^{1/3}% ממשכורת³ המנכ"ל הראשי וכן יפריש עבור המנכ"ל הראשי לקרן השתלמות, מדי חודש בחודשו, סך השווה ל-7.5% מהמשכורת, ובמקביל ינכה הבנק, על חשבון המנכ"ל הראשי, סך השווה ל-2.5% מהמשכורת, וזאת עד לתקרה המזכה לצורך מס, ויעבירם לקרן השתלמות.

¹ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של המשכורת.

² יצוין כי בחישוב המגבלות שנקבעו בחוק מגבלת התגמול, ובהתאם לקבוע בחוק האמור, לא יכללו הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין. עוד יצוין כי אם כתוצאה מכך יעלה סך עלות השכר של המנכ"ל הראשי על התקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, הרי שחלק מהשכר לא יוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 17(32) לפקודת מס הכנסה.

³ לרבות כל הרכיבים בגינם ניתן לשלם פיצויי פיטורין על פי הדין.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

4. **זכויות המנכ"ל הראשי בעת ניתוק יחסי עבודה** - במקרה של ניתוק יחסי העבודה בין המנכ"ל הראשי לבין הבנק (פיטורין, התפטרות או פרישה לפנסיה) תהיה זכאית המנכ"ל הראשי לזכויות הבאות (במצטבר):

א. בגין תקופת עבודת המנכ"ל הראשי החל ממועד התחילה, תהיה זכאית המנכ"ל הראשי לפיצויים בסכום השווה ל-100%⁴ מהמשכורת החודשית האחרונה כפול מספר השנים שממועד התחילה ועד למועד ניתוק יחסי העבודה ובתוספת הכספים והזכויות שנצברו בקופות התגמולים בגין הפרשות לתגמולים שנעשו על ידי הבנק והמנכ"ל הראשי בגין תקופת העסקת המנכ"ל ממועד התחילה ועד למועד סיום יחסי העבודה.

ב. בגין תקופת עבודת המנכ"ל הראשי עד למועד התחילה, תהיה זכאית המנכ"ל הראשי לזכויות כדלקמן: (א) זכויות על פי תנאי דור א'; הזכויות שנצברו לזכותה עד מועד התחילה בגין התחייבות הבנק לקצבת פרישה מיידית; וכן (ב) זכויות על פי דור ב': המנכ"ל הראשי תהיה זכאית לכספים ולזכויות שנצברו בקופת התגמולים בגין הפרשות לתגמולים שבוצעו על ידי הבנק והמנכ"ל הראשי בגין תקופת העסקת המנכ"ל בבנק עד למועד התחילה בתנאי דור ב' וכן לזכויות שנצברו לזכותה עד מועד התחילה בגין התחייבות הבנק לקצבת כיניים עד הגיעה לגיל פרישה בגין תנאי דור ב'.

5. **מענק הסתגלות ואי תחרות** - המנכ"ל הראשי התחייבה כלפי הבנק לתקופת אי תחרות של 6 חודשים ממועד סיום כהונתה בפועל בבנק (להלן: "תקופת אי תחרות"). בתקופת האי תחרות תהיה זכאית המנכ"ל הראשי למשכורת ולכל יתר התנאים הנלווים, למעט הפרשות לתנאים סוציאליים. עוד תהיה זכאית המנכ"ל הראשי, בעת סיום יחסי עבודה בבנק, למענק הסתגלות בסכום של 6 משכורות חודשיות.

6. **פטור, ביטוח ושיפוי** - המנכ"ל הראשי זכאית לפטור, ביטוח ושיפוי נושאי משרה, כמקובל בבנק מעת לעת.

7. **ימי חופשה, דמי הבראה וימי מחלה** - כמקובל לבכירים בבנק על פי נהלי הבנק.

8. **תנאים נלווים** - המנכ"ל תהיה זכאית להטבות כמקובל לבכירים בבנק.

9. **הוראות בנושא מענקים שנתיים** - המנכ"ל הראשי אינה זכאית למענק שנתי משתנה החל ממועד התחילה.

בתקופת הדוח רכשה המנכ"ל הראשי ממדינת ישראל מניות של הבנק במסגרת מתאר לעובדים שפורסם על ידי הבנק ביום 20 בנובמבר 2018.

3. **יושב ראש הדירקטוריון של הבנק**

מר דוד ברודט נבחר לראשונה לכהן כדירקטור בבנק וכיו"ר הדירקטוריון בשנת 2010. בשנים 2013 ו-2016 נבחר יו"ר הדירקטוריון לכהן כדירקטור בבנק וכיו"ר הדירקטוריון לשתי קדנציות נוספות בנות שלוש שנים כל אחת.

בחודש נובמבר 2016 אישרה האסיפה הכללית של הבנק עדכון בתנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון של הבנק, בתוקף החל מיום 22 ביולי 2016, מועד תחילת כהונתו הנוכחית של מר ברודט כדירקטור ויו"ר דירקטוריון. תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון כאמור, הינם בהתאם למדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק, שאף היא אושרה על ידי האסיפה הכללית בחודש נובמבר 2016.

עדכון תנאי הכהונה של יו"ר הדירקטוריון, נעשה בהתאם להוראה 301A הקובעת כי יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לתגמול קבוע בלבד, וכן לתנאים סוציאליים והוצאות נלוות כמקובל לנושאי משרה בבנק. כמו כן לנוכח חקיקת חוק מגבלת התגמול, הותאמו והופחתו תנאי כהונתו והעסקתו של יו"ר הדירקטוריון כך שיעמדו בדרישות החוק האמור.

תנאי הכהונה וההעסקה של יו"ר הדירקטוריון:

1. **משכורת** - החל ממועד התחילה, זכאי יו"ר הדירקטוריון למשכורת חודשית בסך כולל של 168,200 ש"ח צמוד לעליית המדד הידוע במועד התחילה⁵ וצמוד לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק כאמור בחוק מגבלת התגמול ובכפוף להוראותיו ("המשכורת").

⁴ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של ההפרשות לפיצויים שנעשו באותה תקופה או סכום השווה לגובה ההפרשות כאמור.
⁵ מובהר כי במקרה של ירידה במדד לא תהיה הקטנה בהתאם של המשכורת.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

2. **תגמול קבוע המותאם להוראות הדין החדשות** - יו"ר הדירקטוריון יכול שיהיה זכאי, בכפוף לאישור ועדת הביקורת והדירקטוריון, לרכיב תשלום קבוע נוסף. גובהו של רכיב זה ייקבע כך שסך רכיבי התגמול ליו"ר הדירקטוריון (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים) יעמדו במגבלה שנקבעה בסעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול⁶. בגין רכיב קבוע זה לא יבוצעו הפרשות סוציאליות, למעט הפרשות על פי דין לפיצויי פיטורין ולתגמולים.

3. **תקופת ההעסקה וסיומה** - הסכם העסקת יו"ר הדירקטוריון הוא לתקופת העסקתו החל ממועד התחילה ("תקופת ההעסקה"). במהלך תקופת ההעסקה כל אחד מהצדדים יהיה רשאי לסיים את ההתקשרות במתן הודעה מוקדמת של 6 חודשים מראש.

4. הפרשות וניכויים לתגמולים, לפיצויים ולזכויות סוציאליות

4.1. הבנק יבצע הפרשות לתגמולים⁷ בגין יו"ר הדירקטוריון, אשר יועברו מדי חודש בחודשו לביטוח מנהלים, לקופות גמל ו/או להסדר פנסיוני, כפי שיוסכם בין הצדדים, מעת לעת, בשיעור של 6.5%, וכן ינכה הבנק סכום נוסף בשיעור של 6% ממשכורת יו"ר הדירקטוריון לתגמולים (להלן: "ההפרשות לתגמולים"). לחילופין, יו"ר הדירקטוריון יהיה רשאי לבחור, לפי שיקול דעתו הבלעדי, כי חלק ההפרשות לתגמולים, כולן או חלקן, ישולמו לו באופן שוטף הסכומים שהיו אמורים להיות משולמים להפרשות הבנק לתגמולים.

4.2. הבנק יבצע הפרשות לפיצויים אשר יועברו מדי חודש בחודשו לקופת פיצויים, בשיעור של 8¹/₃% ממשכורת⁸ יו"ר הדירקטוריון.

4.3. הבנק יפריש עבור יו"ר הדירקטוריון לקרן השתלמות, מדי חודש בחודשו, סך השווה ל-7.5% מהמשכורת, ובמקביל ינכה הבנק, על חשבון יו"ר הדירקטוריון, סך השווה ל-2.5% מהמשכורת וזאת עד לתקרה המזכה לצורך מס, ויעבירם לקרן השתלמות.

5. תנאי פרישה - זכויות יו"ר הדירקטוריון בעת סיום כהונה יהיו כדלקמן:

5.1. **פיצויים ותגמולים** - עקב סיום כהונתו של יו"ר הדירקטוריון בבנק, מכל סיבה שהיא, יהיה יו"ר הדירקטוריון זכאי לזכויות הבאות:

א. בגין תקופת כהונת יו"ר הדירקטוריון עד מועד התחילה - יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויים בסך 150% מהמשכורת האחרונה ששולמה לו לפני מועד התחילה כפול מספר שנות (ו/או) כל חלק מהן) כהונתו כיו"ר הדירקטוריון עד מועד התחילה, וזאת בנוסף לזכאותו של היו"ר לכספים ולזכויות שנצברו בקופת התגמולים והפיצויים בגין הפרשות לתגמולים ולפיצויים שבוצעו על ידי הבנק ויו"ר הדירקטוריון בגין התקופה עד מועד התחילה.

ב. בגין תקופת כהונת יו"ר הדירקטוריון החל ממועד התחילה ועד לסיום כהונתו בבנק ("התקופה הנוספת") - יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי לפיצויים בסך 100%⁹ מהמשכורת האחרונה כפול מספר שנות (ו/או) כל חלק מהן) כהונתו כיו"ר הדירקטוריון במהלך התקופה הנוספת, וזאת בנוסף לזכאותו של היו"ר לכספים ולזכויות שנצברו בקופת התגמולים בגין ההפרשות לתגמולים שבוצעו על ידי הבנק ויו"ר הדירקטוריון בגין התקופה הנוספת.

5.2. **מענק הסתגלות** - הסתיימה העסקתו של היו"ר כיו"ר הדירקטוריון, יהיה זכאי היו"ר למענק הסתגלות בסכום של 6 משכורות חודשיות¹⁰, אשר יכול ויותנה בהתחייבות היו"ר לתקופת אי-תחרות של עד 6 חודשים ממועד הפסקת כהונתו בפועל כיו"ר דירקטוריון הבנק, כפי שיחליט דירקטוריון הבנק.

6. **פטור, ביטוח ושיפוי** - היו"ר זכאי לפטור, ביטוח ושיפוי נושאי משרה, כמקובל בבנק מעת לעת.

7. **ימי חופשה, דמי הבראה וימי מחלה** - כמקובל לבכירים בבנק.

⁶ יצוין כי בחישוב המגבלות שנקבעו בחוק מגבלת התגמול, ובהתאם לקבוע בחוק האמור, לא יכללו הפרשה לפיצויים והפרשה לתגמולים על פי דין. עוד יצוין כי אם כתוצאה מכך יעלה סך עלות השכר של יו"ר הדירקטוריון על התקרה שנקבעה בחוק מגבלת התגמול, הרי שחלק מהשכר לא יוכר כהוצאה לצורכי מס, בהתאם לקבוע בסעיף 32 (17) בפקודת מס הכנסה.

⁷ כולל ביטוח מפני אובדן כושר עבודה, ככל שיירכש ביטוח כזה.

⁸ לרבות כל הרכיבים בגינם ניתן לשלם פיצויי פיטורין על פי הדין.

⁹ זכאות לפיצויים כאמור מותנית בהעברה לבנק של ההפרשות לפיצויים שנעשו בגין התקופה הנוספת או סכום השווה לגובה ההפרשות כאמור.

¹⁰ כולל תנאים נלווים אך למעט זכויות סוציאליות.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

8. **תנאים נלווים** - יו"ר הדירקטוריון יהיה זכאי להטבות כמקובל לבכירים בבנק.

9. **הוראות בנושא מענקים שנתיים** - יו"ר הדירקטוריון אינו זכאי למענק שנתי משתנה החל ממועד התחילה.

בתקופת הדוח היה זכאי יו"ר הדירקטוריון לרכוש ממדינת ישראל 12,364 מניות של הבנק במסגרת מתאר לעובדים שפורסם על ידי הבנק ביום 20 בנובמבר 2018. הצעת המניות ליו"ר הדירקטוריון כפופה גם לאישור האסיפה הכללית של בעלי המניות של הבנק בהתאם לסעיף 273 לחוק החברות. ההצעה תובא לאישור במסגרת האסיפה הכללית השנתית של הבנק לשנת 2019, אשר צפויה להתכנס באמצע שנת 2019.

ג. עתודה לחופשה

בסעיף התחייבויות אחרות קיימת הפרשה בגין ימי חופשה שטרם נוצלו אשר חושבה על בסיס שכר אחרון בתוספת תשלומים נלווים. בנוסף קיימת הפרשה עבור ימי מחלה שיומרו לימי חופשה אשר חושבה על בסיס אקטוארי. ההפרשות מסתכמות לסך 191 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 213 מיליון ש"ח).

ד. התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק

הבנק מפקיד, עבור העובדים בדור א', כספים לתגמולים ולמרכיב פיצויים בקופת גמל לתגמולים ולפיצויים של עובדי הבנק, אשר מנוהלת על ידי חברה מנהלת המוחזקת על ידי עמית הקופה.

בחודש מרס 2015, התקשר הבנק עם גופים מוסדיים מקבוצת מגדל בהסכם להעברת כספי תגמולים שנצברו או ייצברו משנת 2008 ואילך וכספי פיצויים שנצברו או ייצברו בקופת התגמולים והפיצויים של עובדי הבנק, על שם עובדי דור א' שבחרו או יבחרו בעת פרישה במסלול קצבה (מלאה או חלקית), אל קופה משלמת בניהול מגדל.

כמו כן, ביום 25 במרס 2015, התקבל בבנק אישור מרשות המיסים להעברת כספי פיצויים הצבורים בקופה המרכזית לפיצויים של הבנק לטובת מרכיב הפיצויים בקופות גמל אישיות המתנהלות על שם העובדים וכן נקבעו תנאים ומנגנון למשיכת עודפי הכספים מהקופה המרכזית לפיצויים.

ה. מדיניות תגמול נושאי משרה בבנק

בחודש נובמבר 2016 אישרה האסיפה הכללית של הבנק מדיניות תגמול לנושאי המשרה בבנק שתחילתה מיום 12 באוקטובר 2016 ועד לתום שנת 2019 (לעיל ולהלן: "מדיניות התגמול"). מדיניות התגמול מושתתת על הוראות תיקון 20 לחוק החברות לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק, על הקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי ועל הוראות חוק מגבלת התגמול.

במדיניות התגמול נקבעה המסגרת לתגמול נושאי המשרה בבנק, והיא כוללת, בין היתר, התייחסות לרכיבי התגמול הקבוע, שהינו התגמול העיקרי לנושאי המשרה, וכן, לרכיבי תגמול משתנה הכוללים כל תגמול שאינו קבוע, ובכלל זה: מענק שנתי מותנה ביצועים, המורכב מרכיב מענק המבוסס על תשואה משוקללת להון של הבנק ורכיב מענק המבוסס על תשואת המנייה של הבנק בהשוואה לתשואת מדד ת"א-בנקים; מענק אישי איכותי, המתבסס על השגת יעדים אישיים וקריטריונים איכותיים בהתאם לתחומי אחריותו של נושא המשרה הרלוונטי; ומענק מיוחד בגין אירועים מיוחדים. יצוין, כי חברי הדירקטוריון לרבות יו"ר הדירקטוריון וכן המנכ"ל הראשי של הבנק, אינם זכאים על פי מדיניות התגמול למענק שנתי משתנה.

סך המענקים המשתנים לנושא משרה הוגבלו בתקרה של 6 משכורות חודשיות בשנה, כאשר בגין אירועים מיוחדים יהיו רשאים ועדת הביקורת והדירקטוריון לאשר מענק מיוחד נוסף למי מנושאי המשרה, שלא יעלה על משכורת חודשית אחת.

בנוסף, לדירקטוריון הבנק, לאחר קבלת אישור ועדת הביקורת, ניתנה סמכות להפחית את המענק השנתי המשתנה המדיד בהתאם לשיקול דעתו. כמו כן, נקבע במדיניות התגמול, בהתאם להוראה 301A, מנגנון של השבת המענקים המשתנים, לרבות קריטריונים להשבה, נסיבות הפעלת מנגנון ההשבה ותקופת ההשבה.

עוד נקבעו במסגרת מדיניות התגמול הסדרי דחיית תשלומי המענק השנתי המשתנה לנושאי המשרה, אשר תשלומם כפוף לעמידת הבנק ביחסי הלימות ההון הנדרשים על פי הוראות המפקח על הבנקים בסמוך ולפני כל אחד ממועדי ההבשלה.

כמו כן כוללת מדיניות התגמול הוראות לעניין השמירה על הזכויות בעת פרישה, לרבות הזכויות הפנסיוניות, של נושאי המשרה בבנק, שנצברו ויצברו בגין התקופה שעד לתום תקופת המעבר של חוק מגבלת התגמול.

בשים לב לכך שמדיניות התגמול גובשה על רקע הסדרים המצויים בהליכי התהוות, נקבעו במדיניות התגמול מנגנונים והסדרים שונים שנועדו לאפשר לוועדת הביקורת והדירקטוריון הבנק לאשר עדכונים במדיניות התגמול או ברכיבי התגמול בתנאי הכהונה וההעסקה של נושאי המשרה שמדיניות התגמול חלה עליהם במהלך תקופת מדיניות התגמול, מבלי

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

להידרש לקבלת אישור מחודש של האסיפה הכללית של הבנק במועד העדכון כאמור. עדכונים כאמור במדיניות ייעשו ככל שהנסיבות הקיימות במועד העדכון, יצדיקו לדעת ועדת הביקורת ודירקטוריון הבנק את ביצוע העדכונים כאמור.

כך למשל, נקבע במדיניות התגמול מנגנון המצמיד את התגמול הנמוך ביותר בבנק לצורך סעיף 2(ב) לחוק מגבלת התגמול לתקרת התגמול של נושאי המשרה בבנק, באופן שסך רכיבי התגמול לנושאי המשרה (למעט תגמול שהוצאה בגינו אינה חזויה בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים) יעלה בשיעור זהה לשיעור עליית התגמול הנמוך ביותר בבנק באותה עת.

1. מדיניות תגמול עובדים מרכזיים

מדיניות התגמול ל"עובדים מרכזיים" בבנק, שאינם נושאי משרה, קובעת את המסגרת לתגמול עובדים מרכזיים כאמור והיא כוללת, בין היתר, התייחסות למרכיב השכר, לתנאים הנלווים, לתנאי הפרישה, ולמרכיב המענקים השנתי. מדיניות זו גובשה בשם לב לעקרונות מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק, בהתאמות הנדרשות ובהתאם לקבוע ולנדרש בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין.

בחודש דצמבר 2017 עודכנה מדיניות תגמול העובדים המרכזיים (שאינם נושאי משרה) במספר היבטי ציות וזאת על מנת לאפשר הטמעה טובה יותר של תרבות הציות בבנק. בחודש מאי 2018 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון עדכון נוסף במדיניות במסגרתו נוספה האפשרות להענקת מענקים משתנים מיוחדים בגין הצלחה והצטיינות יתרה.

2. מדיניות תגמול לכלל העובדים

מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק (שאינם עובדים מרכזיים) מושתתת על הקבוע בהוראה 301A להוראות ניהול בנקאי תקין.

מדיניות התגמול לכלל עובדי הבנק כאמור, נועדה לשמש כלי לקידום עמידה ביעדים העסקיים של הבנק ובכלל זה לאפשר גיוס עובדים איכותיים לעבודה בבנק, לשמר אותם לאורך זמן, להניע אותם לשיפור ביצועים ולהשגת המטרות והיעדים העסקיים של הבנק, תוך מניעת נטילת סיכונים שחורגים מתיאבון הסיכון של הבנק.

מדיניות התגמול מתייחסת בין היתר, למשכורת ולתנאים הנלווים לשכר וכן למענקים, לתנאי פרישה ולתשלומים אחרים להם זכאים כלל העובדים.

בחודש דצמבר 2017 עודכנה מדיניות תגמול כלל העובדים במספר היבטי ציות וזאת על מנת לאפשר הטמעה טובה יותר של תרבות הציות בבנק. בחודש מאי 2018 אישרו ועדת הביקורת והדירקטוריון עדכון נוסף במדיניות במסגרתו נוספה אפשרות להענקת מענק שימור והתמדה לעובדים בעלי התמחויות ייחודיות.

3. מכירת מניות בנק לאומי המוחזקות על ידי המדינה

בהודעה של ועדת הכספים של הכנסת מיום 16 ביולי 2018 נאמר כי ועדת הכספים של הכנסת אישרה ביום 16 ביולי 2018 את מכירת יתרת מניות בנק לאומי המוחזקות בידי המדינה. עוד נאמר בהודעה, כי החשב הכללי במשרד האוצר הצהיר כי במסגרת המכירה תעמוד המדינה בהתחייבויותיה כלפי עובדי הבנק לעניין העמדת אופציית מכירה של 10% מהמניות הנמכרות לעובדי בנק לאומי ב-25% הנחה. ביום 5 בספטמבר 2018, קיבל הבנק הודעה ממשרד האוצר על השלמת העסקה למכירת 81,037,614 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.נ. כל אחת של הבנק שהוחזקו על ידי המדינה ל-Citigroup Global Markets Limited, במחיר של 23.38 ש"ח למניה, בתמורה כוללת של 1,894,659,415 ש"ח. לאחר המכירה, יוותרו בידי המדינה 7,793,155 מניות רגילות בנות 1.00 ש"ח ע.נ. כל אחת של הבנק, המיועדות למכירה לעובדים. בהתאם לכך, ביום 5 בספטמבר 2018, ממשלת ישראל בשם מדינת ישראל, חדלה להיות בעלת עניין בבנק. זכאות עובדי הבנק לרכוש את מניות הבנק שנותרו בידי המדינה הינה בהתאם להסכמים בעניין הפרטת הבנק משנת 2006 המקנים לעובדי הבנק את הזכות לרכוש מהמדינה חלק מהחזקותיה במקרה של מכירת החזקות המדינה בבנק, בהנחה של 25%.

בהמשך לכך, ביום 20 בנובמבר 2018, פורסם מתאר להצעה על ידי מדינת ישראל לעובדי הבנק בהתאם לסעיף 15(ב1)(ב) לחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968 ולתקנות ניירות ערך (פרטי מתאר הצעת ניירות ערך לעובדים), התש"ס-2000 של עד 7,793,155 מניות רגילות של הבנק, רשומות על שם, בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת, המוצעות למשתתפים. ביום 25 בדצמבר 2018 בוצעה רכישה של 7,773,055 מניות על ידי עובדי הבנק, כולל נושאי משרה בבנק (לא כולל יו"ר הדירקטוריון - למידע נוסף ראה להלן) במחיר של 17.3188 ש"ח. המניות הנרכשות כאמור הינן חסומות לתקופה של שנתיים החל מהמועד הקובע, כהגדרתו במתאר (מועד הפקדת המניות הנרכשות בידי הנאמן), דהיינו עד ליום 25 בדצמבר 2020.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות

1. הטבות לעובדים

ליום 31 בדצמבר			
	2016	2017	2018
במיליוני ש"ח			
הטבות לאחר פרישה - פנסיה ופיצויים			
סכום ההתחייבות	16,948	17,995	15,867
השווי ההוגן של נכסי התכנית	6,819	6,708	6,235
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)	10,129	11,287	9,632
חופשת יובל צבורה			
סכום ההתחייבות	82	47	41
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)	82	47	41
הטבות אחרות			
סכום ההתחייבות	574	584	533
השווי ההוגן של נכסי התכנית	-	-	-
עודף ההתחייבות על נכסי התכנית (כלול בהתחייבויות אחרות)	574	584	533
סך הכל¹			
עודף ההתחייבות בגין הטבות לעובדים על נכסי תכנית שנכללו בסעיף "התחייבויות אחרות"	10,785	11,918	10,206
¹ מזה: בגין הטבות לעובדים בחו"ל	117	74	64

2. תכנית הטבה מוגדרת

א. מחויבות ומצב המימון

1. שינוי במחויבות בגין הטבה חזויה

ליום 31 בדצמבר			
	2016	2017	2018
במיליוני ש"ח			
מחויבות בגין הטבה חזויה בתחילת השנה	15,764	16,948	17,995
עלות שירות	160	146	145
עלות ריבית	687	696	653
הפקדות משתתפי תכנית	48	46	39
הפסד (רווח) אקטוארי	1,174	1,560	(1,801)
שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ	(35)	(18)	20
הטבות ששולמו ^(א)	(865)	(1,383)	(1,184)
תיקונים בתכנית לרבות שינוי מבני	-	-	-
אחר	15	-	-
מחויבות בגין הטבה חזויה בסוף השנה	16,948	17,995	15,867
מחויבות בגין הטבה מצטברת בסוף השנה	16,011	17,016	15,063

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

א. מחויבות ומצב המימון (המשך)

2. שינוי בשווי ההוגן של נכסי התכנית ומצב המימון של התכנית

ליום 31 בדצמבר			
	2016	2017	2018
במיליוני ש"ח			
שווי הוגן של נכסי התכנית בתחילת השנה	6,766	6,819	6,708
תשואה בפועל על נכסי תכנית	257	399	(60)
הפקדות לתכנית על ידי התאגיד הבנקאי	158	131	110
הפקדות משתתפי תכנית	48	46	39
שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ	(37)	(17)	3
הטבות ששולמו ^(א)	(449)	(691)	(572)
תיקונים בתכנית לרבות שינוי מבני	-	-	-
אחר	76	21	7
שווי הוגן של נכסי התכנית בסוף השנה	6,819	6,708	6,235
מצב המימון - התחייבות נטו שהוכרה בסוף השנה	10,129	11,287	9,632

(א) כולל סכומים לא מהותיים בגין צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין.

3. סכומים שהוכרו במאזן המאוחד

ליום 31 בדצמבר			
	2016	2017	2018
במיליוני ש"ח			
סכומים שהוכרו בסעיף נכסים אחרים	-	-	-
סכומים שהוכרו בסעיף התחייבויות אחרות	10,129	11,287	9,632
התחייבות נטו שהוכרה בסוף שנה	10,129	11,287	9,632

4. סכומים שהוכרו ברווח כולל אחר מצטבר לפני השפעת מס

ליום 31 בדצמבר			
	2016	2017	2018
במיליוני ש"ח			
הפסד אקטוארי, נטו	3,241	4,408	2,668
התחייבות נטו בגין המעבר	-	-	-
יתרת סגירה ברווח כולל אחר מצטבר	3,241	4,408	2,668

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות (המשך)

2. תכנית הטבה מוגדרת (המשך)

ב. הוצאה לתקופה

1. רכיבי עלות ההטבה שנכללו ברווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
160	146	145	עלות שירות
687	696	653	עלות ריבית
(373)	(364)	(356)	תשואה חזויה על נכסי התכנית
310	330	356	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד (רווח) אקטוארי נטו
-	-	-	צמצומים, סילוקים, הטבות מיוחדות וחוזיות בגין פיטורין
-	-	-	אחר לרבות שינוי מבני
784	808	798	סך עלות ההטבה, נטו
171	204	200	סך הוצאה בגין תכנית פנסיה להפקדה מוגדרת
955	1,012	998	סך הוצאות שנכללו ברווח והפסד

2. שינויים בנכסי תכנית ובמחויבות להטבה שהוכרו ברווח כולל אחר לפני השפעת מס

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2016	2017	2018	
במיליוני ש"ח			
1,290	1,525	(1,385)	הפסד (רווח) אקטוארי נטו לשנה
(310)	(330)	(356)	הפחתה של סכומים שלא הוכרו - הפסד אקטוארי נטו
(64)	(21)	(7)	אחר לרבות שינוי מבני
(4)	(7)	8	שינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ
912	1,167	(1,740)	סך הכל הוכר ברווח כולל אחר
784	808	798	סך עלות ההטבה נטו
1,696	1,975	(942)	סך הכל הוכר בעלות ההטבה, נטו לתקופה וברווח כולל אחר

3. אומדן של הסכומים הכלולים ברווח כולל אחר שצפוי כי יופחתו מרווח כולל אחר לדוח רווח והפסד כהוצאה בשנת 2019 לפני השפעת המס

במיליוני ש"ח			
		243	הפסד אקטוארי נטו
		243	סך הכל צפוי כי יופחת מרווח כולל אחר

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות (המשך)

3. הנחות^(א)

א. ההנחות על בסיס ממוצע משוקלל המשמשות לקביעת המחויבות בגין הטבה ולמידת עלות ההטבה נטו לשנים שהסתיימו ביום 31 בדצמבר.
1. ההנחות העיקריות המשמשות לקביעת המחויבות בגין ההטבה.

31 בדצמבר		
2016	2017	2018
באחוזים		
2.49	2.06	2.74
1.90	1.60	1.59
0.1-3.7	0.1-3.7	0.1-3.7
0-6.3	0-6.3	0-6.3

2. ההנחות העיקריות המשמשות למידת עלות ההטבה נטו לתקופה.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
באחוזים		
2.48	2.51	2.22
5.50	5.50	5.50
0-6.3	0-6.3	0-6.3

ב. השפעה של שינוי בנקודת אחוז אחת על המחויבות בגין הטבה חזויה לפני השפעת מס

גידול בנקודת אחוז אחת			קיטון בנקודת אחוז אחת		
31 בדצמבר			31 בדצמבר		
2016	2017	2018	2016	2017	2018
במיליוני ש"ח					
2,745	2,943	2,457	(2,191)	(2,360)	(1,993)
(241)	(191)	(179)	222	217	200
(584)	(610)	(499)	663	702	571

(א) ההנחות מתייחסות לנתוני בנק בלבד.

גובה ההתחייבות לזכויות עובדים מושפע ממספר משתנים מרכזיים, הכוללים משתני שוק (שיעורי ריביות היוון ההתחייבויות לטווחי הזמן השונים) ומשתנים אקטואריים כאמור, חלק מהמשתנים האקטואריים הינם משתנים התנהגותיים של העובדים. ייתכן כי יתקיים קשר בין שינויים במשתני השוק לבין שינויים במשתנים האקטואריים ההתנהגותיים. לדוגמא, ייתכן כי באם תתרחש עליית ריבית חדה במשק הישראלי, אשר בעקבותיה תעלנה גם תשואות האג"ח הממשלתיות (אשר תקטין גובה ההתחייבויות לפנסיה), יצטמצם גם שיעור העובדים הבוחרים במסלול פנסיה (החלטה אשר גם תצמצם את גובה ההתחייבויות של הבנק לפנסיה).

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית

א. הרכב השווי ההוגן של נכסי תכנית

ליום 31 בדצמבר 2018			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
במיליוני ש"ח			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	160	-	160
מניות	2,225	101	2,326
אגרות חוב ממשלתיות	881	-	1,040
אגרות חוב קונצרניות	1,684	-	1,714
אחר	305	601	995
סך הכל	5,255	702	6,235

ליום 31 בדצמבר 2017			
רמה 1	רמה 2	רמה 3	סך הכל
במיליוני ש"ח			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	175	-	175
מניות	2,465	130	2,596
אגרות חוב ממשלתיות	1,107	-	1,274
אגרות חוב קונצרניות	1,838	-	1,912
אחר	234	413	751
סך הכל	5,819	543	6,708

ב. השווי ההוגן של נכסי תכנית לפי סוגי נכסים ויעד הקצאה לשנת 2019

יעד הקצאה			אחוז מנכסי התכנית
			31 בדצמבר
	2019	2018	2017
באחוזים			
מזומנים ופיקדונות בבנקים	2	3	3
מניות	38	37	38
אגרות חוב ממשלתיות	16	17	19
אגרות חוב קונצרניות	32	27	29
אחר	12	16	11
סך הכל	100	100	100

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות (המשך)

4. נכסי תכנית (המשך)

ג. התנועה בשווי ההוגן של נכסי תכנית ששווים נמדד על בסיס שימוש בנתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
יתרת פתיחה	רווחים/ (הפסדים) שמומשו	רווחים/ (הפסדים) שלא מומשו	רכישות/ מכירות וסילוקים, נטו	העברות לתוך/מחוץ לרמה 3	יתרה סגירה
במיליוני ש"ח					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	-	-	-	-	-
מניות	130	-	(29)	-	101
אחר	413	37	18	133	601
סך הכל	543	37	18	104	702
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
יתרת פתיחה	רווחים/ (הפסדים) שמומשו	רווחים/ (הפסדים) שלא מומשו	רכישות/ מכירות וסילוקים, נטו	העברות לתוך/מחוץ לרמה 3	יתרה סגירה
במיליוני ש"ח					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	-	-	-	-	-
מניות	33	3	(3)	60	130
אחר	261	8	(18)	197	413
סך הכל	294	11	(21)	257	543

ביאור 23 - זכויות עובדים (המשך)

ט. הרכב ההטבות (המשך)

5. תזרימי מזומנים
א. הפקדות

הפקדות בפועל			
לשנה שהסתיימה ביום			תחזית ^(א)
2016	2017	2018	2019
במיליוני ש"ח			
206	177	149	149
הפקדות			

(א) אומדן ההפקדות שצפוי לשלמן לתכנית להטבה מוגדרת במהלך שנת 2019.

ב. הטבות שהבנק צופה לשלם בעתיד^(א)

שנה	במיליוני ש"ח
2019	756
2020	672
2021	685
2022	716
2023	728
2024-2028	4,189
2029 ואילך	9,813
סך הכל	17,559

(א) בערכים מהוונים.

ביאור 24 - עסקאות תשלום מבוסס מניות

א. כללי

בהתאם למדיניות תגמול שאושרה ביום 11 בפברואר 2014 על ידי האסיפה הכללית של הבנק, מחצית מהמענק השנתי המשתנה לנושאי משרה בכירה בבנק ישולם ביחידות מניה חסומות מותנות ביצועים (Performance Share Units או יחידות PSU).

לפרטים ראה [ביאור 25 א.ג.1.](#)

בנוסף, הבנק העניק לשני נושאי משרה בבנק מניות חסומות (Restricted Share Units או יחידות RSU). יחידות RSU הינן יחידות של מניות חסומות אשר בהתקיים תנאי הבשלה מתאימים, מומרות אוטומטית למניות רגילות של הבנק, המוחזקות על ידי הבנק כמניות רדומות וזאת ללא תשלום מחיר מימוש כלשהו.

יחידות RSU מוקצות בהתאם למסלול רווח הון לפי סעיף 102(ב)(2) לפקודת מס הכנסה (נוסח חדש), התשכ"א-1961.

לפרטים ראה [ביאור 25 א.ג.1.](#)

ב. פרטים בדבר עסקאות תשלום מבוסס מניות המסולקות במכשירים הוניים

מספר יחידות ליום 31 בדצמבר 2018									
מנהלים בכירים	חבריה הנהלה	מנכ"ל	יו"ר דירקטוריון	מנהלים שפרשו					
					חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות
-	52,834	-	373,028	-	162,935	-	112,364	-	503,575
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	(22,564)	-	(156,757)	-	(68,835)	-	(48,996)	-	(208,713)
-	-	-	(49,327)	-	-	-	-	-	49,327
-	30,270	-	166,944	-	94,100	-	63,368	-	344,189

מספר יחידות ליום 31 בדצמבר 2017									
מנהלים בכירים	חבריה הנהלה	מנכ"ל	יו"ר דירקטוריון	מנהלים שפרשו					
					חסומות	מותנות	חסומות	מותנות	חסומות
-	81,546	18,754	583,913	-	159,173	-	127,623	8,384	196,782
-	39,426	-	287,522	-	75,791	-	43,112	-	133,118
-	(32,562)	(18,754)	(226,875)	-	(72,029)	-	(58,371)	(8,384)	(133,433)
-	(35,576)	-	(271,532)	-	-	-	-	-	307,108
-	52,834	-	373,028	-	162,935	-	112,364	-	503,575

(א) מחיר כל יחידה הוא כ-16.03 ש"ח.

ביאור 25א - הון

א. הון המניות

31 בדצמבר 2018		31 בדצמבר 2017	
רשום	מונפק ונפרע ^(א)	רשום	מונפק ונפרע ^(א)
ש"ח			
מניות רגילות בנות 1.0 ש"ח	3,215,000,000	1,524,021,394	3,215,000,000
		1,523,523,613	

(א) כל המניות שהונפקו רשומות על שם המניות שהונפקו ושיונפקו הומרו או יומרו לסטוק רגיל הניתן להעברה ביחידות בנות 1.0 ש"ח. הזכויות הנלוות למניות הבנק קבועות בתקנון הבנק.

הסטוק הרגיל רשום למסחר בבורסה לניירות ערך בתל-אביב.

925,750,000 ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 400), הונפקו על ידי הבנק ביום 21 בינואר 2016, וניתנים להמרה בנסיבות מסוימות ל-145,096,316 מניות רגילות של הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2018

613,800,000 ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 401) ו-209,100,000 ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 402) הונפקו על ידי הבנק ביום 8 ביולי 2018, וניתנים להמרה בנסיבות מסוימות ל-57,274,899 ו-19,511,537 מניות רגילות של הבנק, בהתאמה, נכון ליום 31 בדצמבר 2018.

664,150,000 ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה 403) הונפקו על ידי הבנק ביום 31 בינואר 2019, וניתנים להמרה בנסיבות מיוחדות ל-57,601,908 מניות רגילות של הבנק, נכון ליום ההנפקה.

ב. תכנית לרכישה עצמית של מניות הבנק

במהלך שנת 2018, בוצעה תכנית רכישה עצמית על ידי הבנק בהיקף של כ-700 מיליון ש"ח על פי מנגנון הגנת נמל מבטחים שפרסמה הרשות לניירות ערך (עמדה משפטית מספר 8-199). הרכישה העצמית בוצעה בשני שלבים. השלב הראשון, על פי התכנית האמורה, החל ביום 27 במאי 2018, והסתיים ב-2 באוגוסט 2018, במסגרתו נרכשו באמצעות חבר בורסה חיצוני, כ-13,667,294 מניות בהיקף של כ-303 מיליון ש"ח. השלב השני החל ביום 15 באוגוסט 2018, ובו הועבר לחבר הבורסה החיצוני סך נוסף של כ-397 מיליון ש"ח לצורך המשך ביצוע הרכישה העצמית על פי התכנית. ביום 22 בנובמבר 2018 הסתיימה תכנית הרכישה העצמית, במסגרתה נרכשו בסך הכל על ידי חבר הבורסה החיצוני 30,412,578 מניות בהיקף של כ-700 מיליון ש"ח.

ביום 28 בפברואר 2019 פרסם בנק ישראל חוזר לעדכון הוראת ניהול בנקאי תקין 332 בנושא רכישה עצמית על ידי תאגידים בנקאיים. העדכון מבטל את האיסור על רכישה עצמית ומאפשר לתאגידים בנקאיים לבצע רכישה של מניותיהם בכפוף לתנאים מסוימים. בנוסף, עודכנו המגבלות על מתן מימון בביטחון ניירות ערך שהונפקו על ידי התאגיד הבנקאי.

ג. תכנית תגמול מבוסס מניות

1. ביום 11 בפברואר 2014 אישרה האסיפה הכללית של הבנק את מדיניות התגמול לנושאי המשרה בבנק בגין השנים 2013-2016 (להלן - "מדיניות התגמול הקודמת"), וזאת לאחר אישור הדירקטוריון בהתאם לאישור והמלצת ועדת התגמול. מדיניות התגמול מושתתת על הוראות תיקון 20 לחוק החברות לעניין תנאי כהונה והעסקה של נושאי משרה בבנק ועל הקבוע בהוראה A301 להוראות ניהול בנקאי תקין בדבר מדיניות תגמול בתאגיד בנקאי. בהתאם למדיניות התגמול הקודמת, מחצית המענק השנתי המשתנה לנושאי משרה בכירה בבנק ישולם ביחידות מניה חסומות מותנות ביצועים (Performance Share Units או יחידות PSU).

בהתאם לאמור במדיניות התגמול הקודמת, שיעור הכמות הכוללת והמצטברת של יחידות ה-PSU שתוקצנה לכלל הבכירים (יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל הראשי וחברי הנהלת הבנק) בגין כל שנות תכנית המענקים (2013 עד 2016) לא תעלה על 0.38% מההון המונפק והנפרע של הבנק.

ביאור 25 - הון (המשך)

כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים לנושאי המשרה בבנק בגין שנת 2016 ובהתאם למדיניות התגמול הקודמת, ביום 15 במרס 2016 הנפיק הבנק 938,657 יחידות PSU חדשות (להלן - "יחידות PSU 2016"), על שם הנאמן, איסוף שירותי ניהול ונאמנות בע"מ (להלן - "הנאמן"), עבור יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל הראשי ונושאי משרה אחרים בבנק במסלול הוני עם נאמן לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה. בהתקיים התנאי למימוש יחידות PSU 2016 בכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט להלן, תבשלה יחידות PSU 2016 ויומרו באופן אוטומטי ל-938,657 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק, אשר היוו כ-0.064% מההון המונפק והנפרע של הבנק במועד הנפקת היחידות PSU 2016, נכון ליום 31 בדצמבר 2018 הבשילו 625,775 יחידות PSU 2016 למניות רגילות, ונותרו 312,882 יחידות PSU 2016 שטרם הבשילו.

על פי דוח ההצעה הפרטית שפורסם על ידי הבנק ביום 29 בפברואר 2016 כולל ההבהרות שפורסמו בגינו ביום 13 במרס 2016, השווי ההוגן המצטבר של כל יחידות PSU 2016 הסתכם לסך של כ-12.3 מיליון ש"ח.

בנוסף, כחלק מאישור המענק השנתי מותנה הביצועים לנושאי המשרה בבנק בגין שנת 2016 ובהתאם למדיניות התגמול הקודמת וכן מדיניות התגמול החדשה לשנים 2017-2019 אשר אושרה באסיפה הכללית של הבנק ביום 3 בנובמבר 2016, וזאת לאחר אישור הדירקטוריון בהתאם לאישור והמלצות ועדת התגמול (להלן: "מדיניות התגמול החדשה"), ביום 6 באפריל 2017 הנפיק הבנק 578,969 יחידות PSU חדשות (להלן - "יחידות PSU 2017"), על שם הנאמן עבור יו"ר הדירקטוריון, המנכ"ל הראשי ונושאי משרה אחרים בבנק במסלול הוני עם נאמן לפי סעיף 102 לפקודת מס הכנסה. בהתקיים התנאי למימוש יחידות PSU 2017 בכל אחד ממועדי ההבשלה, כמפורט להלן, תבשלה יחידות PSU 2017 ויומרו באופן אוטומטי ל-578,969 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק, אשר היוו כ-0.038% מההון המונפק והנפרע של הבנק במועד הנפקת היחידות PSU 2017, על פי דוח ההצעה הפרטית שפורסם על ידי הבנק ביום 30 במרס 2017 השווי ההוגן המצטבר של כל יחידות PSU 2017 הסתכם לסך של כ-9.3 מיליון ש"ח. נכון ליום 31 בדצמבר 2018 הבשילו 192,981 יחידות PSU 2017 למניות רגילות, ונותרו 385,988 יחידות PSU 2017 שטרם הבשילו.

הבשלת יחידות PSU 2016 ו-PSU 2017 בכל אחד ממועדי ההבשלה תותנה בכך שהבנק עמד ביחס הלימות ההון הנדרש על פי הוראות המפקח על הבנקים בהתאם לדוחות הכספיים האחרונים שפרסם הבנק בסמוך לפני כל אחד ממועדי ההבשלה. לא עמד הבנק ביחס כאמור, תידחה הבשלת המנה הרלבנטית למועד הבא שבו יעמוד הבנק ביחס הלימות ההון הנדרש כאמור, בהתאם לדוחות הכספיים שיפרסם.

יחידות PSU 2016 ויחידות PSU 2017 שהוקצו כאמור אינן סחירות, כאשר בהתאם לאישור הבורסה לניירות ערך בתל אביב בע"מ (להלן - "הבורסה"), המניות שתנבענה מהבשלת היחידות הנ"ל תירשמנה למסחר בבורסה על-שם החברה לרישומים של בנק לאומי לישראל בע"מ.

הבשלתן של יחידות PSU 2016 ויחידות PSU 2017 נעשית בשלוש מנות שוות והיא מותנית בתוצאות העסקיות של הבנק, של כל אחת מן השנים הקלנדאריות 2016, 2017 ו-2018 בגין יחידות PSU 2016 ושל כל אחת מן השנים הקלנדאריות 2017, 2018 ו-2019 בגין יחידות PSU 2017 בהתאם ובכפוף לאמור ולתנאי הקבוע במדיניות התגמול החדשה וכמפורט בדוח ההצעה הפרטית 2016 ובדוח ההצעה הפרטית 2017 בהתאמה, כאשר בכפוף להתקיימות התנאי ביחס לאותו מועד הבשלה, תומר כל יחידת PSU באופן אוטומטי למניה אחת בת 1 ש"ח ערך נקוב כל אחת של הבנק, בהגיע כל מועד הבשלה (להלן: "התנאים להבשלת יחידות ה-PSU").

ד. שינויים בהון הבנק

1. בהתאם למדיניות התגמול של הבנק, התנאי להבשלת השליש השני של יחידות PSU 2016 (אשר הוקצו ליו"ר הדירקטוריון, למנכ"ל הראשי ולנושאי משרה אחרים בבנק (להלן - "נושאי משרה בבנק") וכן להבשלת השליש הראשון של יחידות PSU 2017 למניות, התקיים, ולפיכך השליש השני של יחידות ה-PSU 2016 והשליש הראשון של יחידות ה-PSU 2017 הבשילו למניות. בהתאם, ביום 5 במרס 2018 הוקצו לנושאי המשרה בבנק מניות בהתאם למספר יחידות PSU 2016 ויחידות PSU 2017 אשר היו בבעלותן והבשילו למועד זה.

על פי הקבוע במדיניות התגמול, המניות המוקצות בשל הבשלת יחידות PSU 2016 ויחידות PSU 2017, הופקדו בידי הנאמן, כהגדרתו לעיל.

המניות שהוקצו בגין יחידות PSU 2016 כמפורט לעיל, היו חסומות עד לתאריך 14 במרס 2018 והמנה הראשונה מבין השלוש, של המניות שהוקצו בגין הבשלת יחידות PSU 2017, הינה חסומה עד תום תקופה של שנתיים ממועד הקצאת יחידות ה-PSU 2017, דהיינו עד ליום 5 באפריל 2019.

לפרטים נוספים ראה [ביאור 25 לדוחות הכספיים השנתיים לשנת 2017](#).

ביאור 25א - הון (המשך)

מועד הבשלת המנה השלישית והאחרונה של יחידות PSU 2016 והמנה השנייה של יחידות PSU 2017 למניות רגילות של הבנק צפוי להיות אחרי מועד אישור הדוחות הכספיים, בכפוף לעמידה בתנאים להבשלת יחידות ה-PSU, כמפורט לעיל.

2. ביום 20 במרס 2016 החליט דירקטוריון הבנק להנפיק 48,938,037 מניות רגילות בנות 1 ש"ח ע.נ. של הבנק, המהוות כ-3.21% מההון המונפק והנפרע של הבנק לאחר ההקצאה, על שם הנאמן, תמיר פישמן נאמניות 2004 בע"מ, בגין תוצאות ההצעה לעובדים ונושאי משרה שדווחו על ידי הבנק בתאריכים 16 במרס 2016 וביום 20 במרס 2016 על פי מתאר שפורסם על ידי הבנק ביום 18 בפברואר 2016 (המרת זכויות עובדים ונושאי משרה) כפי שתוקן ביום 23 בפברואר 2016.

לפירוט נוסף, ראה [ביאור 23 לדוחות הכספיים לשנת 2016](#).

כל המניות שהוקצו היו חסומות לתקופה של שנתיים עד לתאריך 19 במרס 2018, למעט ביחס לעובדים מרכזיים (למעט נושאי משרה שלהם מחצית מהמענק שולם ביחידות PSU ולא במניות חסומות), לגביהם 664,727 מהמניות שהוקצו תהיינה חסומות לתקופה של שלוש שנים, עד לתאריך 19 במרס 2019, בהתאם להוראות מדיניות התגמול הקודמת.

יצוין כי מבדיקה עלה כי לעובדת אחת הוקצו 8,084 מניות בטעות. לשם תיקון האמור, חילט הבנק ביום 27 ביוני 2016 את המניות האמורות. עם חילוטן, הפכו מניות אלה למניות רדומות. המניות הרדומות הנ"ל הועברו לבעלי יחידות PSU 2017 ביום 5 במרס 2018 במסגרת הבשלת אותן יחידות PSU 2017, כמפורט [בסעיף 1](#) לעיל. באותו מועד הפכו מניות אלה למניות רגילות (לא רדומות).

ה. תשקיף מדף והנפקת אגרות חוב

1. ביום 25 במאי 2018 פרסם הבנק תשקיף מדף בהתאם להיתר שהתקבל מרשות לניירות ערך.

2. על פי דוח הצעת מדף מיום 5 ביולי 2018, הנפיק הבנק, בתאריך 8 ביולי 2018 סך של 613.8 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים סדרה 401 וסך של 209.1 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים סדרה 402.

כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה 401 עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 31 ביולי 2028 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם לא לפני ה-31 ביולי 2023 ולא לאחר ה-31 באוגוסט 2023. כתבי ההתחייבות צמודים למדד המחירים לצרכן, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 1.64% לשנה, עד ליום 31 ביולי 2023. במועד זה, בהינתן אי מימוש זכותו של הבנק לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (כהגדרתה בדוח הצעת המדף) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית.

כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה 402 עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 31 ביולי 2033 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם לא לפני ה-31 ביולי 2024 ולא לאחר ה-31 באוגוסט 2028. כתבי ההתחייבות צמודים למדד המחירים לצרכן, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 2.78% לשנה, עד ליום 31 ביולי 2028. במועד זה, בהינתן אי מימוש זכותו של הבנק לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (כהגדרתה בדוח הצעת המדף) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית.

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי ההתחייבות הנדחים למניות על פי ממוצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בבורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה או על פי שער הרצפה שנקבע (10.9025 ש"ח למניה כפוף להתאמות), כגובה מביניהם. כתבי התחייבות אלו (סדרות 401, 402) כשירים להיכלל ברובד 2 החל ממועד ההנפקה.

למידע נוסף, ראה [סעיף א](#) לעיל.

3. על פי דוח הצעת מדף מיום 30 בינואר 2019, הנפיק הבנק, בתאריך 31 בינואר 2019 סך של 613.8 מיליון ש"ח כתבי התחייבות נדחים סדרה 403. כתבי ההתחייבות הנדחים סדרה 403 עומדים לפירעון בתשלום אחד ביום 28 בפברואר 2030 עם אופציה למנפיק לפירעון מוקדם לא לפני יום 31 בינואר 2025, ולא יאוחר מיום 28 בפברואר 2025. כתבי ההתחייבות צמודים למדד המחירים לצרכן, נושאים ריבית שנתית קבועה בשיעור של 2.42% לשנה, עד ליום 28 בפברואר 2025. במועד זה, בהינתן אי מימוש זכותו של הבנק לפדיון מוקדם, תעודכן הריבית הנקובה באגרת בהתאם להפרש בין ריבית העוגן (כהגדרתה בדוח הצעת המדף) במועד ההנפקה לבין זו שבמועד עדכון הריבית.

ביאור 25 - הון (המשך)

בהתקיים נסיבות לאירוע מכונן (אירוע מכונן לאי קיימות או אירוע מכונן לספיגת הפסדי קרן, המוקדם מביניהם), יומרו כתבי ההתחייבות הנדחים למניות על פי ממוצע שערי הסגירה שנקבעו למניות הבנק בבורסה ב-14 ימי המסחר העוקבים האחרונים לפני היום בו נמסרה הודעת ההמרה או על פי שער הרצפה שנקבע (11.53 ש"ח למניה, כפוף להתאמות), כגובה מביניהם.

כתבי התחייבות אלו (סדרה 403) כשירים להכלל ברובד 2 החל ממועד ההנפקה.

למידע נוסף, ראה [סעיף א](#), לעיל.

1. פדיון מוקדם של שטרי הון נדחים

ביום 10 בפברואר 2019 החליט דירקטוריון הבנק לפדות במהלך אפריל-מאי 2019 בפדיון מוקדם מלא 1 מיליארד ש"ח ע.ג. שטרי הון נדחים (לא סחירים) צמודים למדד אשר הונפקו בשנת 2009. סכום הפדיון המשוער של שטרי הון (כולל הפרשי הצמדה וריבית) הינו כ-1.2 מיליארד ש"ח. הפדיון המוקדם המלא ייעשה בהתאם לזכות שקיימת לבנק לבצע פדיון מוקדם מלא לפי תנאי שטרי הון. ביום 5 במרס 2019 התקבל אישור של הפיקוח על הבנקים לביצוע הפדיון המוקדם כאמור.

2. מדיניות חלוקת דיבידנד

ביום 20 בנובמבר 2017 אישר דירקטוריון הבנק מדיניות חלוקת דיבידנד, לפיה מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 40% מהרווח הנקי של הבנק בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד.

ביום 6 במרס 2019 אישר דירקטוריון הבנק שינוי במדיניות חלוקת הדיבידנד לפיו מדי רבעון יחולק דיבידנד בגובה של עד 50% מהרווח הנקי של הבנק, בהתאם לדוחות הכספיים של הבנק לרבעון שחלף. זאת, בכפוף, בין היתר, לכך שהבנק יעמוד ביעדי הלימות ההון שלו, גם לאחר חלוקת הדיבידנד. חלוקת הדיבידנד בפועל כפופה להחלטות פרטניות של הדירקטוריון בטרם כל חלוקה, ובכפוף להוראות הדין שחלות על חלוקת דיבידנד ובכלל זה הוראות חוק החברות והוראות בנק ישראל.

ביום 6 במרס 2019, אישר הדירקטוריון בגין הרבעון הרביעי של שנת 2018 דיבידנד בגובה של 40% מהרווח הנקי של הרבעון. סכום הדיבידנד שאושר הסתכם לסך של כ-275 מיליון ש"ח, המהווה 18.401 אג' לכל מניה בת 1 ש"ח ע.ג. סכום הדיבידנד הסופי למניה כפוף לשינויים עקב הנפקת מניות הבנק בעקבות הבשלת יחידות PSU כמפורט [בסעיף ד](#), לעיל, וזאת בכפוף לעמידה בתנאים להבשלת יחידות ה-PSU, כמפורט [בסעיף ג](#), לעיל. במידה ויבשילו יחידות ה-PSU הנ"ל, סכום הדיבידנד לכל מניה בת 1 ש"ח יהיה 18.395 אג'. הדירקטוריון קבע את יום 26 במרס 2019 כיום הקובע לעניין תשלום דיבידנד ואת יום 3 באפריל 2019 כיום התשלום.

פרטים בדבר דיבידנד ששולם

מועד ההכרזה	מועד תשלום	דיבידנד למניה באגורות	דיבידנד ששולם במזומן במיליוני ש"ח
25 במאי 2017	22 ביוני 2017	8.17	124
15 באוגוסט 2017	11 בספטמבר 2017	11.50	175
21 בנובמבר 2017	21 בדצמבר 2017	21.51	328
6 במרס 2018	28 במרס 2018	22.41	342
24 במאי 2018	19 ביוני 2018	19.18	292
14 באוגוסט 2018	6 בספטמבר 2018	23.96	361
12 בנובמבר 2018	10 בדצמבר 2018	¹ 25.08	375

¹ בהמשך לדיווח המשלים מיום 25 בנובמבר 2018.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות

כללי

במאי 2013 תיקן המפקח על הבנקים את הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 211-201 בנושא מדידה והלימות הון, על מנת להתאימן להנחיות באזל 3.

יודגש, כי הוראות באזל 3 קובעות שינויים משמעותיים בחישוב דרישות ההון הרגולטורי, בין היתר, בכל הקשור לנושאים הבאים:

- רכיבי ההון הפיקוחי.
- ניכויים מההון והתאמות פיקוחיות.
- טיפול בחשיפות לתאגידים פיננסיים.
- טיפול בחשיפות לסיכון אשראי בגין חובות פגומים.
- הקצאת הון בגין סיכון CVA.

התיקונים להוראות הנ"ל נכנסו לתוקף החל מיום 1 בינואר 2014, כאשר היישום הינו באופן מדורג בהתאם להוראות המעבר שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 299 בנושא מדידה והלימות הון - ההון הפיקוחי - הוראות מעבר.

בהתאם להוראות המעבר, ההתאמות הפיקוחיות והניכויים מההון וכן זכויות המיעוט שאינן כשירות להיכלל בהון הפיקוחי מנוכים מההון בהדרגה בשיעור של 20% בכל שנה, החל מיום 1 בינואר 2014 ועד ליום 1 בינואר 2018. מכשירי ההון שאינם כשירים עוד כהון פיקוחי הוכרו עד לתקרה של 80% ביום 1 בינואר 2014 ובכל שנה עוקבת מופחתת תקרה זו ב-10% נוספים עד ליום 1 בינואר 2022. נכון לשנת 2017 שיעור הניכויים מההון הרגולטורי עומד על 80% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי עומדת על 50% והחל מיום 1 בינואר 2018 הוראות המעבר לניכויים מההון הרגולטורי יסתיימו ויעמדו על 100% ותקרת המכשירים הכשירים כהון פיקוחי תעמוד על 40%.

בנוסף, ביום 29 באוגוסט 2013 פרסם חוזר הפיקוח על הבנקים בנושא דרישות הגילוי של באזל הנוגעות להרכב ההון אשר קבע דרישות גילוי מעודכנות שיידרשו הבנקים לכלול כחלק מאימוץ הוראות באזל 3.

ביום 15 במרס 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר שבמסגרתו עודכנו שיעורי השקלול של הלוואות המובטחות במלואן על ידי משכנתאות על נכס למגורים, כך שחלף משקל סיכון של 75% נקבע משקל סיכון של 60% בלבד, עבור הלוואות בשיעור מימון הגבוה מ-60%, זאת רק בנוגע להלוואות שניתנו מיום זה ואילך.

ביום 13 בנובמבר 2018, פרסם הפיקוח על הבנקים חוזר שבמסגרתו עודכן שיעור מקדם ההמרה לאשראי בגין ערבויות להבטחת השקעות של רוכשי דירות שניתנו על פי חוק המכר. בהתאם לחוזר הערבויות כאמור אשר טרם נמסרה הדירה למשתכן הופחת מקדם ההמרה לאשראי משיעור של 50% לשיעור של 30%.

רכיבי הון הנתונים לתנודתיות

התקינה בדבר זכויות עובדים אשר יושמה לראשונה בינואר 2015, הינה גורם המשפיע באופן מהותי על הון עצמי רובד 1 של לאומי, בעיקר בשל העובדה שמדידת ההתחייבות הינה בהתאם לריביות שוק שהינן ברמות נמוכות היסטוריות וכן בשל התנודתיות הרבה שמדידה מעין זו הביאה להון הפיקוחי של הבנק.

בהקשר זה, ביום 12 ביולי 2016 קיבל הבנק אישור פרטני מאת בנק ישראל לענין אופן חישוב ריבית ההיוון שתשמש לחישוב ההתחייבות לזכויות עובדים לצורך מדידת ההון הפיקוחי. בהתאם לאישור, ריבית ההיוון מחושבת על פי ממוצע נע של תשואות השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח. השינוי מיושם החל מהדוחות הכספיים לתקופה שהסתיימה ביום 30 ביוני 2016 ועד לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2020 (כולל). שינוי השיטה ממתן באופן משמעותי את התנודתיות הנובעת משינויים בריבית ההיוון.

ביום 15 בנובמבר 2016 החליט דירקטוריון הבנק בהתבסס על המלצת וועדת הביקורת לחשב את ההתחייבויות הפנסיוניות לעובדים, על בסיס מרווח קבוע של אגרות חוב בדירוג בינלאומי AA.

לצורך ההון הרגולטורי ההתחייבות הפנסיונית הינה בסך 16,972 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 35,190 מיליון ש"ח וזאת לעומת ההתחייבות הפנסיונית בספרים בסך של 16,204 מיליון ש"ח והון עצמי רובד 1 34,205 מיליון ש"ח.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

31 בדצמבר	
2018	2017 ^(א)
במיליוני ש"ח	
א. נתונים	
הון לצורך חישוב יחס ההון	
הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	35,190 ^(ב) 34,653
הון רובד 2, לאחר ניכויים	11,033 10,811 ^(ו)
סך הכל הון כולל	46,223 45,464
יתרות משוקללות של נכסי סיכון	
סיכון אשראי	288,837 ^(ב) 277,344
סיכוי שוק	6,295 4,464
סיכון תפעולי	22,713 21,484
סך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון	317,845 303,292
יחס ההון לרכיבי סיכון	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	11.07% 11.43%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.54% 14.99% ^(ו)
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)	10.25% 10.25%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(א)	13.75% 13.75%
ב. חברות בנות משמעותיות	
לאומי קארד בע"מ^(ה)	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	15.10% 15.80%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	17.30% 16.80%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(ד)	8.00% 8.00%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים ^(ד)	11.50% 11.50%
בנק לאומי ארה"ב	
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	14.06% 11.51%
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון	14.97% 13.82%
יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(ג)	6.38% 5.75%
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי השלטונות המקומיים ^(ג)	9.88% 9.25%

(א) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי הנדרש ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש מיום 1 בינואר 2015 ועד ליום 31 בדצמבר 2016 הינם 9%-12.5% בהתאמה והחל מיום 1 בינואר 2017 הינם 10%-13.5% בהתאמה. ליחסים אלה, החל מיום 1 בינואר 2015, מתווספת דרישת הון בשיעור המבטא 1% מיתרת ההלוואות לדיור למועד הדיווח. דרישה זו מיושמת בהדרגה בשיעורים רבעוניים שווים החל מיום 1 באפריל 2015 ועד ליום 1 בינואר 2017. בהתאם לכך, יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי שנדרש על ידי המפקח על הבנקים ליום 31 בדצמבר 2018, לפי נתוני מועד הדיווח, הינו 10.25%-13.75% בהתאמה.

(ב) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכניות ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל" (להלן - התאמות בגין תכנית ההתייעלות), הפוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2021 וליום 30 ביוני 2022 בהתאמה. לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכניות ההתייעלות ראה [סעיף ד.1](#). להלן, מסך הכל יתרות משוקללות של נכסי סיכון התווספו סך של 157 מיליון ש"ח בשל התאמות בגין תכנית ההתייעלות (94 מיליון ש"ח ליום 31 בדצמבר 2017).

(ג) יחס הון עצמי רובד 1 המזערי ויחס ההון הכולל המזערי הנדרש בהתאם לרגולציה המקומית הינו 4.5%-8%, בהתאמה. ליחסים אלה מתווספת כרית לשימור הון של 1.875% נכון ליום 31 בדצמבר 2018. דרישה זו מיושמת בהדרגה עד לשנת 2019, אז תעמוד הכרית לשימור הון על 2.5%.

(ד) ביום 1 ביוני 2016 נכנסה לתוקף הוראת ניהול בנקאי תקין 472, בנושא "סולקים וסליקת עיסקאות בכרטיסי חי"ב", על פיה יחס הון עצמי רובד 1 לא יפחת מ-8% ויחס ההון הכולל לא יפחת מ-11.5%.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ו) הוצג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 13](#).

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ג. רכיבי ההון לצורך חישוב יחס ההון

31 בדצמבר	
2018	2017
במיליוני ש"ח	
1. הון עצמי רובד 1	
33,167	35,305
הון המיוחס לבעלי מניות הבנק	
229	399
הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - זכויות מיעוט	
590	-
הבדלים בין הון המיוחס לבעלי מניות הבנק לבין הון עצמי רובד 1 - בגין הטבות לעובדים	
532	(577)
התאמות בגין המעבר בין העקום החשבונאי לעקום ממוצע נע 8 רבעונים ^(א)	
34,518	35,127
סך הון עצמי רובד 1 לפני התאמות פיקוחיות וניכויים	
התאמות פיקוחיות וניכויים:	
(203)	(178)
מוניטין ונכסים בלתי מוחשיים	
(219)	(251)
מיסים נדחים לקבל	
(35)	(17)
התאמות פיקוחיות וניכויים אחרים - הון עצמי רובד 1	
(457)	(446)
סך הכל התאמות פיקוחיות וניכויים - הון עצמי רובד 1	
592	509
סך ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות	
34,653	35,190
סך הכל הון עצמי רובד 1, לאחר התאמות פיקוחיות וניכויים	
2. הון רובד 2	
7,773	7,790
הון רובד 2: מכשירים לפני ניכויים	
3,038 ^(ב)	3,243
הון רובד 2: הפרשות, לפני ניכויים	
10,811	11,033
סך הון רובד 2 לפני ניכויים	
ניכויים:	
-	-
סך הכל ניכויים - הון רובד 2	
10,811	11,033
סך הכל הון רובד 2	
45,464	46,223
סך הכל הון כולל	

(א) בהתאם לאישור פרטני מהפיקוח על הבנקים.

(ב) הוצג מחדש. למידע נוסף ראה [ביאור 13](#).

הערה: סך הכל הון כולל מחושב בהתאם להוראות ניהול בנקאי תקין מספר 201-211, 299 בדבר "מדידה והלימות הון", החלות מיום 1 בינואר 2014.

ד. השפעת הוראות המעבר והתאמות בגין תכנית ההתייעלות על יחס הון עצמי רובד 1

31 בדצמבר	
2018	2017
באחוזים	
יחס ההון לרכיבי סיכון	
11.03%	10.92%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון לפני יישום השפעת הוראות המעבר ולפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(א)	
0.20%	-
השפעת הוראות המעבר	
11.23%	10.92%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון, לפני השפעת התאמות בגין תכנית ההתייעלות	
0.20%	0.15%
השפעת ההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ^(ב)	
11.43%	11.07%
יחס הון עצמי רובד 1 לרכיבי סיכון	

(א) לרבות השפעת אימוץ כללי החשבונאות המוקבלים בארה"ב בנושא זכויות עובדים.

(ב) ביום 12 בינואר 2016 פרסם הפיקוח על הבנקים מכתב בנושא "התייעלות תפעולית" של המערכת הבנקאית בישראל. בהתאם למכתב, דירקטוריון התאגיד הבנקאי יתווה תכנית רב שנתית להתייעלות. תאגיד בנקאי שיעמוד בתנאים שהוגדרו במכתב יקבל הקלה, לפיה יוכל לפרוס את השפעת התכנית על פני 5 שנים בקו ישר לעניין חישוב הלימות ההון. לפרטים נוספים ראה [ביאור 23](#).

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ה. יחס מינוף לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 באפריל 2015 פרסם המפקח על הבנקים את הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 218 בנושא יחס המינוף. ההוראה קובעת יחס מינוף פשוט, שקוף שאינו מבוסס סיכון אשר יפעל כמדידה משלימה ואמינה לדרישות ההון מבוססות הסיכון ואשר נועד להגביל את צבירת המינוף בתאגיד הבנקאי.

יחס המינוף מבוטא באחוזים, ומוגדר כיחס בין מדידת ההון למדידת החשיפה. ההון לצורך מדידת יחס המינוף הוא הון רובד 1 להגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 202, תוך התחשבות בהסדרי המעבר שנקבעו. סך מדידת החשיפה של הבנק היא סכום החשיפות המאזניות, חשיפות לנגזרים ולעסקאות מימון ניירות ערך ופריטים חוץ מאזניים. ככלל, המדידה הינה עקבית עם הערכים החשבונאיים ולא מובאים בחשבון משקלי סיכון. כמו כן, הבנק לא מורשה להשתמש בביטחונות פיזיים או פיננסיים, ערבויות או טכניקות אחרות להפחתת סיכון אשראי, כדי להפחית את מדידת החשיפות, אלא אם כן הותר ספציפית בהתאם להוראה. נכסים מאזניים שנוכו מהון רובד 1 (בהתאם להוראה 202) מנוכים ממדידת החשיפות. בהתאם להוראה הבנק מחשב את החשיפה בגין נגזרים בהתאם לנספח ג' להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203, ואת החשיפות בגין פריטים חוץ מאזניים על ידי המרה של הסכום הרעיוני של הפריטים במקדמי המרה לאשראי כפי שנקבעו בהוראת ניהול בנקאי תקין מספר 203.

בהתאם להוראה תאגיד בנקאי יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-5% על בסיס מאוחד. תאגיד בנקאי שסך נכסיו המאזניים על בסיס מאוחד מהווה 20% או יותר מסך הנכסים המאזניים במערכת הבנקאית, יעמוד ביחס מינוף שלא יפחת מ-6%. בהתאם לאמור לעיל, יחס המינוף המזערי שידרש מהבנק הוא 6%.

תאגיד בנקאי נדרש לעמוד ביחס המינוף המזערי החל מיום 1 בינואר 2018. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, לא ירד מהסף שנקבע על פי ההוראה. תאגיד בנקאי אשר ביום פרסום ההוראה אינו עומד בדרישה של יחס המינוף המזערי החל עליו, נדרש להגדיל את יחס המינוף בשיעורים רבעונים קבועים עד ליום 1 בינואר 2018.

31 בדצמבר	
2018	2017
במיליוני ש"ח	
א. בנתוני המאוחד^(א)	
הון רובד 1	35,190
סך החשיפות	34,653
יחס המינוף	499,289
יחס המינוף	499,026
יחס המינוף הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	7.05%
	6.94%
	6.00%
ב. חברות בת משמעותיות	
לאומי קארד בע"מ	
יחס המינוף	10.80%
יחס המינוף הנדרש על ידי המפקח על הבנקים	11.10%
	5.00%
בנק לאומי ארה"ב	
יחס המינוף	11.72%
יחס המינוף הנדרש על ידי השלטונות המקומיים	9.72%
	5.00%

(א) נתונים אלה כוללים התאמות בגין תכנית ההתייעלות שנקבעו לפי מכתב המפקחת על הבנקים מיום 12 בינואר 2016 בנושא "התייעלות תפעולית של המערכת הבנקאית בישראל". בהתאם למכתב כאמור, ההקלות שניתנו לצרכי יחסי הלימות ההון ויחס המינוף בגין תכניות ההתייעלות שאושרו על ידי הדירקטוריון ביוני 2016 וביולי 2017, פוחתות בהדרגה עד ליום 30 ביוני 2021 ויום 30 ביוני 2022 בהתאמה. ההשפעה של ההקלה בגין תוכניות ההתייעלות על יחס המינוף הסתכמה בכ-0.1% ליום 31 בדצמבר 2018 (0.09% ליום 31 בדצמבר 2017). לפרטים נוספים על השפעת הוראות המעבר וההתאמות בגין תכנית ההתייעלות ראה [סעיף 7](#) לעיל.

כמו כן, בחישוב יחס המינוף הובאו בחשבון התאמות מיישום ריבית ההיוון המחושבת על פני ממוצע נע של תשואת השוק, לתקופה של שמונה רבעונים שהסתיימה במועד הדיווח, בקשר להתחייבויות אקטואריות מסוימות.

ביאור 225 - הלימות הון, מינוף ונזילות (המשך)

ו. יחס כיסוי נזילות לפי הוראות המפקח על הבנקים

ביום 28 בספטמבר 2014 פורסם חוזר במסגרתו נוספה הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 221 בנושא יחס כיסוי נזילות אשר מאמצת את המלצות ועדת באזל לעניין יחס כיסוי הנזילות במערכת הבנקאית בישראל. יחס כיסוי הנזילות כוחן אופק של 30 ימים בתרחיש קיצון ונועד להבטיח שלתאגיד בנקאי מלאי של נכסים נזילים באיכות גבוהה שנותן מענה לצרכי הנזילות של התאגיד באופק זמן זה. במסגרת ההוראה נקבע אופן החישוב של יחס כיסוי הנזילות לרבות הגדרת המאפיינים ודרישות תפעוליות ל"מלאי נכסים נזילים באיכות גבוהה" (המונה) ומקדמי הביטחון כגנם וכן את תזרים המזומנים היוצא נטו הצפוי בתרחיש הקיצון המוגדר בהוראה עבור 30 הימים הקלנדריים (המכנה).

תרחיש הקיצון שנקבע בהוראה כולל זעזוע המשלב זעזוע ספציפי לתאגיד וזעזוע מערכתי ובמסגרתו הוגדרו שיעורי משיכה סטנדרטיים לתזרימים יוצאים ושיעורי קבלה של תזרימים נכנסים בהתאם לקטגוריות של היתרות השונות.

יחס כיסוי הנזילות מונהג החל מיום 1 באפריל 2015.

בהתאם להוראות המעבר, החל מיום 1 באפריל 2015 הדרישה המזערית נקבעה על 60% ותגדל ל-80% ב-1 בינואר 2016 ול-100% ביום 1 בינואר 2017 ואילך. עם זאת, בתקופה של לחץ פיננסי תאגיד בנקאי יוכל לרדת מתחת לדרישות מינימאליות אלו.

31 בדצמבר		
2017	2018	
באחוזים		
א. בנתוני המאוחד		
		יחס כיסוי הנזילות
122	121	
100	100	יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים
ב. בנתוני התאגיד הבנקאי		
		יחס כיסוי הנזילות
122	122	
100	100	יחס כסוי הנזילות המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים

הערה: לאומי קארד ובנק לאומי ארה"ב אינן נדרשות ביחס כיסוי נזילות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

א. התקשרות חוץ מאזנית בגין פעילות לפי מידת הגביה^(א)

יתרת אשראי מפיקדונות לפי מידת גביה^(ב)

ליום 31 בדצמבר		
2018	2017	
במיליוני ש"ח		
288	272	מטבע ישראלי לא צמוד
1,336	1,481	מטבע ישראלי צמוד למדד
-	5	מטבע חוץ
1,624	1,758	סך הכל

תזרימים בגין עמלת גביה ומרווחי ריבית בגין הפעילות במידת גביה ליום 31 בדצמבר:

עד שנה	שלוש עד שנים	חמש עד שנים	עשר עד שנים	מעל עשר שנים	מטעל עשר עד שנים	מטעל מעל עשר שנים	סך הכל 2017	סך הכל 2018
במיליוני ש"ח								
במגזר הצמוד למדד^(ג)								
9	15	9	10	3	1	47	62	תזרימים חוזיים עתידיים
9	15	9	10	3	-	46	62	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
9 ^(ד)	14	8	8	2	-	41	54	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
במגזר השקלי הלא צמוד								
1	1	1	-	-	-	3	6	תזרימים חוזיים עתידיים
1	1	1	-	-	-	3	6	תזרימים עתידיים צפויים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים
1 ^(ד)	1	1	-	-	-	3	5	תזרימים צפויים מהוונים לאחר הערכת הנהלה לפירעונות מוקדמים

(א) אשראים ופיקדונות מפיקדונות שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראים (או הפיקדונות), עם מרווח או עם עמלות גבייה (במקום מרווח).

(ב) הלוואות עומדות ופיקדונות ממשלה שניתנו בגין בסך 99 מיליון ש"ח (2017 - 91 מיליון ש"ח) לא נכללו בלוח זה.

(ג) כולל מגזר מט"ח.

(ד) ההיוון בוצע לפי שיעור 3.08% (2017 - לפי שיעור 3.42%).

מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:

2018		2017
במיליוני ש"ח		
מידע על העמדת הלוואות במהלך השנה בבנקים למשכנתאות:		
95	32	הלוואות מפיקדונות לפי מידת הגביה
19	9	הלוואות עומדות

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

ליום 31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני ש"ח		
(1) חוזי שכירות לזמן ארוך - דמי שכירות של בניינים, ציוד וכלי רכב ודמי אחזקה בשל התקשרויות לתשלום בשנים הבאות		
228	259	בשנה ראשונה
201	199	בשנה שנייה
144	141	בשנה שלישית
128	130	בשנה רביעית
118	116	בשנה חמישית
1,109	1,078	מעל 5 שנים
1,928	^(N) 1,923	סך הכל חוזי שכירות לזמן ארוך
477	674	(2) התחייבויות לרכישת ניירות ערך
37	^(N) 38	(3) התחייבויות להשקעה בבניינים ובציוד ורכישתם

(א) כולל יתרות חוזי שכירות בסך 441 מיליון ש"ח והתחייבויות להשקעה בבניינים וציוד בסך 24 מיליון ש"ח, בגין נכסים המוחזקים למכירה.

ג. ערבויות לפי מועד פירעון

ליום 31 בדצמבר 2018				
עד שנה	שנה עד שלוש שנים	שלוש עד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
3,953	888	87	303	5,231
2	18,665	-	-	18,667
8,733	3,884	2,058	1,796	16,471
12,688	23,437	2,145	2,099	40,369
ערבויות להבטחת אשראי				
ערבויות לרוכשי דירות				
ערבויות והתחייבויות אחרות				
סך הכל ערבויות				
ליום 31 בדצמבר 2017				
עד שנה	שנה עד שלוש שנים	שלוש עד חמש שנים	מעל חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
4,131	784	215	350	5,480
-	19,313	-	-	19,313
9,622	3,183	620	2,534	15,959
13,753	23,280	835	2,884	40,752
ערבויות להבטחת אשראי				
ערבויות לרוכשי דירות				
ערבויות והתחייבויות אחרות				
סך הכל ערבויות				

יתרת המזומנים אשר זמינים לבנק במטרה לפצות על הפסדים שמומשו תחת ערבויות אלה ושיפויים הסתכמו לסך של כ-816 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 - 892 מיליון ש"ח). כמו כן, ניירות ערך ונכסים סחירים אחרים, המוחזקים כביטחונות, הסתכמו לסך של כ-250 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 - 290 מיליון ש"ח). נתוני הביטחונות משקפים ביטחונות שהבנק קיבל ספציפית כנגד ערבויות.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. תביעות משפטיות

במהלך העסקים השוטף הוגשו כנגד הבנק וחברות מאוחדות מסוימות תובענות משפטיות, לרבות בקשות לאישור תביעות ייצוגיות.

לדעת הנהלת הבנק והנהלות החברות המאוחדות סכום החשיפה הנוספת בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות בנושאים שונים, שסכום כל אחת מהן עולה על 2 מיליון ש"ח ואשר אפשרות התממשותן אינה קלושה, מסתכם בסך של 37 מיליון ש"ח.

1. להלן פירוט של תובענות שהוגשו נגד הבנק שהסכום הנטען בהן מהותי. לדעת הנהלת הבנק המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מהתובענות כאמור.

1.1 תובענות שהוגשו בתקופת הדוח (ולאחר תקופת הדוח, ככל שהוגשו)

א. ביום 6 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה שמעל סכום חובת ההשקעה לפי צו הבנקאות "פקדונות ללא תנועה" התש"ס-2000, וכי לא די בשערך החשבונות שהבנק מבצע על פי הוראות הצו, אלא על הבנק לשערך את החשבונות בסכומים גבוהים יותר. לטענת המבקש, כלל הנזק של חברי הקבוצה לא ניתן להערכה.

ב. ביום 16 בספטמבר 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. לטענת המבקש, כאשר הבנק משיב ללקוחותיו כספים שגבה מהם שלא כדין (למשל בטעות), הוא משיב אותם בערכם הנומינלי בשיעור שבו נגבו, בלי לשלם את שווי התעשרותו של הבנק כתוצאה מהחזקת הכספים, ובלי לשלם הפרשי הצמדה וריבית על פי חוק. לטענת המבקש, הנזק שנגרם לו הוא 0.51 ש"ח, ואין לו יכולת להעריך את היקף הנזק שנגרם לקבוצה.

1.2 תובענות שהסתיימו בתקופת הדוח (ולאחריו ככל שהיו)

א. ביום 7 בספטמבר 2011 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק (בגין פעילות בנק לאומי למשכנתאות בע"מ), ונגד בנקים אחרים. סכום התביעה הייצוגית הנטען נגד כל הבנקים המשיבים עמד על כ-927 מיליון ש"ח (ונגד הבנק על כ-327 מיליון ש"ח). לטענת המבקשים הבנקים גבו מנוטלי הלוואות לדיור "ריבית דריבית מראש", בניגוד לדין וכן בניגוד להוראות הסכמי הלוואה. ביום 16 באוגוסט 2015 דחה בית המשפט את הבקשה לאישור התובענה כיייצוגית מסיבה של היעדר עילה. ביום 7 בדצמבר 2015 הגישו המבקשים ערעור על החלטת בית המשפט, וביום 14 במרס 2018 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט העליון שדחה את הערעור. בכך הסתיימה התובענה.

ב. בחודשים פברואר ומרס 2013 הגיש המפרק של שתי חברות בקבוצת נדל"ן, באמצעות המנהל המיוחד שלהן, שתי תביעות נגד הבנק, נגד בנקים נוספים ונגד גופים ואישים נוספים. המנהל המיוחד טוען, בין היתר, כי הנתבעים אפשרו זליגת כספים מחשבונות החברות לחשבונות אחרים הקשורים לקבוצה, וכן כי הבנק סייע לביצוע "פעולות סיבוביות" בסופי רבעון באופן שאפשר את הסתרת הגניבות שבוצעו, לטענת המנהל המיוחד, מהחברות, ומניעת חשיפתן בדוחות הכספיים של החברות. הסכומים הנתבעים הם כ-63 מיליון ש"ח וכ-102 מיליון ש"ח (כולל הפרשי הצמדה וריבית). ביום 27 ביוני 2018 אישר בית המשפט את הסדרי הפשרה שנחתמו בין המפרק לבין כל הנתבעים לאחר שהתקיים הליך גישור. בכך הגיעו שתי התביעות לסיומן. הליך נוסף שהגיש המנהל המיוחד בשם חברה אחרת בקבוצה בעילות אחרות ממשיך להתנהל.

ג. ביום 18 במרס 2014, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-155 מיליון ש"ח, בטענה שבמסגרת ניכוי מס במקור שהבנק מבצע בעסקאות בניירות ערך שמבוצעות באמצעותו, מחשבות מערכות המחשב של הבנק רווחי הון ביתר ו/או הפסדי הון בחסר שלא כדין. ביום 1 באוגוסט 2018 אישר בית המשפט הסדר פשרה בהליך זה, בכך הסתיימה התובענה.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ד. ביום 21 באפריל 2015 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. טענת המבקש היא, כי הבנק אינו ממלא כביכול את חובתו לעשות מאמץ סביר לאיתור בעלי חשבונות ללא תנועה, לידעם אודות קיום החשבון ולהשיב להם את הכספים ה"שוכבים", לטענת המבקש, בחשבונות אלו. המבקש מעלה טענות נוספות לגבי גביית עמלות בחשבונות אלו, והחזרת כספים לבעלי החשבון ללא הצמדה וריבית. כלל הנזק של חברי הקבוצה לא ניתן להערכה. ביום 26 בפברואר 2018 אישר בית המשפט הסדר פשרה בהליך זה, בכך הסתיימה התובענה.

ה. ביום 21 ביוני 2015 הוגשה נגד הבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית בטענה לפיה הבנק מחייב, כביכול, לקוחות המבקשים לבצע העברת מט"ח מחשבונם לזכות חשבון מט"ח על שמם בבנק אחר, בעמלת חליפין, על אף שמדובר באותו מטבע ולא בוצעה כל פעולת חליפין. בנוסף טען המבקש כי הבנק מחייב, כביכול, את הלקוחות בעמלת קורספונדנט אשר שיעורה נקוב באירו, לפי שער שגבוה מהשער היציג, וכי הבנק גובה, כביכול, מלקוחותיו, בעת סגירת חשבון, עמלות שעולות על סכומי העמלות המירביים אותם ניתן לגבות לפי הדין בעת סגירת חשבון. המבקש העריך את סכום התביעה הקבוצתית במיליון ש"ח. ביום 7 בינואר 2019 אישר בית המשפט הסדר הסתלקות בהליך זה, בכך הסתיימה התובענה.

ו. ביום 8 בדצמבר 2016, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. לטענת המבקש הבנקים גובים עמלות מינימום בהעברה של מטבע חוץ במדרגים, ולא עמלת מינימום אחת בלבד, כפי שלטענת המבקש נדרש בכללי הבנקאות, וכי הפרה משותפת זו של כל הבנקים המשיבים הינה למעשה הסדר כובל בניגוד לחוק ההגבלים העסקיים. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-500 מיליון ש"ח. ביום 13 במרס 2018 ניתן פסק דין שאישר את הסתלקותו של המבקש מההליך. בכך הסתיימה התובענה.

ז. ביום 11 בספטמבר 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-150 מיליון ש"ח. לטענת המבקשת, הבנק פותח חשבונות על שם ועד הבית, חלף חשבון על שם הבית המשותף, כפי שנדרש בחוק המקרקעין. כמו כן נטען כי הבנק גובה בחשבונות אלו עמלות שלא כדין, לא מקיים את הוראות שיקים ללא כיסוי לגבי זיהוי הלקוחות, ולא מאפשר לבעלי הדירות גישה למידע לגבי חשבון הבנק. ביום 25 במרס 2018 ניתן פסק דין שאישר את הסתלקותה של המבקשת מההליך. בכך הסתיימה התובענה.

1.3 תובענות תלויות ועומדות שהוגשו בתקופות דיווח קודמות

א. ביום 28 באוגוסט 2013, הוגשה בקשה לאשר תובענה כייצוגית נגד הבנק ונגד בנקים אחרים. המפקח על הבנקים, נגיד בנק ישראל והממונה על הגבלים עסקיים צורפו כמשיבים פורמאליים. עניינה של הבקשה היא טענה בדבר גבייה, כביכול, של עמלות שלא כדין, בקשר לפעילות של המרה ומשלוח של מטבע חוץ, מבלי שניתן לכך גילוי נאות. הנזק שלטענת המבקשים נגרם ללקוחות (כפי שעודכן בבקשה "מקוצרת" שהוגשה על ידי המבקשים), עומד על כ-2.6 מיליארד ש"ח (המבקשים טוענים לנזקים נוספים שלא כומתו). ביום 20 בינואר 2015, החליט בית המשפט על העברת הדיון בבקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה בענין דומה, בסכום של 200 מיליון ש"ח, גם כנגד חברות כרטיסי האשראי (לרבות כנגד חברת לאומי קארד) לבית המשפט הדן בבקשה המתוארת בסעיף זה. ביום 18 במרס 2018 הגישו המבקשים ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 1 במרס 2018, שדחה את הבקשות לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים.

ב. ביום 2 בדצמבר 2013 הוגשה בקשה לאישור תובענה כייצוגית נגד הבנק בנושא עמלת פירעון מוקדם של הלוואות שלא לדיור. לטענת המבקשת, חישוב עמלת פירעון מוקדם על ידי הבנק, הן ביחס להלוואות לגביהן חלים עקרונות חישוב הקבועים בהוראות ניהול בנקאי תקין והן ביחס להלוואות לגביהן חלים כללים שקבע הבנק, לא נעשה כדין. לטענת המבקשת, אין באפשרותה להעריך בשלב זה, את סכום התביעה הכולל.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

- ג. ביום 17 במרס 2014 הגיש מנהל מיוחד של חברה בפירוק, בקשה למתן הוראות נגד הבנק, במסגרתה ביקש שבית המשפט יצהיר כי הבנק יישא בתשלום לחברה (קופת הפרוק) בסך מצטבר של 1,200 מיליון ש"ח, מתוכו סך של 635 מיליון ש"ח לכיסוי כל חובות החברה לנושיה וסך של 565 מיליון ש"ח בגין החזר מלוא שווי נכסי החברה. לטענת המנהל המיוחד, על הבנק לשאת באחריות אישית לחבויות החברה. יצוין כי במסגרת הבקשה שמר המנהל המיוחד על זכות להגיש הליכים נוספים נגד הבנק ו/או נושאי משרה נוספים בחברה ו/או יחידים מטעם הבנק ועורכי דין שיעצו לבנק.
- ד. ביום 11 בפברואר 2015, הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק בסכום נטען של כ-2.3 מיליארד ש"ח (שמאוחר יותר הופחת ל-1.5 מיליארד ש"ח). לטענת המבקש, הבנק מנהל לכאורה "רשימה שחורה" של לקוחות לפיה הוא נוהג, לסמן לקוחות ככוכבית במערכות הבנק לזמן בלתי מוגבל, באופן הפוגע או מקשה עליהם, לטענתו, לקבל אשראי או לבצע פעילות עסקית אחרת מול הבנק.
- ה. ביום 29 באפריל 2015 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. סכום התביעה כ-150 מיליון ש"ח. לטענת המבקש, כספים של ניצולי שואה אשר הופקדו לפני מלחמת העולם השנייה בבנק אפ"ק ולא נמשכו על ידי הלקוחות במהלך המלחמה, מושבים לניצולים או ליורשיהם כשהם אינם משוערכים כביכול לערכים ריאליים.
- ו. ביום 22 ביולי 2015 התקבלה בבנק בקשה לאישור תובענה ייצוגית שהוגשה נגד הבנק. לטענת המבקשת, תשלומים המשולמים ישירות לבנק על חשבון חוב אשר בגינו מתנהל הליך גבייה בהוצאה לפועל, מדווחים על ידי הבנק להוצאה לפועל באיחור, וכתוצאה מכך נוצר, כביכול, פער בין החוב האמיתי לחוב הרשום בתיק ההוצאה לפועל. המבקשת מעריכה את סכום התביעה הקבוצתית במיליון ש"ח.
- ז. ביום 11 בפברואר 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק ונגד ארבעה בנקים נוספים, בטענה שהבנקים נותנים הטבות לסטודנטים, אולם מגבילים את גילם של הסטודנטים. סכום התביעה הכולל מוערך על ידי התובע ב-219 מיליון ש"ח.
- ח. ביום 7 במרס 2016 הוגשה לבית המשפט בארצות הברית תביעה, על ידי מספר רב של תובעים, כנגד עשרות נתבעים, וביניהם: הבנק, בנק לאומי USA ובנק הפועלים, בטענה שהנתבעים תומכים בהתנחלויות, באופן שפוגע בתושבים פלסטינאים, ברכושם ובזכויותיהם, בין היתר, באמצעות ביצוע העברות בנקאיות. סכום התביעה הנטען נגד כל הנתבעים יחדיו היה במקור 34.5 מיליארד דולר ובהמשך הופחת לסך של 1 מיליארד דולר ארה"ב. ביום 29 באוגוסט 2017 ניתן אישור על ידי בית המשפט בארצות הברית לבקשה לסילוק על הסף של התובענה. ביום 8 בספטמבר 2017 הגישו התובעים ערעור על החלטה זו, וביום 19 בפברואר 2019 קיבל בית המשפט את הערעור שהגישו התובעים וביטל את ההחלטה שאישרה את הסילוק על הסף.
- ט. ביום 22 במאי 2016 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק, ונגד בנקים אחרים, בטענה שכאשר הבנקים גובים במזומן עמלות פעולה על ידי פקיד, הם גובים את העמלה הנקובה בתעריפון ללא הטבות שאמורות לחול על קבוצות אוכלוסיה מסוימות, וכן אינם לוקחים עמלות אלו בחשבון בעת חישוב עמלת המינימום הנגבית בחשבון הלקוחות. לדברי המבקשים, הם אינם יכולים להעריך את הסכום המדויק שנגבה לטענתם שלא כדין על ידי הנתבעים השונים מכל חברי הקבוצה. ביום 20 בספטמבר 2018 ניתן פסק דין על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים. וביום 12 בנובמבר הגישו המבקשים ערעור על פסק הדין לבית המשפט העליון.
- י. ביום 22 בינואר 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק. ענינה של התובענה בטענה שהבנק מבצע לכאורה פעולת המרה של יתרות זכות במט"ח אשר מופקדות לזכות חשבונות מטבע ישראלי של לקוחות, וזאת גם אם הלקוחות לא ביקשו שירות זה. לטענת המבקש, הנזק לכאורה שנגרם ללקוחות כתוצאה מכך, הינו עמלת ההמרה וההפרש בין המרה לפי שער יציג לבין המרה לפי השער בו בוצעה ההמרה בפועל, שהוא נמוך יותר. המבקש טוען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-38 ש"ח, את הנזק שנגרם לקבוצה מעריך במיליון ש"ח, ללא פירוט.

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

יא. ביום 29 במרס 2017, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד הבנק (ותביעות מקבילות גם נגד בנקים אחרים). לטענת המבקש, הבנק אינו רשאי לגבות "עמלת קורספונדנט" בעת שהבנק מבצע העברת מט"ח מחשבון לקוח לזכות חשבון בנק בחו"ל, ולחילופין, טוען המבקש כי הבנק רשאי לגבות עמלת קורספונדנט רק בהתאם להוצאה הממשית שהיתה לו (הסכום שבפועל שילם הבנק לקורספונדנט). המבקש טוען כי סכום הנזק האישי שנגרם לו הוא כ-30 דולר, והנזק הקבוצתי לא ניתן להערכה.

יב. ביום 15 במאי 2017 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד הבנק (במקביל לתביעות דומות שמתנהלות נגד בנקים אחרים, ולתביעה בעילה זהה שהוגשה נגד הבנק ביום 12 בפברואר 2017 והיא תלויה ועומדת). לטענת המבקשים, הבנק אינו מסווג עסקים כ"עסקים קטנים" וכתוצאה מכך גובה מהם, שלא כדין, עמלות שלא לפי התעריפון שחל על עסק קטן. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-462 מיליון ש"ח. ביום 17 באפריל 2018 ניתנה החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב על מחיקת הבקשה לאישור תביעה ייצוגית מיום 15 במאי 2017. בית המשפט קבע כי התביעה שתמשיך להתנהל נגד הבנק תהיה הבקשה לאישור תביעה ייצוגית שהוגשה ביום 12 בפברואר 2017 בה סכום הנזק הנטען 100 מיליון ש"ח. ביום 31 במאי 2018 הגישו המבקשים ערעור לבית המשפט העליון על החלטה זו.

2. להלן פירוט של תובענות ובקשות לאישור תביעות ייצוגיות בסכומים מהותיים שהוגשו נגד חברה בת של הבנק, לדעת הנהלת הבנק, ובהסתמך על דעת הנהלת החברה הבת הרלבנטית, המתבססת על חוות דעת היועצים המשפטיים שלה באשר לסיכויי הליכים אלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי נזקים כתוצאה מתביעות כאמור:

א. ביום 8 ביולי 2014 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד מספר חברות כרטיסי אשראי, כולל לאומי קארד. לפרטים בדבר בקשה זו ראה [סעיף 1.3.א](#). לעיל. ביום 18 במרס 2018 הגישו המבקשים ערעור על פסק הדין של בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 1 במרס 2018, שדחה את הבקשה לאישור תובענה ייצוגית וחייב את המבקשים בתשלום הוצאות למשיבים.

ב. ביום 28 באפריל 2014, הוגשה בקשה לאישור תביעה ייצוגית נגד לאומי קארד וחברות כרטיסי אשראי נוספות בסך של כ-1.7 מיליארד ש"ח. סכום התביעה עודכן והוגדל לכ-7.1 מיליארד ש"ח. לטענת המבקש, העמלה הצולבת שנגבת בגין עסקאות שמבוצעות בכרטיסי debit וכרטיסי prepaid (בניגוד לכרטיסי אשראי - credit), לא קיבלה אישור מבית הדין להגבלים עסקיים, ומהווה הסדר כובל. בנוסף, לטענת המבקש, גם ההסדר לפיו מועברים כספי העסקאות, שבוצעו בכרטיסים אלו, לבתי העסק, בעיכוב של כ-20 ימים מהווה הסדר כובל שלא אושר או תנאי מקפח בחוזה אחיד.

באוקטובר 2017 הוגשה על ידי המבקש תובענה לבית הדין להגבלים עסקיים נגד לאומי קארד וחברות כרטיסי אשראי נוספות ונגד הבנק ובנקים נוספים כמשיבים פורמליים, אשר במסגרתה התבקש בית הדין לקבוע כי העמלה הצולבת בגין העסקאות הנ"ל לא אושרה. ביום 16 באוקטובר 2018 ניתן פסק דין שדחה על הסף את התובענה, וביום 29 בנובמבר 2018 הגיש המבקש ערעור לבית המשפט העליון על פסק הדין.

ביום 9 בדצמבר 2018 הוגשה לבית המשפט העליון עתירה על ידי התנועה הצרכנית לקידום חברה כלכלית הוגנת ("הצלחה") ועמותת "צדק פיננסי", נגד בנק ישראל, הממונה על ההגבלים העסקיים, לאומי קארד וחברות כרטיסי אשראי נוספות בנושא אופן קביעת העמלה הצולבת בכרטיסי חיוב.

ג. ביום 17 בנובמבר 2014, הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד לאומי קארד בסך 952 מיליון ש"ח. סכום התביעה הופחת לכ-267 מיליון ש"ח. לטענת המבקש, לאומי קארד אינה מקפידה לעמוד בכל הדרישות בקשר עם זיהוי לקוחות בטרם מתן מענה במערכת ה-IVR (ניתוב טלפוני במוקדי השירות) אשר חושפת את הפרטים האישיים של הלקוחות. בנוסף טוען המבקש כי בקשתו לחסום את האפשרות לשמוע את המידע הנוגע לכרטיס האשראי שלו לאחר הזיהוי לא התקבלה, בטענה כי לא קיימת אפשרות לביצוע חסימה.

3. כמו כן תלויות ועומדות נגד חברה בת של הבנק בקשות לאישור תביעות ייצוגיות, שהסכום הנטען בהם מהותי, אשר לדעת הנהלת הבנק, ובהסתמך על דעת הנהלת החברה הבת הרלוונטית, המתבססת על חוות דעת משפטיות באשר לסיכויי תובענות אלו, בשלב זה לא ניתן להעריך את סיכוייהן ומטעם זה לא בוצעה בגינן הפרשה:

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

א. ביום 1 במאי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד לאומי קארד וחברת כרטיסי אשראי נוספת. הבנק צורף כנתבע לאור החזקתו במניות לאומי קארד. לטענת המבקש, החברות המנפיקות כרטיסי אשראי לא מעבירות ללקוחותיהן שביצעו עסקאות בקרדיט או עסקאות של דחיית סל, אישור תקופתי/שנתי המפרט את הוצאות המימון (סך הריביות וההוצאות ששולמו בגין עסקאות קרדיט). לטענת המבקש, אי גילוי מידע זה ללקוחות פרטיים הינו הטעיה, ולגבי לקוחות עסקיים - אי גילוי גם מונע מהם להזדכות בגין הוצאות אלו מול רשויות המס. סכום הנזק הנטען נאמד על ידי המבקש, לכל המשיבים גם יחד, בסך של כ-180 מיליון ש"ח.

ב. ביום 22 ביולי 2018 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד לאומי קארד ונגד שתי חברות כרטיסי אשראי נוספות. ענינה של התובענה בעסקאות באמצעות כרטיסי אשראי שביצעו חברי הקבוצה כעסקאות במסמך חסר (בעיקר עסקאות טלפוניות) בבתי העסק העוסקים בתחום "השיווק הישיר". לטענת המבקש, בתי העסק הללו ניצלו את חולשתה של אוכלוסיית הקשישים וחייבו את כרטיסי האשראי שלהם בגין עסקאות רבות שלא כדין, וכן חייבו אותם בחיובים נוספים שלא אושרו על ידם. לטענת המבקש, חברות כרטיסי האשראי התקשרו בהסכמי סליקה עם חברות ה"שיווק הישיר", ובדרך זו אפשרו את פעילותן. המבקש טוען כי סכום הנזק לכל חברי הקבוצה אותה הוא מתיימר לייצג, הינו כ-900 מיליון ש"ח.

ה. התחייבויות תלויות והתקשרויות שונות

1. הליכים אחרים

ביום 2 בנובמבר 2017 התקיימה ישיבת סקופינג (scoping) עם מחלקת האכיפה של ה-Financial Conduct Authority ("FCA"), להליך ב-Bank Leumi UK ("BLUK"), בנושא בקורות ומערכות ליישום רגולצית איסור הלבנת הון. ההליך שננקט במסגרת מכלול הסמכויות שמוקנות ל-FCA מצוי בשלב ראשוני, ולכן לא ידוע משכו של ההליך ואילו ממכלול האמצעים שמוקנים ל-FCA יופעלו בגינו, אם בכלל, אולם בתקופת הדוח הבהיר ה-FCA כי מדובר בהליך פיקוחי בלבד. לפי פרסומי ה-FCA, הנוגעים להליכים דומים כלפי בנקים הדומים ל-BLUK אשר הסתיימו בנקיטת אמצעים כלפי אותם בנקים לאחר שנקבע כלפיהם כי היו הפרות, החשיפה של BLUK לעיצום כספי, אם וככל שיוטל, אינה צפויה להיות מהותית לקבוצת לאומי.

2. עיצום כספי לפי סעיף 38א לחוק הסדרת העיסוק ביעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול יתיק השקעות, התשנ"ה-1995

ביום 11 ביוני 2018 התקבלה בבנק דרישה מאת רשות ניירות ערך לתשלום עיצום כספי בסך של 300 אלפי ש"ח. סכום העיצום שנקבע הינו לאחר הפחתה בשיעור של 25% בשל פעולות שנקט כבר הבנק למניעת הישנות ההפרה. העיצום הכספי הוטל על הבנק בגין מקרים של רישום לקוי של פעולות ייעוץ ללקוחות הבנק לגבי קרנות נאמנות הגובות הוספה.

3. עיצום כספי בגין הפרה של סעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) התשמ"א-1981

ביום 23 בדצמבר 2018 התקבלה בלאומי קארד הודעה מאת המפקחת על הבנקים בדבר הטלת עיצום כספי בסך 1.5 מיליון ש"ח על לאומי קארד, בגין הפרה של סעיף 5(ג) לחוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 שעניינה אי צירוף האזהרה הנדרשת בחוק בשני פרסומים של לאומי קארד.

א. הבנק ערב כלפי עמיתי חלק מקופות הגמל שהיו מנוהלות על ידי לאומי שרותי שוק ההון בע"מ (לשעבר לאומי גמל בע"מ), ואשר פעילותן נמכרה לפריזמה קופות גמל בע"מ ("פריזמה"). הערבות מבטיחה את החזר סכומי הקרן המקוריים שהופקדו המסתכמים ב-31 בדצמבר 2018 בערכים נומינליים ב-1,806 מיליון ש"ח. ערך הנכסים של הקופות הנ"ל ליום 31 בדצמבר 2018 מסתכם ב-4,312 מיליון ש"ח. בנוסף, ערבות זו אינה חלה על הפקדות בחשבונות שנפתחו בקופות הנ"ל לאחר 22 בינואר 2007.

כנגד ההתחייבות האמורה, התחייבה פריזמה כי במקרה של מימוש הערבויות, או כל חלק מהן, היא תשלם לבנק השתתפות בסכום שלא יעלה על 35 מיליון ש"ח לשנה קלנדרית, כשסכום זה צמוד למדד מיום 30 באוקטובר 2006 ועד ליום התשלום. סכום השתתפות שלא נוצל בשנה מסוימת לא יועבר לשנים הבאות.

ז. כתבי שיפוי

א. הבנק התחייב מראש לשפות את הדיקטורים, נושאי המשרה האחרים בבנק ואת בעלי החוזים האישיים הניהוליים בבנק שאינם נושאי משרה ("בעלי חוזים ניהוליים") בגין חבות כספית וזאת עקב מילוי תפקידם בבנק ובחברות מוחזקות מטעם הבנק בגין רשימת אירועים המזכים בשיפוי, שלדעת ועדת התגמול ודיקטוריון הבנק ניתן לצפותם בהתחשב בפעילות הבנק ובנסיבות העניין הכוללים, בין היתר, את הפעילות הבנקאית השגרתית

ביאור 26 – התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

של הבנק, הצעת ניירות ערך לציבור על פי תשקיף, דיווחים לציבור ולרשויות הפיקוח, פעילות בנושא חוק ההגבלים העסקיים, אירועי סייבר וכל פעילות אחרת הנלווית לפעילות הבנק. הסכום המירבי שישלם הבנק בגין מימוש השיפויים בפועל של השיפויים אשר ניתנו וינתנו לכל נושאי המשרה בבנק ולנושאי המשרה בחברות הבת, במצטבר, בגין מסכת אירועים אחת מן האירועים המזכים בשיפוי, לא יעלה על 25% (עשרים וחמישה אחוזים) מההון העצמי של הבנק על פי דוחותיו הכספיים האחרונים (שנתיים או רבעוניים) הידועים לפני מועד השיפוי בפועל (להלן: "סכום השיפוי המירבי"). סכום השיפוי המירבי הינו בנוסף לסכומים שיתקבלו מחברת הביטוח, אם יתקבלו, במסגרת ביטוח שרכש הבנק, אם רכש ו/או במסגרת ביטוח ו/או שיפוי של צד אחר זולת הבנק (כך שסכום השיפוי המרבי לא יפחת עקב תשלומי ביטוח ו/או שיפוי כאמור ששולמו). בנוסף, בין היתר, התחייב הבנק מראש לשפות את הדיסקטורים, נושאי המשרה האחרים בבנק ובעלי החוזים הניהוליים, בגין הוצאות התדיינות סבירות, לרבות הוצאות כאמור שהוצאו עקב חקירה או הליך אשר הסתיים בלא הגשת כתב אישום ומבלי שהוטלה חבות כספית כחלופה להליך פלילי או שהסתיים בלא הגשת כתב אישום אך בהטלת חבות כספית כחלופה להליך פלילי בעבירה שאינה דורשת הוכחת מחשבה פלילית או בקשר לעיצום כספי. עוד כולל כתב השיפוי התחייבות לשיפוי בשל הוצאות ו/או תשלום לנפגע ההפרה על פי ובכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה ברשות ניירות ערך (תיקוני חקיקה) התשע"א-2011 ("חוק ייעול הליכי אכיפה") וכן בשל הוצאות בקשר עם הליך לפי פרק ז-1 לחוק ההגבלים העסקיים – התשמ"ח-1988.

מדיניות התגמול לנושאי משרה בבנק כוללת הוראות שיפוי התואמות את האמור לעיל.

בנוסף, ביום 15 בפברואר 2004 קיבלה האסיפה הכללית של הבנק החלטה על מתן פטור מראש מאחריות לדיסקטורים, בשל נזק עקב הפרת חובת הזהירות שלהם כלפי הבנק. ההחלטה על מתן פטור כאמור חלה גם בהתייחס לנושאי המשרה אחרים בבנק, בהתאם להחלטת ועדת הביקורת ודיסקטוריון הבנק מחודש יוני 2003.

2. הבנק התחייב לשפות את עובדי הבנק בגין הוצאות ו/או בכל תשלום לנפגע הפרה על פי או בכפוף לקבוע בחוק ייעול הליכי האכיפה, וזאת בהתאם לתנאים המקובלים בכתבי שיפוי הניתנים על ידי הבנק.

3. הבנק התחייב לשפות יועצים חיצוניים מסוימים ולרבות בקשר עם תכניות להענקת או הצעת נירות ערך לנושאי משרה או עובדים של הבנק או חברות בנות, בהתאם לעניין, בגין חבות או הפסד, ובמקרים שונים לרבות בגין הוצאות משפטיות אחרות, בקשר עם השירותים שניתנו לבנק על ידם.

4. הבנק וחברות הבנות התחייבו לשפות את חברות כרטיסי האשראי הבינלאומיות, "יזיה" ו"מאסטרקארד" בגין ביצוע התחייבויות של חברות הבנות בנוגע לפעילות בכרטיסי אשראי מסוג "יזיה" ו"מאסטרקארד", לפי המקרה.

5. הבנק וחברות הבנות נוהגים לתת, מעת לעת, בתנאים ובנסיבות מקובלים, והכל במהלך העסקים הרגיל, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, וכן כולל בהתייחס לחובות החלות על הבנק כחבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, ולרבות במסגרת עסקאות למכירת החזקות בחברות בקבוצה.

6. הבנק נותן, מעת לעת, לחברות בנות, כתבי שיפוי מוגבלים בסכום ובתקופה ושאינם מוגבלים בסכום ובתקופה, לצורך מתן השיפויים על ידיהן לנושאי משרה וזאת בשל סיכונים החלים על נושאי משרה בחברות וכן לצורך עמידה של חברות בנות בהוראות רגולטוריות. כמו כן הבנק נותן כתבי שיפוי לעובדים של הבנק ולנושאי משרה של חברות בנות וזאת בגין רשימה של אירועים אשר פורטו בהם.

7. במסגרת עסקת מכירת פעילות בנק לאומי שוויץ ליוליוס בר, העניק בנק לאומי ערבות ליוליוס בר, המוגבלת בסכום של עד 250 מיליון פר"ש, כגיבוי לשיפוי שניתן על ידי בנק לאומי שוויץ לאירועים המוגדרים בהסכם, לתקופה של שנתיים ממועד הסגירה של העסקה (מארס 2015) (בכפוף לחריגים לגביהם התקופה תהיה חמש שנים).

8. במסגרת הסכם מכירת פעילות בנק לאומי (לוקסמבורג) ס.א. ("לאומי לוקסמבורג") ל- Banque J Safran Sarasin (Luxemburg) S.A. ("הקונה") בנובמבר 2015, התחייב לאומי לוקסמבורג לשפות את הקונה בשיפויים שונים לתקופה של שנתיים ממועד הסגירה של העסקה (ינואר 2016) (בכפוף לחריגים בהם ההתחייבות היא לתקופה של חמש שנים). גובה השיפוי מוגבל לסכום הנגזר מההון העצמי של לאומי לוקסמבורג (כ-37.4 מיליון דולר). ההתחייבות לשיפוי של לאומי לוקסמבורג מגובה בערבות של הבנק במקרה שלאומי לוקסמבורג לא יוכל לעמוד בהתחייבויות לשיפוי כאמור.

9. במסגרת הסכם המכירה של לאומי קארד בע"מ מיום 28 ביולי 2018, נקבע מנגנון לשיפוי כלפי הרוכשת בגין הפרת מצגים. מנגנון השיפוי קובע רף תחתון להפעלת המנגנון בשיעור של 1.5% מהתמורה והוא מוגבל לשיפוי מצטבר מקסימלי של 10% מסכום העסקה (למעט בגין הפרת מצגים יסודיים או במקרה של תרמית).

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

ח. כרטיסי אשראי

ביום 7 במרס 2012 אישר בית הדין להגבלים עסקיים בפסק דין, הסכם אליו הגיעו לאומי קארד, חברת ישראל כרטיס בע"מ, חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ והבנקים השולטים בכל אחת מחברות אלו עם הממונה על ההגבלים העסקיים בעניין גובה שיעורי עמלות המנפיק (העמלה הצולבת) שישלמו בין סולקים לבין מנפיקים של כרטיסי ויזה ומסטרקארד. על פי ההסכם שאושר שיעור העמלה הצולבת ירד בהדרגה והתייצב על שיעור של 0.7% החל מחודש יולי 2014, בהתאם למתווה הפחתת העמלה הצולבת שנקבע בפסק הדין. ההסדר בין הממונה לבין חברות כרטיסי האשראי תקף עד סוף שנת 2018.

בהמשך להודעה שפרסם בנק ישראל ביום 16 בינואר 2018 על כוונת נגידת בנק ישראל להפעיל את סמכותה על פי דין ולהכריז על השירות שנותן סולק לבית עסק בקשר לסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב, כשירות בר פיקוח לעניין שיעור העמלה הצולבת, ובדבר הכוונה להפחית את העמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה במתווה מדורג, הודיע בנק ישראל ביום 25 בפברואר 2018 על עדכון המתווה שפורסם בהודעתו הקודמת, כך שהעמלה הצולבת בעסקאות חיוב נדחה תופחת בהתאם למתווה שלהלן:

החל ביום 1 בינואר 2019 (תום מועד ההסדר הנוכחי): ירידה מ-0.7% ל-0.6%;

החל ביום 1 בינואר 2020: ירידה מ-0.6% ל-0.575%;

החל ביום 1 בינואר 2021 ירידה מ-0.575% ל-0.55%;

החל ביום 1 בינואר 2022 ירידה מ-0.55% ל-0.525%;

והחל ביום 1 בינואר 2023 ירידה מ-0.525% ל-0.5%.

בנוסף הודיע בנק ישראל, כי בעסקאות חיוב מידי תופחת העמלה הצולבת (העומדת כיום על שיעור של 0.3%), בהתאם למתווה שלהלן:

החל ביום 1 בינואר 2021 ירידה מ-0.3% ל-0.275%;

והחל ביום 1 בינואר 2023 ירידה מ-0.275% ל-0.25%.

ביום 25 בנובמבר 2018 פורסם צו הבנקאות (שירות ללקוח) פיקוח על שירות סליקה צולבת של עסקאות בכרטיס חיוב ושל עסקאות חיוב מידי, התשע"ט-2018, המסדיר את מתווה הפחתת העמלה הצולבת. במסגרת הצו האמור הוסדר גם מתווה הפחתת מואץ בשיעור העמלה הצולבת של עסקאות בכרטיסי חיוב, ללקוח שהוא מוסד ציבורי.

בנוסף, ביום 24 ביולי 2017 הודיע משרד האוצר על הפחתה בעמלות בית העסק במותגים דיינרס ואמריקן אקספרס. הפחתה בעמלות תבוצע באופן מדורג, כך שעד לסוף חודש דצמבר 2017 העמלה המקסימלית תעמוד על 2.95%; עד לסוף חודש דצמבר 2018 העמלה המקסימלית תעמוד על 2.45%; עד לסוף חודש דצמבר 2019 העמלה המקסימלית תעמוד על 2.10%; ובסוף יוני 2020 תתייצב העמלה המקסימלית לבית עסק על 1.99%. כן נקבע כי חברות כרטיסי האשראי יהיו מנועות מלהשית על בתי העסק עמלות חלופיות.

בהתאם לחוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017, החל מחודש פברואר 2019 הבנק יהיה מחויב לתפעל הנפקה של כרטיסי אשראי חדשים שיונפקו ללקוחות הבנק, באמצעות שני מתפעלי הנפקה, לכל הפחות, כאשר חלקו של מתפעל הנפקה כלשהו לא יעלה על 52% מהכרטיסים החדשים כאמור שיונפקו על ידי הבנק. לאור הוראה זו קיים הבנק משא ומתן עם חברות כרטיסי האשראי להתקשרות בהסכמי תפעול הנפקה.

בחודש מרס 2018 חתם הבנק על הסכם הנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב עם ישראל כרטיס בע"מ ויורופיי (יורוקרד) ישראל בע"מ (מקבוצת ישראל כרטיס) (להלן: "הסכם העקרונות"). בהמשך להתקשרות כאמור, הצדדים פעלו לחתימה על הסכם מפורט. בהמשך להסכם העקרונות, ביום 7 בינואר 2019 נחתם הסכם מפורט בין הצדדים. בהתאם להוראות ההסכם המפורט, החל מיוני 2019 הצדדים ינפיקו כרטיסי חיוב שתפעולם יבוצע על ידי החברות הנ"ל מקבוצת ישראל כרטיס. בהסכם המפורט נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת.

ביום 12 באוגוסט 2018 חתם הבנק על הסכם הנפקה משותפת ותפעול הנפקה של כרטיסי חיוב עם כרטיסי אשראי לישראל בע"מ ודיינרס קלוב ישראל בע"מ (מקבוצת כאל). לפי המערכת ההסכמית כאמור, מנפיקים הצדדים כרטיסי

ביאור 26 - התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

חייב החל מחודש פברואר 2019 והחברות הנ"ל מבצעות את תפעול ההנפקה. במערכת ההסכמית האמורה נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת.

ביום 11 באוקטובר 2018 נחתם בין הבנק ללאומי קארד בע"מ ("לאומי קארד") הסכם הנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב, אשר יחליף את ההסכם הקיים בין הצדדים ושיחול גם על כרטיסים שהונפקו לפי ההסכם הקיים. בהתאם להסכם, הצדדים ינפיקו כרטיסי חיוב שתפעולם יבוצע על ידי לאומי קארד. בהסכם האמור נקבעה חלוקת ההכנסות בין הצדדים וכן נקבעו זכויותיהם וחובותיהם של הצדדים והסדרים נוספים ביחס לפעילות המתוארת. לפירוט בדבר הסכם המכירה האמור ראה פרק [חברות מוחזקות עיקריות, לאומי קארד](#).

במהלך שנת 2018 פורסמו הוראות שונות בתחום כרטיסי החיוב, לרבות לעניין מועדי הסליקה של עסקאות בכרטיסי חיוב. כמו כן, ביום 9 בינואר 2019 פורסם חוק שירותי תשלום, התשע"ט-2019, אשר תחילתו שנה מיום פרסומו. פירוש נוסף ניתן בפרק [חקיקה ורגולציה הנוגעת למערכת הבנקאית](#).

ביאור 27 - שעבדים ותנאים מגבילים

ליום 31 בדצמבר 2018 וליום 31 בדצמבר 2017, אגרות חוב וכתבי התחייבות שהונפקו על ידי חברות מאוחדות בארץ אינן מובטחות על ידי שעבדים שוטפים על נכסיהן. חברות מאוחדות שיעבדו ניירות ערך ונכסים אחרים להבטחת פיקדונות שנתקבלו מ-FHLB (Federal Home Loan Bank) וכן התחייבויות מסוימות בהתאם לדרישת שלטונות הארצות בהן הם פועלים. הנכסים המשועבדים מסתכמים בסך 1,925 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 4,178 מיליון ש"ח). סך ההתחייבויות בגין שועבדו הנכסים מסתכמות בסך 351 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 3,426 מיליון ש"ח).

הבנק מבצע השאלות לזמן קצר של ני"ע במט"ח מהתיק הזמין, דרך מסלקת יורוקליר, ללקוחות אחרים של המסלקה ללא ידיעת זהות השואלים. ההשאלות מבוצעות בערבות מלאה של מסלקת יורוקליר שהינה מוסד פיננסי בדירוג AA+. ליום 31 בדצמבר 2018, אין יתרת ניירות ערך המושאלים למסלקת יורוקליר (31 בדצמבר 2017 - 88 מיליון ש"ח).

כחבר הבורסה לניירות ערך בתל-אביב, הבנק הינו חבר בקרן הסיכונים של מסלקת הבורסה.

הסכום של קרן הסיכונים יהיה בגובה היתרה התקופתית לחיוב הגבוהה ביותר שהייתה לחבר בששת החודשים שהסתיימו בחודש הקלנדרי שקדם למועד העדכון. הקרן מעדכנת את הסכומים 4 פעמים בשנה.

בנוסף - הבנק חתם על מסגרת אשראי בגובה 150 מיליון דולר עם מסלקת יורוקליר להבטחת סליקת ניירות ערך של לקוחות. מסגרת האשראי מגובה בני"ע שמחזיק הבנק במסלקת יורוקליר.

כל אחד מהחברים בקרן הסיכונים משעבד ניירות ערך לטובת מסלקת הבורסה בטחונות בגובה חלקו היחסי בקרן, אשר מבטיחים את חיובי החבר כלפי המסלקה ואת חלקו של החבר בקרן הסיכונים. כמו כן מבטיחים בטחונות אלו גם את חיובי חברי קרן הסיכונים האחרים, וזאת אם הבטחונות שהעמיד החבר האחר לא יספיקו לכיסוי כל חיובי החבר האחר, ובהתאם לחלקו היחסי של כל אחד מהחברים בקרן, עד לגובה הבטחונות שניתנו או עד לגובה החיובים כלפי מסלקת הבורסה, לפי הנמוך. לתאריך הדוח הכספי, חלקו של הבנק בקרן של מסלקת הבורסה הינו 124 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 180 מיליון ש"ח). סך כל הנכסים ששועבדו על ידי הבנק למסלקת הבורסה הינו 183 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 186 מיליון ש"ח).

הבנק הינו חבר גם בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף. הבנק התחייב כלפי מסלקת המעו"ף לתשלום כל חיוב כספי הנובע מעסקאותיו במעו"ף עבור לקוחותיו, הנוסטרו שלו ומעסקאות מעו"ף של חבש"ס (חבר בורסה אחר שאינו סולק בעצמו במסלקת מעו"ף). סכום ההתחייבות של הבנק מוצג [בביאור 30](#). מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים (המשך)

הבנק משעבד למסלקת המעו"ף בטחונות בגובה חלקו היחסי בקרן הסיכונים וכן בגין התחייבויותיו כאמור לעיל, אשר מבטיחים את חיוביו כלפי מסלקת המעו"ף ואת חלקו בקרן הסיכונים. בנוסף, מבטיחים הבטחונות את חיובי חברי קרן הסיכונים האחרים. במקרה שהבטחונות שהעמיד חבר אחר בקרן לא הספיקו לכיסוי כל חיוביו, רשאית מסלקת המעו"ף לממש גם את הבטחונות שהעמידו לה חברי קרן הסיכונים האחרים, בהתאם לחלקו היחסי של כל אחד מהם בקרן, עד לגובה הבטחונות שניתנו או עד לגובה החיובים כלפי מסלקת מעו"ף, לפי הנמוך.

לתאריך הדוח הכספי, חלקו של הבנק בקרן הסיכונים של מסלקת המעו"ף עומד על כ-68 מיליון ש"ח (כ-9.5% מהקרן).

הבנק כמו כל חבר מסלקה אחר, רשאי להבטיח את חיוביו לקרן הסיכונים של מסלקת מעו"ף, באמצעות שעבוד אגרות חוב ממשלתיות ופיקדונות. סך כל אגרות החוב ופיקדונות ששועבדו על ידי הבנק למסלקת המעו"ף, בגין פעילות הלקוחות, הנוסטר וקרן הסיכונים ליום 31 בדצמבר 2018 הינו 711 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 736 מיליון ש"ח).

הבנק משתתף בהסדר להבטחת סופיות הסליקה במצבי כשל בהם אין יתרה מספקת בחשבון הסליקה של אחד או יותר מהמשתתפים האחרים, וזאת כמשתתף במערכת זה"כ ובעל חשבון סליקה במערכת וחבר במערכות התשלומים מס"ב ומסלקת הצ'קים ("משתתף"). במקרה של כשל, ישא כל משתתף שלא כשל ("משתתף שורד") בחיובי המשתתף שכשל, על פי חלקו היחסי של המשתתף השורד חלקי ההפרש בין 100% לחלקו היחסי של המשתתף שכשל. חלקו היחסי של הבנק ליום 31 בדצמבר 2018 במס"ב הינו 19.7% ובמסלקת הצ'קים - 22.5% אחוז זה מתעדכן אחת לשישה חודשים על פי המשקל היחסי של חיובי כל משתתף אשר הועברו במערכת התשלומים הרלוונטית בששת החודשים הקודמים). תקרה כוללת להשתתפות כל המשתתפים עומדת על 300 מיליון ש"ח במס"ב ו-150 מיליון ש"ח במסלקת הצ'קים. במקרה של כשל, ביום העסקים העוקב ליום הכשל, מייד לאחר פתיחת המערכת, בנק ישראל ישגר למערכת הוראת תשלום רב-צדדית לחיוב חשבון הסליקה של המשתתף הכושל ולזיכוי חשבונות הסליקה של המשתתפים השורדים בסכום אותו שילם כל משתתף שורד במסגרת ההסדר, בתוספת ריבית בנק ישראל. הסדר הכשל לא נועד לטפל במצב של חדלות פירעון ידועה או קרובה לוודאית. במקרה של חדלות פירעון הטיפול יועבר לפיקוח על הבנקים.

הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם בנקים בהסכמים מסוג CSA - (Credit Support Annex) שנועדו למזער את סיכויי האשראי ההדדיים שנוצרים בין בנקים בעת מסחר בנגזרים. על פי ההסכמים מידי תקופה מבוצעת מדידה של שווי כלל העסקות בנגזרים שבוצעו בין הצדדים ואם החשיפה נטו של אחד הצדדים עוברת סף שנקבע מראש מחייב הצד האמור להעביר לצד השני פיקדונות בגובה סכום החשיפה, עד למועד המדידה הבא. ליום 31 בדצמבר 2018 העמידה הקבוצה לטובת בנקים פיקדונות בסכום כולל של 2,571 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 469 מיליון ש"ח).

הבנק וחברות מאוחדות מתקשרים עם בנקים זרים בהסכמים, לצורך ביצוע עסקאות עתידיות סחירות בבורסות בחו"ל עבורם ועבור לקוחותיהם. ליום 31 בדצמבר 2018 הפקידה הקבוצה בבנקים הנ"ל סכום של 299 מיליון דולר ארה"ב (31 בדצמבר 2017 - 360 מיליון דולר). כמו כן, שעבדה הקבוצה אגרות חוב בסך 360 מיליון דולר ארה"ב ו-122 מיליון אירו. יש לציין, שעיקר הביטחונות שהועברו בגין פעילות הלקוחות בעסקאות אלו היו כספי הלקוחות בהתאם להסכמי חיתום החשיפה שחתם הבנק עמם במהלך השנה.

הבנק חתם על איגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד קבוע ראשון בדרגה ובהמחאה על דרך שעבוד, ללא הגבלה בסכום, לטובת בנק ישראל, את כל הנכסים והזכויות בחשבונות ספציפיים המתנהלים ע"ש בנק ישראל, במסלקת הבורסה לניירות ערך בתל אביב, ב-Euroclear Bank או בכל מסלקה אחרת עליה יסכימו הבנק ובנק ישראל. הנכסים המשועבדים בחשבון ב-Euroclear Bank, או בחשבון אחר המתנהל במסלקה מחוץ לישראל, משועבדים גם בשעבוד צף ראשון בדרגה לטובת בנק ישראל.

שעבוד זה בא להבטיח את כל התחייבויות הבנק בקשר עם אשראים שבנק ישראל נתן או ייתן לבנק והעמדת בטוחות להבטחתם, כמפורט במסמכי האשראי, למעט אשראים על פי הסכם אשראי בין בנק ישראל לבנק ואגרת חוב מובטחת מיום 21 במאי 2008.

ביום 21 במאי 2008 חתם הבנק על איגרת חוב על פיה שעבד הבנק בשעבוד צף ראשון בדרגה, לטובת בנק ישראל, את זכויותיו לקבלת סכומים וחיובים כספיים בשקלים, המגיעים ושיגיעו לבנק מפעם לפעם מאת לקוחותיו, שהינם תאגידים (שהתאגדו לפי דיני מדינת ישראל), שאינם מפגרים בהחזר לבנק של אשראים שקיבלו מהבנק, בגין אשראים בשקלים שמשך החיים הממוצע (מ"מ) של כל אשראי אינו עולה על שלוש שנים, שניתנו וניתנו על ידי הבנק ללקוחות הנ"ל.

שעבוד זה בא להבטיח אשראים שבנק ישראל יעמיד לרשות הבנק לצורך פעילות הבנק כספק שירותי נזילות בשקלים לבנק ה-CLS (Continuous Linked Settlement Bank), בצרוף ריבית ועלויות והוצאות הכרוכות במימוש השעבוד, עד לסך של 1.1 מיליארד ש"ח, בהתאם לתנאי הסכם האשראי שנחתם בין הצדדים לענין זה. לאומי לא ניצל אשראי מסוג זה במהלך השנים 2010-2018.

ביאור 27 - שעבודים ותנאים מגבילים (המשך)

31 בדצמבר		
2018	2017	
במיליוני ש"ח		
המקורות של ניירות ערך שהתקבלו ואשר הבנק רשאי למכור או לשעבד, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים		
1,257	1,161	ניירות ערך שהתקבלו בעסקאות שאילת ניירות ערך כנגד מזומן
השימושים בניירות ערך שהתקבלו כביטחון ובניירות ערך של הבנק, לפי שווי הוגן, לפני השפעת קיזוזים		
541	558	ניירות ערך שהושאלו בעסקאות השאלת ניירות ערך כנגד מזומן

מלבד ניירות ערך אלו, נכון ליום המאזן, הועמדו כביטחון ניירות ערך נוספים המוצגים בסעיף ניירות ערך כמפורט לעיל, אשר המלווים אינם רשאים למכור או לשעבד.

בנוסף הבנק מפקיד אג"ח ממשלתיים כביטחונות לפעילות בחוזים סחירים, במקום מזומן. ניירות אלו מוחזקים בתיק הזמין.

הבנק מפקיד מעת לעת בבנק לאומי ארה"ב, פקדונות כספיים לגיבוי התחייבויות הבנק, בקשר עם אשראים הניתנים על ידי בנק לאומי ארה"ב בבטחון התחייבויות של בנק לאומי לישראל, וזאת על פי הוראות ה-Federal Reserve. פקדונות אלו מופקדים במסגרת הסכם Designated Deposit Agreement שנחתם במאי 2018 והחליף שטר מישכון מספטמבר 2010. סכום הפקדונות הכספיים המופקדים כאמור ליום 31 בדצמבר 2018 היה 323 מיליון דולר ארה"ב (2017 - 33 מיליון דולר ארה"ב).

ביאור 28 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור

כללי

הפעילות הנ"ל כרוכה בנטילת סיכונים שהעיקריים בהם הינם:

- סיכון אשראי הנמדד על פי סכום ההפסד המירבי הצפוי אם הצד הנגדי לא יעמוד בתנאי העסקה. לכיסוי הסיכון נדרשים ביטחונות מהלקוח בהתאם לסיכון הנובע מהעסקאות. הביטחונות הנדרשים נכללים במסגרת הנדרש בגין סך כל חבות הלקוח.
- סיכונים שוק כוללים סיכונים הנובעים משינויים בשיעורי הריבית, בשערי החליפין, במדד המחירים לצרכן, בשערי ניירות ערך/מדדים ובשערי סחורות. סיכונים השוק הנובעים מעסקאות במכשירים נגזרים, הינם חלק מסך כל סיכונים השוק של המכשירים הפיננסיים. הפעילות במכשירים נגזרים מתבצעת במסגרת הגבולות המותרים לחשיפה לסיכונים שוק, כפי שנקבעו על ידי הדירקטוריון של חברות הקבוצה.
- סיכון נזילות הנובע מאי וודאות לגבי המחיר שהבנק יצטרך לשלם לכיסוי העסקה. סיכון זה קיים בעיקר במכשירים אשר סחירותם, או סחירות נכס הבסיס, נמוכה. במסגרת הדרישות לביטחונות נלקח בחשבון סיכון זה.
- הפעילות הנ"ל אינה מתייחסת למכשירים נגזרים המשובצים (EMBEDDED) בפעילויות אחרות.
- ראה [ביאור 1.1](#).

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד

31 בדצמבר 2018					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
Swaps	-	2,246	-	-	2,246
סך הכל	-	2,246	-	-	2,246
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	2,246	-	-	2,246
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
חוזי Futures	-	46,882	59	115,526	163,462
חוזי Forward	18,129	9,575	200,804	418	228,937
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
אופציות שנכתבו	-	27,747	15,383	20,667	64,090
אופציות שנקנו	-	27,747	14,739	20,869	63,648
חוזי אופציה אחרים					
אופציות שנכתבו	-	11,935	26,978	1,821	41,108
אופציות שנקנו	-	9,350	27,987	1,962	39,673
Swaps	615	256,198	24,175	47,968	329,167
סך הכל	18,744	389,434	310,125	209,231	930,085
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	128,095	-	-	128,095
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
-	-	-	-	-	-
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
-	-	-	-	-	-
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
-	-	-	13,967	-	13,967
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
-	-	-	13,967	-	13,967
סך הכל	-	-	13,967	-	13,967
סך הכל כללי	18,744	391,680	324,092	209,231	946,298

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2018					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	48	-	-	48
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	17	-	-	17
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
שווי הוגן ברוטו חיובי	235	3,442	4,442	4,508	12,708
שווי הוגן ברוטו שלילי	345	3,267	3,886	4,509	12,088
(ג) נגזרים אחרים ^(א)	-	-	-	-	-
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	-	-	-	-
(ה) סך הכל					
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(ג)	235	3,490	4,442	4,508	12,756
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	-	-	-	-	-
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים	235	3,490	4,442	4,508	12,756
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים	39	43	78	194	354
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(ג)	345	3,284	3,886	4,509	12,105
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	-	-	-	-	-
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	345	3,284	3,886	4,509	12,105
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים	-	160	252	506	920

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 6 מיליון ש"ח, (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 16 מיליון ש"ח).

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2017					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(1) סכום נקוב של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
Swaps	-	1,742	-	-	1,742
סך הכל	-	1,742	-	-	1,742
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	1,742	-	-	1,742
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
חוזי Futures	-	33,009	106	103,734	234
חוזי Forward	16,209	800	170,863	863	21
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה					
אופציות שנכתבו	-	-	15,950	36,351	11
אופציות שנקנו	-	-	15,672	36,351	11
חוזי אופציה אחרים					
אופציות שנכתבו	-	5,529	18,673	2,742	209
אופציות שנקנו	-	2,367	19,090	2,586	209
Swaps	794	231,919	25,648	37,523	157
סך הכל	17,003	273,624	266,002	220,150	852
מזה: חוזי החלפת שיעורי ריבית (Swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע					
-	-	121,703	-	-	-
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב	-	-	-	5	5
חוזי החלפת מטבע חוץ Spot	-	-	12,163	-	12,163
סך הכל	-	-	12,163	5	12,168
סך הכל כללי	17,003	275,366	278,165	220,150	857

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

א. היקף הפעילות על בסיס מאוחד (המשך)

31 בדצמבר 2017					
חוזי ריבית					
שקל- מדד	אחר	חוזי מטבע חוץ	חוזים בגין מניות	חוזי סחורות ואחרים	סך הכל
במיליוני ש"ח					
(2) שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים					
(א) נגזרים מגדרים ^(א)					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	30	-	-	30
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	8	-	-	8
(ב) נגזרים ALM ^{(א)(ב)}					
שווי הוגן ברוטו חיובי	315	4,125	3,018	2,060	9,550
שווי הוגן ברוטו שלילי	431	3,825	3,471	2,041	9,793
(ג) נגזרים אחרים ^(א)					
(ד) נגזרי אשראי					
נגזרי אשראי בהם התאגיד הבנקאי מוטב					
שווי הוגן ברוטו חיובי	-	-	-	-	-
שווי הוגן ברוטו שלילי	-	-	-	- ^(ד)	-
(ה) סך הכל					
שווי הוגן ברוטו חיובי ^(ג)	315	4,155	3,018	2,060	9,580
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	-	-	-	-	-
יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים	315	4,155	3,018	2,060	9,580
מזה: יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
	51	52	98	289	496
שווי הוגן ברוטו שלילי ^(ג)	431	3,833	3,471	2,041	9,801
סכומי שווי הוגן שקוזזו במאזן	-	-	-	-	-
יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	431	3,833	3,471	2,041	9,801
מזה: יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים שאינם כפופים להסדר התחשבנות נטו או הסדרים דומים					
	-	26	394	60	493

(א) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ Spot.

(ב) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

(ג) מזה: שווי הוגן ברוטו חיובי של נכסים בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 7 מיליון ש"ח, (שווי הוגן ברוטו שלילי של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים משוכצים בסך 61 מיליון ש"ח).

(ד) סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה

31 בדצמבר 2018						
סך הכל	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	במיליוני ש"ח
12,756	6,740	19	1,162	4,631	204	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
6,025	1,214	19	1,076	3,716	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
4,899	4,125	-	68	706	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,832	1,401	-	18	209	204	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
16,749	6,998	73	2,817	6,415	446	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}
5,558	1,010	44	1,663	2,841	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
11,191	5,988	29	1,154	3,574	446	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
13,023	7,389	29	1,172	3,783	650	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
12,105	2,358	101	2,279	7,113	254	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
6,024	1,214	18	1,076	3,716	-	מכשירים פיננסיים
3,922	93	83	1,197	2,549	-	בטחון במזומן ששוועבד
2,159	1,051	-	6	848	254	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

31 בדצמבר 2017						
סך הכל	ממשלות ובנקים מרכזיים	אחרים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסות	במיליוני ש"ח
9,580	1,758	87	1,883	5,634	218	יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ב)}
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
5,849	738	42	1,448	3,621	-	הפחתת סיכון אשראי בגין מכשירים פיננסיים
2,122	121	41	423	1,537	-	הפחתת סיכון אשראי בגין בטחון במזומן שהתקבל
1,609	899	4	12	476	218	סכום נטו של נכסים בגין מכשירים נגזרים
15,920	6,192	65	1,571	7,349	743	סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים ^{(ד)(ה)}
5,584	2,548	19	731	2,286	-	הפחתת סיכון אשראי חוץ מאזני
10,336	3,644	46	840	5,063	743	סיכון אשראי חוץ מאזני נטו בגין מכשירים נגזרים
11,945	4,543	50	852	5,539	961	סך הכל סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים
9,801	3,723	42	1,597	4,248	191	יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים ^{(א)(ג)}
						סכומים ברוטו שלא קוזזו במאזן:
5,849	738	42	1,448	3,621	-	מכשירים פיננסיים
1,915	1,497	-	131	287	-	בטחון במזומן ששוועבד
2,037	1,488	-	18	340	191	סכום נטו של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים

(א) הבנק לא קיזז הסכמי התחשבות נטו.

(ב) מתוך זה יתרה מאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 12,750 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 9,573 מיליון ש"ח).

(ג) מתוך זה יתרה מאזנית של התחייבויות בגין מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 12,089 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 9,740 מיליון ש"ח).

(ד) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) לפני הפחתת סיכון אשראי, כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

(ה) הפרש, אם הוא חיובי, בין סך כל הסכומים בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) שנכללו בחבות הלווה, כפי שחושבו לצורך מגבלות על חבות של לווה, לפני הפחתת סיכון אשראי, לבין היתרה המאזנית של נכסים בגין מכשירים נגזרים של הלווה.

הערה:

בשנים 2018 ו-2017 לא הוכרו הפסדי אשראי בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 228 - פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פירעון (המשך)

ג. פירוט מועדי פירעון - סכומים נקובים: יתרות

31 בדצמבר 2018				
עד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
חוזי ריבית:				
2,029	4,319	9,648	2,748	18,744
שקל - מדד				
101,363	59,524	158,082	72,711	391,680
אחר				
186,191	114,076	18,988	4,837	324,092
חוזי מטבע חוץ				
172,096	35,879	1,256	-	209,231
חוזים בגין מניות				
1,254	966	331	-	2,551
חוזי סחורות ואחרים				
462,933	214,764	188,305	80,296	946,298
סך הכל				
31 בדצמבר 2017				
עד שלושה חודשים	מעל שלושה ועד חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	מעל שנה ועד חמש שנים	סך הכל
במיליוני ש"ח				
חוזי ריבית:				
1,508	3,938	9,691	1,866	17,003
שקל - מדד				
28,864	38,083	130,633	77,786	275,366
אחר				
154,710	91,487	26,939	5,029	278,165
חוזי מטבע חוץ				
188,446	30,817	887	-	220,150
חוזים בגין מניות				
323	511	23	-	857
חוזי סחורות ואחרים				
373,851	164,836	168,173	84,681	791,541
סך הכל				

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים

א. כללי

מגזר פעילות פיקוחי - מרכיב בתאגיד הבנקאי אשר עוסק בפעילויות מסוימות או אשר מאגד לקוחות בסיווגים מסוימים שהוגדרו על ידי הפיקוח על הבנקים. מגזר פעילות פיקוחי מוגדר בעיקר בהתבסס על סיווג הלקוחות.

ב. תיאור מגזרי הפעילות העיקריים שנקבעו על פי הוראות בנק ישראל:

1. מגזר משקי בית - אנשים פרטיים, למעט לקוחות הנכללים בבנקאות פרטיות.
2. מגזר בנקאות פרטית - אנשים פרטיים אשר היתרה של תיק הנכסים הפיננסיים שיש להם בבנק (לרבות פיקדונות כספיים, תיקי ניירות ערך ונכסים כספיים אחרים) עולה על 3 מיליון ש"ח.
3. מגזר עסקים זעירים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) קטן מ-10 מיליון ש"ח.
4. מגזר עסקים קטנים - עסקים שמחזור פעילותם (מחזור מכירות שנתי או היקף הכנסות שנתי) גדול או שווה ל-10 מיליון ש"ח וקטן מ-50 מיליון ש"ח.
5. מגזר עסקים בינוניים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-50 מיליון ש"ח וקטן מ-250 מיליון ש"ח.
6. מגזר עסקים גדולים - עסקים שמחזור פעילותם גדול או שווה ל-250 מיליון ש"ח.
7. מגזר ניהול פיננסי - כולל את הפעילויות הבאות:
 - א. פעילות למסחר - השקעה בניירות ערך למסחר, פעילות עשיית שוק בניירות ערך ובמכשירים נגזרים, פעילות במכשירים נגזרים שאינם מיועדים לגידור ואינם חלק מניהול הנכסים וההתחייבויות של התאגיד הבנקאי, עסקות רכש חוזר ושאלה של ניירות ערך למסחר, מכירה בחסר של ניירות ערך, שירותי חיתום של ניירות ערך.
 - ב. פעילות ניהול נכסים והתחייבויות - לרבות השקעה באגרות חוב זמינות למכירה ובאגרות חוב המוחזקות לפדיון, שלא שויכו למגזרי פעילות אחרים (כאשר ללווה אין חבות לבנק מלבד ניירות ערך), מכשירים נגזרים מגדרים ומכשירים נגזרים שהם חלק מניהול נכסים והתחייבויות, פיקדונות בבנקים ומבנקים בארץ ובעולם, גידור או הגנה על הפרשי שער של השקעות בשלוחות בחו"ל, פיקדונות בממשלות ושל ממשלות.
 - ג. פעילות השקעה ריאלית - השקעה במניות זמינות למכירה והשקעות בחברות כלולות של עסקים.
 - ד. אחר - שירותי ניהול, תפעול, נאמנות ומשמורת לבנקים, שירותי ייעוץ, פעילויות מכירה וניהול תיקי אשראי, פעילויות פיתוח מוצרים פיננסיים.
8. מגזר אחר - לרבות פעילויות שהופסקו, רווחים מיעודות ותוצאות אחרות הקשורות לזכויות עובדים שלא שויכו למגזרי הפעילות האחרים, פעילויות שלא שויכו למגזרים האחרים, והתאמות בין סך כל הפריטים המיוחסים למגזרים לבין סך כל הפריטים בדוח הכספי המאוחד.

סיווג לקוחות

בהתאם לחוזר, סיווג הלקוחות למגזרי הפעילות יעשה על פי מחזור הפעילות שלהם או מאפייניהם (לקוחות פרטיים ופרטיים אחרים). כאשר לתאגיד בנקאי אין מידע לגבי מחזור ההכנסות של לקוח עסקי, אשר אין לו חבות כלפי התאגיד הבנקאי (לרבות מסגרת אשראי וכו'), התאגיד הבנקאי רשאי לסווג אותו למגזר הפעילות הפיקוחי הרלבנטי לפי סך הנכסים הפיננסיים לאחר הכפלתם במקדם של 10. כמו כן כאשר לדעת הבנק מחזור ההכנסות אינו מייצג את היקף הפעילות של הלקוח יסווג הלקוח כדלקמן: לקוח שחבותו נמוכה מ-100 מיליון ש"ח בהתאם לסך הנכסים במאזן העסק כפי הכללים שפורטו בקובץ שאלות ותשובות ולקוח שחבותו עולה על 100 מיליון ש"ח יסווג למגזר עסקים גדולים. במהלך התקופה בוצעו פעולות להשלמת מידע שחסר בעיקר בנוגע למחזור הפעילות של הלקוחות העסקיים. במקרים בהם המידע טרם הושלם, סווגו הלקוחות בהתאם להערכות ומידע נוסף שנמצא בידי הבנק. הבנק פועל להשלמת המידע ותהליך טיוב הנתונים.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018			
פעילות בישראל			
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים ^(ד)	עסקים בינוניים ^(ד)
3,826	6	2,390	808
392	181	134	164
הכנסות ריבית מחיצוניים			
הוצאות ריבית לחיצוניים			
הכנסות ריבית, נטו:			
3,434	(175)	2,256	644
(690)	292	(96)	141
מחיצוניים			
בינמגזרי			
2,744	117	2,160	785
1,626	155	832	332
סך הכנסות ריבית, נטו			
סך הכנסות שאינן מריבית			
סך כל הכנסות			
273	-	279	(150)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי			
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
3,540	113	1,560	538
3	-	-	-
לחיצוניים			
בינמגזרי			
3,543	113	1,560	538
554	159	1,153	729
161	59	422	271
393	100	731	458
-	-	-	-
רווח (הפסד) לפני מיסים			
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח			
רווח (הפסד) לאחר מיסים			
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס			
393	100	731	458
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
46	-	3	2
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה			
347	100	728	456
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק			
101,780	384	59,698	25,563
-	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
102,288	379	60,696	25,879
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^{(א)(ה)}			
106,132	396	60,578	27,290
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
382	-	771	116
יתרת חובות פגומים			
934	-	90	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
105,438	24,710	57,132	35,925
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
105,274	24,709	54,106	34,597
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^{(א)(ו)}			
108,874	26,128	54,329	38,867
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
76,029	799	53,839	28,563
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
76,689	768	54,640	29,218
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
71,657	45,626	49,201	24,414
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,384	3	1,959	621
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
360	114	201	164
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
אחר			
2,744	117	2,160	785
סך הכל הכנסות ריבית, נטו			

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל הלוואות לדיר ללקוחות עסקיים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 11,156 מיליון ש"ח.

(ה) כולל יתרה ממוצעת של נכסים שסווגו כמוחזקים למכירה בסך 8,461 מיליון ש"ח.

(ו) כולל יתרה ממוצעת של התחייבויות שסווגו כמוחזקות למכירה בסך 77 מיליון ש"ח.

פעילות חו"ל									
עסקים גדולים ⁽¹⁾	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך פעילות ישראל	אנשים פרטיים	פעילות עסקית	אחר	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל
1,829	27	1,080	-	9,966	45	1,154	181	1,380	11,346
313	523	486	-	2,193	32	219	12	263	2,456
1,516	(496)	594	-	7,773	13	935	169	1,117	8,890
(186)	662	(87)	1	37	118	(199)	44	(37)	-
1,330	166	507	1	7,810	131	736	213	1,080	8,890
621	199	728	78	4,571	74	124	102	300	4,871
1,951	365	1,235	79	12,381	205	860	315	1,380	13,761
7	4	20	(6)	427	(1)	93	-	92	519
472	268	286	670	7,447	248	554	88	890	8,337
-	1	(15)	8	(3)	-	-	3	3	-
472	269	271	678	7,444	248	554	91	893	8,337
1,472	92	944	(593)	4,510	(42)	213	224	395	4,905
537	34	264	(221)	1,527	(12)	52	52	92	1,619
935	58	680	(372)	2,983	(30)	161	172	303	3,286
-	-	36	-	36	-	-	-	-	36
935	58	716	(372)	3,019	(30)	161	172	303	3,322
3	(1)	(3)	(4)	46	(3)	9	13	19	65
932	59	719	(368)	2,973	(27)	152	159	284	3,257
59,576	1,296	160,808	9,359	418,464	1,042	23,916	8,276	33,234	451,698
-	-	758	-	758	-	-	-	-	758
60,285	1,272	-	-	250,799	1,053	23,472	5	24,530	275,329
61,899	687	-	-	256,982	1,026	24,725	2	25,753	282,735
917	-	-	-	2,186	33	577	-	610	2,796
3	-	-	-	1,027	-	27	-	27	1,054
51,893	68,205	35,814	11,780	390,897	4,825	20,034	1,646	26,505	417,402
48,540	66,444	-	-	333,670	4,784	19,824	869	25,477	359,147
49,553	61,003	-	-	338,754	4,903	20,120	885	25,908	364,662
81,229	776	18,635	17,690	277,560	721	28,717	3,149	32,587	310,147
78,982	1,122	23,999	18,270	283,688	666	30,031	3,460	34,157	317,845
70,805	693,109	43,394	-	998,206	16,517	1,702	1	18,220	1,016,426
1,209	13	2,697	1	8,887	22	411	765	1,198	10,085
121	152	(2,700)	-	(1,588)	109	325	(693)	(259)	(1,847)
-	1	510	-	511	-	-	141	141	652
1,330	166	507	1	7,810	131	736	213	1,080	8,890

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 ^(ה)			
פעילות בישראל			
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים ^(ד)	עסקים בינוניים ^(ד)
הכנסות ריבית מחיצוניים	3,416	2,308	746
הוצאות ריבית לחיצוניים	368	94	102
הכנסות ריבית, נטו:			
מחיצוניים	3,048	2,214	644
בינמגזרי	(558)	(185)	35
סך הכנסות ריבית, נטו	2,490	2,029	679
סך הכנסות שאינן מריבית	1,553	803	327
סך כל הכנסות	4,043	2,832	1,006
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	178	260	(14)
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
לחיצוניים	3,616	1,559	530
בינמגזרי	1	-	-
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	3,617	1,559	530
רווח (הפסד) לפני מיסים	248	1,013	490
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	65	392	193
רווח (הפסד) לאחר מיסים	183	621	297
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס	-	-	-
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	183	621	297
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	27	2	1
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	156	619	296
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)			
101,253	369	58,490	24,040
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)			
-	-	-	-
102,202	364	59,080	24,360
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)			
103,733	387	60,276	25,042
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח			
372	-	734	283
יתרת חובות פגומים			
807	-	62	-
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום			
106,003	24,124	51,893	34,757
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)			
105,855	24,113	49,127	33,477
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)			
105,202	24,908	47,319	35,077
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח			
75,502	758	52,281	27,625
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}			
75,493	828	53,525	27,573
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)			
73,015	41,777	41,599	24,487
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}			
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
2,216	4	1,906	581
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור			
274	80	123	98
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
אחר			
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	2,490	2,029	679

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל הלוואות לדיוור ללקוחות עסקיים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 10,646 מיליון ש"ח.

(ה) סווג מחדש, לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

פעילות חו"ל									
עסקים גדולים ⁽⁷⁾	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך פעילות ישראל	אנשים פרטיים	פעילות עסקית	אחר	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל
1,726	27	705	-	8,934	37	933	165	1,135	10,069
186	426	565	-	1,881	26	112	4	142	2,023
1,540	(399)	140	-	7,053	11	821	161	993	8,046
(357)	490	381	-	24	99	(178)	55	(24)	-
1,183	91	521	-	7,077	110	643	216	969	8,046
660	179	1,010	374	5,051	91	107	93	291	5,342
1,843	270	1,531	374	12,128	201	750	309	1,260	13,388
(295)	2	(13)	-	118	(4)	60	(2)	54	172
502	257	315	695	7,583	229	511	92	832	8,415
1	2	(21)	14	(3)	-	-	3	3	-
503	259	294	709	7,580	229	511	95	835	8,415
1,635	9	1,250	(335)	4,430	(24)	179	216	371	4,801
633	4	330	(125)	1,539	(8)	45	116	153	1,692
1,002	5	920	(210)	2,891	(16)	134	100	218	3,109
-	-	92	-	92	-	-	-	-	92
1,002	5	1,012	(210)	2,983	(16)	134	100	218	3,201
2	-	(1)	(2)	29	-	-	-	-	29
1,000	5	1,013	(208)	2,954	(16)	134	100	218	3,172
54,164	2,946	153,584	9,336	404,182	1,137	22,294	10,852	34,283	438,465
-	-	890	-	890	-	-	-	-	890
54,804	2,930	-	-	243,740	995	22,274	14	23,283	267,023
56,133	2,087	-	-	247,658	999	22,505	3	23,507	271,165
1,392	-	-	-	2,781	34	640	-	674	3,455
5	-	-	-	874	-	12	-	12	886
50,244	62,820	38,032	11,601	379,474	5,638	19,181	1,713	26,532	406,006
46,940	60,787	-	-	320,299	5,581	19,001	685	25,267	345,566
54,177	70,496	-	-	337,179	4,858	19,663	778	25,299	362,478
75,337	689	19,717	17,341	269,250	577	20,347	1,991	22,915	292,165
75,866	653	22,603	15,673	272,214	756	27,540	2,782	31,078	303,292
75,300	585,099	36,190	-	877,467	17,074	1,851	5	18,930	896,397
1,109	13	2,403	-	8,232	18	347	602	967	9,199
74	76	(1,912)	-	(1,187)	92	295	(529)	(142)	(1,329)
-	2	30	-	32	-	1	143	144	176
1,183	91	521	-	7,077	110	643	216	969	8,046

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 ^(ה)			
פעילות בישראל			
משקי בית	בנקאות פרטית	עסקים קטנים וזעירים ^(ד)	עסקים בינוניים ^(ד)
הכנסות ריבית מחיצוניים	3,135	6	2,155
הוצאות ריבית לחיצוניים	366	110	88
הכנסות ריבית, נטו:			
מחיצוניים	2,769	(104)	2,067
בינמגזרי	(433)	178	(231)
סך הכנסות ריבית, נטו	2,336	74	1,836
סך הכנסות שאינן מריבית	1,504	133	771
סך כל הכנסות	3,840	207	2,607
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	449	(1)	226
הוצאות תפעוליות ואחרות:			
לחיצוניים	3,702	105	1,624
בינמגזרי	5	-	-
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	3,707	105	1,624
רווח (הפסד) לפני מיסים	(316)	103	757
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	(154)	39	287
רווח (הפסד) לאחר מיסים	(162)	64	470
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס	-	-	-
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	(162)	64	470
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	32	-	4
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	(194)	64	466
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)	102,121	345	56,553
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)	-	-	-
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)	102,972	342	57,163
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	102,509	324	59,214
יתרת חובות פגומים	394	-	786
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	841	-	84
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)	106,122	24,846	46,035
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)	105,659	24,807	42,961
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	105,969	26,398	45,292
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}	77,825	743	49,746
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)	74,273	754	51,112
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}	71,999	39,962	35,881
פיצול הכנסות ריבית, נטו:			
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור	2,090	3	1,762
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור	246	71	74
אחר	-	-	-
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	2,336	74	1,836

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) כולל הלוואות לדיור ללקוחות עסקיים עם יתרת אשראי לסוף תקופה בסך 9,170 מיליון ש"ח.

(ה) סווג מחדש, לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

פעילות חו"ל									
עסקים גדולים ⁽⁷⁾	גופים מוסדיים	מגזר ניהול פיננסי	מגזר אחר	סך פעילות ישראל	אנשים פרטיים	עסקיות	אחר	סך הכל פעילות חו"ל	סך הכל
1,738	16	717	-	8,472	60	882	138	1,080	9,552
171	414	659	-	1,884	35	97	10	142	2,026
1,567	(398)	58	-	6,588	25	785	128	938	7,526
(409)	461	504	-	32	117	(84)	(65)	(32)	-
1,158	63	562	-	6,620	142	701	63	906	7,526
656	159	1,376	150	5,074	97	100	57	254	5,328
1,814	222	1,938	150	11,694	239	801	120	1,160	12,854
(643)	(33)	(40)	-	(160)	-	38	(3)	35	(125)
605	243	374	369	7,556	272	510	162	944	8,500
1	1	(22)	14	(1)	-	-	1	1	-
606	244	352	383	7,555	272	510	163	945	8,500
1,851	11	1,626	(233)	4,299	(33)	253	(40)	180	4,479
705	5	673	(97)	1,649	(19)	91	(4)	68	1,717
1,146	6	953	(136)	2,650	(14)	162	(36)	112	2,762
-	-	66	-	66	-	-	-	-	66
1,146	6	1,019	(136)	2,716	(14)	162	(36)	112	2,828
3	-	(1)	(3)	37	-	-	-	-	37
1,143	6	1,020	(133)	2,679	(14)	162	(36)	112	2,791
58,097	3,073	144,210	9,674	397,113	2,031	21,273	12,388	35,692	432,805
-	-	909	-	909	-	-	-	-	909
58,860	3,122	-	-	245,756	2,031	21,386	8	23,425	269,181
54,053	1,499	-	-	241,482	890	23,019	37	23,946	265,428
1,838	-	-	358	3,671	50	558	-	608	4,279
3	-	-	11	939	1	63	-	64	1,003
51,518	59,315	42,982	11,605	375,104	8,699	17,437	1,580	27,716	402,820
48,804	57,238	-	-	310,933	8,633	17,196	446	26,275	337,208
52,684	55,907	-	-	320,133	6,070	19,779	872	26,721	346,854
76,966	587	19,747	14,547	267,019	955	27,484	2,841	31,280	298,299
72,428	1,012	19,333	14,931	260,687	873	27,757	2,848	31,478	292,165
78,845	494,738	37,632	-	780,851	14,475	2,547	2,852	19,874	800,725
1,113	13	2,230	-	7,753	19	375	550	944	8,697
45	47	(1,630)	-	(1,098)	123	326	(575)	(126)	(1,224)
-	3	(38)	-	(35)	-	-	88	88	53
1,158	63	562	-	6,620	142	701	63	906	7,526

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר משקי בית				מגזר בנקאות פרטית				סך הכל אנשים פרטיים
	הלוואות לדיור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	הלוואות לדיור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	
הכנסות ריבית מחיצוניים	2,067	362	1,397	3,826	2	-	4	6	3,832
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	-	392	392	-	-	181	181	573
הכנסות ריבית, נטו:	2,067	362	1,005	3,434	2	-	(177)	(175)	3,259
מחיצוניים	(1,282)	(2)	594	(690)	(1)	-	293	292	(398)
בימגזרי	785	360	1,599	2,744	1	-	116	117	2,861
סך הכנסות ריבית, נטו	46	856	724	1,626	-	3	152	155	1,781
סך הכנסות שאינן מריבית	831	1,216	2,323	4,370	1	3	268	272	4,642
סך כל הכנסות	32	106	135	273	-	-	-	-	273
הוצאות בגין הפסדי אשראי	255	755	2,530	3,540	-	3	110	113	3,653
הוצאות תפעוליות ואחרות:	1	2	-	3	-	-	-	-	3
לחיצוניים	256	757	2,530	3,543	-	3	110	113	3,656
בימגזרי	543	353	(342)	554	1	-	158	159	713
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	196	90	(125)	161	-	-	59	59	220
רווח (הפסד) לפני מיסים	347	263	(217)	393	1	-	99	100	493
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח (הפסד) לאחר מיסים	347	263	(217)	393	1	-	99	100	493
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	347	263	(217)	393	1	-	99	100	493
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	46	-	46	-	-	-	-	46
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	347	217	(217)	347	1	-	99	100	447
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)	66,040	12,161	23,579	101,780	96	90	198	384	102,164
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)	66,656	12,170	23,462	102,288	96	90	193	379	102,667
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	70,080	12,051	24,001	106,132	94	96	206	396	106,528
יתרת חובות פגומים	-	44	338	382	-	-	-	-	382
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	862	-	72	934	-	-	-	-	934
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)	20	220	105,198	105,438	-	-	24,710	24,710	130,148
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)	-	77	105,197	105,274	-	-	24,709	24,709	129,983
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	71	108,803	108,874	-	-	26,128	26,128	135,002
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}	44,236	11,220	20,573	76,029	171	253	375	799	76,828
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)	44,899	11,225	20,565	76,689	182	230	356	768	77,457
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}	-	-	71,657	71,657	-	-	45,626	45,626	117,283
פיצול הכנסות ריבית, נטו:	785	360	1,239	2,384	1	-	2	3	2,387
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור	-	-	360	360	-	-	114	114	474
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	785	360	1,599	2,744	1	-	116	117	2,861

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 ^(ד)									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר משקי בית					מגזר בנקאות פרטית			
	הלוואות לדיוור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	לדיוור	הלוואות	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל
הכנסות ריבית מחיצוניים	1,741	279	1,396	3,416	2	-	4	6	3,422
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	-	368	368	-	-	140	140	508
הכנסות ריבית, נטו:	1,741	279	1,028	3,048	2	-	4	6	2,914
מחיצוניים	(1,036)	(4)	482	(558)	(1)	-	219	218	(340)
בינמגזרי	705	275	1,510	2,490	1	-	83	84	2,574
סך הכנסות ריבית, נטו	46	801	706	1,553	-	3	142	145	1,698
סך הכנסות שאינן מריבית	751	1,076	2,216	4,043	1	3	225	229	4,272
סך כל הכנסות	(10)	63	125	178	-	-	-	-	178
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	262	751	2,603	3,616	-	3	106	109	3,725
לחיצוניים	1	-	-	1	-	-	-	-	1
בינמגזרי	263	751	2,603	3,617	-	3	106	109	3,726
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	498	262	(512)	248	1	-	119	120	368
רווח (הפסד) לפני מיסים	191	75	(201)	65	-	-	47	47	112
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	307	187	(311)	183	1	-	72	73	256
רווח (הפסד) לאחר מיסים	-	-	-	-	-	-	-	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס	307	187	(311)	183	1	-	72	73	256
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	27	-	27	-	-	-	-	27
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	307	160	(311)	156	1	-	72	73	229
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	65,517	11,713	24,023	101,253	101	85	183	369	101,622
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)	66,506	11,738	23,958	102,202	101	85	178	364	102,566
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)	67,773	12,193	23,767	103,733	95	90	202	387	104,120
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	-	28	344	372	-	-	-	-	372
יתרת חובות פגומים	722	-	85	807	-	-	-	-	807
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	21	197	105,785	106,003	-	-	24,124	24,124	130,127
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)	-	75	105,780	105,855	-	-	24,113	24,113	129,968
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)	-	65	105,137	105,202	-	-	24,908	24,908	130,110
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	43,296	10,851	21,355	75,502	175	226	357	758	76,260
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}	44,237	11,061	20,195	75,493	157	325	346	828	76,321
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח	-	-	73,015	73,015	-	-	41,777	41,777	114,792
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}	705	275	1,236	2,216	1	-	3	4	2,220
פיצול הכנסות ריבית, נטו:	-	-	274	274	-	-	80	80	354
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור	-	-	-	-	-	-	-	-	-
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור	-	-	-	-	-	-	-	-	-
אחר	705	275	1,510	2,490	1	-	83	84	2,574
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סוג מחדש, לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

אנשים פרטיים - משקי בית ובנקאות פרטית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 ^(ד)									
סך הכל אנשים פרטיים	מגזר משקי בית				מגזר בנקאות פרטית				סך הכל
	לדיוור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	לדיוור	כרטיסי אשראי	אחר	סך הכל	
הכנסות ריבית מחיצוניים	1,549	242	1,344	3,135	2	-	4	6	3,141
הוצאות ריבית מחיצוניים	-	-	366	366	-	-	110	110	476
הכנסות ריבית, נטו:									
מחיצוניים	1,549	242	978	2,769	2	-	(106)	(104)	2,665
בימגזרי	(891)	(4)	462	(433)	(1)	-	179	178	(255)
סך הכנסות ריבית, נטו	658	238	1,440	2,336	1	-	73	74	2,410
סך הכנסות שאינן מריבית	45	757	702	1,504	-	2	131	133	1,637
סך כל הכנסות	703	995	2,142	3,840	1	2	204	207	4,047
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי	(10)	46	413	449	-	-	(1)	(1)	448
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
לחיצוניים	253	685	2,764	3,702	-	2	103	105	3,807
בימגזרי	1	4	-	5	-	-	-	-	5
סך הוצאות תפעוליות ואחרות	254	689	2,764	3,707	-	2	103	105	3,812
רווח (הפסד) לפני מיסים	459	260	(1,035)	(316)	1	-	102	103	(213)
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח	173	71	(398)	(154)	-	-	39	39	(115)
רווח (הפסד) לאחר מיסים	286	189	(637)	(162)	1	-	63	64	(98)
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס	-	-	-	-	-	-	-	-	-
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	286	189	(637)	(162)	1	-	63	64	(98)
רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה	-	32	-	32	-	-	-	-	32
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק	286	157	(637)	(194)	1	-	63	64	(130)
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)	67,854	10,341	23,926	102,121	96	79	170	345	102,466
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)	68,891	10,364	23,717	102,972	96	80	166	342	103,314
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח	68,006	10,727	23,776	102,509	88	79	157	324	102,833
יתרת חובות פגומים	-	17	377	394	-	-	-	-	394
יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום	719	-	122	841	-	-	-	-	841
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)	4	148	105,970	106,122	-	-	24,846	24,846	130,968
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)	-	79	105,580	105,659	-	-	24,807	24,807	130,466
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח	-	68	105,901	105,969	-	-	26,398	26,398	132,367
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}	47,440	9,971	20,414	77,825	90	243	410	743	78,568
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)	43,595	10,116	20,562	74,273	159	226	369	754	75,027
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}	-	-	71,999	71,999	-	-	39,962	39,962	111,961
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור	658	238	1,194	2,090	1	-	2	3	2,093
מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור	-	-	246	246	-	-	71	71	317
אחר	-	-	-	-	-	-	-	-	-
סך הכל הכנסות ריבית, נטו	658	238	1,440	2,336	1	-	73	74	2,410

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש, לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018									
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	
721	1,669	2,390	284	524	808	749	1,080	1,829	הכנסות ריבית מחיצוניים
20	114	134	8	156	164	15	298	313	הוצאות ריבית מחיצוניים
									הכנסות ריבית, נטו:
701	1,555	2,256	276	368	644	734	782	1,516	מחיצוניים
(85)	(11)	(96)	(51)	192	141	(153)	(33)	(186)	בינמגזרי
616	1,544	2,160	225	560	785	581	749	1,330	סך הכנסות ריבית, נטו
136	696	832	55	277	332	304	317	621	סך הכנסות שאינן מריבית
10	132	142	1	42	43	-	71	71	מזה: הכנסות מכרטיסי אשראי
752	2,240	2,992	280	837	1,117	885	1,066	1,951	סך כל הכנסות
(6)	285	279	(100)	(50)	(150)	(17)	24	7	הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי
									הוצאות תפעוליות ואחרות:
265	1,295	1,560	86	452	538	107	365	472	לחיצוניים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	בינמגזרי
265	1,295	1,560	86	452	538	107	365	472	סך הוצאות תפעוליות ואחרות
493	660	1,153	294	435	729	795	677	1,472	רווח לפני מיסים
180	242	422	108	163	271	285	252	537	הפרשה למיסים על הרווח
313	418	731	186	272	458	510	425	935	רווח לאחר מיסים
-	-	-	-	-	-	-	-	-	חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס
313	418	731	186	272	458	510	425	935	רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
-	3	3	-	2	2	-	3	3	רווח נקי המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
313	415	728	186	270	456	510	422	932	רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק
18,574	41,124	59,698	8,342	17,221	25,563	20,998	38,578	59,576	יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)
17,743	42,953	60,696	8,414	17,465	25,879	21,100	39,185	60,285	יתרה ממוצעת של אשראי לציבור ^(א)
18,419	42,159	60,578	8,910	18,380	27,290	22,878	39,021	61,899	יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח
245	526	771	6	110	116	302	615	917	יתרת חובות פגומים
26	64	90	-	-	-	1	2	3	יתרת חובות בפיגור מעל 90 יום
10,415	46,717	57,132	4,907	31,018	35,925	8,409	43,484	51,893	יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)
10,144	43,962	54,106	4,844	29,753	34,597	8,369	40,171	48,540	מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)
10,575	43,754	54,329	5,172	33,695	38,867	9,147	40,406	49,553	יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח
19,481	34,358	53,839	9,990	18,573	28,563	42,872	38,357	81,229	יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}
18,981	35,659	54,640	10,270	18,948	29,218	39,777	39,205	78,982	יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)
8,192	41,009	49,201	3,215	21,199	24,414	11,340	59,465	70,805	יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ג)}
584	1,375	1,959	214	407	621	562	647	1,209	פיצול הכנסות ריבית, נטו:
32	169	201	11	153	164	19	102	121	מרווח מפעילות מתן אשראי לציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	מרווח מפעילות קבלת פיקדונות הציבור
-	-	-	-	-	-	-	-	-	אחר
616	1,544	2,160	225	560	785	581	749	1,330	סך הכל הכנסות ריבית, נטו

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 ^(א)									
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			
בינו ונדל"	אחר	סך הכל	בינו ונדל"	אחר	סך הכל	בינו ונדל"	אחר	סך הכל	סך הכל
663	1,645	2,308	247	499	746	610	1,116	1,726	4,780
16	78	94	5	97	102	13	173	186	382
הכנסות ריבית מחיצוניים									
647	1,567	2,214	242	402	644	597	943	1,540	4,398
(88)	(97)	(185)	(47)	82	35	(128)	(229)	(357)	(507)
559	1,470	2,029	195	484	679	469	714	1,183	3,891
118	685	803	56	271	327	294	366	660	1,790
8	133	141	1	40	41	-	83	83	265
677	2,155	2,832	251	755	1,006	763	1,080	1,843	5,681
9	251	260	(33)	19	(14)	(198)	(97)	(295)	(49)
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
236	1,323	1,559	69	461	530	103	399	502	2,591
-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
236	1,323	1,559	69	461	530	103	400	503	2,592
432	581	1,013	215	275	490	858	777	1,635	3,138
167	225	392	84	109	193	332	301	633	1,218
265	356	621	131	166	297	526	476	1,002	1,920
חלקו של הבנק ברווחים של חברות									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
265	356	621	131	166	297	526	476	1,002	1,920
-	2	2	-	1	1	-	2	2	5
265	354	619	131	165	296	526	474	1,000	1,915
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק									
16,913	41,577	58,490	7,533	16,507	24,040	17,896	36,268	54,164	136,694
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
17,011	42,069	59,080	7,605	16,755	24,360	18,044	36,760	54,804	138,244
17,893	42,383	60,276	8,131	16,911	25,042	19,791	36,342	56,133	141,451
267	467	734	69	214	283	538	854	1,392	2,409
23	39	62	-	-	-	-	5	5	67
8,975	42,918	51,893	4,620	30,137	34,757	8,299	41,945	50,244	136,894
8,731	40,396	49,127	4,546	28,931	33,477	7,978	38,962	46,940	129,544
8,455	38,864	47,319	4,724	30,353	35,077	9,441	44,736	54,177	136,573
17,832	34,449	52,281	9,590	18,035	27,625	40,234	35,103	75,337	155,243
18,676	34,849	53,525	9,827	17,746	27,573	41,516	34,350	75,866	156,964
4,523	37,076	41,599	2,916	21,571	24,487	13,517	61,783	75,300	141,386
ישראל									
542	1,364	1,906	187	394	581	460	649	1,109	3,596
17	106	123	8	90	98	9	65	74	295
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
559	1,470	2,029	195	484	679	469	714	1,183	3,891
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש, לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

עסקים קטנים וזעירים, בינוניים וגדולים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 ^(ד)									
מגזר עסקים קטנים וזעירים			מגזר עסקים בינוניים			מגזר עסקים גדולים			
בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	בינוני ונדל"ן	אחר	סך הכל	סך הכל
632	1,523	2,155	219	486	705	616	1,122	1,738	4,598
12	76	88	5	71	76	9	162	171	335
הכנסות ריבית מחיצוניים									
620	1,447	2,067	214	415	629	607	960	1,567	4,263
(101)	(130)	(231)	(42)	4	(38)	(137)	(272)	(409)	(678)
519	1,317	1,836	172	419	591	470	688	1,158	3,585
סך הכנסות ריבית, נטו									
119	652	771	56	269	325	298	358	656	1,752
7	129	136	1	38	39	-	84	84	259
638	1,969	2,607	228	688	916	768	1,046	1,814	5,337
(17)	243	226	(45)	(73)	(118)	(258)	(385)	(643)	(535)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי									
הוצאות תפעוליות ואחרות:									
244	1,380	1,624	72	462	534	132	473	605	2,763
-	-	-	-	-	-	-	1	1	1
244	1,380	1,624	72	462	534	132	474	606	2,764
411	346	757	201	299	500	894	957	1,851	3,108
158	129	287	77	114	191	341	364	705	1,183
253	217	470	124	185	309	553	593	1,146	1,925
חלקו של הבנק ברווחים של חברות									
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
253	217	470	124	185	309	553	593	1,146	1,925
רווח נקי לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה									
-	4	4	-	2	2	-	3	3	9
253	213	466	124	183	307	553	590	1,143	1,916
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק									
16,110	40,443	56,553	6,784	16,256	23,040	19,068	39,029	58,097	137,690
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16,278	40,885	57,163	6,849	16,448	23,297	19,179	39,681	58,860	139,320
יתרת האשראי לציבור לסוף תקופת הדיווח									
17,001	42,213	59,214	7,060	16,823	23,883	17,291	36,762	54,053	137,150
318	468	786	75	220	295	667	1,171	1,838	2,919
30	54	84	-	-	-	1	2	3	87
8,064	37,971	46,035	4,296	28,385	32,681	7,343	44,175	51,518	130,234
יתרת ממוצעת של התחייבויות ^(א)									
7,858	35,103	42,961	4,225	27,239	31,464	7,045	41,759	48,804	123,229
מזה: יתרת ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)									
8,150	37,142	45,292	4,755	29,128	33,883	8,458	44,226	52,684	131,859
16,776	32,970	49,746	8,646	18,212	26,858	40,614	36,352	76,966	153,570
יתרת נכסי סיוון ^{(א)(ב)}									
17,466	33,646	51,112	8,651	18,193	26,844	38,945	33,483	72,428	150,384
3,187	32,694	35,881	2,588	19,206	21,794	14,216	64,629	78,845	136,520
יתרת ממוצעת של נכסים בניהול ^{(א)(ב)}									
507	1,255	1,762	167	375	542	464	649	1,113	3,417
פיצול הכנסות ריבית, נטו:									
12	62	74	5	44	49	6	39	45	168
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
519	1,317	1,836	172	419	591	470	688	1,158	3,585
סך הכל הכנסות ריבית, נטו									

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיוון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש, לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מגזר ניהול פיננסי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018				
סך הכל	אחר	פעילות השקעה ריאלית	פעילות ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות למסחר
1,080	5	1	1,035	39
486	9	-	475	2
הכנסות ריבית מחיצוניים				
הוצאות ריבית מחיצוניים				
הכנסות ריבית, נטו:				
594	(4)	1	560	37
מחיצוניים				
(87)	32	(3)	(92)	(24)
בימגזרי				
507	28	(2)	468	13
סך הכנסות ריבית, נטו				
728	76	377	328	(53)
סך הכנסות שאינן מריבית				
1,235	104	375	796	(40)
סך כל הכנסות				
20	-	-	20	-
הוצאות בגין הפסדי אשראי				
הוצאות תפעוליות ואחרות:				
286	78	33	3	172
לחיצוניים				
(15)	2	1	(18)	-
בימגזרי				
271	80	34	(15)	172
סך הוצאות (הכנסות) תפעוליות ואחרות				
944	24	341	791	(212)
רווח (הפסד) לפני מיסים				
264	(5)	61	287	(79)
הפרשה למיסים (הטבה) על הרווח				
680	29	280	504	(133)
רווח לאחר מיסים				
36	-	36	-	-
חלקו של הבנק ברווחים של חברות כלולות לאחר השפעת מס				
716	29	316	504	(133)
רווח נקי (הפסד) לפני ייחוס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
(3)	(3)	-	-	-
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה				
719	32	316	504	(133)
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק				
160,808	7,912	1,937	145,102	5,857
יתרה ממוצעת של נכסים ^(א)				
758	-	758	-	-
מזה: השקעות בחברות כלולות ^(א)				
35,814	1,305	42	33,435	1,032
יתרה ממוצעת של התחייבויות ^(א)				
מזה: יתרה ממוצעת של פיקדונות הציבור ^(א)				
-	-	-	-	-
יתרת פיקדונות הציבור לסוף תקופת הדיווח				
18,635	53	873	17,302	407
יתרה ממוצעת של נכסי סיכון ^{(א)(ב)}				
23,999	-	670	22,813	516
יתרת נכסי סיכון לסוף תקופת הדיווח ^(ב)				
43,394	43,394	-	-	-
יתרה ממוצעת של נכסים בניהול ^(ג)				
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית, נטו:				
-	-	-	(199)	-
הפרשי שער, נטו ^(ד)				
-	-	-	154	-
הפרשי שער, מדד ^(ד)				
-	-	-	1,049	18
חשיפות ריבית, נטו ^(ד)				
-	-	-	-	-
חשיפות למניות, נטו ^(ד)				
-	-	-	(375)	-
מרווחי ריבית שמשויכים לניהול פיננסי				
-	-	-	629	18
סך הכל הכנסות ריבית נטו והכנסות שאינן מריבית, לפי בסיס צבירה				
-	-	-	(17)	-
רווחים או הפסדים ממכירה או מירידת ערך שאינה זמנית של אגרות חוב				
-	-	-	(58)	-
שינוי בפער בין שווי הוגן לבין בסיס צבירה של מכשירים נגזרים שנרשם ברווח והפסד				
-	-	-	242	(58)
הכנסות אחרות שאינן מריבית				
-	-	-	796	(40)
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית				

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) לרבות בגין ניירות ערך ומכשירים נגזרים.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ג. מידע על מגזרי פעילות פיקוחיים (המשך)

מגזר ניהול פיננסי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 ^(ד)				
פעילות למסחר	ניהול נכסים והתחייבויות	פעילות השקעה ריאלית	אחר	סך הכל
48	650	-	7	705
2	561	-	2	565
הכנסות ריבית מחיצוניים				
הוצאות ריבית מחיצוניים				
הכנסות ריבית, נטו:				
46	89	-	5	140
(28)	403	(7)	13	381
18	492	(7)	18	521
241	597	50	122	1,010
259	1,089	43	140	1,531
-	(13)	-	-	(13)
-	-	-	-	-
188	6	30	91	315
-	(24)	2	1	(21)
188	(18)	32	92	294
סך הוצאות תפעוליות ואחרות				
71	1,120	11	48	1,250
20	430	(128)	8	330
51	690	139	40	920
-	-	92	-	92
51	690	231	40	1,012
-	-	-	(1)	(1)
51	690	231	41	1,013
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק				
7,978	138,934	1,820	4,852	153,584
-	-	890	-	890
1,125	35,763	55	1,089	38,032
-	-	-	-	-
-	-	-	-	-
584	18,037	980	116	19,717
350	20,846	1,195	212	22,603
-	-	-	36,190	36,190
מרכיבי הכנסות ריבית נטו והכנסות מימון שאינן מריבית, נטו:				
-	56	-	-	56
-	51	-	-	51
21	449	-	-	470
-	-	-	-	-
-	343	-	-	343
21	899	-	-	920
-	108	-	-	108
-	1	-	-	1
238	81	-	-	319
259	1,089	-	-	1,348
סך הכל הכנסות ריבית, נטו והכנסות מימון שאינן מריבית				

(א) יתרות ממוצעות חושבו על בסיס יתרות יומיות, לתחילת רבעון או לתחילת חודש.

(ב) נכסי סיכון - כפי שחושבו לצורך הלימות הון.

(ג) נכסים בניהול - לרבות נכסי גמל, קרנות השתלמות, קרנות נאמנות וניירות ערך של לקוחות.

(ד) סווג מחדש.

ביאור 29א - מגזרי פעילות פיקוחיים ואזורים גיאוגרפיים (המשך)

ד. מידע על הפעילות לפי אזורים גאוגרפיים^(א)

31 בדצמבר 2018									
ישראל	ארה"ב	בריטניה	שווייץ	לוקסמבורג	רומניה	אחר	סך הכל מחוץ לישראל	סך הכל מאוחד	
במיליוני ש"ח									
סך כל ההכנסות ^(ב)	12,282	1,075	331	-	-	74	1,479	13,761	
רווח נקי (הפסד)	2,874	226	131	-	(5)	31	383	3,257	
מניות הבנק	425,877	26,410	7,263	23	11	1,071	34,780	460,657	
31 בדצמבר 2017									
ישראל	ארה"ב	בריטניה	שווייץ	לוקסמבורג	רומניה	אחר	סך הכל מחוץ לישראל	סך הכל מאוחד	
במיליוני ש"ח									
סך כל ההכנסות ^(ב) (הוצאות) ^(ג)	12,131	961	235	5	-	54	1,257	13,388	
רווח נקי המיוחס לבעלי מניות הבנק	2,949	147	44	13	-	17	223	3,172	
סך כל הנכסים	418,070	24,378	7,292	44	12	1,038	32,768	450,838	
31 בדצמבר 2016									
ישראל	ארה"ב	בריטניה	שווייץ	לוקסמבורג	רומניה	אחר	סך הכל מחוץ לישראל	סך הכל מאוחד	
במיליוני ש"ח									
סך כל ההכנסות ^(ב)	11,909	858	18	(4)	35	39	945	12,854	
רווח נקי (הפסד)	2,857	107	(147)	(58)	24	(9)	(66)	2,791	
מניות הבנק									

(א) הסיווג בוצע לפי מיקום המשרד.

(ב) הכנסות ריבית, נטו והכנסות שאינן מריבית.

(ג) סווג מחדש.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה

א. כללי

מגזר פעילות על פי גישת הנהלה - מרכיב בתאגיד הבנקאי אשר עוסק בפעילויות שמהן הוא עשוי להפיק הכנסות ולשאת בהוצאות, תוצאות פעולותיו נבחנות באופן סדיר על ידי ההנהלה והדירקטוריון לצורך קבלת החלטות בנוגע להקצאת משאבים והערכת ביצועיו. כמו כן קיים לגביו מידע פיננסי נפרד.

דיווח מגזרי פעילות על פי גישת ההנהלה מציג את תוצאות הבנק בחלוקה לקווי עסקים, בהתאם למבנה הארגוני של הבנק ובהתאם להחלטת הנהלת הבנק והדירקטוריון.

קווי העסקים מתמחים במתן שירות למגזרי לקוחות בעלי מאפיינים וצרכים דומים.

הבנק בארץ מאורגן בשישה קווי עסקים:

1. בנקאית - מתן שירותים בנקאיים ללקוחות הפרטיים והעסקיים הקטנים. קו העסקים כולל את מערך המשכנתאות ואת מערך הבנקאות הפרטית. פועל במבנה של ארבעה קווי עסקים: עסקים קטנים, בנקאות פרטית, פרימיום וקמעונאות. השרות והמוצרים מותאמים לכל מגזרי הלקוחות באופן דיפרנציאלי, על פי אופי פעילותם הבנקאית, מאפייניהם וצרכיהם.

2. מסחרית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות בינוניות (Middle Market) ובעלי העניין של חברות אלו.

3. עסקית - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לחברות גדולות ולחברות בינלאומיות במשק, בפעילותן בארץ ובעולם.

4. נדל"ן - מתן שירותים בנקאיים ופיננסיים לענף הבינוי והנדל"ן.

5. שוקי הון - ניהול הנוסטרו של הבנק, ניהול נכסים והתחייבויות וניהול השקעות נכסים פיננסיים.

6. אחר - פעילויות שאינן נזקפות לקווי העסקים האחרים.

תוצאות הפעילות נזקפות לקו העסקים שבו מתנהל חשבון הלקוח.

1. הכנסות ריבית נטו - קו העסקים מזוכה בריבית המתקבלת מהלוואות שהעמיד, בניכוי עלויות גיוס המקורות (מחיר מעבר). כמו כן, קו העסקים מזוכה במחיר מעבר בגין פיקדונות שגייס בניכוי הריבית ששולמה ללקוחות.

2. הכנסות שאינן מריבית (הכנסות מימון שאינן מריבית, עמלות והכנסות אחרות) - מיוחסות לקווי העסקים בהתאם לפעילות הלקוח.

3. הוצאות קווי העסקים - כוללות את ההוצאות הישירות של קווי העסקים, וכן מועמסות על קווי העסקים ואת הוצאות יחידות המטה הנותנות להם שירותים.

תוצאות פעילות קווי העסקים, הן בצד המאזני והן בצד הרווח והפסד, נבחנות באופן שוטף על ידי הדירקטוריון והנהלה. בחינת התוצאות מבוצעת אל מול יעדים הנקבעים במסגרת תכנית עבודה שנתית ומול נתוני תקופה מקבילה אשתקד. כמו כן, מבוצעת בחינה של מגוון מדדים נוספים הנוגעים לפעילות קווי העסקים.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018											
במיליוני ש"ח											
בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטיות ^(ב)	עסקים קטנים ^(ב)	משכנתאות	סך הכל בנקאית	מסחרית	עסקית	נדל"ן	שוקי הון	אחר והתאמות	חברות בנות בחו"ל	חברות בנות בארץ	סך הכל
הכנסות ריבית, נטו:											
1,012	1,335	2,441	4,788	1,039	827	748	(37)	6	390	1,115	8,876
הכנסות (הוצאות) ריבית - מחיצוניים											
1,043	9	(1,529)	(477)	122	(243)	(207)	862	(3)	(4)	(36)	14
2,055	1,344	912	4,311	1,161	584	541	825	3	386	1,079	8,890
הכנסות ריבית, נטו											
1,322	487	3	1,812	408	217	315	492	147	1,180	300	4,871
הכנסות שאינן מריבית											
3,377	1,831	915	6,123	1,569	801	856	1,317	150	1,566	1,379	13,761
סך כל ההכנסות											
213	270	30	513	28	(70)	(170)	23	(10)	113	92	519
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
2,733	1,099	274	4,106	713	276	132	363	958	896	893	8,337
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות											
431	462	611	1,504	828	595	894	931	(798)	557	394	4,905
רווח (הפסד) לפני מס											
161	172	227	560	308	221	332	300	(351)	158	91	1,619
הוצאות (הכנסות) מס											
270	290	384	944	520	374	562	637	(447)	383	284	3,257
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק											
יתרות ליום 31 בדצמבר 2018											
29,594	26,478	81,524	137,596	38,490	33,533	24,462	5,251	5,860	560 ^(א)	25,421	271,173
אשראי לציבור, נטו											
158,593	38,046	-	196,639	49,671	19,592	6,597	65,910	274	- ^(ב)	25,908	364,591
פיקדונות הציבור											
167,486	18,354	-	185,840	22,137	19,122	1,008	421,022	21,085	285,016	17,625	972,855
נכסים בניהול											

(א) לא כולל יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 8,042 מיליון ש"ח.
(ב) לא כולל יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 71 מיליון ש"ח.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017 ^(ב)											
במיליוני ש"ח											
											בנק קמעונאות, פרימיום ובנקאות פרטית ^(א)
סך הכל	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	עסקים קטנים ^(א)	סך הכל בנקאית	מסחרית	עסקית
הכנסות ריבית, נטו:											
8,031	992	281	5	(191)	610	854	1,043	4,437	2,060	1,337	1,040
הכנסות (הוצאות) ריבית - מחיצוניים											
15	(23)	(2)	(5)	859	(149)	(273)	(29)	(363)	(1,217)	(29)	883
הכנסות ריבית, נטו											
8,046	969	279	-	668	461	581	1,014	4,074	843	1,308	1,923
הכנסות שאינן מריבית											
5,342	291	1,113	357	869	324	224	398	1,766	11	477	1,278
סך כל ההכנסות											
13,388	1,260	1,392	357	1,537	785	805	1,412	5,840	854	1,785	3,201
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי											
172	54	77	(27)	(35)	(316)	(72)	26	465	13	273	179
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות											
8,415	835	953	921	348	130	275	711	4,242	290	1,037	2,915
רווח (הפסד) לפני מס											
4,801	371	362	(537)	1,224	971	602	675	1,133	551	475	107
הוצאות (הכנסות) מס											
1,692	153	89	(224)	353	381	236	265	439	212	186	41
רווח נקי (הפסד) המיוחס לבעלי מניות הבנק											
3,172	218	333	(313)	874	590	366	410	694	339	289	66
יתרות ליום 31 בדצמבר 2017											
267,952	23,204	8,773	5,712	4,437	20,684	33,152	35,712	136,278	78,626	27,438	30,214
אשראי לציבור, נטו											
362,478	25,300	65	93	76,065	6,425	21,614	43,484	189,432	-	35,369	154,063
פיקדונות הציבור											
974,430	19,282	260,155	22,448	432,806	1,293	21,228	24,432	192,786	-	19,750	173,036
נכסים בניהול											

(א) בשנת 2017 בוצע שינוי מבני בחטיבה הבנקאית. מספרי ההשוואה לא הותאמו.

(ב) סווג מחדש.

ביאור 229 - מגזרי פעילות גישת ההנהלה (המשך)

ב. מידע על מגזרי פעילות לפי גישת ההנהלה (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016 ^(א)										
במיליוני ש"ח										
בנק										
סך הכל	חברות בנות בארץ	חברות בנות בחו"ל	אחר והתאמות	שוקי הון	נדל"ן	עסקית	מסחרית	סך הכל בנקאית	משכנתאות	בנקאית ללא משכנתאות
הכנסות ריבית, נטו:										
7,495	919	223	17	(231)	741	734	1,004	4,088	1,836	2,252
הכנסות (הוצאות) ריבית - מחיצוניים										
31	(13)	(4)	(16)	930	(215)	(214)	(110)	(327)	(1,082)	755
7,526	906	219	1	699	526	520	894	3,761	754	3,007
הכנסות ריבית, נטו										
5,328	254	1,094	479	849	341	205	394	1,712	7	1,705
הכנסות שאינן מריבית										
12,854	1,160	1,313	480	1,548	867	725	1,288	5,473	761	4,712
סך כל ההכנסות										
(125)	35	36	(56)	(55)	(392)	(376)	(72)	755	(3)	758
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי										
8,500	945	838	623	428	174	352	693	4,447	275	4,172
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות										
4,479	180	439	(87)	1,175	1,085	749	667	271	489	(218)
רווח (הפסד) לפני מס										
1,717	68	218	(89)	452	418	289	257	104	187	(83)
הוצאות (הכנסות) מס										
2,791	112	244	2	729	667	460	410	167	302	(135)
רווח נקי (הפסד) המיוחס לכעלי מניות הבנק										
יתרות ליום 31 בדצמבר 2016										
261,957	23,567	7,407	5,528	3,676	21,020	29,898	33,705	137,156	79,394	57,762
אשראי לציבור, נטו										
346,854	26,721	68	41	59,696	7,702	19,772	41,698	191,156	-	191,156
פיקדונות הציבור										
823,812	19,244	189,682	25,502	365,544	1,814	18,607	26,781	176,638	-	176,638
נכסים בניהול										

(א) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,510	450	737	3,697	3	3,700
21	-	-	21	-	21
2,531	450	737	3,718	3	3,721
247	32	240	519	-	519
(785)	(4)	(491)	(1,280)	-	(1,280)
699	-	325	1,024	-	1,024
(86)	(4)	(166)	(256)	-	(256)
16	1	(1)	16	-	16
(11)	-	(173)	(184)	-	(184)
2,697	479	637	3,813	3	3,816
441	-	20	461	-	461
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
שינויים שנזקפו להון ^(א)					
יתרה ליום 1 בינואר 2018					
הוצאות בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ב)					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹					
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					
לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי ^(ג)	דיוור	פרטי אחר ^(ג)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
2,708	473	778	3,959	1	3,960
(4)	(13)	187	170	2	172
(852)	(9)	(593)	(1,454)	-	(1,454)
678	-	364	1,042	-	1,042
(174)	(9)	(229)	(412)	-	(412)
(20)	(1)	1	(20)	-	(20)
2,510	450	737	3,697	3	3,700
448	-	36	484	-	484
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
מחיקות חשבונאיות					
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
מחיקות חשבונאיות נטו					
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹					
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ג) סווג מחדש, כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

1. תנועה ביתרת ההפרשה להפסדי אשראי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
הפרשה להפסדי אשראי					
אשראי לציבור					
מסחרי ^(ב)	דיור	פרטי אחר ^(ב)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
3,018	513	622	4,153	3	4,156
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לתחילת השנה					
(571)	(9)	457	(123)	(2)	(125)
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי					
(580)	(31)	(701)	(1,312)	-	(1,312)
מחיקות חשבונאיות					
843	-	400	1,243	-	1,243
גביית חובות שנמחקו חשבונאית בשנים קודמות					
263	(31)	(301)	(69)	-	(69)
מחיקות חשבונאיות נטו					
(2)	-	-	(2)	-	(2)
התאמות מתרגום דוחות כספיים					
2,708	473	778	3,959	1	3,960
יתרת הפרשה להפסדי אשראי לסוף שנה ¹					
452	-	36	488	-	488
¹ מזה: בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
(ב) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

א. חובות^(א) ומכשירי אשראי חוץ מאזניים (המשך)

2. מידע נוסף על דרך חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א) ועל החובות^(א) בגינם היא חושבה

31 בדצמבר 2018					
אשראי לציבור					
מסחרי	דיוור	פרטי אחר	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
120,192	31	901	121,124	15,091	136,215
44,746	80,859	36,006	161,611	673	162,284
913 ^(א)	80,432	-	81,345	-	81,345
(655)	-	(7,555)	(8,210)	(35)	(8,245)
164,283	80,890	29,352	274,525	15,729	290,254
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,750	5	87	1,842	3	1,845
517	474	687	1,678	-	1,678
-	473 ^(ב)	-	473	-	473
(11)	-	(157)	(168)	-	(168)
2,256	479	617	3,352	3	3,355
459	4	150	613	-	613
31 בדצמבר 2017					
אשראי לציבור					
מסחרי ^(ה)	דיוור	פרטי אחר ^(ה)	סך הכל ציבור	בנקים וממשלות	סך הכל
במיליוני ש"ח					
יתרת חוב רשומה של חובות^(א):					
113,120	29	1,018	114,167	11,457	125,624
43,344	77,928	35,726	156,998	1,122	158,120
1,066 ^(א)	77,465	-	78,531	-	78,531
156,464	77,957	36,744	271,165	12,579	283,744
הפרשה להפסדי אשראי בגין חובות^(א):					
1,604	5	75	1,684	3	1,687
458	445	626	1,529	-	1,529
-	443 ^(ב)	-	443	-	443
2,062	450	701	3,213	3	3,216
447	5 ^(ד)	61	513	-	513

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) כולל יתרת הפרשה מעבר למתחייב לפי שיטת עומק הפיגור שחושבה על בסיס קבוצתי בסך 295 מיליון ש"ח (2017 - 283 מיליון ש"ח).

(ג) יתרת הלוואות לדיוור שהועמדו לקבוצות רכישה הנמצאות בהליכי בנייה.

(ד) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ה) סוג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

1. איכות אשראי ופיגורים

31 בדצמבר 2018					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
בפיגור של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
220	11	21,906	233	162	21,511
בינוי ונדל"ן - בינוי ^(ז)					
21	16	25,413	315	159	24,939
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן ^(ח)					
4	2	10,849	8	7	10,834
שרותים פיננסיים					
169	64	73,852	1,242	1,718	70,892
מסחרי - אחר					
414	93	132,020	1,798	2,046	128,176
סך הכל מסחרי					
694	862	80,417	-	862 ^(ו)	79,555
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
183	72	36,320	382	576	35,362
אנשים פרטיים - אחר					
(10)	-	(8,210)	(45)	(323)	(7,842)
בניכי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)					
1,281	1,027	240,547	2,135	3,161	235,251
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	2,703	-	-	2,703
בנקים בישראל					
-	-	74	-	-	74
ממשלת ישראל					
-	-	(33)	-	-	(33)
בניכי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)					
1,281	1,027	243,291	2,135	3,161	237,995
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
4	-	12,003	109	12	11,882
בינוי ונדל"ן ^(ז)					
330	27	20,915	474	647	19,794
מסחרי - אחר					
334	27	32,918	583	659	31,676
סך הכל מסחרי					
3	-	1,060	33	15	1,012
אנשים פרטיים					
337	27	33,978	616	674	32,688
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	12,279	-	-	12,279
בנקים בחו"ל					
-	-	708	-	-	708
ממשלות בחו"ל					
-	-	(2)	-	-	(2)
בניכי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ט)					
337	27	46,963	616	674	45,673
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,618	1,054	274,525	2,751	3,835	267,939
סך הכל ציבור					
-	-	14,947	-	-	14,947
סך הכל בנקים^(י)					
-	-	782	-	-	782
סך הכל ממשלות					
1,618	1,054	290,254	2,751	3,835	283,668
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 236](#)

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

31 בדצמבר 2017					
חובות לא פגומים - מידע נוסף		בעייתיים ^(ב)			
בפיגור של 30 ועד 89 ימים ^(ה)	בפיגור של 90 ימים או יותר ^(ד)	סך הכל	פגומים ^(ג)	לא פגומים	לא בעייתיים
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי^(יא)					
63	12	19,128	276	209	18,643
בינוי ונדל"ן - בינוי					
43	11	24,438	575	112	23,751
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
7	2	11,189	1	5	11,183
שרותים פיננסיים					
172	42	72,516	1,532	1,450	69,534
מסחרי - אחר					
285	67	127,271	2,384	1,776	123,111
סך הכל מסחרי					
516	722	77,448	-	722 ^(י)	76,726
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
249	85	36,222	372	561	35,289
אנשים פרטיים - אחר ^(יז)					
1,050	874	240,941	2,756	3,059	235,126
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
-	-	1,650	-	-	1,650
בנקים בישראל					
-	-	129	-	-	129
ממשלת ישראל					
1,050	874	242,720	2,756	3,059	236,905
סך הכל פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
-	-	9,748	170	14	9,564
בינוי ונדל"ן					
7	12	19,445	495	834	18,116
מסחרי - אחר					
7	12	29,193	665	848	27,680
סך הכל מסחרי					
1	-	1,031	34	1	996
אנשים פרטיים					
8	12	30,224	699	849	28,676
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
-	-	10,214	-	-	10,214
בנקים בחו"ל					
-	-	586	-	-	586
ממשלות בחו"ל					
8	12	41,024	699	849	39,476
סך הכל פעילות בחו"ל					
1,058	886	271,165	3,455	3,908	263,802
סך הכל ציבור					
-	-	11,864	-	-	11,864
סך הכל בנקים					
-	-	715	-	-	715
סך הכל ממשלות					
1,058	886	283,744	3,455	3,908	276,381
סך הכל					

ראה הערות [בעמוד 236](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. איכות אשראי ופיגורים (המשך)

הערות:

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) סיכון אשראי פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור, הלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.
- (ג) ככלל, חובות פגומים אינם צוברים הכנסות ריבית, למידע על חובות פגומים מסוימים שאורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי, ראה [ביאור 2.30.ג](#), להלן.
- (ד) מסווגים כחובות בעייתיים שאינם פגומים. צוברים הכנסות ריבית.
- (ה) צוברים הכנסות ריבית, חובות בפיגור של 30 ועד 89 ימים בסך 1,103 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 653 מיליון ש"ח) סווגו כחובות בעייתיים שאינם פגומים.
- (ו) כולל יתרת הלוואות לדיור בסך 87 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 94 מיליון ש"ח) עם הפרשה לפי עומק פיגור, בהן נחתם הסדר להחזר פיגורים של לווה, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פירעונה.
- (ז) 2.5% מהאשראי לנכסים מניבים שניתן באמצעות מערך בינוי ונדל"ן בבנק הינו בשיעורי LTV העולים על 85%.
- (ח) יתרת החובות הלא פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, נכון ליום 31 בדצמבר 2018, בסך של 1,026 מיליון ש"ח הינם אשראי שנתן הבנק, מתוכו 164 מיליון ש"ח הינו בגין הלוואות שאינן לדיור ו-862 מיליון ש"ח בגין הלוואות לדיור, כאשר מתוכן סך של 210 מיליון ש"ח הינו בפיגור של עד 149 יום, 159 מיליון ש"ח הינו בפיגור של 150-249 יום והיתרה הינה בגין חוב בפיגור של 250 ימים או יותר.
- (ט) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).
- (י) בניכוי יתרות בגין בנקים שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה.
- (יא) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) ובגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

איכות האשראי - מצב פיגור החובות

מצב הפיגור מנוטר באופן שוטף ומהווה אחת האינדיקציות המרכזיות לאיכות אשראי. קביעת מצב הפיגור מבוצעת לפי ימי הפיגור בפועל כאשר חוב מועבר לטיפול כחוב לא מבצע (לא צובר הכנסות ריבית) לאחר 90 ימי פיגור או כל חוב שאורגן מחדש כחוב בעייתי והוחזר לצבור ריבית, כאשר הוא מפגר במשך יום פיגור אחד ביחס לתנאי החוב החדשים. לגבי חובות המוערכים על בסיס קבוצתי, מצב הפיגור משפיע על סיווג החוב (סיווג החוב חמור יותר ככל שמעמיק הפיגור) ולרוב לאחר 150 ימי פיגור הבנק מבצע מחיקה חשבונאית של חוב. לגבי הלוואות לדיור למעט הלוואות ללא תשלום רבעוני או חודשי, הבנק קובע הפרשה לפי שיטת עומק הפיגור.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית

31 בדצמבר 2018				
יתרת ^(ב) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	סך הכל יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת ^(ב) חובות פגומים
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי				
69	14	164	233	713
בינוי ונדל"ן - בינוי				
121	27	194	315	1,196
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
3	1	5	8	437
שרותים פיננסיים				
873	311	369	1,242	4,271
מסחרי - אחר				
1,066	353	732	1,798	6,617
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור				
355	152	27	382	2,593
אנשים פרטיים - אחר				
(19)	(4)	(26)	(45)	(45)
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ד)				
1,402	501	733	2,135	9,165
סך הכל ציבור - פעילות בישראל				
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
104	50	5	109	253
בינוי ונדל"ן				
197	56	277	474	844
מסחרי - אחר				
301	106	282	583	1,097
סך הכל מסחרי				
14	6	19	33	85
אנשים פרטיים				
315	112	301	616	1,182
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
1,717	613	1,034	2,751	10,347
סך הכל ציבור				
מזה:				
1,520	550	697	2,217	
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים				
914	165	731	1,645	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים				

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(ד) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

א. חובות פגומים והפרשה פרטנית (המשך)

31 בדצמבר 2017				
יתרת ^(ב) חובות פגומים בגינם קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	יתרת ^(ב) חובות פגומים בגינם לא קיימת הפרשה פרטנית ^(ג)	סך הכל יתרת ^(ב) חובות פגומים	יתרת קרן חוזית של חובות פגומים	
במיליוני ש"ח				
פעילות לווים בישראל				
ציבור-מסחרי^(ד)				
74	14	202	276	773
בינוי ונדל"ן - בינוי				
156	50	419	575	1,496
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן				
1	1	-	1	460
שרותים פיננסיים				
925	266	607	1,532	4,533
מסחרי - אחר				
1,156	331	1,228	2,384	7,262
סך הכל מסחרי				
-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר				
319	55	53	372	2,610
אנשים פרטיים - אחר ^(ד)				
1,475	386	1,281	2,756	9,872
סך הכל ציבור - פעילות בישראל				
פעילות לווים בחו"ל				
ציבור-מסחרי				
144	71	26	170	316
בינוי ונדל"ן				
76	44	419	495	910
מסחרי - אחר				
220	115	445	665	1,226
סך הכל מסחרי				
14	8	20	34	86
אנשים פרטיים				
234	123	465	699	1,312
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל				
1,709	509	1,746	3,455	11,184
סך הכל ציבור				
מזה:				
1,609	444	1,065	2,674	
נמדד לפי ערך נוכחי של תזרימי מזומנים ^(ה)				
950	181	1,142	2,092	
חובות בארגון מחדש של חובות בעייתיים ^(ה)				

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה.

(ג) הפרשה פרטנית להפסדי אשראי.

(ד) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018			2017 ^(א)		
יתרה ^(ב)	ממוצעת של	הכנסות	יתרה ^(ב)	ממוצעת של	הכנסות
חובות	ריבית	פגומים	חובות	ריבית	פגומים
שנרשמו ^(ג)	בסיס מזומן	מזה: נרשמו על	שנרשמו ^(ג)	בסיס מזומן	מזה: נרשמו על
במיליוני ש"ח					
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
265	1	1	269	2	1
379	4	2	596	15	12
6	-	-	161	8	8
1,347	10	4	1,568	26	12
1,997	15	7	2,594	51	33
-	-	-	-	-	-
373	2	-	305	4	1
(38)	-	-	-	-	-
2,332	17	7	2,899	55	34
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
133	6	6	253	5	5
520	6	4	411	5	5
653	12	10	664	10	10
20	1	1	28	1	1
673	13	11	692	11	11
3,005	30 ^(ד)	18	3,591	66 ^(ד)	45

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 294 מיליון ש"ח (2017 - 324 מיליון ש"ח).

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ו) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ב. יתרה ממוצעת והכנסות ריבית (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
מזה: נרשמו על בסיס מזמן	הכנסות ריבית שנרשמו ^(א)	יתרה ^(ב) ממוצעת של חובות פגומים
במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל		
ציבור-מסחרי^(ה)		
1	2	297
3	6	701
-	1	226
25	33	1,697
29	42	2,921
-	-	-
1	3	193
30	45	3,114
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור-מסחרי		
6	7	353
7	8	299
13	15	652
4	4	40
17	19	692
47	64 ^(ד)	3,806

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) יתרת חוב רשומה ממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח.

(ג) הכנסות ריבית שנרשמו בתקופת הדיווח, בגין היתרה הממוצעת של החובות הפגומים, בפרק הזמן בו החובות סווגו כפגומים.

(ד) אילו החובות הפגומים היו צוברים ריבית לפי התנאים המקוריים היו נרשמות הכנסות ריבית בסך 257 מיליון ש"ח.

(ה) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש^(ד)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר							
2017 ^(ה)				2018			
צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)	צובר שאינו צובר של 30 ימים ועד 89 ימים ^(ב)
סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)	סך הכל ^(ג)
במיליוני ש"ח							
פעילות לווים בישראל							
ציבור-מסחרי							
196	-	5	201	202	1	13	216
211	1	21	233	222	-	180	402
1	-	-	1	-	-	-	-
564	2	47	613	563	-	239	802
972	3	73	1,048	987	1	432	1,420
-	-	-	-	-	-	-	-
297	2	36	335	272	2	56	330
(18)	-	-	(18)	-	-	-	-
1,251	5	109	1,365	1,259	3	488	1,750
פעילות לווים בחו"ל							
ציבור-מסחרי							
46	-	-	46	61	-	56	117
67	-	157	224	26	-	190	216
113	-	157	270	87	-	246	333
6	-	4	10	4	-	5	9
119	-	161	280	91	-	251	342
1,370	5	270	1,645	1,350	3	739	2,092

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) צובר הכנסות ריבית.

(ג) נכלל בחובות פגומים.

(ד) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.ח](#).

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

(ו) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

הערה: ההתחייבויות למתן אשראי נוסף לחייבים שלגביהם בוצע ארגון מחדש של חוב בעייתי במסגרתו בוצעו שינויים בתנאי האשראי הסתכמו ליום 31 בדצמבר 2018 בסך 1 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2017 - 15 מיליון ש"ח).

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש^(ב) (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018			2017 ^(ד)		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
במיליוני ש"ח			במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
389	44	43	451	42	38
בינוי ונדל"ן - בינוי					
148	38	38	253	36	32
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
25	2	1	13	7	-
שרותים פיננסיים					
1,749	190	180	1,547	254	239
מסחרי - אחר					
2,311	274	262	2,264	339	309
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור					
8,828	199	195	8,985	166	151
אנשים פרטיים - אחר					
(2,956)	(37)	(37)	-	-	-
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ג)					
8,183	436	420	11,249	505	460
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
2	2	2	5	57	57
בינוי ונדל"ן					
6	57	57	18	182	182
מסחרי - אחר					
8	59	59	23	239	239
סך הכל מסחרי					
-	-	-	2	1	1
אנשים פרטיים					
8	59	59	25	240	240
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל					
8,191	495	479	11,274	745	700
סך הכל ציבור					

(א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.

(ב) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.ח](#).

(ג) למידע נוסף ראה [ביאור 36.נ](#).

(ד) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש^(ב) (המשך)

1. ארגונים מחדש שבוצעו (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016		
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה לפני ארגון מחדש	יתרת חוב רשומה לאחר ארגון מחדש
במיליוני ש"ח		
פעילות לווים בישראל		
ציבור-מסחרי^(ג)		
398	206	200
בינוי ונדל"ן - בינוי		
250	172	167
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן		
14	410	405
שרותים פיננסיים		
1,576	167	148
מסחרי - אחר		
2,238	955	920
סך הכל מסחרי		
-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדירור		
7,504	159	135
אנשים פרטיים - אחר ^(ג)		
9,742	1,114	1,055
סך הכל ציבור - פעילות בישראל		
פעילות לווים בחו"ל		
ציבור-מסחרי		
5	28	27
בינוי ונדל"ן		
17	58	58
מסחרי - אחר		
22	86	85
סך הכל מסחרי		
5	1	1
אנשים פרטיים		
27	87	86
סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל		
9,769	1,201	1,141
סך הכל ציבור		

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
 (ב) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.ח](#).
 (ג) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

2. מידע נוסף על חובות פגומים (המשך)

ג. חובות בעייתיים בארגון מחדש (המשך)

2. ארגונים מחדש שכשלו^{(ב)(ד)}

31 בדצמבר					
2018		2017 ⁽¹⁾		2016 ⁽¹⁾	
מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)	מספר חוזים	יתרת חוב רשומה ^(ג)
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
פעילות לווים בישראל					
ציבור-מסחרי					
203	8	191	13	94	9
בינוי ונדל"ן - בינוי					
42	9	48	8	35	9
בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן					
9	-	7	-	6	-
שרותים פיננסיים					
761	36	669	26	396	30
מסחרי - אחר					
1,015	53	915	47	531	48
סך הכל מסחרי					
-	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור					
3,943	33	3,515	21	2,381	22
אנשים פרטיים - אחר					
(1,248)	(9)	-	-	-	-
בניכוי יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)					
3,710	77	4,430	68	2,912	70
סך הכל ציבור - פעילות בישראל					
פעילות לווים בחו"ל					
ציבור-מסחרי					
2	1	-	-	4	10
בינוי ונדל"ן					
9	60	1	1	12	64
מסחרי - אחר					
11	61	1	1	16	74
סך הכל מסחרי					
2	1	-	-	-	-
אנשים פרטיים					
13	62	1	1	16	74
סך הכל ציבור - פעילות חו"ל					
3,723	139	4,431	69	2,928	144
סך הכל ציבור					

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) חובות שהפכו בשנת הדיווח לחובות בפיגור של 30 ימים או יותר, אשר אורגנו מחדש בארגון מחדש של חוב בעייתי במהלך 12 החודשים שקדמו למועד שבו הם הפכו לחובות בפיגור.
- (ג) יתרת החוב הרשומה לסוף הרבעון בו בוצע הכשל.
- (ד) לפירוט בדבר יישום לראשונה של עדכון הוראות הפיקוח על הבנקים בנושא ארגון מחדש של חוב בעייתי ראה [ביאור 1.ח](#).
- (ה) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).
- (ו) סווג מחדש כמפורט [בביאור 13](#) לרבות בגין מהלך טיוב שבוצע בשנת 2018.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ב. חובות^(א) (המשך)

3. מידע נוסף על הלוואות לדיור

יתרות לסוף תקופה לפי שיעור המימון (LTV)^(ב), סוג החזר וסוג ריבית

31 בדצמבר 2018					
יתרת הלוואות לדיור					
	סך הכל ¹	¹ מזה: בולט ובלון	¹ מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל	
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	52,259	2,002	34,151	1,720	
מעל 60%	28,595	748	19,594	203	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	36	1	33	-	
סך הכל	80,890	2,751	53,778	1,923	

31 בדצמבר 2017 ^(ג)					
יתרת הלוואות לדיור					
סך הכל ¹	¹ מזה: בולט ובלון	¹ מזה: ריבית משתנה	סיכון אשראי חוץ מאזני סך הכל		
במיליוני ש"ח					
שיעבוד ראשון: שיעור המימון עד 60%	50,126	2,214	32,946	1,416	
מעל 60%	27,794	788	19,308	170	
שיעבוד משני או ללא שיעבוד	37	2	33	-	
סך הכל	77,957	3,004	52,287	1,586	

- (א) אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר.
- (ב) היחס בין המסגרת המאושרת בעת העמדת המסגרת לבין שווי הנכס, כפי שאושר על ידי הבנק בעת העמדת המסגרת. יחס ה-LTV מהווה אינדיקציה נוספת של הבנק להערכת סיכון הלקוח בעת העמדת המסגרת. מידי רבעון נבדקת ההפרשה הקבוצתית המינימלית בשיעור של 0.35% כנדרש בהוראות בנק ישראל מול ההפרשה בשיעור של 0.75% הנדרשת על אשראי בעל LTV הגבוה מ-60%. יש לציין כי ההפרשה הקבוצתית גבוהה מההפרשה הנדרשת על פי LTV.
- (ג) סווג מחדש.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ג. אשראי לציבור וסיכון אשראי חוץ מאזני לפי גודל האשראי של הלווה

31 בדצמבר 2018				
תקרת האשראי	מספר לווים ^(ג)		אשראי ^{(א)(ה)}	סיכון אשראי חוץ מאזני ^{(א)(ב)}
אשראי ללווה באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
מ	עד			
0	10		943	2,378
10	20		1,949	4,136
20	40		4,618	7,159
40	80		9,282	7,906
80	150		13,456	5,722
150	300		18,355	3,901
300	600		27,642	3,076
600	1,200		40,765	3,901
1,200	2,000		18,725	2,386
2,000	4,000		13,689	2,518
4,000	8,000		11,243	2,919
8,000	20,000		18,972	5,288
20,000	40,000		20,473	6,002
40,000	200,000		51,729	19,284
200,000	400,000		17,634	8,136
400,000	800,000		10,246	9,028
800,000	1,200,000		5,426	5,090
1,200,000	1,600,000		2,079	3,670
1,600,000	2,000,000		2,548	2,787
2,000,000	2,392,255		1,067	1,325
סך הכל	2,263,785		290,841	106,612

31 בדצמבר 2017				
תקרת האשראי	מספר לווים ^(ג)		אשראי ^{(א)(ה)}	סיכון אשראי חוץ מאזני ^{(א)(ב)}
אשראי ללווה באלפי ש"ח	במיליוני ש"ח			
מ	עד			
0	10		811	2,265
10	20		1,992	4,254
20	40		4,754	7,431
40	80		9,550	8,108
80	150		13,755	5,637
150	300		18,328	3,829
300	600		27,810	3,191
600	1,200		39,254	3,840
1,200	2,000		17,771	2,367
2,000	4,000		13,541	2,507
4,000	8,000		11,332	2,844
8,000	20,000		18,272	4,903
20,000	40,000		17,851	5,805
40,000	200,000		46,231	19,525
200,000	400,000		14,559	12,193
400,000	800,000		11,188	9,719
800,000	1,200,000		4,266	6,264
1,200,000	1,600,000		2,633	2,974
1,600,000	2,000,000		-	-
2,000,000	2,247,509		1,126	1,122
סך הכל	2,276,447		275,024	108,778

ראה הערות בעמוד הבא.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

- (א) לפני השפעת הפרשות להפסדי אשראי ולפני השפעת בטחונות המותרים לניכוי לצורך חבות של לווה ושל קבוצת לווים. באשראי מאזני בתוספת שווי הוגן של מכשירים נגזרים בסך 8,106 מיליון ש"ח.
- (ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (ג) מספר הלווים לפי סך הכל אשראי וסיכון אשראי חוץ מאזני.
- (ד) כולל יתרת אשראי מאזני בסך 8,210 מיליון ש"ח וסיכון אשראי חוץ מאזני בסך 11,659 מיליון ש"ח בגין נכסים שסווגו כמוחזקים למכירה בגין 867,547 לווים.
- (ה) סווג מחדש.

הערות:

החל במדרגת אשראי של 8,000 אלפי ש"ח נערך המיון בשיטת איחוד ספציפי, לגבי יתר הלווים הוצג האשראי באיחוד שכבות. הגדרת "לווה" וכן הגדרת "חבות", לרבות סיכון אשראי חוץ מאזני הינן בהתאם להוראות הפיקוח על הבנקים לתיקון הוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313 בנושא "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים".

ד. מכשירים פיננסיים חוץ - מאזניים

31 בדצמבר			
2018		2017	
יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי	יתרות החוזים ^(א)	יתרת ההפרשה להפסדי אשראי
במיליוני ש"ח			
א. מכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה - עסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי:			
אשראי תעודות	1,362	3	1,205
ערביות להבטחת אשראי	5,231	88	5,480
ערביות לרוכשי דירות	18,667	12	19,313
ערביות והתחייבויות אחרות ^(ב)	16,471	240	15,959
מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו	26,050 ^(א)	29 ^(א)	26,731
מסגרות חו"ד ומסגרות אשראי אחרות בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו	12,431	25	12,234
התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן ¹	24,291	63	23,159
התחייבויות להוצאת ערבויות	16,372	17	16,065
מסגרות לפעילות במכשירים נגזרים שלא נוצלו	2,748	-	1,955
אישור עקרוני לשמירת שיעור ריבית	4,045	-	3,246
1. מזה: חשיפות אשראי בגין מחויבות לספק נזילות למבני איגוח בחסות אחרים שלא נוצלו בסך 225 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2017 - 208 מיליון ש"ח) המחויבויות לעיל מהוות חלק קטן יחסית מהמחויבויות של אותם גופי איגוח.			

- (א) יתרת החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה, לפני השפעת הפרשה להפסדי אשראי.
- (ב) כולל התחייבויות הבנק בגין חלקו בקרן סיכונים של מסלקת המעוף בסך 124 מיליון ש"ח (ב-31 בדצמבר 2017 סך של 86 מיליון ש"ח).
- (ג) כולל יתרת חוזים בסך 11,659 מיליון ש"ח ויתרת הפרשה להפסדי אשראי בסך 16 מיליון ש"ח בגין נכסים המוחזקים למכירה.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

ה. מכירה ורכישה של אשראי לציבור

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר										
2018										2017
סיכון אשראי לציבור שנמכר										
במיליוני ש"ח										
יתרה לסוף שנה של האשראי שנמכר,	סיכון אשראי	מזה:	סך הכל רווח בגין הבנק	סך הכל רווח בגין הבנק	אשראי חוץ מאזורי שנמכר	אשראי חוץ מאזורי שנמכר	אשראי חוץ מאזורי שנמכר	אשראי חוץ מאזורי שנמכר	אשראי חוץ מאזורי שנמכר	אשראי חוץ מאזורי שנמכר
סך הכל מסחרי	503	190	149	-	1,089	87	-	-	9	612
אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	-	-	-	-	1,208	-	-	-	-	1,384
סך הכל סיכון אשראי לציבור	503	190	149	-	2,297	87	-	-	9	1,996

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר										
2018										2017
סיכון אשראי לציבור שנרכש										
במיליוני ש"ח										
אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור	אשראי לציבור
סך הכל מסחרי	3,670	-	-	-	4,648	-	-	-	-	-
אנשים פרטיים - אחר	305	-	-	-	40	-	-	-	-	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור	3,975	-	-	-	4,688	-	-	-	-	-

(א) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 30 - מידע נוסף על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי (המשך)

1. סינדיקציות והשתתפות בסינדיקציות של הלוואות

31 בדצמבר 2018					
במיליוני ש"ח					
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ^(א)			עסקאות סינדיקציה שזימו אחרים		
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים	חלקו של הבנק		חלקם של אחרים
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)
4,288	3,034	9,099	4,265	740	1,733
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	68	3,312	68	-	-
אנשים פרטיים - אחר	1	1	-	-	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור	3,102	12,412	4,333	740	1,733

31 בדצמבר 2017					
במיליוני ש"ח					
עסקאות סינדיקציה שהבנק יזם ^(א)			עסקאות סינדיקציה שזימו אחרים		
חלקו של הבנק		חלקם של אחרים	חלקו של הבנק		חלקם של אחרים
סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)	סיכון אשראי חוץ מאזני ^(ב)
3,100	2,617	8,617	3,433	872	1,827
אנשים פרטיים - הלוואות לדיר	250	3,584	250	-	-
אנשים פרטיים - אחר	1	1	-	-	-
סך הכל סיכון אשראי לציבור	2,867	12,202	3,683	872	1,827

(א) לרבות אם התאגיד הבנקאי נותן שירות מהותי בעסקת הסינדיקציה.
(ב) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלת חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים.

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה

31 בדצמבר 2018							
סך הכל	פריטים שאינם כספיים ^(ב)	מטבע חוץ ^(א)			מטבע ישראלי		
		במטבעות אחרים	בדולרים של ארה"ב	באירו	צמוד למדד המחירים לצרכן	לא צמוד	
במיליוני ש"ח							
נכסים							
81,419	65	2,263	2,032	9,300	-	67,759	מזומנים ופיקדונות בבנקים
74,571	3,558	1,877	2,523	30,894	2,832	32,887	ניירות ערך
1,257	-	22	47	189	-	999	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
271,173	307	6,007	4,522	31,395	42,113	186,829	אשראי לציבור, נטו ^(ג)
782	-	-	33	675	53	21	אשראי לממשלה
623	623	-	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
2,853	2,853	-	-	-	-	-	בניינים וציוד
12,750	4,250	229	262	5,390	95	2,524	נכסים בגין מכשירים נגזרים
17	17	-	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
6,642	691	32	3	758	4	5,154	נכסים אחרים
8,570	344	1	2	89	(15)	8,149	נכסים מוחזקים למכירה ^(ה)
460,657	12,708	10,431	9,424	78,690	45,082	304,322	סך כל הנכסים
התחייבויות							
364,591	403	5,885	10,690	101,874	16,696	229,043	פיקדונות הציבור
5,210	-	604	452	2,334	-	1,820	פיקדונות מבנקים
709	-	-	9	585	-	115	פיקדונות הממשלה
541	11	23	43	154	-	310	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
17,798	-	-	-	-	13,758	4,040	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
12,089	4,223	204	133	4,316	222	2,991	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
14,780	757	144	19	551	9,970	3,339	התחייבויות אחרות
8,778	13	1	-	101	11	8,652	התחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)
424,496	5,407	6,861	11,346	109,915	40,657	250,310	סך כל ההתחייבויות
36,161	7,301	3,570	(1,922)	(31,225)	4,425	54,012	הפרש ^(ד)
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:							
-	873	(4,351)	820	26,209	(4,233)	(19,318)	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
-	-	7	388	1,809	-	(2,204)	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
-	4	42	307	1,196	-	(1,549)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
36,161	8,178	(732)	(407)	(2,011)	192	30,941	סך הכל כללי
-	-	7	517	2,886	-	(3,410)	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
-	202	44	871	5,901	-	(7,018)	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להצמדה של האשראי בגינו נוצר בסך 3,352 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

(ה) למידע נוסף ראה [ביאור 36](#).

ביאור 31 - נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה (המשך)

31 בדצמבר 2017						
מטבע ישראלי			מטבע חוץ ^(א)			
לא צמוד	המחירים לצרכן	צמוד למדד	של ארה"ב	בדולרים באירו	במטבעות אחרים	פריטים שאינם כספיים ^(ב)
סך הכל						
במיליוני ש"ח						
נכסים						
מזומנים ופיקדונות בבנקים	71,674	-	6,449	1,503	2,335	106
ניירות ערך	34,508	3,132	29,732	4,490	1,203	4,234
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,080	-	27	42	12	-
אשראי לציבור, נטו ^(ג)	187,327	41,928	29,444	4,132	4,831	290
אשראי לממשלה	27	102	543	43	-	-
השקעות בחברות כלולות	-	-	-	-	-	807
בניינים וציוד	-	-	-	-	-	2,986
נכסים בגין מכשירים נגזרים	5,795	113	924	574	202	1,965
נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין	-	-	-	-	-	16
נכסים אחרים	6,193	4	648	2	26	1,389
סך כל הנכסים	306,604	45,279	67,767	10,786	8,609	11,793
450,838						
התחייבויות						
פיקדונות הציבור	234,431	18,955	90,620	11,799	6,170	503
פיקדונות מבנקים	1,398	10	2,636	999	113	-
פיקדונות הממשלה	61	-	383	8	-	-
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	509	-	2	3	-	44
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	4,039	11,538	-	-	-	-
15,577						
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	6,024	211	822	521	276	1,886
התחייבויות אחרות	9,141	12,003	572	20	130	1,458
23,324						
סך כל ההתחייבויות	255,603	42,717	95,035	13,350	6,689	3,891
417,285						
הפרש ^(ד)						
33,553	7,902	1,920	(2,564)	(27,268)	2,562	51,001
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:						
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(19,443)	(5,014)	26,775	1,094	(2,558)	(854)
-						
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	1,426	-	(2,174)	598	(31)	181
-						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)	(1,264)	-	721	520	11	12
-						
סך הכל כללי	31,720	(2,452)	(1,946)	(352)	(658)	7,241
33,553						
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	1,587	-	(2,676)	845	(64)	308
-						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)	(41)	-	(468)	392	62	55
-						

(א) כולל צמודים למטבע חוץ.

(ב) לרבות מכשירים נגזרים שהבסיס שלהם מתייחס לפריט לא כספי.

(ג) לאחר ניכוי הפרשות להפסדי אשראי אשר יוחסו לבסיס הצמדה בהתאם להאשראי ביגו נוצר בסך 3,213 מיליון ש"ח.

(ד) הון עצמי כולל זכויות שאינן מקנות שליטה.

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון^(א)

31 בדצמבר 2018			
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים			
מט"ל	מט"ל	מט"ל	מט"ל
שנה	שלושה חודשים	עד שלושה חודשים ⁽¹⁾	עד דרישה ועד חודש ⁽²⁾
עד שנתיים	עד שנה ⁽¹⁾	עד חודשים ⁽¹⁾	עד חודש ⁽²⁾
במיליוני ש"ח			
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח):			
נכסים ¹	115,131	22,457	51,743
התחייבויות ²	199,202	14,033	32,661
הפרש	(84,071)	8,424	19,082
מזה: אשראי לציבור	44,429	17,703	34,658
מזה: פיקדונות הציבור	188,039	13,286	29,341
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(18,540)	(709)	(5,800)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	(1,452)	(2,651)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(102,611)	6,263	10,631
מטבע חוץ ^(א)			
נכסים ¹	23,606	10,673	14,887
התחייבויות ²	89,947	18,619	21,064
הפרש	(66,341)	(7,946)	(6,177)
מזה: אשראי לציבור	8,209	4,952	8,653
מזה: פיקדונות הציבור	85,159	13,836	17,559
מזה: הפרש בדולר	(59,382)	(10,094)	(6,497)
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ	(13,146)	341	1,505
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	18,540	709	5,800
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	-	1,452	2,651
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(47,801)	(5,785)	2,274
סך הכל			
נכסים ¹	138,737	33,130	66,630
התחייבויות ²	289,149	32,652	53,725
הפרש ⁽¹⁾	(150,412)	478	12,905
מזה: אשראי לציבור	52,638	22,655	43,311
מזה: פיקדונות הציבור	273,198	27,122	46,900

(א) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

(ב) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 947 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.

(ג) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

(ד) כפי שנכללה [בביאור 31](#), לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.

(ה) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.

(ו) אשראי בתנאי חח"ד, שסווג בהתאם לתקופת המסגרת, הינו בסך 7.7 מיליארד ש"ח. אשראי בחריגה בסך 1.0 מיליארד ש"ח, סווג ללא מועד פירעון. אין הפרש זה משקף בהכרח חשיפה בריבית ו/או במאזני הצמדה.

(ח) כולל תזרים עתידי בגין יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה בסך 8,765 מיליון ש"ח, מזה אשראי לציבור בסך 8,637 מיליון ש"ח.

(ט) כולל תזרים עתידי בגין יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה בסך 8,765 מיליון ש"ח, מזה פיקדונות הציבור בסך 71 מיליון ש"ח.

הערה: סך הכל התחייבויות ממוריאליות שכנגדן ניתן אשראי לטווח קצר בבנק הינו 4.9 מיליארד ש"ח.

יתרה מאזנית ^(ד)									
שיעור תשואה חוזי ^(ה) באחוזים	סך הכל	ללא תקופת פירעון ^(ב)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעל עשר עד עשרים שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
3.64	353,496	2,704	393,625	15,857	42,928	47,268	15,264	20,486	28,330
2.37	293,754	1,119	297,333	5,761	5,529	7,548	2,917	4,521	8,320
	59,742	1,585	96,292	10,096	37,399	39,720	12,347	15,965	20,010
4.07	236,962	1,316	280,780	12,720	41,172	41,848	14,229	18,993	23,604
1.17	245,892	-	246,724	-	463	2,061	909	3,340	3,673
	(23,235)	-	(23,634)	-	(20)	627	171	269	(769)
	(3,424)	-	(3,428)	-	-	-	-	-	-
	33,083	1,585	69,230	10,096	37,379	40,347	12,518	16,234	19,241
3.57	98,703	2,782	111,599	2,859	6,064	15,031	6,786	7,883	10,207
2.12	129,558	28	133,469	8	18	284	535	404	830
	(30,855)	2,754	(21,870)	2,851	6,046	14,747	6,251	7,479	9,377
4.38	41,946	2,772	42,678	740	683	2,485	2,818	2,587	4,888
2.50	118,367	-	118,879	1	6	2	346	172	507
	(30,594)	2,734	(23,976)	2,251	5,744	13,478	5,029	6,470	8,864
	6,927	144	10,531	680	1,679	3,377	3,240	3,366	4,229
	23,235	-	23,634	-	20	(627)	(171)	(269)	769
	3,424	-	3,428	-	-	-	-	-	-
	(4,196)	2,754	5,192	2,851	6,066	14,120	6,080	7,210	10,146
3.63	452,199	5,486 ^(ה)	505,224 ^(ה)	18,716	48,992	62,299	22,050	28,369	38,537
2.30	423,312	1,147 ^(ו)	430,802 ^(ו)	5,769	5,547	7,832	3,452	4,925	9,150
	28,887	4,339	74,422	12,947	43,445	54,467	18,598	23,444	29,387
4.11	278,908	4,088 ^(ה)	323,458 ^(ה)	13,460	41,855	44,333	17,047	21,580	28,492
1.60	364,259	- ^(ו)	365,603 ^(ו)	1	469	2,063	1,255	3,512	4,180

ביאור 32 - נכסים והתחייבויות לפי מטבע ולפי תקופה לפירעון^(א) (המשך)

31 בדצמבר 2017 ^(ח)			
תזרימי מזומנים עתידיים חוזיים צפויים			
מט"ח	מט"ח	מט"ח	מט"ח
עד שנה	עד שלושה חודשים	עד שלושה חודשים	עד דרישה
עד שנתיים	עד שנה ^(ו)	עד שלושה חודשים ^(ו)	עד חודש ^(ו)
במיליוני ש"ח			
מטבע ישראלי (לרבות צמוד מט"ח):			
נכסים ¹	111,761	20,073	58,154
התחייבויות ²	196,990	19,123	37,035
הפרש	(85,229)	950	21,119
מזה: אשראי לציבור	35,713	17,172	37,794
מזה: פיקדונות הציבור	186,385	18,016	34,390
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	(11,382)	(7,594)	(7,754)
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	184	(526)	(962)
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(96,427)	(7,170)	12,403
מטבע חוץ^(ג)			
נכסים ¹	20,267	7,046	20,933
התחייבויות ²	84,313	12,096	16,680
הפרש	64,046	(5,050)	4,253
מזה: אשראי לציבור	7,531	5,405	8,102
מזה: פיקדונות הציבור	79,824	10,938	15,178
מזה: הפרש בדולר	(58,718)	5,003	12,548
מזה: הפרש בגין פעילות חוץ	(10,958)	(78)	1,290
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)	11,382	7,594	7,754
אופציות (במונחי נכס הבסיס)	(184)	526	962
הפרש לאחר השפעת מכשירים נגזרים	(52,848)	3,070	12,969
סך הכל			
נכסים ¹	132,028	27,119	79,087
התחייבויות ²	281,303	31,219	53,715
הפרש ^(ח)	(149,275)	(4,100)	25,372
מזה: אשראי לציבור	43,244	22,577	45,896
מזה: פיקדונות הציבור	266,209	28,954	49,568

- (א) בביאור זה מוצגים תזרימי המזומנים העתידיים החוזיים הצפויים בגין סעיפי הנכסים וההתחייבויות לפי מטבעות, בהתאם לתקופות הנותרות למועד הפירעון החוזי של כל תזרים. הנתונים מוצגים בניכוי מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.
- (ב) נכסים ללא תקופת פירעון כולל נכסים בסך 776 מיליון ש"ח שזמן פרעונם עבר.
- (ג) לא כולל מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (ד) כפי שנכללה [בביאור 31](#), לרבות סכומים חוץ מאזניים בגין נגזרים, שאינם מסולקים נטו.
- (ה) שיעור תשואה חוזי הינו שיעור הריבית המנכה את תזרימי המזומנים החוזיים הצפויים המוצגים בביאור זה בגין פריט כספי אל היתרה המאזנית שלו.
- (ו) אשראי בתנאי חח"ד, ששווה בהתאם לתקופת המסגרת, הינו בסך 7.2 מיליארד ש"ח. אשראי בחרונה בסך 1.2 מיליארד ש"ח, סווג ללא מועד פירעון.
- (ז) אין הפרש זה משקף בהכרח חשיפה בריבית ו/או במאזני הצמדה.
- (ח) הוצג מחדש.

הערה: סך הכל התחייבויות ממוריאליות שכנגדן ניתן אשראי לטווח קצר בבנק הינו 4.5 מיליארד ש"ח.

יתרה מאזנית ^(ד)									
שיעור תשואה חוזי ^(ה) באחוזים	סך הכל	ללא תקופת פירעון ^(כ)	סך הכל תזרימי מזומנים	מעל עשרים שנים	מעל עד עשרים שנים	מעל חמש עד עשר שנים	מעל ארבע עד חמש שנים	מעל שלוש עד ארבע שנים	מעל שנתיים עד שלוש שנים
3.12	352,939	3,785	386,867	13,871	39,914	46,231	16,797	22,118	25,608
1.83	299,440	903	304,740	6,216	5,608	7,342	3,569	5,938	14,196
	53,499	2,882	82,127	7,655	34,306	38,889	13,228	16,180	11,412
3.64	229,252	2,205	264,342	11,076	37,798	39,110	14,277	17,801	24,438
1.38	253,443	-	254,764	-	491	2,206	2,600	2,220	2,826
	(24,350)	-	(24,025)	-	(33)	(279)	270	(830)	526
	291	-	300	-	-	-	-	-	662
	29,440	2,882	58,402	7,655	34,273	38,610	13,498	15,350	12,600
2.48	88,071	1,883	94,463	1,308	4,044	13,718	4,820	6,396	7,836
2.12	115,840	47	117,451	6	2	440	502	321	358
	(27,769)	1,836	(22,988)	1,302	4,042	13,278	4,318	6,075	7,478
3.58	38,410	1,871	38,428	113	566	2,716	1,800	2,938	4,103
1.75	108,532	-	109,323	1	2	210	438	156	253
	(24,672)	366	(19,708)	1,276	3,509	12,450	3,571	4,970	(3,303)
	5,798	116	7,287	58	994	4,629	1,274	3,478	3,621
	24,350	-	24,025	-	33	279	(270)	830	(526)
	(291)	-	(300)	-	-	-	-	-	(662)
	(3,710)	1,836	737	1,302	4,075	13,557	4,048	6,905	6,290
2.99	441,010	5,668	481,330	15,179	43,958	59,949	21,617	28,514	33,444
1.91	415,280	950	422,191	6,222	5,610	7,782	4,071	6,259	14,554
	25,730	4,718	59,139	8,957	38,348	52,167	17,546	22,255	18,890
3.63	267,662	4,076	302,770	11,189	38,364	41,826	16,077	20,739	28,541
1.49	361,975	-	364,087	1	493	2,416	3,038	2,376	3,079

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

א. כללי

הביאור כולל מידע בדבר הערכת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים על פי הנחיות המפקח על הבנקים. לרוב המכשירים הפיננסיים בבנק לא ניתן לצטט "מחיר שוק" מכיוון שלא קיים שוק פעיל בו הם נסחרים. לפיכך, השווי ההוגן במקרים אלה נאמד על פי הערך הנוכחי של תזרים המזומן העתידי המהווה בשיעור ריבית המשקף את רמת הריבית בו היתה מבוצעת עסקה דומה ביום הדיווח. אומדן של השווי ההוגן מחושב באמצעות הערכת תזרים המזומן העתידי וקביעת שיעור ריבית הנכיון שהוא סובייקטיבי. לכן, עבור רוב המכשירים הפיננסיים, הערכת השווי ההוגן המצורפת אינה בהכרח אינדיקציה לשווי מימוש של המכשיר הפיננסי ביום הדיווח. הערכת השווי ההוגן נערכה לפי שיעורי הריבית התקפים למועד הדיווח ואינה לוקחת בחשבון את התנודתיות של שיעורי הריבית. בהנחת שיעורי ריבית אחרים יתקבלו ערכי שווי הוגן שיכול שיהיו שונים באופן מהותי. בעיקר הדברים אמורים לגבי המכשירים הפיננסיים בריבית קבועה או שאינם נושאים ריבית. בנוסף, בקביעת ערכי השווי ההוגן לא הובאו בחשבון העמלות שיתקבלו או ישולמו אגב הפעילות העסקית. יותר מכך, הפער בין היתרה במאזן לבין יתרות השווי ההוגן יתכן ולא ימומש מכיוון שברוב המקרים עשויים להחזיק את המכשיר הפיננסי עד לפירעון. בשל כל אלו יש להדגיש כי אין בנתונים הכלולים בביאור זה כדי להצביע על שווי הקבוצה כעסק חי. כמו כן, בשל הקשת הרחבה של טכניקות הערכה והאומדנים האפשריים ליישום במהלך ביצוע הערכת השווי ההוגן, יש להיזהר בעת עריכת השוואות ערכי שווי הוגן בין בנקים שונים.

ב. עיקרי השיטות וההנחות לצורך אומדן השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים

נכסים פיננסיים:

אשראי לציבור - השווי ההוגן של יתרת האשראי לציבור נאמד לפי שיטת הערך הנוכחי של תזרימי מזומן עתידיים מנוכים בשיעור נכיון מתאים. יתרת האשראי מוינה למספר קטגוריות בהתאם למגזר הפעילות וכן לדרוג האשראי של הלווים. בכל קטגוריה חושב התזרים של התקבולים העתידיים (קרן וריבית) לפי בסיסי ההצמדה השונים. תקבולים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את רמת הסיכון והמרווח הממוצע הגלומים באשראי באותה קטגוריה ואת תקופת האשראי.

בדרך כלל שיעור ריבית זה נקבע לפי שיעור ריבית לפיו נעשות עסקאות דומות במועד הדיווח.

השווי ההוגן של יתרות חובה בחשבונות עו"ש, הוערך בהתאם לערך במאזן.

השווי ההוגן של חובות פגומים חושב תוך שימוש בשיעורי ריבית המשקפים את סיכון האשראי הגבוה הגלום בהם. בכל מקרה, שיעורי ריבית אלה משקפים את שיעורי הריבית הגבוהים ביותר המשמשים את הקבוצה בעסקאות במועד הדיווח באותו מגזר.

שווי הוגן של יתרות עו"ש שסווגו כחובות פגומים חושב בהתאם לאומדן המח"מ שלהם ולפי שיעורי הריבית המירביים הנהוגים בבנק.

תזרימי המזומנים העתידיים עבור חובות פגומים חושבו לאחר ניכוי השפעות של מחיקות חשבונאיות והפרשות להפסדי אשראי.

פיקדונות בבנקים ואשראי לממשלות - שיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעורי ריבית שבהם בוצעו עסקאות דומות במועד הדיווח.

ניירות ערך - ניירות ערך סחירים לפי שווי שוק. ניירות ערך שאינם סחירים, מניית לפי עלות ואגרות חוב לפי מודל המביא בחשבון את הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים מנוכים בשיעור ניכיון מתאים והמביאים בחשבון גם את ההסתברות לכשל וערך השוק.

התחייבויות פיננסיות:

פיקדונות הציבור - יתרת הפיקדונות מוינה למספר קטגוריות בהתאם למגזרי הפעילות, בסיסי ההצמדה ותקופות ההפקדה. בכל קטגוריה חושב התזרים של התשלומים העתידיים (קרן וריבית). תשלומים אלה הונו בשיעורי ריבית המשקפים את שיעור הריבית הממוצע בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים מאותה קטגוריה לתקופה שנותרה עד לפירעון. חשבונות עבור ושב (עו"ש) ופיקדונות ללא זמן פירעון-היתרה במאזן נחשבת כאומדן של השווי ההוגן.

פיקדונות מבנקים ופיקדונות מממשלות השווי ההוגן נאמד בשיטת היוון תזרימי מזומן עתידיים לפי אומדן שיעורי הריבית שבהם הקבוצה עשויה לגייס פיקדונות דומים במועד הדיווח.

אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים - לפי שווי שוק או בשיטת היוון תזרימי מזומנים עתידיים לפי שיעור ריבית בו הקבוצה מגייסת פיקדונות דומים, או יכולה להנפיק כתבי התחייבות דומים ביום הדיווח.

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

נכסים והתחייבויות פיננסיים אחרים:

מכשירים פיננסיים נגזרים:

מכשירים פיננסיים נגזרים שיש להם שוק פעיל הוערכו לפי שווי שוק שנקבע בשוק העיקרי. כאשר קיימים מספר שווקים בהם נסחר המכשיר, ההערכה נעשתה לפי השוק הפעיל ביותר. מכשירים פיננסיים נגזרים שאינם נסחרים בשוק פעיל הוערכו לפי מודלים המשמשים את הבנק בפעילותו השוטפת והלוקחים בחשבון את הסיכונים הגלומים במכשיר הפיננסי (סיכון שוק, סיכון אשראי וכיוצא בזה).

31 בדצמבר 2018				
יתרה במאזן	שווי הוגן	רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)
סך הכל				
במיליוני ש"ח				
נכסים פיננסיים				
מזומנים ופיקדונות בבנקים	81,419	67,943	11,615	1,776
ניירות ערך ^(ב)	74,571	40,720	29,934	3,900
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,257	1,257	-	-
אשראי לציבור, נטו	271,173	2,663	84,608	182,432
אשראי לממשלות	782	-	15	793
נכסים בגין מכשירים נגזרים	12,750	3,142	7,390	2,218
נכסים פיננסיים אחרים, לרבות יתרות שסווגו כנכסים מוחזקים למכירה ^(ה)	9,355	478	35	8,835
סך כל הנכסים הפיננסיים	451,307 ^(ג)	116,203	133,597	199,954
449,754				
התחייבויות פיננסיות				
פיקדונות הציבור	364,591	2,608	258,623	103,676
פיקדונות מבנקים	5,210	-	4,729	472
פיקדונות מממשלות	709	-	629	90
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	541	541	-	-
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים	17,798	13,136	-	5,515
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	12,089	3,146	8,706	237
התחייבויות פיננסיות אחרות, לרבות יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה ^(ה)	10,445	3,561	5,666	1,213
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	411,383 ^(ג)	22,992	278,353	111,203
412,548				
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים				
עיסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	363	-	-	363
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)	15,867	-	173	15,694
15,867				

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 12](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 116,216 מיליון ש"ח ובסך 220,199 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 333-333](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנהלים כנגדה, לרבות יתרות שסווגו כהתחייבויות מוחזקות למכירה.
 (ה) למידע נוסף ראה [ביאור 336](#).

ביאור 33א - יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים (המשך)

31 בדצמבר 2017					
יתרה במאזן	שווי הוגן			סך הכל	
	רמה 1 ^(א)	רמה 2 ^(א)	רמה 3 ^(א)		
במיליוני ש"ח					
נכסים פיננסיים					
מזומנים ופיקדונות בבנקים	82,067	72,384	8,456	1,294	82,134
ניירות ערך ^(ב)	77,299	48,697	26,244	2,360	77,301
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר	1,161	1,161	-	-	1,161
אשראי לציבור, נטו	267,952	2,324	77,657	186,463	266,444
אשראי לממשלות	715	-	8	741	749
נכסים בגין מכשירים נגזרים	9,573	1,113	7,346	1,114	9,573
נכסים פיננסיים אחרים	1,844	1,155	-	690	1,845
סך כל הנכסים הפיננסיים	440,611 ^(ג)	126,834	119,711	192,662	439,207
התחייבויות פיננסיות					
פיקדונות הציבור	362,478	2,139	252,313 ^(ה)	107,457	361,909
פיקדונות מבנקים	5,156	-	5,164	96	5,260
פיקדונות מממשלות	452	-	395	72	467
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	558	555	-	3	558
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נידחים	15,577	11,802	-	4,982	16,784
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	9,740	1,090	8,211	439	9,740
התחייבויות פיננסיות אחרות	8,761	1,721	5,523	1,517	8,761
סך כל ההתחייבויות הפיננסיות	402,722 ^(ג)	17,307	271,606	114,566	403,479
מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים					
עיסקאות בהן היתרה מייצגת סיכון אשראי	364	-	-	364	364
בנוסף, התחייבויות בגין זכויות עובדים ברוטו - פנסיה ופיצויים ^(ד)	17,995	-	181	17,814	17,995

- (א) רמה 1 - מדידות שווי הוגן המשתמשות במחירים מצוטטים בשוק פעיל.
 רמה 2 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים נצפים משמעותיים אחרים.
 רמה 3 - מדידות שווי הוגן המשתמשות בנתונים לא נצפים משמעותיים.
 (ב) לפירוט נוסף על יתרה במאזן ושווי הוגן של ניירות ערך ראה [ביאור 12](#).
 (ג) מזה: נכסים והתחייבויות בסך 118,402 מיליון ש"ח ובסך 180,345 מיליון ש"ח, בהתאמה אשר היתרה במאזן שלהם זהה לשווי הוגן (מכשירים המוצגים במאזן לפי שווי הוגן) או מהווה קירוב לשווי הוגן (מכשירים לתקופה מקורית של עד 3 חודשים לגביהם נעשה שימוש ביתרה במאזן כקירוב לשווי הוגן). למידע נוסף על מכשירים שנמדדו בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה ועל בסיס שאינו חוזר ונשנה ראה [ביאורים 233-233](#).
 (ד) ההתחייבות מוצגת בברוטו, אינה מתחשבת בנכסי התכנית המנוהלים כנגדה.
 (ה) בתוספת מודל פריסת העו"ש.

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2018			
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-			
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן
במיליוני ש"ח			
נכסים			
ניירות ערך זמינים למכירה:			
27,952	2,621	-	30,573
אגרות חוב ממשלת ישראל			
2,417	3,487	-	5,904
אגרות חוב ממשלות זרות			
43	9,664	-	9,707
אגרות חוב מוסדות פיננסים זרים			
-	6,612	2,821	9,433
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
81	161	-	242
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	3,517	-	3,517
אגרות חוב אחרות זרים			
2,477	-	-	2,477
מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה			
32,970	26,062	2,821	61,853
סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
ניירות ערך למסחר:			
5,677	-	-	5,677
אגרות חוב ממשלת ישראל			
52	-	-	52
אגרות חוב ממשלות זרות			
119	-	-	119
אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל			
-	132	-	132
אגרות חוב מוסדות פיננסים זרים			
-	271	-	271
אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)			
290	-	-	290
אגרות חוב אחרות בישראל			
-	220	-	220
אגרות חוב אחרות בחו"ל			
2	-	-	2
מניות וקרנות נאמנות למסחר			
6,140	623	-	6,763
סך הכל ניירות ערך למסחר			
נכסים בגין מכשירים נגזרים:			
-	86	149	235
חוזי שקל - מדד			
509	2,833	142	3,484
חוזי ריבית			
-	3,264	971	4,235
חוזי מטבע - חוץ			
2,132	1,195	937	4,264
חוזי מניות			
50	12	19	81
חוזי סחורות ואחרים			
451	-	-	451
פעילות בשוק המעוף			
3,142	7,390	2,218	12,750
סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים			
אחרים:			
2,728	6	-	2,734
אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך			
1,257	-	-	1,257
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
478	-	-	478
אחר			
4,463	6	-	4,469
סך הכל אחרים			
46,715	34,081	5,039	85,835
סך כל הנכסים			

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2018				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	מחירים
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל - מדד	-	236	109	345
חוזי ריבית	508	2,776	-	3,284
חוזי מטבע - חוץ	-	3,499	128	3,627
חוזי מניות	2,132	2,165	-	4,297
חוזי סחורות ואחרים	51	30	-	81
פעילות בשוק המעוף	455	-	-	455
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	3,146	8,706	237	12,089
אחרים:				
פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך	2,608	13	3	2,624
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	541	-	-	541
אחרים	1,145	-	-	1,145
סך הכל אחרים	4,294	13	3	4,310
סך כל התחייבויות	7,440	8,719	240	16,399

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	נתונים נצפים משמעותיים אחרים (רמה 2)	נתונים לא נצפים משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח				
נכסים				
ניירות ערך זמינים למכירה:				
34,246	2,387	-	36,633	אגרות חוב ממשלת ישראל
7,700	3,055	-	10,755	אגרות חוב ממשלות זרות
-	11	-	11	אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל
44	9,609	-	9,653	אגרות חוב מוסדות פיננסים זרים
-	7,160	1,369	8,529	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
3	67	-	70	אגרות חוב אחרות בישראל
-	2,352	-	2,352	אגרות חוב אחרות זרים
1,936	-	-	1,936	מניות וקרנות נאמנות זמינות למכירה
43,929	24,641	1,369	69,939	סך הכל ניירות ערך זמינים למכירה
ניירות ערך למסחר:				
3,178	26	-	3,204	אגרות חוב ממשלת ישראל
82	-	-	82	אגרות חוב ממשלות זרות
90	-	-	90	אגרות חוב מוסדות פיננסים בישראל
-	142	-	142	אגרות חוב מוסדות פיננסים זרים
-	268	-	268	אגרות חוב מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
111	-	-	111	אגרות חוב אחרות בישראל
-	299	-	299	אגרות חוב אחרות בחו"ל
1,307	-	-	1,307	מניות וקרנות נאמנות למסחר
4,768	735	-	5,503	סך הכל ניירות ערך למסחר
נכסים בגין מכשירים נגזרים:				
-	149	166	315	חוזי שקל - מדד
30	3,852	266	4,148	חוזי ריבית
-	2,206	616	2,822	חוזי מטבע - חוץ
669	1,113	63	1,845	חוזי מניות
3	26	3	32	חוזי סחורות ואחרים
411	-	-	411	פעילות בשוק המעוף
1,113	7,346	1,114	9,573	סך הכל נכסים בגין מכשירים נגזרים
אחרים:				
2,473	7	-	2,480	אשראי ופיקדונות בגין השאלות ניירות ערך
1,161	-	-	1,161	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
1,155	-	-	1,155	אחר
4,789	7	-	4,796	סך הכל אחרים
54,599	32,729	2,483	89,811	סך כל הנכסים

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)

א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה (המשך)

31 בדצמבר 2017				
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-				
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	מחירים	מחירים
מצוטטים בשוק פעיל (רמה 1)	אחרים (רמה 2)	משמעותיים (רמה 3)	סך הכל שווי הוגן	
במיליוני ש"ח				
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:				
חוזי שקל - מדד	-	176	255	431
חוזי ריבית	29	3,804	-	3,833
חוזי מטבע - חוץ	-	3,030	184	3,214
חוזי מניות	663	1,179	-	1,842
חוזי סחורות ואחרים	3	22	-	25
פעילות בשוק המעוף	395	-	-	395
סך הכל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	1,090	8,211	439	9,740
אחרים:				
פיקדונות בגין השאלות ניירות ערך	2,219	14	44	2,277
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר	555	-	3	558
אחרים	1,721	-	-	1,721
סך הכל אחרים	4,495	14	47	4,556
סך כל התחייבויות	5,585	8,225	486	14,296

ביאור 333 - פריטים הנמדדים בשווי הוגן (המשך)
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה

31 בדצמבר 2018					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל	סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים			
בשוק פעיל (רמה 1)	אחרים (רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן		
במיליוני ש"ח					
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	-	-	464	464	228
אגרות חוב מוחזקות לפדיון	1,610	3,249	-	4,859	(17)
סך הכל	1,610	3,249	464	5,323	211
31 בדצמבר 2017					
מדידות שווי הוגן המשתמשות ב-					
מחירים	נתונים נצפים	נתונים לא נצפים	סך הכל	סך כל הרווח (הפסד) בגין שינויים בשווי בתקופה	
מצוטטים	משמעותיים	משמעותיים			
בשוק פעיל (רמה 1)	אחרים (רמה 2)	(רמה 3)	שווי הוגן		
במיליוני ש"ח					
אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון	-	-	728	728	344
אגרות חוב מוחזקות לפדיון	-	868	-	868	2
סך הכל	-	868	728	1,596	346

ביאור 33ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018												
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2018		שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2018	העברות מרמה (א)3	העברות אל רמה (א)3	התאמות מתרגום דוחות כספיים	מכירות סילוקים	רכישות והנפקות	רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:		שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח והפסד (א)	ברוח כולל אחר(ב)
במיליוני ש"ח												
נכסים												
ניירות ערך זמינות למכירה:												
		2,821	-	1,274	-	(458)	-	286	(27)	377	1,369	MBS/ABS
נכסים בגין מכשירים נגזרים:												
		149	(2)	29	-	-	-	-	-	(44)	166	חוזי שקל - מדד
		142	-	-	-	(158)	-	-	-	34	266	חוזי ריבית
		971	-	-	-	-	-	433	-	(78)	616	חוזי מטבע - חוץ
		937	-	-	-	-	-	-	-	874	63	חוזי מניות
		19	-	-	-	-	-	-	-	16	3	חוזי סחורות ואחרים
		2,218	(2)	29	-	(158)	-	433	-	802	1,114	סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים
		5,039	(2)	1,303	-	(616)	-	719	(27)	1,179	2,483	סך כל הנכסים
התחייבויות												
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:												
		109	(78)	57	-	-	-	-	-	(125)	255	חוזי שקל - מדד
		128	-	-	-	-	-	-	-	(56)	184	חוזי מטבע - חוץ
		237	(78)	57	-	-	-	-	-	(181)	439	סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
		3	-	-	-	-	-	-	-	(44)	47	סך כל אחרים
		240	(78)	57	-	-	-	-	-	(225)	486	סך כל ההתחייבויות

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ונכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

(ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פורוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

העברה מרמה 3 אל רמה 2- עסקאות פורוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.

ביאור 33ג - שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3 (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017											
רווחים (הפסדים) שטרם מומשו		רווחים (הפסדים) נטו שמומשו/טרם מומשו ונכללו:									
שווי הוגן לתחילת השנה	בדוח רווח והפסד ^(א)	ברוח כולל אחר ^(ב)	רכישות והנפקות	מכירות	סילוקים	התאמות מתרגום דוחות כספיים	העברות אל רמה 3 ^(ג)	העברות מרמה 3 ^(א)	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	שווי הוגן ליום 31 בדצמבר 2017	רווחים (הפסדים) שטרם מומשו בגין מכשירים המוחזקים ליום 31 בדצמבר 2017
במיליוני ש"ח											
נכסים											
ניירות ערך זמינות למכירה:											
MBS/ABS	1,426	(61)	(10)	887	-	(873)	-	-	1,369	(1)	
נכסים בגין מכשירים נגזרים:											
חוזי שקל - מדד	202	(25)	-	-	-	-	20	(31)	166	10	
חוזי ריבית	130	329	-	-	-	(193)	-	-	266	154	
חוזי מטבע - חוץ	575	(532)	-	573	-	-	-	-	616	505	
חוזי מניות	57	6	-	-	-	-	-	-	63	43	
חוזי סחורות ואחרים	3	-	-	-	-	-	-	-	3	3	
סך כל נכסים בגין מכשירים נגזרים	967	(222)	-	573	-	(193)	-	(31)	1,114	715	
סך כל הנכסים	2,393	(283)	(10)	1,460	-	(1,066)	-	(31)	2,483	714	
התחייבויות											
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים:											
חוזי שקל - מדד	162	73	-	-	-	-	52	(32)	255	114	
חוזי מטבע - חוץ	245	(61)	-	-	-	-	-	-	184	(26)	
סך כל התחייבויות בגין מכשירים נגזרים	407	12	-	-	-	-	52	(32)	439	88	
סך כל אחרים	34	13	-	-	-	-	-	-	47	27	
סך כל ההתחייבויות	441	25	-	-	-	-	52	(32)	486	115	

(א) רווחים (הפסדים) נטו שמומשו ונכללו בדוח רווח והפסד בסעיף הכנסות מימון שאינן מריבית.

(ב) רווחים (הפסדים) שטרם מומשו ונכללו בדוח על השינויים בהון בסעיף רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר.

(ג) העברה מרמה 2 אל רמה 3 - הועברו עסקאות פורוורד לתקופה של מעל שנה ומתחת ל-5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מתחת לשנה.

העברה מרמה 3 אל רמה 2 - עסקאות פורוורד מדד לתקופה של מעל 5 שנים, כאשר נכון לתאריך הדוח הכספי התקופה הנותרת לפירעון היא מעל שנה ומתחת ל-5 שנים.

ביאור T33 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

31 בדצמבר 2018				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
2,821	היוון תזרימי מזומנים	מרווח הסתברות לכשל	bp 110-215 2%-3.8%	bp 163 2.90%
		שיעור פירעון מוקדם	20%	20%
		שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
130	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0%-1.38%	0.46%
19	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.14%-100% ^(*)	2.54%
142	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.14%-100% ^(*)	2.54%
57	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.17%-1.09%	0.46%
914	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.14%-100% ^(*)	2.54%
937	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.14%-100% ^(*)	2.54%
19	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	1.14%-100% ^(*)	2.54%
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
109	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.17%-1.09%	0.46%
128	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.17%-1.09%	0.46%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
464	השווי ההוגן של הביטחון	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון		

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
- נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

ביאור T33 - מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3 (המשך)

מידע כמותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3 (המשך)

31 בדצמבר 2017				
שווי הוגן	טכניקת הערכה	נתונים לא נצפים	טווח	ממוצע ⁽³⁾
א. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה				
נכסים				
ני"ע זמינים למכירה⁽¹⁾				
1,369	היוון תזרימי מזומנים	מרווח	bp 110-215	bp 163
		הסתברות לכשל	2%-3.8%	2.90%
		שיעור פירעון מוקדם	20%	20%
		שיעור הפסד	30%	30%
נכסים בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
110	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
56	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
266	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
93	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
523	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
63	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
3	היוון תזרימי מזומנים	סיכון צד נגדי לעסקה	0.50%-100% ^(*)	1.44%
התחייבויות				
התחייבויות בגין מכשירים נגזרים⁽²⁾				
255	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
184	היוון תזרימי מזומנים	ציפיות אינפלציה	0.07%-0.51%	0.29%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס שאינו חוזר ונשנה				
728	השווי ההוגן של הביטחון	אשראי פגום שגבייתו מותנית בביטחון		

* בגין צד נגדי שכשל.

מידע איכותי לגבי מדידת שווי הוגן ברמה 3

- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של ניירות ערך מגובי נכסים או מגובי משכנתאות הם שיעור המרווח, ההסתברות לכשל, שיעור הפירעון המוקדם וחומרת ההפסד באירוע כשל. גידול/קיטון משמעותי בפרמטרים הלא נצפים, יבוא לידי ביטוי בשווי הוגן נמוך/גבוה באופן משמעותי.
- הנתונים הלא נצפים אשר שימשו במדידת השווי ההוגן של נגזרים הינם סיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה ושיעור האינפלציה החזוי. ככל שסיכון האשראי של הצד הנגדי לעסקה יהיה גבוה/נמוך, השווי ההוגן של העסקה יהיה נמוך/גבוה. שינוי בשיעור האינפלציה החזוי, ישפיע על השווי ההוגן של העסקות בהתאם לפוזיציה המדדית של הבנק בעסקות אלו. ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והבנק מתחייב לשלם את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יקטן (יגדל). ככל שתחזית האינפלציה תעלה (תרד) והצד הנגדי לעסקה מחייב לשלם לבנק את הסכום הצמוד למדד, השווי ההוגן של העסקות יגדל (יקטן).
- נתון הממוצע המתייחס לפרמטר הלא נצפה "סיכון צד נגדי לעסקה" משקף ממוצע משוקלל.

השליטה בבנק

החל מיום 24 במרס 2012 מוגדר הבנק, על פי הקבוע בד"ן, כתאגיד בנקאי ללא גרעין שליטה ואין בעל מניות המוגדר כבעל שליטה בבנק.

א. יתרות

(א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 8.0ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.

(ב) בהתאם לסעיף 8.0ד(4) בהוראות הדיווח לציבור ותאגידים שאדם או שתאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות הנופק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או ראשי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.

(ג) בהתאם לסעיף 8.0ד(8) בהוראות הדיווח לציבור.

(ד) על בסיס היתרות לסופי החודשים.

(ה) לפרטים ראה **ביאור 12 וכיאר 15**.

(ו) ביום 31 בדצמבר 2018 החזקות בעלי עניין בהון הבנק הינם ב-80,347,017 ש"ח ערך נקוב ממניות הבנק (מזה נושאי משרה: 1,673,644 ש"ח ערך נקוב).

(ז) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.

(ח) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 8.0ד בהוראות הדיווח לציבור.

(ט) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 8.0ד(7) בהוראות הדיווח לציבור.

(י) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 8.0ד(2) בהוראות הדיווח לציבור (החל מיום 19 בדצמבר 2017 מהווה אלטשולר שחם בע"מ בעלת עניין בבנק ולמיטב ידיעת הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2018 מחזיקה באמצעות גופים בבעלותה ב-5.16% מההון המוצפנן ומזכויות ההצבעה בבנק).

צדדים קשורים ^(ח)									
המוחזקים על ידי הבנק					אחרים ^(ג)				
אחרים ^(ב)		מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה		חברות בנות שלא אוחדו		חברות כלולות ^(ט)		אחרים ^(ב)	
יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	405	364	-	-
33	53	-	2	-	815	290	290	999	290
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
33	53	-	2	-	815	290	290	999	290
-	-	-	-	-	623	-	-	869	-
-	-	-	-	-	1	-	-	1	-
11	72	-	5	3	34	66	66	192	684
-	-	-	-	-	11	-	-	11	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	1	-	-	-	14	2	2	14	2
-	1	-	1	-	34	130	130	163	186

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)
א. יתרות (המשך)

31 בדצמבר 2017			
בעלי עניין ^(טו)			
מחזיקי מניות-אחרים ^(י) נושאי משרה ^(א)			
היתרה ליום 31 בדצמבר ^(ד)	היתרה ליום 31 בדצמבר ^(ד)	היתרה ליום 31 בדצמבר ^(ד)	היתרה ליום 31 בדצמבר ^(ד)
במיליוני ש"ח			
נכסים:			
-	-	-	-
פיקדונות בבנקים			
-	-	-	-
ניירות ערך ^(ה)			
95	95	11	12
אשראי לציבור			
-	-	-	-
הפרשה להפסדי אשראי			
95	95	11	12
אשראי לציבור, נטו			
-	-	-	-
השקעות בחברות כלולות ^(ה)			
-	-	-	-
נכסים אחרים			
התחייבויות:			
29	29	25	26
פיקדונות הציבור			
-	-	-	-
פיקדונות מבנקים			
-	-	-	1
אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים			
-	-	-	-
התחייבויות אחרות			
6	6	8	9
סיכון אשראי בסעיפים חוץ מאזניים ^(י)			

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 7.80 ד.80 (3) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ב) בהתאם לסעיף 7.80 ד.80 (4) בהוראות הדיווח לציבור ותאגידים שאדם או שתאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין לפי חוק ניירות ערך, מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם, או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים.
- (ג) בהתאם לסעיף 7.80 ד.80 (8) בהוראות הדיווח לציבור.
- (ד) על בסיס היתרות לסופי החודשים.
- (ה) לפרטים ראה [ביאור 12 וביאור 15](#).
- (ו) ביום 31 בדצמבר 2017 החזקות בעלי עניין בהון הבנק הינם ב-78,896,629 ש"ח, ערך נקוב ממניות הבנק (מזה נושאי משרה: 1,935,807 ש"ח ערך נקוב).
- (ז) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
- (ח) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 7.80 ד.80 בהוראות הדיווח לציבור.
- (ט) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 7.80 ד.80 (7) בהוראות הדיווח לציבור.
- (י) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 7.80 ד.80 (2) בהוראות הדיווח לציבור (ביום 19 בדצמבר 2017, החלה אלטשולר שחם בע"מ להיות בעלת עניין בבנק ולמיטב ידיעת הבנק, נכון ליום 31 בדצמבר 2017 מחזיקה באמצעות גופים בבעלותה כ-5.05% מההון המונפק ומזכויות ההצבעה של הבנק).

צדדים קשורים ^(ח)									
המוחזקים על ידי הבנק					אחרים ^(ג)				
מי שהיה בעל עניין בעת שנעשתה העסקה					אחרים ^(ב)				
יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	חברות בנות שלא אוחדו חברות כלולות ^(ט)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	יתרה ליום 31 בדצמבר	היתרה הגבוהה ביותר ^(ד)	אחרים ^(ג)
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
391	391	-	-	-	-	-	-	-	-
212	160	911	824	-	-	9	-	3	3
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
212	160	911	824	-	-	9	-	3	3
-	-	923	807	-	-	-	-	-	-
-	-	1	-	-	-	-	-	9	9
551	262	247	152	3	3	25	-	149	149
-	-	4	3	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	1	-	-	-
2	2	13	12	-	-	-	-	1	1
190	190	57	21	-	-	5	-	7	7

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך)
ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2018					
בעלי עניין ^(א)			צדדים קשורים ^(א)		
המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(ג)					
מחזיקי מניות אחרים ^(ח)	נושאי משרה ^(א)	אחרים ^(ב)	חברות בנות (שלא אוחדו)	חברות כלולות או חברות המוחזקות בשליטה משותפת ^(ז)	
במיליוני ש"ח					
3	-	1	-	20	9
הכנסות ריבית, נטו ^(ד)					
-	-	(1)	-	3	2
הכנסות (הוצאות) שאינן מריבית					
-	-	1	-	3	1
מזה: דמי ניהול ושירותים					
-	(57)	(3)	-	(45)	(48)
הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)					
3	(57)	(3)	-	(22)	(37)
סך הכל					

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2017						
בעלי עניין ^(א)			צדדים קשורים ^(א)			
מחזיקי מניות אחרים ^(ח)			המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(ג)			
נושאי משרה ^(א)			חברות בנות (שלא אוחדו)			
אחרים ^(ב)			אחרים ^(ב)			
במיליוני ש"ח						
הכנסות, ריבית נטו ^(ד)	-	-	-	-	20	7
הכנסות שאינן מריבית	-	-	-	-	3	1
מזה: דמי ניהול ושירותים	-	-	-	-	3	1
הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)	-	(66)	(1)	-	(43)	(44)
סך הכל	-	(66)	(1)	-	(20)	(36)

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 80ד(3) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ב) בהתאם לסעיף 80ד(4) בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (ג) בהתאם לסעיף 80ד(8) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ד) פירוט [בסעיף ד](#) להלן.
 (ה) פירוט [בסעיף ג](#) להלן.
 (ו) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 80ד בהוראות הדיווח לציבור.
 (ז) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 80ד(7) בהוראות הדיווח לציבור.
 (ח) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 80ד(2) בהוראות הדיווח לציבור.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאוחדות שלו (המשך) ב. תמצית תוצאות עסקיות עם בעלי עניין וצדדים קשורים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016					
בעלי עניין ^(א)			צדדים קשורים ^(א)		
מחזיקי מניות אחרים ^(ח)			המוחזקים על ידי הבנק אחרים ^(ג)		
נושאי משרה ^(א)			חברות בנות (שלא אוחדו)		
אחרים ^(ב)			אחרים ^(ב)		
במיליוני ש"ח					
הכנסות ריבית, נטו ^(ד)			-	-	-
הכנסות שאינן מריבית			-	-	-
מזה: דמי ניהול ושירותים			-	-	-
הוצאות תפעוליות ואחרות ^(ה)			-	(74)	(1)
סך הכל			-	(74)	(1)

- (א) לרבות בני משפחתם הקרובים כהגדרתם בסעיף 3(ד)80 בהוראות הדיווח לציבור.
 (ב) בהתאם לסעיף 4(ד)80 בהוראות הדיווח לציבור, תאגידים, שאדם או תאגיד שנכלל באחת הקבוצות של בעלי העניין, שולט בהם מחזיק בהם שליטה משותפת, יש לו בהם השפעה מהותית או מחזיק 25% או יותר מהון המניות המונפק שלהם או מכח ההצבעה בהם או רשאי למנות 25% או יותר מהדירקטורים שלהם.
 (ג) בהתאם לסעיף 8(ד)80 בהוראות הדיווח לציבור.
 (ד) פירוט [בסעיף ד](#) להלן.
 (ה) פירוט [בסעיף ג](#) להלן.
 (ו) בעל עניין, צד קשור, איש קשור, כהגדרתו בסעיף 3(ד)80 בהוראות הדיווח לציבור.
 (ז) חברות כלולות או חברות מוחזקות בשליטה משותפת, בהתאם לסעיף 7(ד)80 בהוראות הדיווח לציבור.
 (ח) לרבות מי שמחזיק 5% או יותר מאמצעי השליטה בבנק, בהתאם לסעיף 2(ד)80 בהוראות הדיווח לציבור.

ביאור 34 - בעלי עניין וצדדים קשורים של הבנק והחברות המאחדות שלו (המשך)

ג. תגמול וכל הטבה אחרת לבעלי עניין

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018		2017		2016	
נושאי משרה					
סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות	סך	מספר מקבלי הטבות
במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח		במיליוני ש"ח	
44	20	52	23	67	21
8	13	8	17	9	15

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו ^{(א)(ב)(ג)}	44	20	52	23	67	21
דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו ^(א)	8	13	8	17	9	15

בעל עניין המועסק בתאגיד או מטעמו^(א)

דירקטור שאינו מועסק בתאגיד או מטעמו^(א)

(א) לא כולל הוצאות מס שכר.

(ב) מזה: הטבות עובד לזמן קצר 44 מיליון ש"ח.

(2017) - הטבות עובד לזמן קצר 45 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 7 מיליון ש"ח. 2016 - הטבות עובד לזמן קצר 27 מיליון ש"ח, הטבות לאחר סיום העסקה 30 מיליון ש"ח.

(ג) בשנת 2018 הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות נמוכים מ-1 מיליון ש"ח (2017) - לא נזקפו הוצאות בגין תשלומים מבוססי מניות, 2016 - 10 מיליון ש"ח.

דירקטורים ונושאי משרה בבנק בוטחו על ידי הבנק במסגרת פוליסת ביטוח אחריות דירקטורים ונושאי משרה אחרים. פרמיית הביטוח הכוללת הסתכמה בסך 4,657 אלפי ש"ח (2017) - 5,157 אלפי ש"ח, 2016 - 4,844 אלפי ש"ח.

ד. הכנסות ריבית, נטו בעסקאות הבנק וחברות מאוחדות שלו עם בעלי עניין וצדדים קשורים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר					
2018		2017		2016	
מאחד	מזה: מחברות כלולות	מאחד	מזה: מחברות כלולות	מאחד	מזה: מחברות כלולות
במיליוני ש"ח					
(א) בגין נכסים					
34	20	28	20	43	21
(ב) בגין התחייבויות					
(1)	-	(1)	-	-	-
33	20	27	20	43	21

(א) בגין נכסים

מאשראי לציבור

(ב) בגין התחייבויות

על פיקדונות הציבור

סך הכל הכנסות ריבית, נטו

ה. מידע בדבר תנאי העסקאות והיתרות עם צדדים קשורים ובעלי עניין

עסקאות ויתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים נעשו כולן במהלך העסקים הרגיל ובתנאים הדומים לתנאי העסקאות עם גופים שאינם קשורים לבנק ולחברות המאחדות שלו. הריבית המחויבת והריבית המשולמת בגין יתרות עם בעלי עניין וצדדים קשורים הינן בשיעורים הרגילים בעסקאות במהלך העסקים הרגיל עם צדדים שאינם קשורים לבנק.

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק

א. תמצית דוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
במיליוני ש"ח		
8,299	8,695	9,626
הכנסות ריבית		
1,898	1,892	2,199
הוצאות ריבית		
6,401	6,803	7,427
הכנסות ריבית, נטו		
(160)	44	310
הוצאות (הכנסות) בגין הפסדי אשראי		
6,561	6,759	7,117
הכנסות ריבית, נטו לאחר הוצאות בגין הפסדי אשראי		
הכנסות שאינן מריבית		
1,314	817	399
הכנסות מימון שאינן מריבית		
(N) 2,772	(N) 2,861	2,950
עמלות		
121	341	46
הכנסות אחרות		
4,207	4,019	3,395
סך כל ההכנסות שאינן מריבית		
הוצאות תפעוליות ואחרות		
(N) 3,918	(N) 3,677	3,612
משכורות והוצאות נלוות		
1,367	1,330	1,309
אחזקה ופחת בניינים וציוד		
(N) 1,445	(N) 1,673	1,673
הוצאות אחרות		
6,730	6,680	6,594
סך כל ההוצאות התפעוליות והאחרות		
4,038	4,098	3,918
רווח לפני מיסים		
1,430	1,454	1,371
הפרשה למיסים על הרווח		
2,608	2,644	2,547
רווח לאחר מיסים		
183	528	710
חלק הבנק ברווחים, נטו של חברות מוחזקות לאחר מס		
2,791	3,172	3,257
רווח נקי		

(א) סווג מחדש, ראה [ביאור 5.1.1](#). בגין הוצאות רכישת ביטוח ערבויות חוק מכר [וביאור 3.1.1](#). בגין יישום למפרע של הוראות המפקח על הבנקים בנושא שיפור ההצגה של הוצאות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה.

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ב. מאזן הבנק

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני ש"ח		
נכסים		
81,222	82,398	מזומנים ופיקדונות בבנקים
70,916	67,265	ניירות ערך
1,161	1,257	ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר
^(א) 244,501	251,834	אשראי לציבור
^(א) (2,759)	(3,006)	הפרשה להפסדי אשראי
241,742	248,828	אשראי לציבור, נטו
715	782	אשראי לממשלות
11,452	10,238	השקעות בחברות מוחזקות
2,495	2,558	בניינים וציוד
9,533	12,667	נכסים בגין מכשירים נגזרים
7,428	5,837	נכסים אחרים
-	1,470	נכסים המוחזקים למכירה ^(ב)
426,664	433,300	סך כל הנכסים
התחייבויות והון		
340,623	342,491	פיקדונות הציבור
5,158	5,389	פיקדונות מבנקים
147	207	פיקדונות מממשלות
558	541	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
15,577	17,798	אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים
9,678	12,009	התחייבויות בגין מכשירים נגזרים
21,756	19,560	התחייבויות אחרות
393,497	397,995	סך כל ההתחייבויות
33,167	35,305	הון עצמי המיוחס לבעלי מניות הבנק
426,664	433,300	סך כל ההתחייבויות וההון

(א) סוג מחדש.

(ב) למידע נוסף ראה [ביאור 136](#).

ביאור 35 - תמצית הדוחות הכספיים של הבנק (המשך)

ג. דוח על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2016	2017	2018
במיליוני ש"ח		
תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת		
2,791	3,172	3,257
רווח נקי לשנה		
התאמות:		
(176)	(526)	(581)
חלק הבנק בהפסדים בלתי מחולקים של חברות מוחזקות בניכוי דיבידנד שהתקבל		
(N) 4,244	(N) 3,382	(1,337)
אחר, נטו (כולל הפרשות להפסדי אשראי ולירידת ערך של ניירות ערך)		
6,859	6,028	1,339
מזומנים נטו לפעילות שוטפת		
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה		
(4)	(39)	(20)
רכישת מניות בחברות מוחזקות		
(N) 173	(N) 383	246
קופה מרכזית לתשלום פיצויים		
(N) (8,930)	(N) (11,046)	(8,602)
אחר		
(8,761)	(10,702)	(8,376)
מזומנים נטו לפעילות השקעה		
תזרימי מזומנים מפעילות מימון		
4,443	-	2,114
הנפקת אגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים		
(2,553)	(N) (6,597)	(32)
פדיון אגרות חוב, שטרי התחייבות וכתבי התחייבות נדחים		
-	(627)	(1,369)
דיבידנד ששולם לבעלי המניות		
-	-	512
תמורה ממימוש השקעות בחברות מוחזקות		
-	-	(700)
רכישה עצמית של מניות		
(N) 14,874	(N) 18,738	1,960
אחר		
16,764	11,514	2,485
מזומנים נטו מפעילות מימון		
14,862	6,840	(4,552)
גידול (קיסון) במזומנים ושווי מזומנים		
55,943	70,454	76,691
יתרת מזומנים לתחילת השנה		
(351)	(603)	400
השפעת תנועות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים		
70,454	76,691	72,539
יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה		

ריבית ומיסים ששולמו ו/או התקבלו ודיבידנדים שהתקבלו

לשנה שהסתיימה ביום		
2016	2017	2018
במיליוני ש"ח		
8,624	8,753	9,005
ריבית שהתקבלה		
(2,875)	(2,284)	(2,438)
ריבית ששולמה		
13	5	134
דיבידנדים שהתקבלו		
(1,473)	(1,651)	(845)
מיסים על הכנסה ששולמו		

(א) סווג מחדש, לרבות סווג מחדש בגין ישום כלל חשבוניות מקובלים בארה"ב בדבר דוח תזרים מזומנים כאמור בסעיף 230 בקודיפיקציה. ראה [ביאור 1.כ.2](#).

ביאור 36 - אירועים לאחר תקופת הדיווח ונושאים שונים

א. שינוי מבנה הבורסה - חוק ניירות ערך (תיקון מס' 63), התשע"ז-2017

ביום 6 באפריל 2017 פורסם התיקון לחוק שבנדון. מטרתו העיקרית של החוק, הפיכת הבורסה לתאגיד למטרת רווח במבנה בעלות המופרדת מהגישה למסחר, המסוגל להוות תחרות משמעותית לבורסות בשווקים בינלאומיים ולזירות מסחר אלטרנטיביות בארץ ובחו"ל. במסגרת החוק נקבע, בין היתר, כי אדם לא יחזיק באמצעי שליטה בבורסה בשיעור 5% או יותר, אלא על פי היתר החזקה שניתן על ידי רשות ניירות ערך. בנוסף, לא ישלוט אדם בבורסה אלא על פי היתר שנתנה הרשות. בכל מקרה, תאגיד בנקאי וחבר בורסה לא יהיו רשאים לקבל היתר החזקה או שליטה בבורסה כאמור. כפועל יוצא מכך, הבנק נדרש למכור את החזקותיו בבורסה העולות על שיעור של 5%, וזאת בהתאם למתווה ובלוחות הזמנים הקבועים לעניין זה בחוק.

לצורך מכירת המניות כאמור, הגיש הבנק לבורסה ביום 18 בינואר 2018 הצעה למכירה והעברה של מלוא החזקותיו בבורסה ("המניות המוצעות") וזאת במענה לפנייתה מיום 28 בדצמבר 2017 לבעלי המניות לרכישת מניותיהם.

ביום 16 באפריל 2018 הודיעה הבורסה לבנק על קיבול הצעתו האמורה ("הודעת הקיבול"). בהתאם להודעת הקיבול, כל המניות המוצעות יימכרו ויועברו לנעבר או לכמה נעברים. בהודעת הקיבול הובהר, כי התמורה בגין המניות המוצעות תעלה על המחיר שנקבע בהצעת הבנק, אולם הסכום העודף בין התמורה שתשולם בפועל לבין המחיר הכולל הנקוב בהצעת הבנק בגין המניות המוצעות, יועבר לבורסה כמתחייב מהוראות החוק הנ"ל. בהודעת הקיבול הובהר כי השלמת העסקה טעונה אישורים רגולטוריים והשלמה של העסקה.

ביום 27 באוגוסט 2018 הודיעה הבורסה לבנק כי העסקה הושלמה. הבנק רשם בגין העסקה המתוארת לעיל, בדוחות הכספיים לרבעון השלישי של 2018, רווח לפני מס בסך כ-47 מיליון ש"ח.

ב. Bank Leumi USA

ביום 22 בינואר 2018 התקשר הבנק בהסכם להכנסת שני שותפים אסטרטגיים ל-BLUSA. בהתאם לתנאי ההסכם רכשו כל אחד מהשותפים 7.5% מהון המניות של Bank Leumi Corporation, תאגיד אמריקאי באמצעותו מחזיק הבנק את השליטה ב-BLUSA. ביום 22 במאי 2018, הושלמה העסקה, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים שנקבעו בהסכם לשם השלמתה. בהתאם לתנאי ההסכם, התמורה ששולמה עבור המניות שנמכרו הינה כ-141 מיליון דולר. העסקה טופלה כעסקה הונית והפער בין התמורה לחלק המיעוט בהון נזקף ישירות להון.

ג. חברה לנאמנות של בנק לאומי לישראל בע"מ

ביום 17 באפריל 2018 הושלמה העסקה בין הבנק להרמטיק למכירת 75% ממניות החברה לנאמנות. להשלמת העסקה לא היתה השפעה מהותית על התוצאות הכספיות.

ד. לאומי פרטנרס בע"מ

1. בחודש יולי 2018 הושלמה מכירת אחזקות לאומי פרטנרס, חברה בבעלות מלאה של הבנק, באגול תעשיות. הבנק רשם ברבעון השלישי רווח לפני מס מהמכירה בסך של כ-121 מיליון ש"ח.

2. ביום 17 בדצמבר 2018 הושלמה עסקה בין לאומי פרטנרס בע"מ, ובין ביטוח ישיר השקעות פיננסיות בע"מ (להלן - השקעות פיננסיות), במסגרתה קיבלה לאומי פרטנרס, בדרך של הקצאה פרטית, מניות רגילות של השקעות פיננסיות, בנות 1 ש"ח ענ כל אחד המהוות 7.31% מהונה המונפק והנפרע בתמורה למלוא החזקותיה של לאומי פרטנרס במימון ישיר מקבוצת ישיר (2006) בע"מ, המהוות כ-19.23% מהונה המונפק והנפרע של מימון ישיר. הבנק רשם בגין מימוש מניות מימון ישיר במסגרת העסקה רווח לפני מס של כ-96 מיליון ש"ח.

ה. בנק לאומי רומניה

ביום 14 ביוני 2018 לאומי חתם על הסכם עם קרן ההשקעות הבריטית Argo Capital Management Limited, למכירת מלוא החזקותיו של הבנק בבנק לאומי רומניה. אחד התנאים המתלים להשלמת העסקה, כפי שנקבעו בהסכם הינו קבלת היתר שליטה בידי הרוכשת מאת הבנק המרכזי ברומניה. לאחר שהמועד האחרון לקבלת היתר השליטה כאמור חלף, ומשלא היה צפי לעניין סיכוי קבלת ההיתר כאמור בידי הרוכשת והמועד לקבלת ההיתר כאמור, הודיע הבנק לרוכשת ביום 19 בפברואר 2019 על פקיעת ההסכם. במקביל, הבנק בחן חלופות נוספות למכירת לאומי רומניה. ביום 19 בפברואר 2019 העניק הבנק תקופת בלעדיות בת 8 שבועות לגורם שהגיש לבנק הצעה בלתי מחייבת לרכישת לאומי רומניה. תקופת הבלעדיות נועדה על מנת לאפשר לאותו גורם לבצע בדיקת נאותות וכן להתקשר בהסכם מחייב עם הבנק. לביטול ההסכם מיוני 2018 לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק וכן להתקשרות בהסכם מכירה חדש, ככל שייחתם ויושלם, לא צפויה להיות השפעה מהותית על התוצאות הכספיות של הבנק.

ביאור 36 - אירועים לאחר תקופת הדיווח ונושאים שונים (המשך)

נכסים והתחייבויות המוחזקים למכירה

א.

בהתאם להוראות החוק האמור ולאחר בחינת החלופות השונות, ובתום תהליך למכירת החזקות הבנק בחברה, נחתם ביום 28 ביולי 2018 הסכם בין הבנק ועזריאלי ("המוכרים") לבין Warburg Pincus Financial Holdings (Israel LTD.), תאגיד בשליטת קרן ההשקעות Warburg Pincus ("הקונה"), למכירת מלוא החזקות המוכרים בלאומי קארד. לאחר תקופת הדוח, ביום 25 בפברואר 2019, הושלמה עסקת המכירה, לאחר שהתקיימו התנאים המתלים לעסקה ("מועד ההשלמה" או "מועד השלמת העסקה").

להלן עיקרי ההסכם:

1. התמורה ששולמה ושתשולם למוכרים עבור מלוא מניות לאומי קארד הינה 2.5 מיליארד ש"ח (חלקו של הבנק 2 מיליארד ש"ח).
2. התמורה כאמור הותאמה, בין היתר, בגין דיבידנד שחילקה לאומי קארד לבעלי מניותיה עד למועד השלמת העסקה, בסכום התאמה כולל (בדין הדיבידנדים) של 558 מיליון ש"ח.
3. סכום התמורה שולם וישולם בשלושה תשלומים. שני התשלומים הנדחים שיושלמו לאחר מועד ההשלמה מובטחים בערבות אוטונומית של חברת ביטוח שנמסרה במועד ההשלמה למוכרים להבטחת התשלומים כאמור. להלן פרטי התשלומים לאחר ההתאמות המפורטות בסעיף 2 לעיל:
 - סך של כ-517 מיליון ש"ח שולם במועד השלמת העסקה.
 - סך של 342 מיליון ש"ח ישולם בתום שנה ממועד ההשלמה.
 - סך של 1,111 מיליון ש"ח ישולם בתום שנתיים ממועד ההשלמה.
4. ההסכם כולל מצגים כמקובל בעסקאות למכירת חברות וכן מנגנון שיפוי בגין הפרת מצגים. מנגנון השיפוי קובע רף תחתון להפעלת המנגנון בשיעור של 1.5% מהתמורה והוא מוגבל לשיפוי מצטבר מקסימאלי של 10% מסכום העסקה (למעט בגין הפרת מצגים יסודיים או במקרה של תרמית).
5. בהתאם לקבוע בהסכם, לאומי קארד התקשרה בהסכם מימון עם הבנק עבור חלק מצרכי הנזילות שלה. כחלק מהמשא ומתן עם הקונה, הבנק הסכים למספר תנאים אשר התווספו להסכם הפעילות שנחתם בין הבנק לבין לאומי קארד ביום 11 באוקטובר 2018 ("הסכם הפעילות"). עבור הסכמת הבנק להכללת תנאים אלו, ובכפוף להתקיימות תנאים שנקבעו בהסכם, ישולם לבנק בתום שש שנים ממועד כניסתו לתוקף של הסכם הפעילות סך של 50 מיליון ש"ח עד 128 מיליון ש"ח. כתלות בתוצאות עודפות של פעילות לאומי קארד, ביחס למודל העסקי שהוצג לקונה במסגרת הליך המכירה, ישולם לבנק בתום חמש שנים ממועד כניסתו לתוקף של הסכם ההנפקה ותפעול הנפקת כרטיסי חיוב ("הסכם הפעילות") סך נוסף של עד 145 מיליון ש"ח. בהתקיים נסיבות מסוימות, ניתן יהיה לדחות את התשלום כאמור, אם וככל שיגיע לבנק, לתקופה של עד שנתיים, תמורת תשלום ריבית. לאומי קארד מוצגת כקבוצת מימוש המוחזקת למכירה. יתרות מאזניות של לאומי קארד מוצגות במספר אחד במסגרת הנכסים וההתחייבויות ללא הצגה למפרע של מספרי השוואה. בדוח רווח והפסד אין שינוי באופן ההצגה.

ביאור 36 - אירועים לאחר תקופת הדיווח ונושאים שונים (המשך)

הלן יתרות לאומי קארד לצורך הדוחות המאוחדים של קבוצת לאומי

31 בדצמבר		
2017	2018	
במיליוני ש"ח		
נכסים		
28	35	מזומנים ופיקדונות בבנקים
8,286	8,210	אשראי לציבור
(121)	(168)	הפרשה להפסדי אשראי
8,165	8,042	אשראי לציבור, נטו
6	7	השקעות בחברות כלולות
172	266	בניינים וציוד
129	220	נכסים אחרים
8,500	8,570	סך כל הנכסים
התחייבויות		
65	71	פיקדונות הציבור
-	1,150	פיקדונות מבנקים
-	1,269	אגרות חוב, שטרי התחייבות ושטרי הון
6,404	6,288	התחייבויות אחרות
6,469	8,778	סך כל ההתחייבויות

הכנסות והוצאות שהוכרו

לחברה הוצאות שהוכרו ישירות ברווח כולל אחר בסך 28 מיליון ש"ח, המתייחסות לנכסים וקבוצות מימוש, המוחזקים למכירה.

מכירת חלק ממניות הבנק בשב"א

ז.

בהתאם להוראות החוק להגברת התחרות ולצמצום הריכוזיות בשוק הבנקאות בישראל (תיקוני חקיקה), התשע"ז-2017 ("החוק"), נדרש הבנק לרדת בשיעור החזקותיו בחברת שירותי בנק אוטומטיים בע"מ ("שב"א" או "החברה"), כך שעד יום 30 בינואר 2021 לא יעלה שיעור ההחזקות של הבנק בשב"א על 10% מההון המונפק של החברה.

בהתאם, התקשר הבנק ביום 20 בנובמבר 2018 עם תאגיד מקבוצת ויזה העולמית ("ויזה") למכירת 10% ממניות החברה לויזה בתמורה לסך של 37 מיליון ש"ח. ביום 13 בדצמבר 2018 הושלמה העסקה האמורה. הבנק רשם רווח על מכירת המניות כאמור בסך של כ-24.6 מיליון ש"ח (לפני מס).

בנוסף, במסגרת ההסכם האמור ובכפוף לתנאיו, תינתן לויזה זכות הצעה ראשונה במקרה שהבנק יבקש למכור מניות נוספות בחברה (שלא בדרך של הצעת מכר על פי תשקיף), ובכפוף למגבלות החזקה על פי החוק כפי שיחולו. ביחס למניות שהבנק מחויב למכור לפי החוק, זכות ההצעה הראשונה כאמור תהיה עד יום 30 ביוני 2019; וביחס למניות שהבנק לא מחויב למכור זכות ההצעה הראשונה תהיה עד שלוש שנים ממועד השלמת ההסכם. כמו כן ניתנו לויזה זכויות הצעה או סירוב ראשונות מסוימות בקשר עם המכירה (ככל שתיעשה) של החזקות הבנק בחברת מרכז סליקה בנקאי בע"מ.

לאחר המכירה האמורה לויזה, עומד שיעור ההחזקות הנותר של הבנק בחברה על כ-30%.

הבנק בוחן דרכים נוספות למכירת החזקותיו בהתאם להוראות החוק, לרבות בדרך של הצעת מכר של מניות שיוצגו לציבור באמצעות תשקיף שתפרסם החברה.

ביאור 36 - אירועים לאחר תקופת הדיווח ונושאים שונים (המשך)

ח. שינויי ארגוני ומינוריים בבנק

ביום 6 למרס 2019 אישר דירקטוריון הבנק שינוי ארגוני ומינוריים בבנק, כלהלן:

1. חטיבה בנקאית - מר דני כהן, סמנכ"ל בכיר, ראש החטיבה הבנקאית וכן ראש החטיבה המכהן של חטיבת התפעול, הודיע על רצונו לפרוש מהבנק לאחר 27 שנות עבודה במגוון תפקידים בבנק, מר כהן צפוי לסיים את כהונתו ביום 31 במרס 2019 ויפרוש מהבנק במועד שייקבע בהמשך.
מר אילון דחבש ימונה לתפקיד ראש החטיבה הבנקאית במעמד של סמנכ"ל בכיר וחבר הנהלת הבנק. מינויו של מר אילון דחבש לראש החטיבה הבנקאית כפוף לאישור (או אי התנגדות) בנק ישראל למינוי.
2. חטיבת תפעול - מר אייל בן חיים ימונה לתפקיד ראש חטיבת התפעול, שהוקמה בלאומי בתחילת שנת 2019, במעמד של סמנכ"ל בכיר וחבר הנהלת הבנק.
3. חטיבה לבנקאות דיגיטלית - גב' תמר יסעור, סמנכ"ל בכיר וראש החטיבה לבנקאות דיגיטלית, הודיעה על רצונה לפרוש מהבנק לאחר 12 שנות כהונה במגוון תפקידים בבנק, גב' יסעור צפויה לסיים את כהונתה ביום 31 במרס 2019 ותפרוש מהבנק במועד שייקבע בהמשך.
4. פעילות החטיבה לבנקאות דיגיטלית תפוצל בין חטיבה חדשה שמוקמת - חטיבת דאטה, ובין חטיבת אסטרטגיה חדשנות וטרנספורמציה. השינוי הארגוני כאמור נועד לאפשר את יישום האסטרטגיה של הבנק, על רקע השינויים המהותיים המתרחשים בעולם הבנקאות.
5. חטיבת דאטה - מר אילן בוגנים, המכהן כיום בתפקיד ראש מערך CTO/CDO במעמד של סמנכ"ל בכיר וחבר הנהלה, ימונה לראש חטיבת הדאטה החדשה. חטיבה זו, לצד האחראיות הכוללת למינוף נכסי הדאטה תהיה אחראית פעילות הבנק הדיגיטלי - פפר. בנוסף תנהל את השיווק של הבנק.
6. חטיבת אסטרטגיה ורגולציה בראשות מר חנן פרידמן, סמנכ"ל בכיר וחבר הנהלת הבנק, תקבל לאחריותה, בנוסף על תפקידיה כיום, אחראיות על האצה ויישום של חדשנות דיגיטלית וחיבור בין ארבעת הרכיבים של פרויקטים אסטרטגיים בבנק: העסק, הטכנולוגיה, הרגולציה והאסטרטגיה. החטיבה תשנה את שמה לחטיבת "אסטרטגיה, חדשנות וטרנספורמציה".